

Bank Polski

Raport Grupy Kapitałowej PKO Banku Polskiego SA za I kwartał 2018 roku

Data publikacji raportu:
22 maja 2018 roku

WYBRANE SKONSOLIDOWANE DANE FINANSOWE	w mln PLN		w mln EUR	
	okres od 01.01.2018 do 31.03.2018	okres od 01.01.2017 do 31.03.2017	okres od 01.01.2018 do 31.03.2018	okres od 01.01.2017 do 31.03.2017
Wynik z tytułu odsetek	2 218	2 046	531	477
Wynik z tytułu prowizji i opłat	737	710	176	166
Wynik z działalności operacyjnej	1 070	785	256	183
Zysk brutto	1 076	790	258	184
Zysk netto (z uwzględnieniem udziałowców niesprawujących kontroli)	756	528	181	123
Zysk netto przypadający na jednostkę dominującą	757	525	181	122
Zysk na jedną akcję - podstawowy z zysku za okres (w PLN/EUR)	0,61	0,42	0,14	0,10
Zysk na jedną akcję - rozwodniony z zysku za okres (w PLN/EUR)	0,61	0,42	0,14	0,10
Dochody całkowite netto	946	767	226	179
Przepływy pieniężne z działalności operacyjnej	(5 861)	1 821	(1 403)	425
Przepływy pieniężne z działalności inwestycyjnej	2 455	(2 621)	588	(611)
Przepływy pieniężne z działalności finansowej	393	2 219	94	517
Przepływy pieniężne netto	(3 013)	1 419	(721)	331

WYBRANE SKONSOLIDOWANE DANE FINANSOWE	w mln PLN		w mln EUR	
	stan na 31.03.2018	stan na 31.12.2017	stan na 31.03.2018	stan na 31.12.2017
Aktywa razem	295 095	296 912	70 119	71 187
Kapitał własny ogółem	36 557	36 256	8 686	8 693
Kapitał przypisany akcjonariuszom jednostki dominującej	36 569	36 267	8 689	8 695
Kapitał zakładowy	1 250	1 250	297	300
Liczba akcji (w mln)	1 250	1 250	1 250	1 250
Wartość księgowa na jedną akcję (w PLN/EUR)	29,25	29,00	6,95	6,95
Rozwodniona liczba akcji (w mln)	1 250	1 250	1 250	1 250
Rozwodniona wartość księgowa na jedną akcję (w PLN/EUR)	29,25	29,00	6,95	6,95
Łączny współczynnik kapitałowy	17,78%	17,37%	17,78%	17,37%
Tier 1	32 759	32 326	7 784	7 750
Tier 2	2 700	1 700	642	408

WYBRANE JEDNOSTKOWE DANE FINANSOWE	w mln PLN		w mln EUR	
	okres od 01.01.2018 do 31.03.2018	okres od 01.01.2017 do 31.03.2017	okres od 01.01.2018 do 31.03.2018	okres od 01.01.2017 do 31.03.2017
Wynik z tytułu odsetek	2 026	1 894	485	442
Wynik z tytułu prowizji i opłat	610	642	146	150
Wynik z działalności operacyjnej	893	639	214	149
Zysk brutto	893	639	214	149
Zysk netto	614	410	147	96
Zysk na jedną akcję - podstawowy z zysku za okres (w PLN/EUR)	0,49	0,33	0,12	0,08
Zysk na jedną akcję - rozwodniony z zysku za okres (w PLN/EUR)	0,49	0,33	0,12	0,08
Dochody całkowite netto	813	625	195	146
Przepływy pieniężne z działalności operacyjnej	(3 717)	4 446	(890)	1 037
Przepływy pieniężne z działalności inwestycyjnej	2 430	(2 379)	582	(555)
Przepływy pieniężne z działalności finansowej	(1 800)	(303)	(431)	(71)
Przepływy pieniężne netto	(3 087)	1 764	(739)	411

WYBRANE JEDNOSTKOWE DANE FINANSOWE	w mln PLN		w mln EUR	
	stan na 31.03.2018	stan na 31.12.2017	stan na 31.03.2018	stan na 31.12.2017
Aktywa razem	273 647	277 784	65 022	66 600
Kapitał własny ogółem	36 101	35 987	8 578	8 628
Kapitał zakładowy	1 250	1 250	297	300
Liczba akcji (w mln)	1 250	1 250	1 250	1 250
Wartość księgowa na jedną akcję (w PLN/EUR)	28,88	28,79	6,86	6,90
Rozwodniona liczba akcji (w mln)	1 250	1 250	1 250	1 250
Rozwodniona wartość księgowa na jedną akcję (w PLN/EUR)	28,88	28,79	6,86	6,90
Łączny współczynnik kapitałowy	20,03%	19,59%	20,03%	19,59%
Tier 1	32 929	32 597	7 824	7 815
Tier 2	2 700	1 700	642	408

WYBRANE POZYCJE SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO PRZELICZONO NA EUR WEDŁUG NASTĘPUJĄCYCH KURSÓW	31.03.2018	31.12.2017	31.03.2017
średnia kursów NBP na koniec okresu	4,1784	4,2447	4,2891
kurs średni NBP na dzień	4,2085	4,1709	4,2198

Bank Polski

**Komentarz Zarządu
do wyników
Grupy Kapitałowej
PKO Banku Polskiego SA
w I kwartale 2018 roku**

SPIS TREŚCI

1.	PODSUMOWANIE I KWARTAŁU 2018 ROKU.....	3
2.	ZEWNĘTRZNE UWARUNKOWANIA DZIAŁALNOŚCI	5
3.	WYNIKI FINANSOWE W I KWARTALE 2018 ROKU.....	13
3.1.	KOMENTARZ DO WYNIKÓW FINANSOWYCH GRUPY KAPITAŁOWEJ PKO BANKU POLSKIEGO SA.....	13
4.	DZIAŁALNOŚĆ GRUPY KAPITAŁOWEJ PKO BANKU POLSKIEGO SA	20
4.1.	SEGMENTY DZIAŁALNOŚCI GRUPY KAPITAŁOWEJ	20
4.1.1.	SEGMENT DETALICZNY	21
4.1.2.	SEGMENT KORPORACYJNY I INWESTYCYJNY	22
4.2.	POZYCJA RYNKOWA GRUPY KAPITAŁOWEJ PKO BANKU POLSKIEGO SA	24
4.3.	SIEĆ DYSTRYBUCJI I KANAŁY DOSTĘPU	25
4.4.	DZIAŁALNOŚĆ SPÓŁEK GRUPY KAPITAŁOWEJ PKO BANKU POLSKIEGO SA	26
4.5.	NAGRODY I WYRÓŻNIENIA	28

1. PODSUMOWANIE I KWARTAŁU 2018 ROKU

Grupa Kapitałowa Powszechnej Kasy Oszczędności Banku Polskiego SA (Grupa Kapitałowa PKO Banku Polskiego SA, Grupa Kapitałowa Banku) należy do największych instytucji finansowych w Polsce, a także jest jedną z największych grup finansowych Europy Środkowo - Wschodniej. Powszechna Kasa Oszczędności Bank Polski Spółka Akcyjna (PKO Bank Polski SA albo Bank), podmiot dominujący Grupy Kapitałowej Banku, jest największym bankiem komercyjnym w Polsce oraz wiodącym bankiem w regionie Europy Środkowo-Wschodniej pod względem skali działania, kapitałów własnych, kredytów, depozytów, liczby klientów oraz wielkości sieci dystrybucji.

W 2018 roku Grupa Kapitałowa Banku rozpoczęła trzeci rok realizacji strategii „Wspieramy rozwój Polski i Polaków”, która jest odpowiedzią na zmieniające się otoczenie rynkowe i potrzebę dostosowania się do nowych wyzwań stojących przed sektorem bankowym i polską gospodarką. Kierunek transformacji modelu biznesowego Banku pozostaje ściśle powiązany z dynamicznie postępującą cyfryzacją życia społecznego oraz strategią rozwoju gospodarczego Polski.

W I kwartale 2018 roku Grupa Kapitałowa PKO Banku Polskiego SA kontynuowała zrównoważony rozwój, skupiony na podnoszeniu jakości obsługi oraz zwiększeniu innowacyjności oferowanych produktów i kanałów dystrybucji, w szczególności bankowości mobilnej oraz zastosowaniu nowoczesnych technologii.

NAJLEPSZA BANKOWOŚĆ MOBILNA NA ŚWIECIE

PKO Bank Polski SA dostarcza swoim klientom najbardziej rozwinięty systemem bankowości mobilnej na świecie – aplikację IKO, której łączna liczba aktywacji na koniec marca 2018 roku przekroczyła 2,3 mln sztuk.

W marcu 2018 roku IKO zajęło 1. miejsce w rankingu aplikacji mobilnych 100 największych banków na świecie, opublikowanym w Retail Banker International. Ranking opiera się na ocenach klientów, wystawionych w sklepach z aplikacjami na iOS oraz Android. IKO z łączną oceną 4,8/5 przy niemal 150 tys. ocen wyprzedziło banki z całego świata, a także było jedyną aplikacją bankowości mobilnej z Polski uwzględnioną w rankingu.

GRUPA KAPITAŁOWA BANKU SKUPIA SIĘ NA INNOWACYJNOŚCI I TECHNOLOGII

- PKO Bank Polski SA oraz start-up Coinfirm podpisały umowę o współpracy, w ramach której Bank, jako pierwsza instytucja finansowa w Polsce, rozpoczęła wdrożenie rozwiązań w technologii blockchain. Platforma blockchain Trudatum udoskonala rozwiązania związane z zapisywaniem i przechowywaniem danych, a jednocześnie zapewnia skuteczną i zabezpieczoną kryptograficznie cyfrową zgodność dokumentu. Technologia, którą Bank zdecydował się wdrożyć do własnych systemów, wprowadza przełom w zakresie gromadzenia oraz publikacji dokumentów i plików. Pierwszy etap wdrożenia skupi się na integracji z systemami bankowymi oraz udostępnieniu rozwiązania pozwalającego na weryfikację autentyczności dokumentów bankowych. Wdrożenie nowej technologii jest kolejnym etapem realizacji cyfrowej strategii Banku,
- W I kwartale 2018 roku PKO Bank Polski SA w ramach Programu Transformacji Cyfrowej rozpoczął wdrożenie Nowego Modelu Pracy, opartego o zwinne metody zarządzania projektami („agile”). Celem nowego modelu jest przyspieszenie i wyższa produktywność wdrażania zmian, co wpłynie na zwiększenie satysfakcji klientów oraz pomoże osiągnąć średnio i długoterminowe cele biznesowe.

PKO BANK POLSKI SA WSPIERA POLAKÓW W PODEJMOWANIU KLUCZOWYCH DECYZJI

Od lat rolą PKO Banku Polskiego SA jest wspieranie Polaków w podejmowaniu kluczowych decyzji. Bank doradza i oferuje wartościowe rozwiązania klientom, korzystając ze swojego doświadczenia, jako najstarszy bank w Polsce. W I kwartale 2018 roku PKO Bank Polski SA wystartował z nową platformą komunikacji marketingowej, którą otworzył spot „Kluczowe decyzje” w reżyserii Tomasza Bagińskiego. W ramach nowego podejścia powstała też pierwsza kampania produktu pod hasłem „Z Mini Ratką decyzje nabierają rozpędu”, która informuje o nowej promocji pożyczki gotówkowej.

Nowa formuła komunikacji jest częścią realizowanej w Banku strategii i ma na celu połączenie kampanii produktowej z wizerunkową. W reklamach wizerunkowych Bank będzie odwoływać się do historii Polski w kontekście tegorocznego jubileuszu 100-lecia odzyskania niepodległości i przygotowań do 100-lecia działalności PKO Banku Polskiego SA.

GRUPA KAPITAŁOWA BANKU POSZERZA SWOJĄ OFERTĘ PRODUKTÓW I USŁUG

Grupa Kapitałowa Banku oferuje kompleksowe rozwiązania. Wspiera potrzeby klientów indywidualnych oraz firm z uwzględnieniem ich wielkości, branży oraz aktualnego etapu rozwoju. Zapewnia klientom profesjonalne narzędzia, które ułatwiają prowadzenie działalności biznesowej. Analizuje oczekiwania klienta i dostosowuje bieżącą ofertę produktów, tak aby jak najlepiej sprostać konkurencji oraz zaspokoić zarówno kredytowe, jak i pozakredytowe potrzeby klientów.

W ramach działań podejmowanych w I kwartale 2018 roku PKO Bank Polski SA:

- rozpoczął nową promocję pożyczki gotówkowej pod hasłem „Z Mini Ratką decyzje nabierają rozpędu”, skierowaną do klientów dotychczas niezwiązanych z Bankiem lub zamierzających przenieść spłatę swoich pożyczek i kredytów do PKO Banku Polskiego SA. Bank zaoferował takim klientom pożyczkę z RRSO 3,46% przy spłacie rozłożonej na 9 rat,
- wprowadził możliwość zakupu jednostek uczestnictwa nowego parasolowego funduszu otwartego PKO Portfele Inwestycyjne z wydzielonymi subfunduszami: PKO Bursztynowy, PKO Szafirowy, PKO Rubinowy, PKO Szmaragdowy i PKO Diamentowy. Oferta powstała z myślą o zapewnieniu klientom gotowych i wysoce zdywersyfikowanych rozwiązań inwestycyjnych, dzięki którym nie będą musieli samodzielnie budować portfeli, selekcjonować funduszy oraz różnych segmentów rynków finansowych. Nowa oferta umożliwi klientom wybór rozwiązań zgodnych z ich profilem inwestycyjnym, uwzględniając preferowany przez nich poziom zysku, ryzyka i horyzont inwestycyjny. Tym samym odpowiada na wymogi nowych regulacji dyrektywy unijnej MiFID II,
- udostępnił w serwisie transakcyjnym usługę kantoru online. Klienci mogą wymieniać waluty w czasie rzeczywistym, a rozliczenie transakcji następuje natychmiast, co oznacza bardzo szybki dostęp do środków. Klienci mogą zawierać transakcje po atrakcyjnych kursach i bez opłaty za dostęp do usługi. W ramach kantoru klienci indywidualni mają możliwość zawierania transakcji dla 28 par walutowych,
- uruchomił możliwość rejestracji swojej firmy w Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej przez bankowość elektroniczną iPKO. To pierwsze takie rozwiązanie na rynku, opracowane wspólnie z Ministerstwem Przedsiębiorczości i Technologii. Proces ten jest całkowicie zdalny, a wypełnienie wniosku zajmuje kilka minut. Potwierdzenie rejestracji firmy i założenie rachunku następuje poprzez Profil Zaufany,
- udostępnił klientom firmowym innowacyjne narzędzie do tworzenia programów lojalnościowych ZenCard - technologię umożliwiającą firmom organizowanie akcji promocyjnych i rabatowych w ich punktach handlowo-usługowych z wykorzystaniem jedynie karty płatniczej i terminala płatniczego. Platforma opracowana przez ZenCard Sp. z o.o. jest zintegrowana z terminalem płatniczym i pozwala na rezygnację z wielu oddzielnych kart lojalnościowych i aplikacji instalowanych na telefonie, na rzecz jednej wirtualnej karty, połączonej z dowolną kartą płatniczą klienta,
- uruchomił w oddziałach Program Polska Bezgotówkowa, w ramach którego mali detaliści, którzy dotychczas nie przyjmowali płatności bezgotówkowych, otrzymają darmową usługę akceptacji kart przez 12 miesięcy. Program ten to wspólna inicjatywa uczestników rynku usług płatniczych w Polsce: wydawców kart, agentów rozliczeniowych oraz organizacji Mastercard i Visa przy udziale Związku Banków Polskich i wsparciu Ministerstwa Przedsiębiorczości i Technologii.

Działania podejmowane przez Grupę Kapitałową PKO Banku Polskiego SA w I kwartale 2018 roku pozwoliły na osiągnięcie wysokich wyników finansowych oraz umocnienie pozycji wśród największych instytucji finansowych w Polsce.

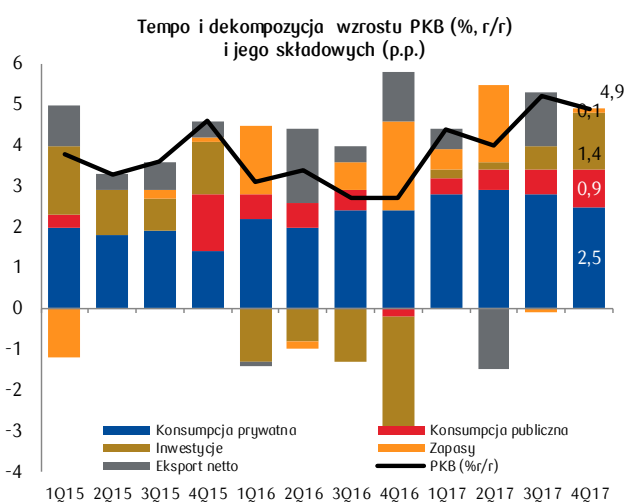
2. ZEWNĘTRZNE UWARUNKOWANIA DZIAŁALNOŚCI

Otoczenie makroekonomiczne
Sytuacja na rynku finansowym
Sytuacja polskiego sektora bankowego
Sytuacja polskiego sektora pozabankowego
Rynek ukraiński
Otoczenie regulacyjne
Czynniki, które będą miały wpływ na wyniki finansowe Grupy Kapitałowej Banku w II kwartale 2018 roku

OTOCZENIE MAKROEKONOMICZNE

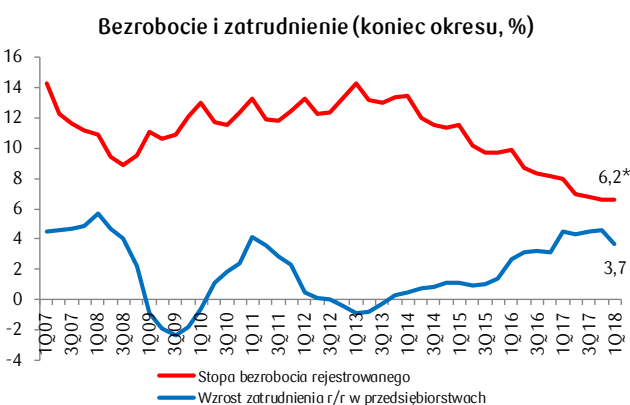
Czynniki makroekonomiczne kształtujące gospodarkę krajową w I kwartale 2018 roku:

• STABILIZACJA TEMPA WZROSTU GOSPODARCZEGO

W I kwartale 2018 roku dynamika wzrostu gospodarczego utrzymywała się na poziomie około 5% i była zbliżona do dynamiki odnotowanej w IV kwartale ubiegłego roku. W dalszym ciągu największy udział we wzroście PKB odgrywała konsumpcja prywatna, stymulowana przez kontynuację ożywienia na rynku pracy i rekordowo korzystne nastroje gospodarstw domowych. Pozytywnym sygnałem był rosnący wkład inwestycji, na co wskazuje silny wzrost produkcji budowlano-montażowej (średnio o 33% r/r w okresie styczeń-luty) oraz dobre wyniki produkcji dóbr inwestycyjnych. Mniejsze znacznie dla rosnącego PKB miał eksport netto. Silny wzrost eksportu towarów i usług jest bowiem neutralizowany przez ożywienie importu.

• POPRAWA SYTUACJI NA RYNKU PRACY

*szacunek MRPIPS

Stopa bezrobocia rejestrowanego na koniec 2017 roku wyniosła 6,6% i była o 1,6 p.p. niższa niż w 2016 roku. Po wyeliminowaniu czynników sezonowych, w pierwszych miesiącach bieżącego roku trend spadkowy utrzymywał się, a stopa bezrobocia osiągnęła historycznie niski poziom 6,2% (wg wstępnych danych MRPIPS). Pomimo rekordowo niskiego bezrobocia, wysokiej liczby wakatów oraz rosnącego negatywnego wpływu ograniczeń rynku pracy na działalność przedsiębiorstw, dynamika wynagrodzeń w sektorze przedsiębiorstw ustabilizowała się na poziomie około 7% r/r (7,1% średnio w okresie styczeń-luty, bez zmian wobec dynamiki w IV kwartale 2017 roku). Dynamika zatrudnienia w sektorze przedsiębiorstw pozostawała relatywnie wysoka - średnio 3,7% r/r w okresie styczeń - luty wobec przeciętnie 4,5% r/r w IV kwartale 2017 roku -

pomimo wyczerpujących się wolnych zasobów podaży pracy. W większym stopniu podażowe ograniczenia na rynku pracy widoczne są w danych o pracujących według BAEL - dynamika zatrudnienia wyhamowała w IV kwartale 2017 roku do 0,5% r/r z przeciętnie 1,7% r/r w pierwszych trzech kwartałach 2017 roku.

• PONOWNE WYHAMOWANIE INFLACJI

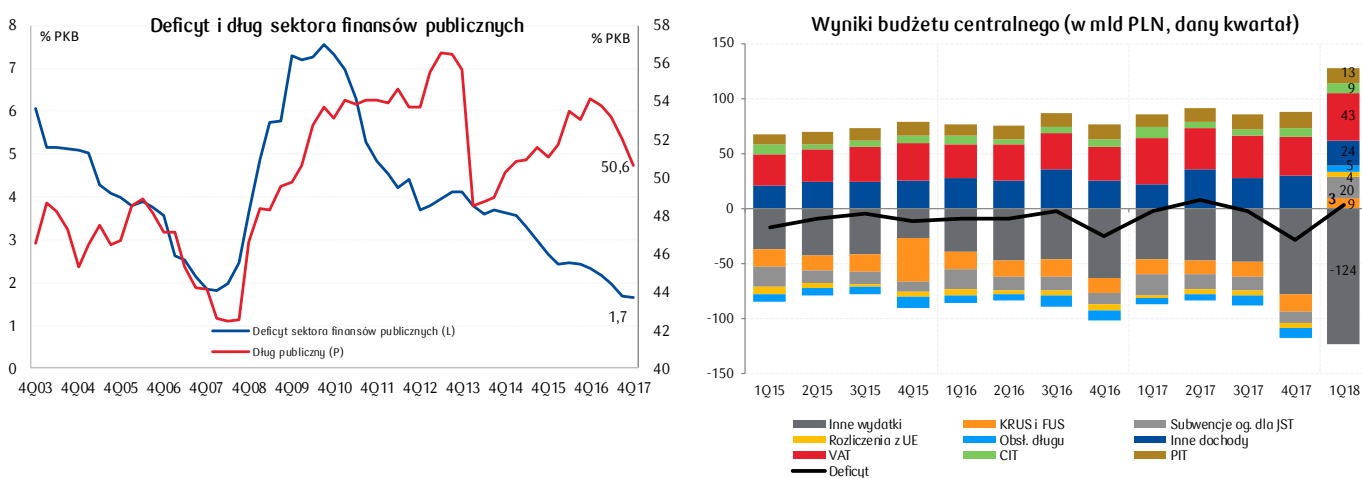
Początek 2018 roku przyniósł wyraźne spowolnienie wzrostu cen w gospodarce. Inflacja CPI spadła z 2,1% r/r na koniec 2017 roku do 1,3% r/r w marcu 2018 roku. W styczniu i lutym głównym źródłem spadku inflacji były ceny żywności i energii. W marcu wskaźnik osiągnął poziom nienotowany od czerwca 2017 roku (1,3% r/r), do czego przyczyniła się niższa inflacja bazowa, która wyniosła 0,7% r/r w porównaniu z 0,8% r/r w lutym. Warto jednak podkreślić, że spadek inflacji bazowej może mieć charakter przejściowy. Bazowym scenariuszem na kolejne miesiące

KOMENTARZ ZARZĄDU DO WYNIKÓW GRUPY KAPITAŁOWEJ PKO BANKU POLSKIEGO SA W I KWARTALE 2018 ROKU

jest stopniowy wzrost inflacji bazowej, za którym stać będą komponenty kosztowe (podwyższona dynamika kosztów pracy) oraz popytowe (narastająca dodatnia luka PKB). Wyższą inflację bazową w dużym stopniu neutralizować będą jednak relatywnie stabilne ceny żywności i energii oraz wciąż niska inflacja importowana. W konsekwencji, prawdopodobieństwo wzrostu inflacji powyżej celu inflacyjnego NBP (2,5% r/r) w perspektywie 2018 roku pozostaje niewielkie.

HISTORYCZNIE DOBRE WYNIKI SEKTORA FINANSÓW PUBLICZNYCH

Według wstępnych danych deficyt fiskalny (wg unijnej metodologii ESA2010) spadł w 2017 roku do 1,7% PKB z 2,3% PKB w 2016 roku i był najniższy w historii. Na tak dobry wynik złożyły się lepsze od prognoz wyniki budżetu centralnego (efekt m.in. wzrostu ściągalskości podatków), bliski zbilansowania wynik sektora samorządowego oraz dobra sytuacja w sektorze ubezpieczeń społecznych. W 2017 roku odnotowano także spadek długu publicznego (ESA2010) zarówno w ujęciu nominalnym (pierwszy raz w historii, o 3,2 mld PLN), jak i w relacji do PKB (do 50,6% z 54,2% PKB). Dostępne dane potwierdzają utrzymującą się dobrą sytuację budżetu centralnego. Po I kwartale 2018 roku odnotowano nadwyżkę na poziomie 3,1 mld PLN wobec zakładanego na cały rok deficytu 41,5 mld PLN.

STABILIZACJA POLITYKI PIENIĘŻNEJ

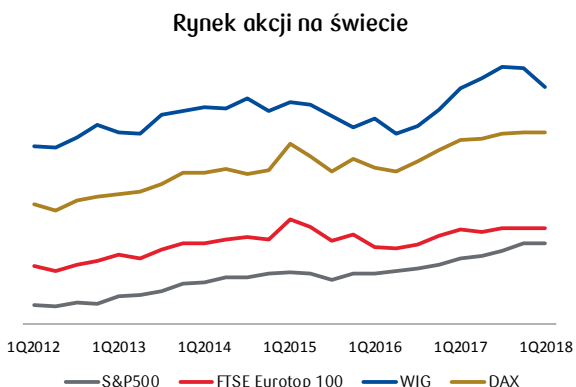
Stopy procentowe NBP:

- referencyjna - 1,50%
- redyskonta weksli - 1,75%
- lombardowa - 2,50%
- depozytowa - 0,50%

W pierwszym kwartale 2018 roku stopy procentowe NBP nie zmieniły się. Przekonanie Rady Polityki Pieniężnej o zasadności stabilizowania stóp procentowych, nawet w horyzoncie najbliższych dwóch lat, wynikało głównie ze spadku inflacji oraz faktu, że napięta sytuacja na rynku pracy nie odbija się negatywnie na wroście cen.

SYTUACJA NA RYNKU FINANSOWYM

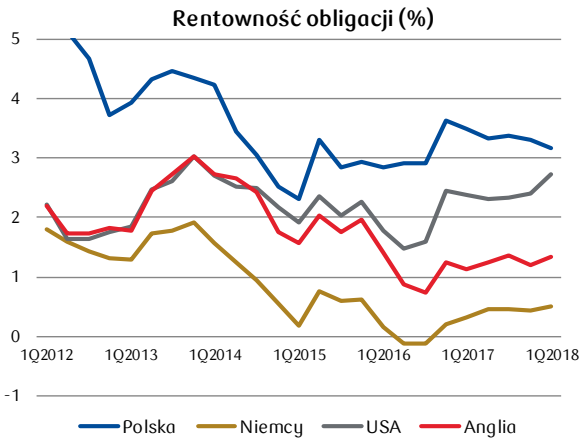
RYNEK AKCJI

W I kwartale 2018 roku inwestycje giełdowe przyniosły przeważnie straty. Indeks WIG obniżył się o ponad 8%, notując pierwszy od półtora roku spadkowy kwartał. Gorsze nastroje wynikały ze splotu niekorzystnych informacji polityczno-gospodarczych. Inwestorów zaniepokoiły narastające tarcia pomiędzy USA i Chinami na tle zasad wymiany handlowej, podwyżki stóp procentowych w USA oraz dane makroekonomiczne mogące świadczyć o tym, że gospodarka światowa fazę najdynamiczniejszego ożywienia ma już za sobą. Rynkom nie pomagała także komplikująca się sytuacja geopolityczna, związana w szczególności z konfliktami na Bliskim Wschodzie oraz relacjami na linii Zachód-Rosja.

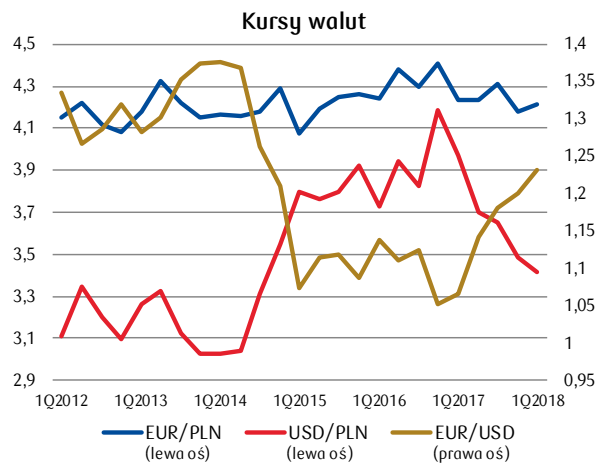
KOMENTARZ ZARZĄDU DO WYNIKÓW GRUPY KAPITAŁOWEJ PKO BANKU POLSKIEGO SA W I KWARTALE 2018 ROKU

RYNEK STOPY PROCENTOWEJ

W I kwartale ceny obligacji wzrosły, co oznacza, że Ministerstwo Finansów może oferować inwestorom niższe oprocentowanie. Przyczyniło się do tego bardzo dobre wykonanie budżetu państwa, dzięki któremu potrzeby pożyczkowe istotnie spadły. Obligacjom sprzyjała także Rada Polityki Pieniężnej, która zapowiada brak podwyżek stóp procentowych, co najmniej przez kilka kwartałów.

RYNEK WALUTOWY

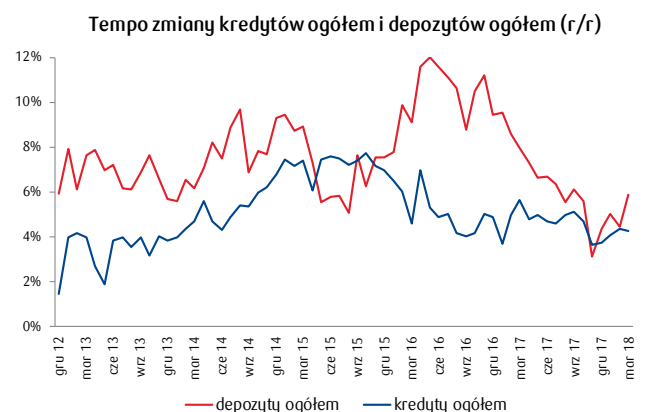
W I kwartale 2018 roku kurs EURUSD kształtował się w przedziale od 1,19 do 1,26, kurs EURPLN od 4,13 do 4,24. Wypowiedź sekretarza skarbu USA S. Mnuchina na temat zalet „słabego dolara”, osłabiła amerykańską walutę, jednak jastrzębia retoryka Fed-u zapowiadająca podwyżki stóp procentowych ograniczyła skalę spadków. W Polsce coraz bardziej gofębie nastawienie RPP w kwestii kształtowania się stóp procentowych powstrzymało złotego przed umocnieniem. Kurs EURPLN na koniec marca 2018 roku ukształtował się na poziomie 1,21.

SYTUACJA POLSKIEGO SEKTORA BANKOWEGO

Na koniec I kwartału 2018 roku wartość kredytów sektora bankowego wzrosła do 1 190 mld PLN. Sytuacja na rynku kredytowym pozostawała pod wpływem sprzyjającego otoczenia gospodarczego. Tempo wzrostu kredytów ogółem przyspieszyło do 4,3% r/r (3,7% r/r na koniec 2017 roku), w tym:

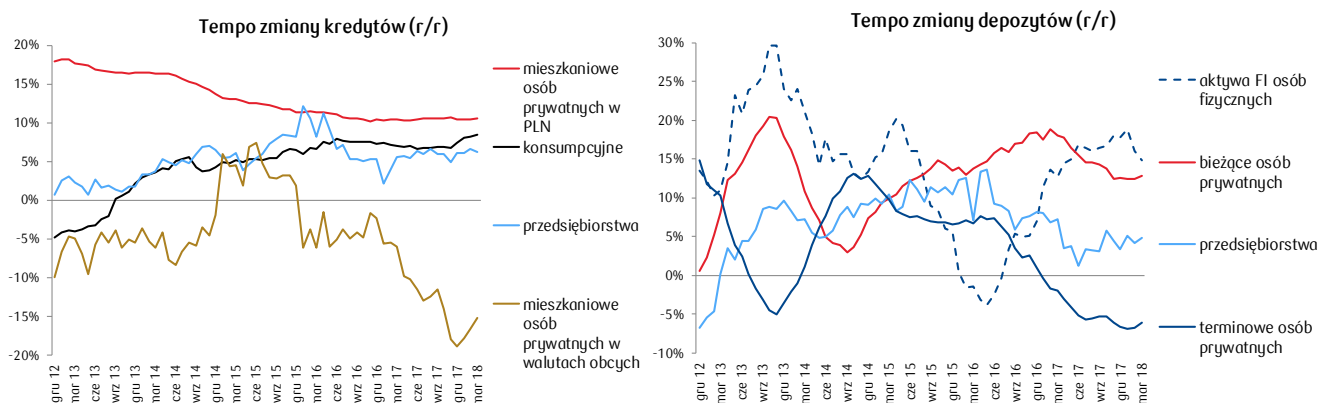
- roczne tempo wzrostu kredytów konsumpcyjnych wyniosło 8,5% (7,4% na koniec 2017 roku), a roczne tempo wzrostu kredytów mieszkaniowych w PLN pozostało na wysokim dwucyfrowym poziomie 10,5% (10,4% na koniec 2017 roku), co może być powiązane z utrzymującymi się dobrymi nastrojami konsumentów,
- tempo wzrostu kredytów dla przedsiębiorstw pozostało na stabilnym poziomie 6,3% r/r (6,2% r/r na koniec 2017 roku).

W I kwartale 2018 roku roczne tempo wzrostu depozytów w sektorze bankowym przyspieszyło do 5,9% wobec grudnia 2017 roku (4,4%), a ich wolumen wzrósł do 1 234 mld PLN. Rozwój bazy depozytowej pozostawał nadal pod presją niskich stóp procentowych, co wpływało na zmniejszenie skłonności do oszczędzania w bankach i skłaniało deponentów do poszukiwania alternatywnych form oszczędzania i inwestycji. Roczne tempo wzrostu depozytów osób prywatnych wyniosło 4,2% (3,6% na koniec 2017 roku). Nadal wolumen depozytów bieżących osób

prywatnych rósł w tempie dwucyfrowym (+12,8% r/r), a wolumen depozytów terminowych kontynuował spadek r/r (-6,1%). Na koniec I kwartału 2018 roku do 4,8% r/r (3,4% r/r na koniec 2017 roku) przyspieszyło tempo wzrostu depozytów przedsiębiorstw. Na wzrost depozytów przedsiębiorstw mogła oddziaływać skłonność przedsiębiorstw do gromadzenia środków w celu przyszłego sfinansowania inwestycji w oparciu o zasoby własne, w tym ulokowane w bankach.

W warunkach utrzymującego się silniejszego wzrostu depozytów niż kredytów w sektorze bankowym, na koniec I kwartału 2018 roku relacja Kredyty/Depozyty zmniejszyła się do 96,4% (98,1% na koniec 2017 roku).

SYTUACJA POLSKIEGO SEKTORA POZABANKOWEGO

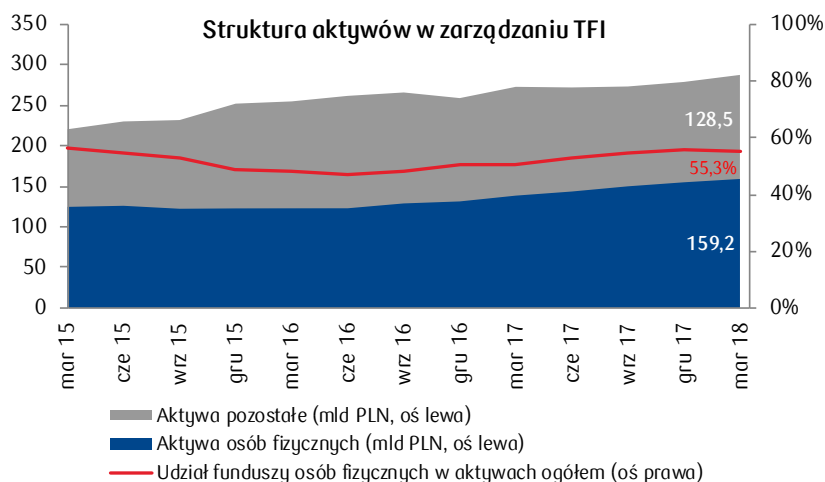
RYNEK FUNDUSZY INWESTYCYJNYCH

W I kwartale 2018 roku aktywa krajowych funduszy inwestycyjnych wzrosły o 8,7 mld PLN (+3,1 % r/r) do 287,7 mld PLN. Sytuację na rynku funduszy inwestycyjnych kształtowały m.in.: słabnąca koniunktura na lokalnym rynku akcji, spadek średnich rentowności polskich obligacji skarbowych oraz utrzymujące się niskie oprocentowanie lokat bankowych.

Na koniec kwartału większość głównych segmentów rynku funduszy detalicznych silnie powiązanych z lokalnym rynkiem akcji realizowało spadek średnich rocznych stóp zwrotu do poziomu poniżej średniego oprocentowania nowych, terminowych depozytów bankowych gospodarstw domowych. Średnie roczne stopy zwrotu z funduszy o niższym profilu ryzyka, na które inwestorzy indywidualni zgłaszają najwyższy popyt, utrzymały się na poziomie powyżej średniego oprocentowania lokat.

Przyrost aktywów funduszy inwestycyjnych w I kwartale 2018 roku był rezultatem przede wszystkim silnego napływu netto środków inwestorów instytucjonalnych (+6,5 mld PLN) determinowanego jednorazowym napływem do jednego z funduszy aktywów niepublicznych oraz kontynuowanego silnego napływu netto środków osób fizycznych (+5,4 mld PLN). Negatywnie na kwartalne tempo wzrostu aktywów oddziaływał ujemny wynik zarządzania (-1,8 mld PLN).

Na koniec kwartału udział aktywów netto osób fizycznych w aktywach funduszy inwestycyjnych ogółem wyniósł 55,3% (-0,2 p.p. kw/kw).

RYNEK LEASINGOWY

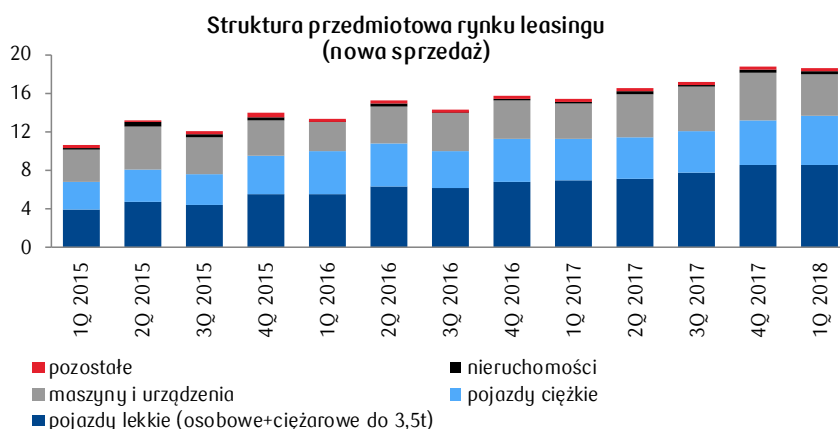
W I kwartale 2018 roku, w warunkach dobrej koniunktury gospodarczej, rynek leasingu kontynuował dynamiczny, dwucyfrowy wzrost. Zgodnie z danymi Związku Polskiego Leasingu, branża leasingowa sfinansowała aktywa o wartości 18,6 mld PLN. W efekcie tempo wzrostu rynku leasingu wyniosło 20,9% r/r wobec 15,7% r/r na koniec 2017 roku.

Największy pozytywny wpływ na rozwój rynku leasingu miał leasing pojazdów lekkich, tj. osobowych, dostawczych i ciężarowych do 3,5 tony. Wartość sfinansowanych aktywów w tym segmencie wzrosła do 8,6 mld PLN (+23,1% r/r), co stanowiło ok. 47% łącznego finansowania udzielonego przez firmy leasingowe.

W I kwartale 2018 roku drugi największy segment rynku leasingu, tj. leasing pojazdów ciężkich, odnotował wzrost wartości wyleasingowanych aktywów o 18,1% r/r (do 5 mld PLN). W tej kategorii motorem wzrostu był leasing ciągników siodłowych i naczep. Rozwojowi tego segmentu sprzyjała dobra koniunktura w strefie euro, rozwiązania regulacyjne determinujące wymianę używanego taboru na nowe pojazdy z normą Euro 6, a także realizacja projektów finansowanych z wykorzystaniem środków UE, co wsparło popyt na przewozy towarów.

Dynamiczny wzrost dotyczył również leasingu maszyn i urządzeń. Łączna wartość sfinansowanych maszyn i urządzeń w tym segmencie wzrosła o 18,3 % r/r (do 4,3 mld PLN). Najsilniej w tym segmencie rozwijał się leasing sprzętu budowlanego (+72% r/r) w warunkach widocznego przyspieszenia produkcji budowlano-montażowej.

W I kwartale 2018 roku wzrosło również finansowanie nieruchomości (+45,8% r/r), jednak segment ten nadal odgrywał marginalną rolę w finansowaniu inwestycji przez branżę leasingową (1,1% łącznego finansowania udzielonego przez firmy leasingowe).

RYNEK UKRAIŃSKI

SYTUACJA GOSPODARCZA

W pierwszych miesiącach 2018 roku nastąpiło ożywienie aktywności gospodarczej. Ożywienie to wraz z wygaśnięciem efektu wprowadzonej w ubiegłym roku blokady handlowej Donbasu powinno przełożyć się na przyspieszenie dynamiki PKB. Istotny wpływ na PKB ma konsumpcja, którą wspierają rosnące wynagrodzenia, m.in. na skutek podniesienia płacy minimalnej do 3720 UAH wobec 3200 UAH w 2017 roku.

Wzrost sprzedaży detalicznej, uszczelnianie systemu podatkowego, a także rosnące płace przełożyły się na wyraźną poprawę dochodów sektora finansów publicznych. Zadłużenie sektora finansów publicznych spadło w lutym br. do 59,7% PKB (69,3% PKB z uwzględnieniem gwarancji rządowych), tj. najniższego poziomu od końca 2014 roku. Dług niemal w połowie jest finansowany przez bank centralny.

Inflacja CPI nieznacznie spadła w I kwartale 2018 roku i wyniosła 13,8% r/r wobec 14,0% r/r w IV kwartale 2017 roku. Największy wkład do dynamiki CPI ogółem mają ceny żywności, ale już od II kwartału 2018 roku powinien się on zmniejszać biorąc pod uwagę trendy na światowych rynkach oraz efekty statystyczne. W efekcie, główna miara inflacji może się obniżyć. Wysoka inflacja stanowiła podstawę do podwyżek stóp procentowych przez Narodowy Bank Ukrainy - 25 stycznia z 14,50% do 16,00% i 1 marca do 17,00%. Wzrost stóp procentowych przełożył się na umocnienie kursu hrywny do dolara do poziomu 26,43 na koniec marca wobec 28,07 na koniec grudnia 2017 roku.

Zgodnie z danymi NBU, kurs PLNUAH na koniec marca 2018 roku ukształtował się na poziomie 7,77 wobec 8,02 na koniec 2017 roku, a kurs USDUAH wyniósł 26,54 wobec 28,07 na koniec 2017 roku.

UKRAIŃSKI SEKTOR BANKOWY

Zgodnie z danymi NBU, liczba banków prowadzących działalność operacyjną na Ukrainie pozostaje stabilna. Na koniec lutego br. zarejestrowane były 82 banki wobec 82 w grudniu 2017 roku i 93 w lutym 2017 roku.

KOMENTARZ ZARZĄDU DO WYNIKÓW GRUPY KAPITAŁOWEJ PKO BANKU POLSKIEGO SA W I KWARTALE 2018 ROKU

Wartość aktywów ogółem w ukraińskim systemie bankowym spadła od początku roku do ok. 1,29 bln UAH z 1,34 bln UAH, a kapitały własne do 157,6 ze 163,6 mld UAH.

W pierwszych dwóch miesiącach tego roku kontynuowany był wzrost wolumenu kredytów, który wyniósł 14 mld UAH do poziomu 1.077,1 mld UAH na koniec lutego, pomimo negatywnego wpływu aprecjacji hrywny. W głównej mierze do wzrostu wolumenu kredytów przyczyniły się przedsiębiorstwa. Jednocześnie nastąpił spadek wolumenu depozytów ogółem o 17,6 mld UAH ze względu na osłabienie wartości depozytów walutowych, których wolumen spadł o 46,6 mld UAH.

W pierwszych dwóch miesiącach kwartału poprawiły się wskaźniki ROA (1,83% vs -1,94% w 2017 roku) oraz ROE (15,13% vs -15,96%). Pomimo spadku wielkości funduszy własnych, wzrósł współczynnik adekwatności kapitałowej (do 16,91% na koniec lutego wobec 16,10% na koniec grudnia i 10% wymaganych przez regulatora).

OTOCZENIE REGULACYJNE

Na sytuację finansową i organizacyjną Grupy Kapitałowej PKO Banku Polskiego SA oraz podmiotów sektora finansowego miały wpływ nowe rozwiązania prawne i regulacyjne, które weszły w I kwartale 2018 roku, w tym:

WYMOGI OSTROŻNOŚCIOWE I KAPITAŁOWE

- Ustawa o nadzorze makroostrożnościowym nad systemem finansowym i zarządzaniu kryzysowym (Dz. U. 2015, poz. 1513 z późn. zm.) w szczególności podwyższająca od 1 stycznia 2018 roku bufor zabezpieczający do 1,875%,
- Rozporządzenie Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 1 września 2017 roku w sprawie bufora ryzyka systemowego (Dz. U. 2017, poz. 1776) wprowadzające od 1 stycznia 2018 roku bufor ryzyka systemowego w wysokości 3%,
- Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady nr 575/2013 dotyczące wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych, standardy techniczne EBA oraz zalecenia Komisji Nadzoru Finansowego, m.in. podwyższające wskaźnik płynności krótkoterminowej LCR na 2018 rok do 100% z 80% w 2017 roku.

Wpływ na wymogi kapitałowe banków na poziomie jednostkowym i skonsolidowanym

NOWY STANDARD RACHUNKOWOŚCI MSSF9

Nowy Standard Rachunkowości MSSF9 Instrumenty Finansowe zatwierdzony do stosowania przez Unię Europejską w listopadzie 2016 roku zmieniający m.in.: sposób kalkulacji i ewidencji odpisów z tytułu utraty wartości oraz klasyfikację instrumentów finansowych, a także wprowadzający nowe wymagania w zakresie rachunkowości zabezpieczeń

Wpływ na wynik finansowy, kapitały własne

OCHRONA INWESTORÓW

- Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 600/2014 (MiFIR) i Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/65/UE z 15 maja 2014 roku w sprawie rynków instrumentów finansowych oraz zmieniającą dyrektywę 2002/92/WE i dyrektywę 2011/61/UE (MiFID2), ustanawiające nowe wymogi dotyczące świadczenia usług inwestycyjnych w zakresie instrumentów finansowych przez banki i firmy inwestycyjne. Rozporządzenie stosuje się od 3 stycznia 2018 roku. Implementacją dyrektywy MiFID2 do prawa polskiego jest Ustawa z dnia 1 marca 2018 roku o zmianie ustawy o obrocie instrumentami finansowymi oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. 2018, poz. 685),
- Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1286/2014 z 26 listopada 2014 roku w sprawie dokumentów zawierających kluczowe informacje, dotyczących detalicznych produktów zbiorowego inwestowania i ubezpieczeniowych produktów inwestycyjnych, które z dniem 1 stycznia 2018 roku wprowadza zasady dot. opracowywania dokumentów zawierających kluczowe informacje o detalicznych produktach zbiorowego inwestowania i ubezpieczeniowych produktach inwestycyjnych.

Wpływ na model dystrybucji produktów inwestycyjnych, wynik promisyjny, koszty działania

PRZECIWDZIAŁANIE WYŁUDZENIOM SKARBOWYM Z WYKORZYSTANIEM BANKÓW

Ustawa z 24 listopada 2017 roku o zmianie niektórych ustaw w celu przeciwdziałania wykorzystywaniu sektora finansowego do wyłudzeń skarbowych, wprowadzająca m.in. nowe obowiązki banków w zakresie przekazywania do systemu teleinformatycznego izby rozliczeniowej (STIR) informacji, a także dokonywania blokady rachunków klientów

Wpływ na koszty działania

KOMENTARZ ZARZĄDU DO WYNIKÓW GRUPY KAPITAŁOWEJ PKO BANKU POLSKIEGO SA W I KWARTALE 2018 ROKU

ZMIANY W PODATKACH

Ustawa z 27 października 2017 roku o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych, ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych oraz ustawy o zryczałtowanym podatku dochodowym od niektórych przychodów osiąganych przez osoby fizyczne (Dz. U.2017, poz. 2175), wprowadzająca rozwiązania mające wpływ na zwiększenie obciążenia podatkiem CIT, a także dotyczące: podziału źródeł przychodów z zysków kapitałowych oraz osiągane z innych źródeł przychodów, powszechnego ograniczenia kosztów finansowania dłużnego w miejsce przepisów o tzw. cienkiej kapitalizacji, ograniczenia w zaliczaniu do kosztów uzyskania przychodów wydatków na usługi niematerialne oraz zmian dostosowujących przepisy w związku z wejściem MSSF9

Wpływ na wyniki finansowe

REZERWA OBOWIĄZKOWA

Uchwała Rady Polityki Pieniężnej w sprawie wysokości oprocentowania rezerwy obowiązkowej ustanawiająca wysokość oprocentowania środków rezerwy obowiązkowej na poziomie 0,50% od 1 stycznia 2018 roku wobec 1,35% w okresie wcześniejszym.

Wpływ na wynik odsetkowy

Na działalność i wyniki Grupy Kapitałowej PKO Banku Polskiego SA oddziaływały w I kwartale 2018 roku nowe rozwiązania prawne wprowadzone na Ukrainie (gdzie funkcjonuje m.in. spółka zależna KREDOBANK SA), w tym:

OBNIŻENIE PODSTAWOWYCH STÓP PROCENTOWYCH

Uchwały Zarządu Banku Centralnego Ukrainy (NBU) nr 43/2018 i 133/2018 podwyższające stopę dyskontową: od 26 stycznia 2018 roku o 1,5 p.p do 16%, a od 2 marca o 1 p.p. do 17%, co nastąpiło po obniżkach dokonanych w 2017 roku

Wpływ na wynik odsetkowy banków i ich rentowność

NOWY STANDARD RACHUNKOWOŚCI MSSF9

Postanowienie NBU nr 1/2018 wprowadzające nowy standard rachunkowości MSSF9 Instrumenty Finansowe określający m.in.: sposób kalkulacji i ewidencji odpisów z tytułu utraty wartości oraz klasyfikację instrumentów finansowych, a także wprowadzający nowe wymagania w zakresie rachunkowości zabezpieczeń

Wpływ na wynik finansowy, kapitały własne

WARTOŚĆ KREDYTU

Postanowienie NBU nr 15/2018 zmieniające od 2 marca 2018 roku zasady określania ogólnej wartości kredytu konsumenckiego i rzeczywistej stopy procentowej

Wpływ na przychody odsetkowe i pozaodsetkowe

GOSPODARKA WALUTOWA

Postanowienie NBU nr 19/2018 łagodzące od 3 marca 2018 roku ograniczenia dotyczące gospodarki walutowej

Wpływ na działalność biznesową banków, zarządzanie pozycją walutową i poziom ryzyka

CZYNNIKI, KTÓRE BĘDĄ MIAŁY WPŁYW NA WYNIKI FINANSOWE GRUPY KAPITAŁOWEJ BANKU W II KWARTALE 2018 R.

Na działalność Grupy Kapitałowej Banku w II kwartale 2018 roku będą miały wpływ uwarunkowania zewnętrzne:

- w gospodarce światowej:
 - stopniowe wyhamowywanie tempa wzrostu globalnej gospodarki, w tym zwłaszcza w strefie euro i w Niemczech,
 - dalsze zacieśnianie polityki pieniężnej w Stanach Zjednoczonych i oczekiwane zmiany w polityce komunikacyjnej Europejskiego Banku Centralnego,
 - możliwe dalsze narastanie napięć geopolitycznych (konflikt w Syrii, niepewność co do możliwości załagodzenia sporu na linii USA-Korea Północna),
 - potencjalne napięcia w obszarze polityki handlowej (możliwa eskalacja działań protekcyjnych ze strony USA i ewentualnych działań odwetowych wobec USA ze strony innych państw),
 - niepewność związana z ostatecznym kształtem brexitu,
 - realizacja scenariusza „miękkiego” lądowania w Chinach,
 - sytuacja polityczno-gospodarcza Ukrainy,

- w gospodarce polskiej:
 - rosnąca absorpcja funduszy unijnych i umocnienie aktywności inwestycyjnej w sektorze prywatnym,
 - dobre nastroje konsumentów i dalszy wzrost realnych dochodów do dyspozycji gospodarstw domowych,
 - narastanie napięć na rynku pracy wynikające z silnego popytu na pracę i narastających ograniczeń podażowych (czynniki demograficzne, obniżenie wieku emerytalnego), które prowadzi do utrzymywania podwyższonej dynamiki wynagrodzeń (a więc rosnących kosztów pracy) i ryzyka niedoborów pracowników w części branż,
 - stopniowy wzrost krajowego wskaźnika CPI w okolice 2,0% w połowie roku,
 - stabilizacja stóp procentowych NBP, rosnące oczekiwania na utrzymanie się stóp procentowych NBP bez zmian w horyzoncie co najmniej najbliższych dwóch lat,
 - stopniowy wzrost dynamiki depozytów i utrzymanie się relatywnie silnego popytu na kredyty, w szczególności dla przedsiębiorstw,
 - możliwe zmiany w kształcie podatku bankowego,
- nowe rozwiązania regulacyjne, w szczególności wynikające z:
 - dyrektywy IDD zaimplementowanej do krajowego porządku prawnego ustawą o dystrybucji ubezpieczeń z 15 grudnia 2017 roku, m.in. wprowadzającej nowe obowiązki Towarzystw Ubezpieczeń wobec klientów,
 - dyrektywy PSD2 dot. usług płatniczych, m.in. wprowadzającej nową kategorię dostawców świadczących usługę inicjowania transakcji płatniczej (payment initiation service – PIS) oraz usługę dostępu do informacji o rachunku (account information service – AIS), ustawa implementacyjna w trakcie prac legislacyjnych,
 - Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z 27 kwietnia 2016 roku w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE wprowadzającego od 25 maja 2018 roku szereg praw oraz obowiązków administratorów oraz podmiotów przetwarzających dane; zmiany w Ustawie o ochronie danych osobowych jest w trakcie prac legislacyjnych,
 - Ustawy o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu z dnia 1 marca 2018 roku (Dz. U. 2018, poz. 723),
 - utrzymującej się niepewności dotyczącej ostatecznego kształtu rozwiązań ustawowych dotyczących walutowych kredytów mieszkaniowych,
 - projektu ustawy o zmianie niektórych ustaw w celu wprowadzenia uproszczeń dla przedsiębiorców w prawie podatkowym i gospodarczym, wprowadzającej m.in. alternatywną metodę opodatkowania emisji obligacji.

3. WYNIKI FINANSOWE W I KWARTALE 2018 ROKU

3.1. KOMENTARZ DO WYNIKÓW FINANSOWYCH GRUPY KAPITAŁOWEJ PKO BANKU POLSKIEGO SA

Wyniki finansowe
Sprawozdanie z sytuacji finansowej
Kapitały własne i miary adekwatności kapitałowej
Podstawowe wskaźniki finansowe

Od 1 stycznia 2018 roku zaczął obowiązywać nowy standard rachunkowości MSSF 9 Instrumenty finansowe, który zastąpił standard MSR 39 Instrumenty finansowe: ujmowanie i wycena. Zmianie uległy klasyfikacja i wycena instrumentów finansowych, rozpoznawanie i kalkulacja utraty ich wartości oraz rachunkowość zabezpieczeń. Dane za okresy wcześniejsze nie zostały przekształcone, co wpływa na porównywalność w zakresie wybranych pozycji wynikowych i bilansowych.

Szczegółowe informacje o wpływie wdrożenia MSSF 9 Instrumenty finansowe zostały opisane w nocie 4 do skróconego śródrocznego skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy Kapitałowej.

W celach analitycznych, dane zamieszczone w niniejszym rozdziale, zostały połączone w pozycje o zbliżonym charakterze, w szczególności portfel obligacji komunalnych i korporacyjnych przeniesiono z kredytów i pożyczek udzielonych klientom do papierów wartościowych.

WYNIKI FINANSOWE

Zysk netto Grupy Kapitałowej PKO Banku Polskiego SA w I kwartale 2018 roku wyniósł 757 mln PLN i był o 232 mln PLN wyższy niż w porównywalnym okresie 2017 roku (+44,2% r/r), na co główny wpływ miały: wzrost wyniku z działalności biznesowej (przede wszystkim wzrost wyniku odsetkowego i wyniku z tytułu prowizji i opłat), spadek obciążenia odpisami aktualizującymi oraz wzrost ogólnych kosztów administracyjnych.

Skonsolidowane pozycje rachunku wyników kształtowały się następująco:

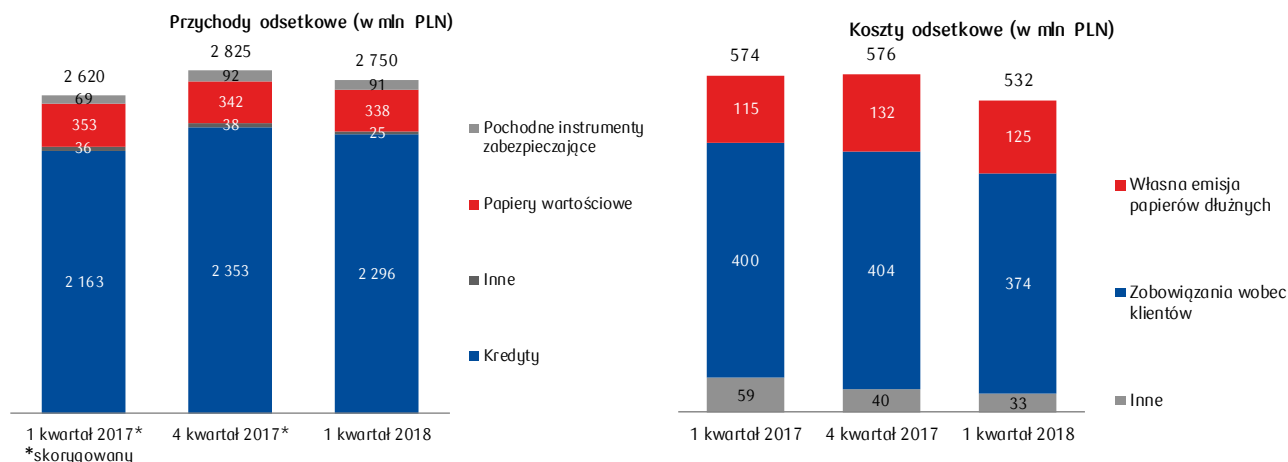
Tabela 1. Rachunek zysków i strat Grupy Kapitałowej PKO Banku Polskiego SA (w mln PLN)

	01.01-31.03.2018	01.01-31.03.2017	Zmiana (w mln PLN)	Zmiana (w %)
Wynik z tytułu odsetek	2 218	2 046	172	8,4%
Wynik z tytułu prowizji i opłat	737	710	27	3,8%
Wynik pozostały	258	216	42	19,4%
Wynik na działalności biznesowej	3 213	2 972	241	8,1%
Ogólne koszty administracyjne	-1 579	-1 563	-16	1,0%
Podatek od niektórych instytucji finansowych	-228	-233	5	-2,1%
Wynik operacyjny netto	1 406	1 176	230	19,6%
Wynik z tytułu odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości i rezerw	-336	-391	55	-14,1%
Udział w zyskach i stratach jednostek stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach	6	5	1	20,0%
Zysk brutto	1 076	790	286	36,2%
Podatek dochodowy	-320	-262	-58	22,1%
Zysk netto (z uwzględnieniem udziałowców niesprawujących kontroli)	756	528	228	43,2%
Zyski i straty udziałowców niesprawujących kontroli	-1	3	-4	-133,3%
Zysk netto	757	525	232	44,2%

Wynik na działalności biznesowej Grupy Kapitałowej PKO Banku Polskiego SA po pierwszym kwartale 2018 roku wyniósł 3 213 mln PLN i był o 241 mln PLN, tj. o 8,1% wyższy niż w analogicznym okresie 2017 roku.

WYNIK Z TYTUŁU ODSETEK

Uzyskany w I kwartale 2018 roku wynik odsetkowy wyniósł 2 218 mln PLN, tj. o 172 mln PLN więcej niż w analogicznym okresie roku ubiegłego. Wyższy wynik odsetkowy r/r był determinowany wzrostem portfela kredytów przy niższym poziomie kosztu finansowania.

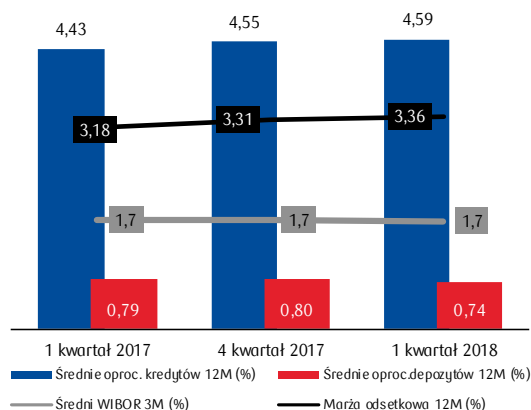
Przychody odsetkowe wyniosły 2 750 mln PLN i w porównaniu z analogicznym okresem 2017 roku były wyższe o 130 mln PLN, w głównej mierze w efekcie:

- wzrostu przychodów z tytułu kredytów i pożyczek udzielonych klientom (+134 mln PLN r/r) – przede wszystkim z tytułu wzrostu portfela kredytowego o 3,7% r/r, przy zmianie jego struktury polegającej na wzroście udziału kredytów konsumpcyjnych oraz należności leasingowych,
- spadku przychodów z tytułu oprocentowania rezerwy obowiązkowej o 13 mln PLN w związku z wprowadzeniem przez Radę Polityki Pieniężnej w grudniu 2017 roku nowej stopy oprocentowania tych środków obowiązującej od początku 2018 roku.

Niższy poziom kosztów odsetkowych był głównie efektem:

- obniżenia kosztu bazy depozytowej o 26 mln PLN r/r – poziom średniego oprocentowania depozytów obniżył się o 0,05 p.p. i wyniósł 0,74%. Spadek wynikał ze zmiany struktury terminowej w kierunku depozytów bieżących, których udział r/r wzrósł o 6 p.p. do poziomu ok. 61% zobowiązań wobec klientów,
- spadku kosztów z tytułu kredytów i pożyczek otrzymanych o 21 mln PLN r/r w efekcie sukcesywnej nadpłaty finansowania od Nordea AB – całkowite zadłużenie zostało spłacone w I kwartale 2018 roku,
- przy wzroście kosztów z tytułu własnej emisji papierów dłużnych i zobowiązań podporządkowanych o 10 mln PLN r/r związanych ze wzrostem poziomu emisji.

Marża odsetkowa na koniec I kwartału 2018 roku wzrosła o 0,18 p.p. r/r do poziomu 3,36%. Do wzrostu marży odsetkowej przyczynił się głównie spadek kosztu bazy depozytowej.

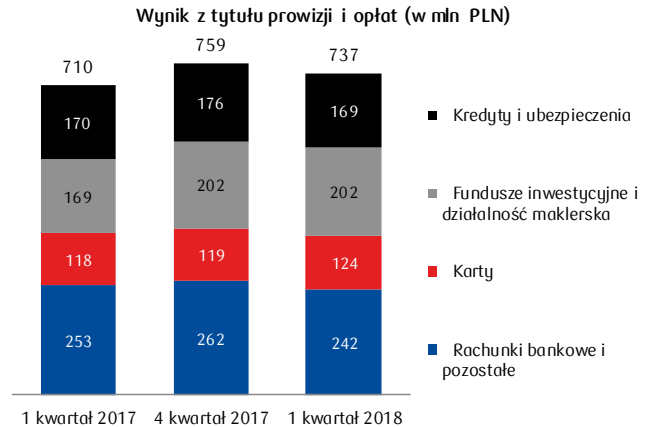

KOMENTARZ ZARZĄDU DO WYNIKÓW GRUPY KAPITAŁOWEJ PKO BANKU POLSKIEGO SA W I KWARTALE 2018 ROKU

WYNIK Z TYTUŁU PROWIZJI I OPŁAT

Uzyskany za I kwartał 2018 roku wynik z tytułu prowizji i opłat wyniósł 737 mln PLN i był o 27 mln PLN wyższy niż w analogicznym okresie roku ubiegłego. Poziom wyniku prowizyjnego był determinowany m.in. przez:

- wyższy wynik z tytułu obsługi funduszy inwestycyjnych o 24 mln PLN r/r, będący efektem zainteresowania klientów tą formą oszczędzania, jako alternatywy dla depozytów bankowych oraz rozwoju oferty funduszy, co przełożyło się na wzrost wartości zarządzanych aktywów PKO TFI SA o blisko 33% r/r,
- wyższy wynik z działalności maklerskiej o 8 mln PLN r/r, determinowany wzrostem prowizji z tytułu pełnienia funkcji agenta emisji obligacji Skarbu Państwa (w I kwartale 2018 roku sprzedano ponad 29 mln sztuk obligacji wobec 14 mln sztuk w I kwartale 2017 roku) oraz wzrostu przychodów z tytułu obsługi transakcji zrealizowanych na rynku pierwotnym (akcji spółek m.in. Novaturas AB, BZ WBK SA, Synthos SA, Zespołu Elektrociepłowni Wrocławskich KOGENERACJA SA, Tarczyński SA, Best SA),
- niższy wynik z tytułu obsługi i prowadzenia rachunków bankowych oraz pozostałego o 11 mln PLN r/r, spowodowany zmianą struktury przychodów prowizyjnych z działalności bankowej.

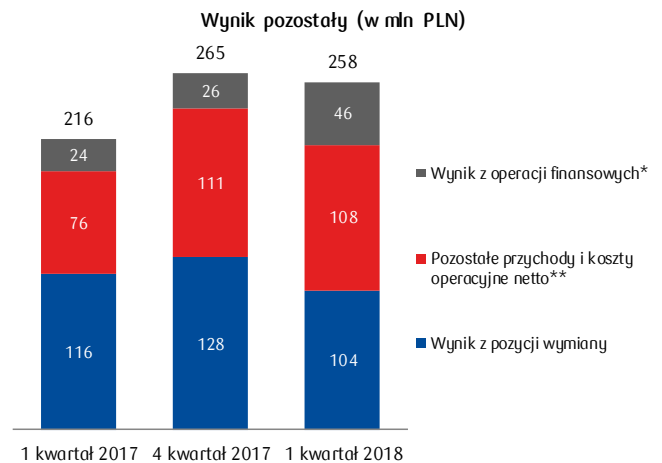

WYNIK POZOSTAŁY

Uzyskany po I kwartale 2018 roku wynik pozostały wyniósł 258 mln PLN i był o 42 mln PLN wyższy niż w analogicznym okresie roku ubiegłego.

Wzrost determinowany był głównie:

- dodatnim wynikiem ze sprzedaży inwestycyjnych papierów wartościowych (papiery dłużne) w kwocie ok. 29 mln PLN przy niskiej bazie odniesienia w kwocie ok. 5 mln PLN,
- wyższym o 32 mln PLN r/r wynikiem z pozostałych przychodów i kosztów operacyjnych netto, głównie w efekcie ujęcia w I kwartale 2018 roku zwrotu kary (dotyczącej opłat interchange) z UOKiK,
- niższym o ok. 12 mln PLN wynikiem z pozycji wymiany, spowodowanym głównie zmniejszeniem sprzedaży produktów strukturyzowanych z wbudowaną opcją walutową.

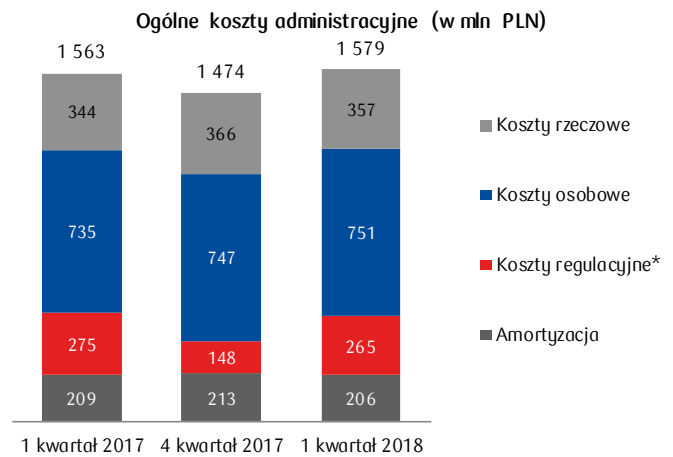
*o d 2018 roku obejmujący wynik z tytułu zaprzestania ujmowania aktywów i zobowiązań finansowych wycenianych do wartości godziwej przez inne do chody całkowite
**o d 2018 roku o obejmujący wynik z tytułu modyfikacji wyniku z tytułu zaprzestania ujmowania aktywów i zobowiązań wycenianych wg zamortyzowanego kosztu

OGÓLNE KOSZTY ADMINISTRACYJNE

W I kwartale 2018 roku ogólne koszty administracyjne wyniosły 1 579 mln PLN i były wyższe o 1,0% w porównaniu z analogicznym okresem poprzedniego roku.

W I kwartale 2018 roku koszty BFG wyniosły 233 mln PLN, z czego 167 mln PLN (71,7% kosztów BFG) stanowiła składka na przymusową restrukturyzację banków. W analogicznym okresie roku ubiegłego koszty BFG ukształtowały się na poziomie 256 mln PLN, a 209 mln PLN (81,6%) wyniosła składka na przymusową restrukturyzację.

Według stanu na 31 marca 2018 roku zatrudnienie w Grupie PKO Banku Polskiego SA wynosiło 28 574 etatów, co oznacza spadek o 325 etatów r/r.

*obejmuje BFG, KNF, podatki i opłaty

KOMENTARZ ZARZĄDU DO WYNIKÓW GRUPY KAPITAŁOWEJ PKO BANKU POLSKIEGO SA W I KWARTALE 2018 ROKU

Na koniec marca 2018 roku efektywność działania Grupy PKO Banku Polskiego SA mierzona wskaźnikiem C/I w ujęciu rocznym ukształtowała się na poziomie 45,3% w porównaniu do 48,0% na koniec marca 2017 roku. W ujęciu kwartalnym wskaźnik C/I wyniósł 49,1% w porównaniu do 52,6% w I kwartale 2017 roku.

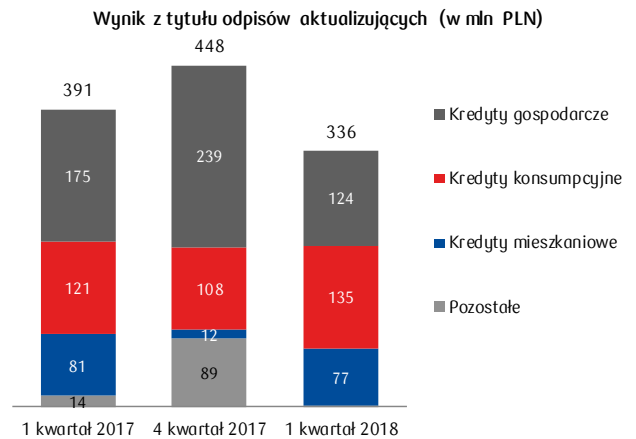
WYNIK Z TYTUŁU ODPISÓW AKTUALIZUJĄCYCH Z TYTUŁU UTRATY WARTOŚCI I REZERW

Wynik z tytułu odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości i rezerw odzwierciedla konserwatywne podejście Grupy Kapitałowej Banku w zakresie rozpoznawania i wyceny ryzyka kredytowego. W I kwartale 2018 roku wynik wyniósł 336 mln PLN. Poprawa wyniku z tytułu odpisów (55 mln PLN r/r) nastąpiła głównie w efekcie korzystniejszego wyniku z odpisów z tytułu zaangażowania w portfel należności podmiotów gospodarczych.

Wskaźnik udziału kredytów z rozpoznaną utratą wartości¹ na koniec I kwartału 2018 roku wyniósł 5,4% (spadek o 0,5 p.p. w stosunku do końca I kwartału 2017 roku).

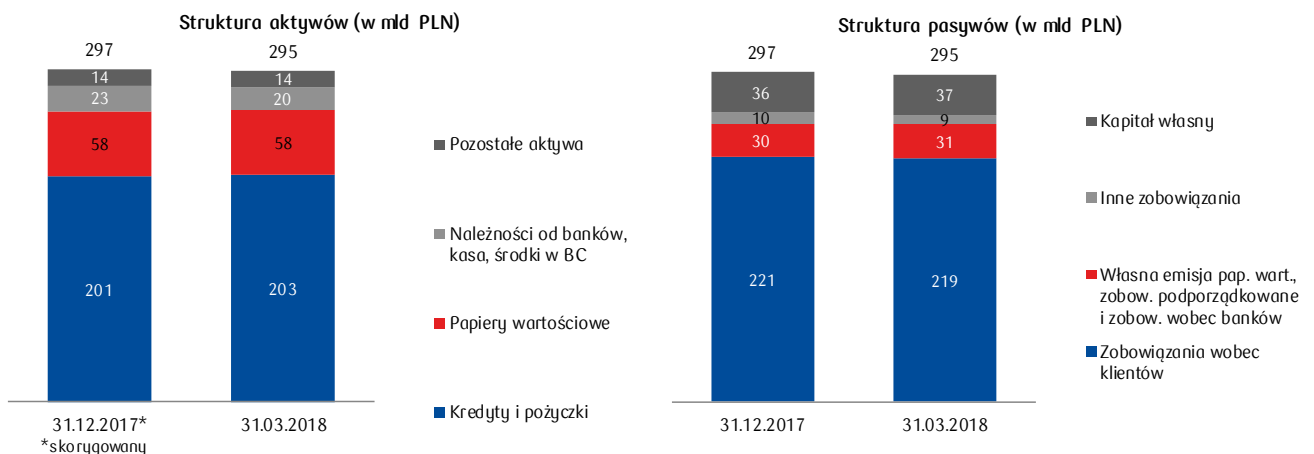
Koszt ryzyka² na koniec I kwartału 2018 roku wyniósł 0,69% co oznacza poprawę o ok. 0,07 p.p do analogicznego okresu roku poprzedniego.

Poprawa wskaźników ryzyka przy wzroście portfela kredytowego brutto o 5,4% r/r jest efektem kontynuowania dotychczasowej polityki zarządzania ryzykiem kredytowym Grupy Kapitałowej Banku oraz ścisłego monitoringu portfela należności.

SPRAWOZDANIE Z SYTUACJI FINANSOWEJ

Suma bilansowa Grupy Kapitałowej PKO Banku Polskiego SA na koniec marca 2018 roku wyniosła ponad 295 mld PLN. Tym samym Grupa Kapitałowa PKO Banku Polskiego SA utrzymała pozycję największej instytucji w polskim sektorze bankowym.

W strukturze zobowiązań w analizowanym okresie nastąpił wzrost najbardziej stabilnych zobowiązań, tj. z tytułu emisji papierów wartościowych oraz emisji podporządkowanych, przy niższym poziomie zobowiązań wobec banków (spłata w całości finansowania od Nordea AB) oraz depozytów klientów.

Wskaźnik kredytów do depozytów (zobowiązań wobec klientów) na koniec I kwartału 2018 roku wyniósł 92,7%, a wskaźnik kredytów do stabilnych źródeł finansowania³ 81,9%.

¹ Wskaźnik udziału kredytów z rozpoznaną utratą wartości zdefiniowany jest dla portfela objętego ekspozycjami wycenianymi wg zamortyzowanego kosztu oraz kredytami wycenianymi do wartości godziwej przez pozostałe dochody całkowite pomniejszonego o odsetki niepracujące, tj. odsetki nieujęte w kalkulacji przychodu odsetkowego.

² Obliczony poprzez podzielenie wyniku z tytułu odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości kredytów i pożyczek udzielonych klientom za okres 12 miesięcy zakończony 31 marca 2018 roku przez średnie saldo kredytów i pożyczek udzielonych klientom brutto na początku i na końcu okresu sprawozdawczego oraz pośrednich okresów kwartalnych.

KOMENTARZ ZARZĄDU DO WYNIKÓW GRUPY KAPITAŁOWEJ PKO BANKU POLSKIEGO SA W I KWARTALE 2018 ROKU

Na koniec marca 2018 roku efektywność działania mierzona wskaźnikiem rentowności kapitałów (ROE) polepszyła się o 0,9 p.p. w ujęciu rocznym do poziomu 9,5%, a wskaźnikiem rentowności aktywów (ROA) o 0,1 p.p. w ujęciu rocznym do poziomu 1,1%.

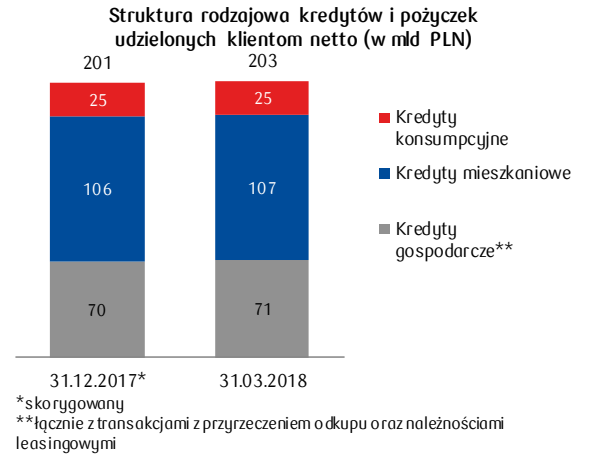
KREDYTY I POŻYCZKI UDZIELONE KLIENTOM

Kredyty i pożyczki udzielone klientom stanowią największą część aktywów Grupy Kapitałowej PKO Banku Polskiego SA. W porównaniu do końca 2017 roku portfel kredytów i pożyczek udzielonych klientom netto wzrósł o 1,5 mld PLN i wynosił 202,8 mld PLN.

W analizowanym okresie odnotowano wzrost kredytów gospodarczych (+1,8 mld PLN) i kredytów mieszkaniowych (+0,5 mld PLN), przy spadku poziomu transakcji z przyrzeczeniem sprzedaży (-0,9 mld PLN).

W efekcie wdrożenia MSSF 9 stan odpisów na oczekiwane straty kredytowe wzrósł o ok. 0,8 mld PLN.

Szczegółowe informacje o kredytach i pożyczkach udzielonych klientom zostały opisane w nocy 27 do skróconego śródrocznego skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy Kapitałowej.

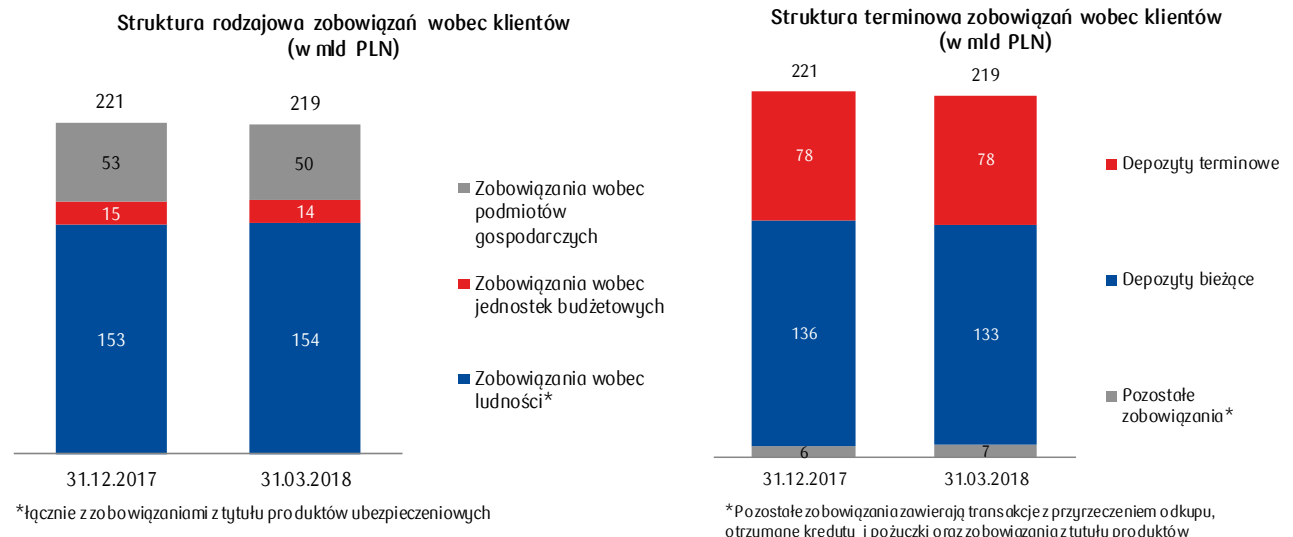

PAPIERY WARTOŚCIOWE

Wartość bilansowa portfela papierów wartościowych na koniec I kwartału 2018 roku wyniosła 57,8 mld PLN, co oznacza spadek o ok. 0,6 mld PLN w porównaniu do końca 2017 roku. Zmiana poziomu portfela papierów wartościowych jest związana z procesem bieżącego zarządzania płynnością Grupy Kapitałowej Banku. W strukturze rodzajowej portfela dominowały dłużne papiery emitowane przez Skarb Państwa, których wolumen wzrósł od początku roku o 1,7 mld PLN.

Szczegółowe informacje o papierach wartościowych znajdujących się w portfelu Grupy Kapitałowej zostały opisane w nocy 26 do skróconego śródrocznego skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy Kapitałowej.

ZOBOWIĄZANIA WOBEC KLIENTÓW

Zobowiązania wobec klientów pozostają podstawowym źródłem finansowania działalności Grupy Kapitałowej PKO Banku Polskiego SA. Na koniec marca 2018 roku wyniosły 218,7 mld PLN i stanowiły 74,1% sumy bilansowej. W strukturze rodzajowej zobowiązań wobec klientów główną pozycję stanowią zobowiązania wobec ludności,

³ Stabilne źródła finansowania obejmują zobowiązania wobec klientów oraz finansowanie zewnętrzne w postaci: zobowiązań podporządkowanych, własnej emisji papierów dłużnych i kredytów otrzymanych od instytucji finansowych.

KOMENTARZ ZARZĄDU DO WYNIKÓW GRUPY KAPITAŁOWEJ PKO BANKU POLSKIEGO SA W I KWARTALE 2018 ROKU

które odnotowały od początku roku wzrost o 1,1 mld PLN i wyniosły 154,1 mld PLN. Jednocześnie w stosunku do końca 2017 roku nastąpił spadek zobowiązań wobec podmiotów gospodarczych o 2,5 mld PLN oraz jednostek budżetowych o 0,6 mld PLN.

Wg struktury rodzajowej w zobowiązaniach wobec klientów dominują środki na rachunkach bieżących oraz depozyty terminowe, które na koniec marca 2018 roku stanowiły odpowiednio 60,8% oraz 35,7% zobowiązań wobec klientów. Od początku 2018 roku środki na rachunkach bieżących klientów spadły o blisko 3,5 mld PLN, przy wzroście poziomu transakcji z przyrzeczeniem odkupu o 1,2 mld PLN i stabilnym poziomie depozytów terminowych.

Szczegółowe informacje o zobowiązaniach wobec klientów zostały opisane w nocie 34 do skróconego śródrocznego skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy Kapitałowej.

FINANSOWANIE ZEWNĘTRZNE

Grupa Kapitałowa PKO Banku Polskiego SA jest aktywnym uczestnikiem rynku emisji dłużnych papierów wartościowych, zarówno krajowego jak i międzynarodowego. Działania te mają na celu dywersyfikację źródeł finansowania działalności oraz dostosowanie ich do wymogów regulacyjnych. W I kwartale 2018 roku finansowanie na rynku hurtowym zwiększyło się o 0,6 mld PLN, w tym:

- emisje papierów wartościowych i zobowiązania podporządkowane wzrosły od początku roku o 3,3 mld PLN. Zmiana była efektem emisji przez PKO Bank Hipoteczny SA listów zastawnych (500 mln EUR) oraz emisji obligacji podporządkowanych przez PKO Bank Polski SA (1 mld PLN),
- zobowiązania wobec banków spadły o 2,7 mld PLN w efekcie całkowitej spłaty finansowania od Nordea AB.

Szczegółowe informacje o emisjach przeprowadzonych przez Grupę Kapitałową PKO Banku Polskiego SA oraz zobowiązaniach podporządkowanych zostały opisane w notach 37 oraz 38 do skróconego śródrocznego skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy Kapitałowej.

KAPITAŁY WŁASNE I MIARY ADEKWATNOŚCI KAPITAŁOWEJ

W I kwartale 2018 roku Grupa Kapitałowa PKO Banku Polskiego SA kontynuowała działania zmierzające do zapewnienia odpowiedniego bufora kapitałowego, jak też wzmacniała swoją pozycję kapitałową. Na koniec I kwartału 2018 roku kapitały własne wyniosły 36,6 mld PLN i były wyższe o 0,3 mld PLN w stosunku do grudnia 2017 roku, stanowiąc 12,4% pasywów Grupy Kapitałowej PKO Banku Polskiego SA (wzrost udziału o 0,2 p.p. w stosunku do końca 2017 roku).

Łączny współczynnik kapitałowy Grupy Kapitałowej PKO Banku Polskiego SA na koniec I kwartału 2018 roku ukształtował się na poziomie 17,8%, co oznacza wzrost o 0,4 p.p. w stosunku do końca 2017 roku. Na wzrost współczynnika kapitałowego wpływ miała między innymi emisja długu podporządkowanego w kwocie 1 mld PLN.

Współczynnik kapitału Tier I Grupy Kapitałowej PKO Banku Polskiego SA na koniec I kwartału 2018 roku ukształtował się na poziomie 16,4%, co oznacza spadek w porównaniu do końca 2017 roku o 0,1 p.p. Zmiana poziomu wskaźnika wynika ze wzrostu wymogów na ryzyko kredytowe o 0,3 mld PLN przy podwyższeniu funduszy podstawowych o 0,4 mld PLN.

Poziom adekwatności kapitałowej Grupy Kapitałowej PKO Banku Polskiego SA na koniec I kwartału 2018 roku utrzymywał się na bezpiecznym poziomie, istotnie powyżej limitów nadzorczych.

Na 31 marca 2018 roku miary adekwatności kapitałowej Grupy Kapitałowej zostały wyliczone w oparciu o postanowienia Rozporządzenia CRR z uwzględnieniem konsolidacji ostrożnościowej.

PODSTAWOWE WSKAŹNIKI FINANSOWE

Rezultatem wyników osiągniętych przez Grupę Kapitałową PKO Banku Polskiego SA jest ukształtowanie się głównych wskaźników efektywności finansowej na poziomach przedstawionych w poniższej tabeli.

Tabela 2. Podstawowe wskaźniki finansowe Grupy Kapitałowej PKO Banku Polskiego SA

	31.03.2018	31.03.2017	Zmiana
ROA netto* (wynik finansowy netto/średni stan aktywów)	1,1%	1,0%	0,1 p.p.
ROE netto* (wynik finansowy netto/średni stan kapitałów własnych)	9,5%	8,6%	0,9 p.p.
C/I (wskaźnik kosztów do dochodów)*	45,3%	48,0%	-2,7 p.p.
Marża odsetkowa* (wynik odsetkowy/średni stan aktywów oprocentowanych)	3,36%	3,18%	0,18 p.p.
Koszt ryzyka**	-0,69%	-0,76%	0,07 p.p.
Łączny współczynnik kapitałowy (fundusze własne/łączny wymóg kapitałowy*12,5)	17,78%	15,60%	2,18 p.p.
Współczynnik kapitału Tier 1	16,43%	14,77%	1,66 p.p.

* Pozycje rachunku zysków i strat przyjęte do obliczenia wskaźników ujmują okres 4 ostatnich kwartałów (ujęcie roczne), natomiast pozycje sprawozdania z sytuacji finansowej ujmują średnią z 5 ostatnich wartości kwartalnych odpowiednich pozycji aktywów i pasywów.

** Obliczony poprzez podzielenie wyniku z tytułu odpisów aktualizacyjnych z tytułu utraty wartości kredytów i pożyczek udzielonych klientom za okres 12 m-cy przez średnie saldo kredytów i pożyczek udzielonych klientom brutto na początku i na końcu okresu sprawozdawczego oraz pośrednich okresów kwartalnych.

4. DZIAŁALNOŚĆ GRUPY KAPITAŁOWEJ PKO BANKU POLSKIEGO SA

4.1. SEGMENTY DZIAŁALNOŚCI GRUPY KAPITAŁOWEJ

Segment detaliczny
Segment korporacyjny i inwestycyjny

Grupa Kapitałowa PKO Banku Polskiego SA prowadzi działalność biznesową w ramach segmentów, oferujących określone produkty i usługi adresowane do konkretnych grup klientów. Sposób podziału obszarów biznesowych zapewnia spójność z modelem zarządzania sprzedażą i oferowania klientom kompleksowej oferty produktowej obejmującej zarówno tradycyjne produkty bankowe, jak również bardziej złożone produkty o charakterze inwestycyjnym. Obecnie Grupa Kapitałowa Banku prowadzi swoją działalność biznesową w ramach segmentu detalicznego oraz segmentu korporacyjnego i inwestycyjnego.

SEGMENT DETALICZNY

Segment detaliczny oferuje pełen zakres produktów i usług bankowych osobom prywatnym w ramach bankowości detalicznej i prywatnej. Ponadto obejmuje transakcje dokonywane z małymi i średnimi przedsiębiorstwami, deweloperami, spółdzielniami i zarządcami nieruchomości. Do produktów i usług oferowanych klientom tego segmentu należą m.in.: rachunki bieżące i oszczędnościowe, lokaty terminowe, usługi *private banking*, produkty ubezpieczeniowe i inwestycyjno-ubezpieczeniowe, karty kredytowe i debetowe, usługi bankowości elektronicznej, kredyty konsumpcyjne i mieszkaniowe, kredyty gospodarcze oraz leasing i faktoring.

LICZBA KLIENTÓW: 9,6 MLN

WOLUMEN KREDYTÓW: 161 MLD

WOLUMEN DEPOZYTÓW: 168 MLD

SEGMENT KORPORACYJNY I INWESTYCYJNY

Segment korporacyjny i inwestycyjny obejmuje transakcje dokonywane z dużymi klientami korporacyjnymi i instytucjami finansowymi. Segment ten obejmuje następujące produkty i usługi: prowadzenie rachunków bieżących i lokat terminowych, przechowywanie papierów wartościowych, produkty walutowe i pochodne, kredyty gospodarcze oraz leasing i faktoring. W ramach tego segmentu PKO Bank Polski SA zawiera również samodzielnie lub w konsorcjum z innymi bankami umowy finansowania dużych projektów w formie kredytów oraz emisji nieskarbowych papierów wartościowych. Ponadto segment obejmuje działalność własną, tj. działalność inwestycyjną, działalność maklerską, transakcje międzybankowe, transakcje instrumentami pochodnymi i dłużnymi papierami wartościowymi.

LICZBA KLIENTÓW: 15 TYS.

WOLUMEN KREDYTÓW: 66 MLD

WOLUMEN DEPOZYTÓW: 44 MLD

4.1.1. SEGMENT DETALICZNY

Klienci segmentu
Wolumeny biznesowe po I kwartale 2018 roku
Działania podjęte w I kwartale 2018 roku

W I kwartale 2018 roku w segmencie detalicznym Grupa Kapitałowa PKO Banku Polskiego SA kontynuowała zrównoważony rozwój, skupiony na rozpoznaniu i zaspokajaniu potrzeb klientów, z którymi buduje silne, długookresowe relacje. Podejmowane były inicjatywy zmierzające do podniesienia jakości obsługi m.in. poprzez zwiększenie innowacyjności w zakresie nowych rozwiązań finansowych, zarówno w ramach produktów, jak i kanałów dystrybucji, w szczególności w zakresie bankowości elektronicznej oraz płatności mobilnych.

KLIENCI SEGMENTU

Segment Detaliczny na koniec marca 2018 roku obsługiwał niemal 9,6 mln klientów, w tym:

- 9,1 mln osób fizycznych,
- 0,5 mln małych i średnich przedsiębiorstw.

Od początku 2018 roku liczba klientów obsługiwanych w segmencie zwiększyła się o 80 tysięcy.

WOLUMENY BIZNESOWE PO I KWARTALE 2018 ROKU

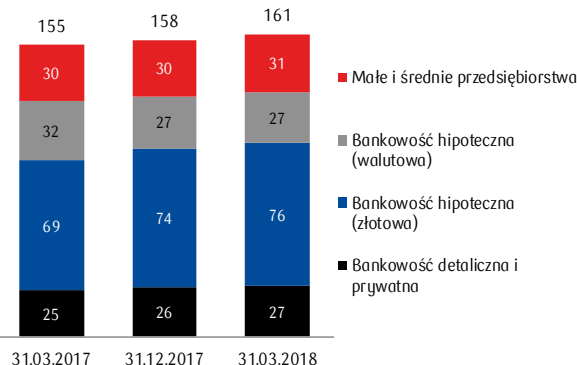
Według stanu na koniec marca 2018 roku łączne finansowanie brutto klientów segmentu detalicznego wyniosło 161,3 mld PLN i od początku roku zwiększyło się o około 3,5 mld PLN (tj. o 2,2%), a po wyłączeniu efektu wdrożenia MSSF 9 wzrost wyniósł około 2 mld zł (tj. o 1,3%).

Przyczynił się do tego w głównej mierze wzrost portfela złotych kredytów bankowości hipotecznej oraz portfela należności małych i średnich przedsiębiorstw, przede wszystkim leasingowych. Należności leasingowe w segmencie małych i średnich przedsiębiorstw wyniosły 8,8 mld PLN i odnotowały wzrost od początku bieżącego roku o około 4%.

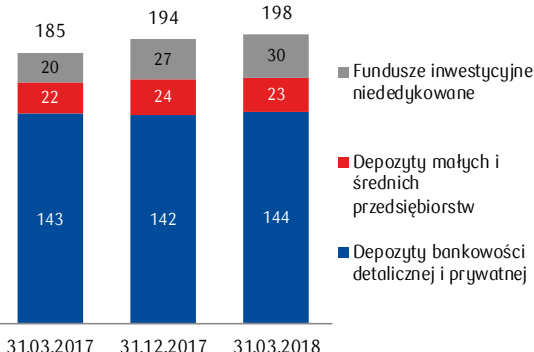
Na 31 marca 2018 roku oszczędności klientów segmentu detalicznego wynosiły 198 mld PLN i od początku roku ich stan zwiększył się o 3,5 mld PLN (tj. o 1,8%). Przyczynił się do tego zarówno wzrost poziomu depozytów, jak i wzrost oszczędności w funduszach inwestycyjnych.

Na koniec I kwartału 2018 roku depozyty bankowości detalicznej i prywatnej wynosiły 168 mld PLN i od początku roku ich stan zwiększył się o 1,3 mld PLN (tj. o 0,8%), głównie w efekcie wzrostu depozytów bieżących, przy spadku poziomu depozytów terminowych.

Należności kredytowe brutto w segmencie detalicznym
(w mld PLN)

Oszczędności klientów w segmencie detalicznym
(w mld PLN)

DZIAŁANIA PODJĘTE W I KWARTALE 2018 ROKU

W I kwartale 2018 roku Grupa Kapitałowa PKO Banku Polskiego SA:

- w zakresie działalności na rynku kredytów mieszkaniowych:
 - udzieliła kredytów osobom fizycznym na łączną kwotę ok. 3,3 mld PLN, zajmując pierwszą pozycję na rynku z udziałem 26,5%,
 - udzieliła w ramach programu „Mieszkanie dla Młodych” ponad 1,5 tys. sztuk kredytów na łączną kwotę 0,3 mld PLN,

- umożliwiła skorzystanie z preferencyjnych warunków kredytu mieszkaniowego Własny Kąt Hipoteczny (marża niższa o 0,50 pp. w stosunku do standardowej siatki cen) klientom, którzy z powodu wyczerpania limitu środków nie uzyskali dofinansowania w ramach programu „Mieszkanie dla Młodych”,
- w zakresie kredytów konsumpcyjnych:
 - wprowadziła do sprzedaży pożyczkę gotówkową z RRSO wynoszącym 3,46% przy spłacie rozłożonej na 9 rat, skierowaną do klientów dotychczas niezwiązanych z Bankiem lub zamierzających przenieść spłatę swoich pożyczek i kredytów do PKO Banku Polskiego SA,
 - oferowała specjalną ofertę czasową pożyczki gotówkowej, dedykowaną klientom nieposiadającym zadłużenia z tytułu kredytów gotówkowych w Banku, charakteryzującą się prowizją 0% za udzielenie pożyczki,
 - udostępniła uproszczoną formułę dokumentowania dochodu dla pożyczki gotówkowej – na podstawie PIT,
- w zakresie produktów ubezpieczeniowych:
 - wprowadziła pakiet ubezpieczeń dla posiadaczy kart kredytowych Platinum i Infinite,
 - wprowadziła pakiet ubezpieczeń następstw nieszczęśliwych wypadków oraz usług concierge dla posiadaczy kont Platinum II,
 - sprzedała klientom Banku ubezpieczenia na łączną kwotę ponad 230 mln PLN,
- w zakresie finansowania małych i średnich przedsiębiorstw:
 - pozostawała największym pożyczkodawcą spośród 21 banków udzielających kredytów z gwarancjami *de minimis* i objęła 20,3% udziału w rynku⁴, utrzymując w każdym roku pozycję lidera sprzedaży. Bank łącznie udzielił gwarancji na ok. 9,6 mld PLN,
 - posiadała ponad 272 mln PLN udzielonych kredytów w ramach „Portfelowej Linii Gwarancyjnej COSME” oraz 217 mln PLN udzielonych gwarancji,
 - uruchomiła sprzedaż gwarancji Funduszu Gwarancyjnego Programu Operacyjnego Inteligentny Rozwój (FG POIR) zarówno dla klientów małych i średnich przedsiębiorstw, jak i klientów korporacyjnych,
- w zakresie oferty transakcyjnej i oszczędnościowej:
 - umocniła pozycję lidera na rynku pod względem liczby prowadzonych rachunków bieżących, która wyniosła 7,2 mln szt. i wzrosła w skali roku o 279 tys.,
 - umożliwiła rejestrację firmy i otwarcie konta firmowego w serwisie transakcyjnym iPKO. Potwierdzenie rejestracji firmy i założenie rachunku następuje poprzez Profil Zaufany, a że podczas rejestracji klient jednocześnie wnioskuje o wpis do rejestru REGON, dokonuje zgłoszenia do naczelnika urzędu skarbowego (NIP) i zgłoszenia płatnika składek do ZUS,
 - 3 stycznia 2018 roku wprowadziła do sprzedaży jednostki uczestnictwa nowego, parasolowego funduszu otwartego PKO Portfele Inwestycyjne z wydzielonymi subfunduszami: PKO Bursztynowym, PKO Szafirowym, PKO Rubinowym, PKO Szmaragdowym i PKO Diamentowym,
 - od początku 2018 roku sprzedała ponad 29 mln szt. obligacji Skarbu Państwa,
 - uruchomiła możliwość wymiany walut za pomocą serwisu transakcyjnego iPKO (eKANTOR) dla klientów indywidualnych. W ciągu niespełna dwóch i pół miesiąca zawarto ponad 24 tys. umów oraz dokonano transakcji na kwotę około 200 mln PLN. Kantor internetowy daje możliwość zawierania transakcji dla 28 par walutowych w następujących walutach: dolar amerykański, frank szwajcarski, euro, funt brytyjski oraz korony szwedzkie, norweskie i duńskie.

4.1.2. SEGMENT KORPORACYJNY I INWESTYCYJNY

Klienci segmentu Wolumeny biznesowe po I kwartale 2018 roku Działania podjęte w I kwartale 2018 roku
--

Dzięki wdrożeniu nowych standardów zarządzania w sieci sprzedaży korporacyjnej Grupa Kapitałowa PKO Banku Polskiego SA konsekwentnie pogłębiała współpracę z klientami, rozszerzając jej zakres w oparciu o szeroką gamę oferowanych produktów.

Klienci Banku zainteresowani własną ekspansją międzynarodową mogą korzystać z szerokiego zakresu produktów i usług oferowanych przez oddziały zagraniczne Banku takich jak m.in.: produkty bankowości transakcyjnej, w tym międzynarodowy *cash pooling*, bankowość elektroniczna, produkty skarbowe, trade finance oraz kredyty korporacyjne.

⁴ Zgodnie z danymi przekazanymi przez Centrum Poręczeń i Gwarancji Banku Gospodarstwa Krajowego z 31 marca 2018 roku

KLIENCI SEGMENTU

Segment Korporacyjny i Inwestycyjny na koniec marca 2018 roku obsługiwał ponad 15 tys. klientów, w tym:

- 9,9 tys. klientów korporacyjnych,
- ponad 0,6 tys. klientów zagranicznych.
- ponad 4,6 tys. jednostek samorządowych i instytucji rządowych szczebla centralnego wraz z jednostkami okołobudżetowymi i powiązanymi.

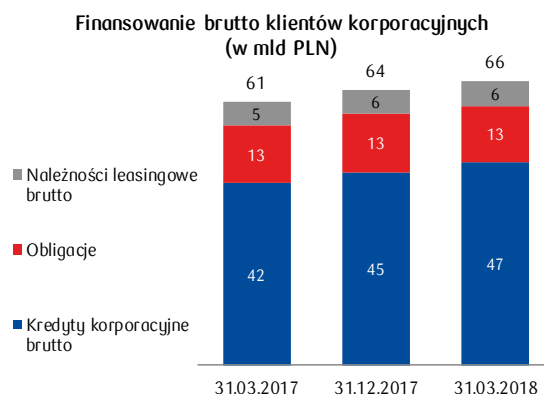
Od początku 2018 roku liczba klientów obsługiwanych w segmencie zwiększyła o 0,3 tysiąca.

WOLUMENY BIZNESOWE PO I KWARTALE 2018 ROKU

Według stanu na 31 marca 2018 łączne finansowanie brutto klientów korporacyjnych wyniosło 65,6 mld PLN, co oznacza wzrost o 2,0 mld PLN (tj. o 3,1%) od początku roku, a po wyłączeniu efektu wdrożenia MSSF 9 wzrost wyniósł około 1,3 mld zł (tj. o 2,1%). W porównaniu do analogicznego okresu roku ubiegłego wzrost portfela należności korporacyjnych wyniósł 8,1%.

Poziom depozytów klientów korporacyjnych na koniec marca 2018 roku wyniósł ponad 44,4 mld PLN i spadł od początku roku o 4,1 mld PLN (tj. -8,5%), co jest związane z zarządzaniem bieżącą płynnością. W porównaniu do analogicznego okresu roku ubiegłego depozyty korporacyjne wzrosły o 6,4 mld PLN (tj. 16,9%).

DZIAŁANIA PODJĘTE W I KWARTALE 2018 ROKU

W I kwartale 2018 roku Grupa Kapitałowa PKO Banku Polskiego SA:

- w zakresie obsługi klientów oraz bankowości transakcyjnej:
 - wygrała przetarg na obsługę Miasta Olsztyn i kontynuację obsługi Miasta Gdynia potwierdzając pozycję niekwestionowanego lidera w zakresie usług dla samorządów,
 - rozwijała funkcjonującą od czwartego kwartału 2017 roku Platformę Wsparcia Eksportu ciesząc się rosnącym zainteresowaniem wśród przedsiębiorców. Eksperti Eksportowi odbyli szereg spotkań z firmami, informując o wsparciu oferowanym przez PKO Bank Polski SA w rozwoju ich działalności zagranicznej zarówno poprzez ofertę produktową jak i analityczną,
 - przechowywała na rachunkach powierniczych 119,9 mld PLN aktywów klientów (wartość była wyższa o około 62% od wartości uzyskanej w analogicznym okresie roku ubiegłego),
 - udostępniła klientom firmowym innowacyjne narzędzie do tworzenia programów lojalnościowych ZenCard - technologię umożliwiającą firmom organizowanie akcji promocyjnych i rabatowych w ich punktach handlowo-usługowych z wykorzystaniem jedynie karty płatniczej i terminala płatniczego,
- w zakresie finansowania klientów korporacyjnych - kredytowała klientów korporacyjnych zarówno samodzielnie, jak i jako znaczący uczestnik konsorcjów bankowych. Elementem standardowej oferty są kredyty udzielane w formie konsorcjów bankowych oraz organizacja emisji obligacji:
 - siedem umów kredytu w formie konsorcjum bankowego w wysokości 9,2 mld PLN, w których udział Banku wyniósł 2,3 mld PLN oraz dwa aneksy do uprzednio zawartych umów o wartości 12,1 mld PLN, gdzie udział Banku wyniósł 1,8 mld PLN,
 - dwie umowy dotyczące organizacji emisji obligacji korporacyjnych bez gwarancji zamknięcia emisji w kwocie 1 mld PLN oraz limit na nabycie nieskarbowych papierów dłużnych w wysokości 0,2 mld PLN,
 - osiem umów emisji obligacji komunalnych i aneksów wydłużających okres dostępności programu w łącznej wartości 0,1 mld PLN,

- w zakresie działalności maklerskiej (Dom Maklerski PKO Banku Polskiego SA):
 - utrzymała wysoką aktywność na rynku wtórnym akcji i obligacji. Wartość zrealizowanych obrotów, jeśli chodzi o akcje wyniosła blisko 10 mld PLN, co stanowiło 8,6% obrotów rynku i plasowało Biuro na II miejscu w rankingu domów maklerskich,
 - w obszarze transakcji opcyjnych osiągnęła pierwszą lokatę na rynku z udziałem na poziomie 26%,
 - była aktywna na rynku pierwotnym i uczestniczyła w następujących transakcjach:
 - pierwszej ofercie publicznej sprzedaży akcji spółki Novaturas AB - wielkość oferty to 93 mln PLN,
 - ofercie sprzedaży akcji spółki BZ WBK SA (w trybie budowania przyspieszonej księgi popytu) - wielkość oferty wyniosła 456 mln PLN,
 - wykupie akcji spółki Synthos SA - wartość transakcji wyniosła blisko 400 mln PLN,
 - sprzedaży akcji spółki Zespół Elektrociepłowni Wrocławskich KOGENERACJA SA (organizacja wezwań) - wartość operacji to 93 mln PLN,
 - sprzedaży akcji spółki Tarczyński SA (organizacja wezwań) - wartość transakcji przekroczyła 21 mln PLN,
 - organizacji emisji obligacji spółki Best SA - wielkość emisji wyniosła 30 mln PLN,
 - prowadziła 133 tys. rachunków papierów wartościowych i rachunków pieniężnych oraz 189 tys. rachunków rejestrowych. Pod względem liczby rachunków papierów wartościowych (wg danych KDPW) Dom Maklerski zajmuje IV pozycję spośród 40 uczestników rynku.

4.2. POZYCJA RYNKOWA GRUPY KAPITAŁOWEJ PKO BANKU POLSKIEGO SA

Na koniec marca 2018 roku Bank utrzymał wiodącą pozycję pod względem udziału w rynku kredytów oraz w rynku depozytów. Także w poszczególnych sektorach rynku usług finansowych spółki Grupy Kapitałowej zajęły wiodące i czołowe miejsca.

Udziały rynkowe PKO Banku Polskiego SA (łącznie z PKO Bankiem Hipotecznym SA) w zakresie kredytów wynosiły 17,6% i w porównaniu do końca 2017 roku nieznacznie spadły. W zakresie depozytów udziały rynkowe wynosiły 17,1%, co oznacza spadek o 0,8 p.p. w stosunku do końca 2017 roku.

Grupa Kapitałowa PKO Banku Polskiego SA stale zwiększa udział w rynku TFI funduszy niededykowanych, który na koniec marca 2018 roku wyniósł 18% i w porównaniu do końca 2017 roku wzrósł o 0,8 p.p.

Tabela 3. Udziały rynkowe

	31.03.2018	31.12.2017	31.03.2017	Zmiana od:	
				31.12.2017	31.03.2017
Kredyty:*	17,6%	17,7%	17,7%	-0,1 p.p.	-0,1 p.p.
osób prywatnych, w tym:	22,9%	23,0%	22,9%	-0,1 p.p.	0,0 p.p.
mieszkaniowe	26,0%	26,1%	25,8%	-0,1 p.p.	0,2 p.p.
złotowe	28,4%	28,6%	28,6%	-0,2 p.p.	-0,2 p.p.
walutowe	21,1%	21,2%	21,4%	-0,1 p.p.	-0,3 p.p.
konsumpcyjne i pozostałe	15,8%	15,9%	15,8%	-0,1 p.p.	0,0 p.p.
w rachunku bieżącym	31,3%	32,0%	31,7%	-0,7 p.p.	-0,4 p.p.
ratalne i pozostałe	14,8%	14,9%	14,8%	-0,1 p.p.	0,0 p.p.
podmiotów instytucjonalnych	12,8%	12,8%	12,7%	0,0 p.p.	0,1 p.p.
Depozyty:	17,1%	17,9%	17,3%	-0,8 p.p.	-0,2 p.p.
osób prywatnych	20,2%	20,4%	20,8%	-0,2 p.p.	-0,6 p.p.
podmiotów instytucjonalnych	12,9%	14,5%	12,4%	-1,6 p.p.	0,5 p.p.
Leasing	11,9%	12,0%	12,8%	-0,1 p.p.	-0,9 p.p.
Aktywa TFI					
fundusze niededykowane	18,0%	17,2%	14,2%	0,8 p.p.	3,8 p.p.
Nieskarbowe papiery dłużne (wartość zadłużenia)	29,9%	29,3%	29,3%	0,6 p.p.	0,6 p.p.
Działalność maklerska					
obroty na rynku wtórnym	8,6%	14,7%	9,9%	-6,1 p.p.	-1,3 p.p.

4.3. SIEĆ DYSTRYBUCJI I KANAŁY DOSTĘPU

Bankowość mobilna IKO
Bankowość elektroniczna
Sieć oddziałów i agencje

BANKOWOŚĆ MOBILNA IKO

IKO to najpopularniejszy i najbardziej rozwinięty systemem płatności mobilnych w Polsce. Łączy funkcje bankowości mobilnej z możliwością dokonywania płatności mobilnych. Łączna liczba aktywacji IKO przekroczyła 2,3 mln sztuk. Aplikacja jest stale wzbogacana o nowe funkcjonalności. Wprowadzone zmiany przekształciły IKO z aplikacji służącej do płatności czy wypłat mobilnych w aplikację stanowiącą „bank w telefonie” oraz istotny kanał sprzedażowy.

W marcu 2018 roku IKO zajęło 1. miejsce w rankingu aplikacji mobilnych 100 największych banków na świecie, opublikowanym w Retail Banker International. Ranking opiera się na ocenach klientów, wystawionych w sklepach z aplikacjami na iOS oraz Android. IKO z łączną oceną 4,8/5 przy niemal 150 tys. ocen wyprzedziło banki z całego świata, a także było jedyną aplikacją bankowości mobilnej z Polski uwzględnioną w rankingu.

Na bazie płatności IKO powstał polski standard płatności mobilnych BLIK. BLIK to uniwersalna forma realizacji płatności oraz wypłaty gotówki z bankomatów bez użycia gotówki czy karty płatniczej, zbudowana wspólnie z bankami partnerskimi i Krajową Izbą Rozliczeniową.

W ramach bankowości mobilnej PKO Bank Polski SA:

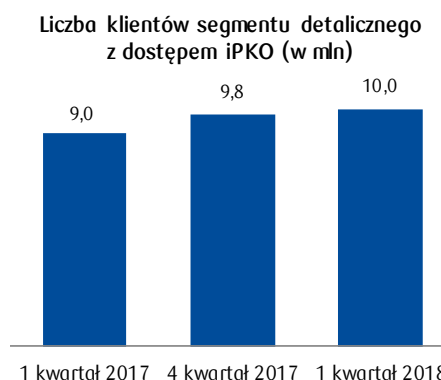
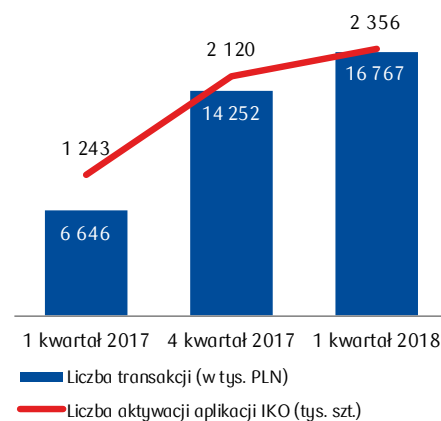
- umożliwia najmłodszym klientom, poniżej 13. roku życia, dostęp do konta w postaci aplikacji mobilnej PKO Junior,
- udostępnia klientom opcję w metodzie płatności Płacę z iPKO – autoryzację transakcji poprzez wpisanie kodu BLIK wygenerowanego w aplikacji IKO.

BANKOWOŚĆ ELEKTRONICZNA

Klienci segmentu detalicznego w ramach serwisu iPKO mogą korzystać z pakietu usług bankowości elektronicznej, a dla małych i średnich przedsiębiorstw istnieje możliwość skorzystania z usług bankowości elektronicznej pod nazwą iPKO Biznes. Korzystanie z tych usług zapewnia klientom dostęp do informacji o rachunkach i produktach, jak również umożliwia wykonywanie transakcji za pośrednictwem Internetu, terminali samoobsługowych oraz telefonu. Na koniec I kwartału 2018 roku liczba klientów z dostępem iPKO wynosiła 10,0 mln. Natomiast z iPKO Biznes korzystało 11,8 tys. klientów.

W 2018 roku Bank wprowadził do oferty bankowości elektronicznej następujące nowości:

- udostępnił klientom możliwość złożenia wniosków o przygotowanie wybranych zaświadczeń i jednoczesne odbieranie ich w serwisie iPKO, wskazania i odwołania pełnomocnika oraz złożenia dyspozycji związanych z obsługą pożyczki gotówkowej, dotyczących wcześniejszej częściowej spłaty, zmiany dnia płatności raty czy zmiany rachunku do spłaty,
- umożliwił rejestrację firmy w Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej poprzez bankowość elektroniczną,
- wprowadził usługi kantoru online,
- zaoferował klientom oddziałów zagranicznych wspólną wielojęzyczną platformę bankowości internetowej iPKO biznes, zastępując oferowaną dotychczas bankowość internetową eConnect.

SIEĆ ODDZIAŁÓW I AGENCJE

Na 31 marca 2018 roku detaliczna sieć placówek PKO Banku Polskiego SA liczyła 1 124 oddziałów skupionych w 11 oddziałach regionalnych oraz 8 biur bankowości detalicznej. W stosunku do stanu na koniec 2017 roku liczba oddziałów detalicznych ogółem zmniejszyła się o 8 placówek.

Tabela 4. Placówki w segmencie detalicznym i bankomaty PKO Banku Polskiego SA

	31.03.2018	31.12.2017	31.03.2017	Zmiana od:	
				31.12.2017	31.03.2017
Liczba placówek w segmencie detalicznym:	1 143	1 151	1 190	-8	-47
regionalne oddziały detaliczne	11	11	11	0	0
oddziały detaliczne	1 124	1 132	1 171	-8	-47
biura bankowości prywatnej	8	8	8	0	0
Liczba bankomatów	3 179	3 190	3 196	-11	-17
Liczba agencji	712	745	819	-33	-107

Sieć sprzedaży segmentu korporacyjnego obejmuje 32 Regionalne Centra Korporacyjne skupione w siedmiu Regionalnych Oddziałach Korporacyjnych oraz oddziały w Republice Federalnej Niemiec oraz w Republice Czeskiej.

Tabela 5. Placówki w segmencie korporacyjnym i inwestycyjnym PKO Banku Polskiego SA

	31.03.2018	31.12.2017	31.03.2017	Zmiana od:	
				31.12.2017	31.03.2017
Liczba placówek w segmencie korporacyjnym i inwestycyjnym:	41	41	40	0	1
regionalne oddziały korporacyjne	7	7	7	0	0
regionalne centra korporacyjne	32	32	32	0	0
oddziały zagraniczne	2	2	1	0	1

4.4. DZIAŁALNOŚĆ SPÓŁEK GRUPY KAPITAŁOWEJ PKO BANKU POLSKIEGO SA

PKO BANK HIPOTECZNY SA

PKO Bank Hipoteczny SA jest liderem polskiego rynku banków hipotecznych pod względem sumy aktywów i salda kredytów hipotecznych. Spółka jest też największym i najaktywniejszym w Polsce emitentem hipotecznych listów zastawnych.

PKO Bank Hipoteczny SA specjalizuje się w udzielaniu mieszkaniowych kredytów hipotecznych dla klientów indywidualnych, jak również nabywa wierzytelności z tytułu takich kredytów od PKO Banku Polskiego SA. Pozyskuje kredyty do swojego portfela w oparciu o strategiczną współpracę z PKO Bankiem Polskim SA.

W I kwartale 2018 roku PKO Bank Hipoteczny SA nabył, w ramach podpisanej w 2015 roku z PKO Bankiem Polskim SA Umowy Ramowej Sprzedaży Wierzytelności, kolejne portfele kredytów mieszkaniowych zabezpieczonych hipotecznie na łączną kwotę 0,25 mld PLN. Łączna wartość portfela kredytowego brutto PKO Banku Hipotecznego SA według stanu na 31 marca 2018 roku wynosiła 16,8 mld PLN, w tym 10,8 mld PLN stanowiły kredyty mieszkaniowe zabezpieczone hipotecznie nabyte w ramach podpisanej umowy z PKO Bankiem Polskim SA.

Podstawowym celem spółki jest emisja listów zastawnych, które mają stanowić główne źródło długoterminowego finansowania kredytów zabezpieczonych nieruchomościami – emisje te są przeprowadzane w ramach krajowego i międzynarodowego programu. Podstawę emisji listów zastawnych stanowią wyłącznie kredyty mieszkaniowe w złotych polskich, które spełniają konserwatywne kryteria ich udzielania, tak w zakresie oceny zdolności kredytowej kredytobiorcy, jak i wyceny nieruchomości stanowiących ich zabezpieczenie.

W I kwartale 2018 roku spółka przeprowadziła jedną emisję zagraniczną listów zastawnych, denominowaną w EUR, skierowaną do inwestorów instytucjonalnych o łącznej wartości nominalnej 500 mln EUR. Emisja została przeprowadzona w ramach Międzynarodowego Programu Emisji Listów Zastawnych skierowanego na rynek europejski i uruchamianego na podstawie Prospektu Emisyjnego Podstawowego, którego aktualizacja została zatwierdzona we wrześniu 2017 roku, a suplement do niej – w marcu 2018 roku przez *Commission de Surveillance du Secteur Financier* (CSSF) w Luksemburgu.

Łączna wartość wyemitowanych przez PKO Bank Hipoteczny SA i pozostających w obrocie listów zastawnych (według wartości nominalnej) na koniec marca 2018 roku wynosiła 11,0 mld PLN.

Listy zastawne PKO Banku Hipotecznego SA – zarówno złotowe, jak i denominowane w euro – posiadają długoterminowy rating Aa3, nadany przez agencję ratingową *Moody's Investors Service*. PKO Bank Hipoteczny SA jest jedynym polskim emitentem listów zastawnych, którego programy emisji listów zastawnych otrzymały tak wysoką ocenę. Poziom nadanego ratingu jest

najwyższym możliwym do osiągnięcia przez polskie papiery wartościowe. Jego ograniczeniem jest country ceiling Polski dla instrumentów dłużnych, obecnie na poziomie Aa3.

W lutym 2018 roku PKO Bank Hipoteczny SA, jako pierwszy emitent listów zastawnych z Polski, dołączył do The Covered Bond Label. To certyfikat jakości, którego celem jest budowanie wśród inwestorów świadomości w zakresie bezpieczeństwa i wysokiej jakości klasy aktywów, jakimi są listy zastawne. Ujednolicone zasady, obowiązujące przy określaniu jakości tych aktywów, pozwalają inwestorom z całego świata porównywać listy zastawne emitentów z różnych krajów.

PKO TOWARZYSTWO FUNDUSZY INWESTYCYJNYCH SA

Wartość aktywów netto funduszy zarządzanych przez spółkę wynosiła na koniec marca 2018 roku 27,4 mld PLN, co oznacza wzrost aktywów o 7,7% w stosunku do stanu na koniec 2017 roku. Wzrost wartości aktywów netto jest przede wszystkim efektem dodatniego wyniku sprzedaży netto oraz wyniku z tytułu zarządzania aktywami. Głównym dystrybutorem jednostek uczestnictwa jest PKO Bank Polski SA.

PKO Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych SA plasuje się na 2. miejscu pod względem wartości aktywów netto z 9,5% udziałem w rynku funduszy inwestycyjnych oraz na 1. miejscu z udziałem 16,5% w zarządzanych aktywach funduszy niededykowanych (nondedicated funds)*.

Po uwzględnieniu aktywów netto GAMMA Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych SA (spółki wchodzącej w skład Grupy Kapitałowej Banku, która ma zostać połączona ze spółką PKO TFI SA) łączny udział w rynku funduszy inwestycyjnych obu towarzystw pod względem wartości aktywów netto wynosił 11,0%, a udział w zarządzanych aktywach funduszy niededykowanych - 18,0%*.

Według stanu na 31 marca 2018 roku PKO TFI SA zarządzała 47 funduszami i subfunduszami inwestycyjnymi.

W I kwartale 2018 roku spółka przeprowadziła jedną emisję certyfikatów inwestycyjnych funduszy inwestycyjnych zamkniętych, w ramach której pozyskała aktywa o łącznej wartości 17,9 mln PLN.

* Źródło: *Izba Zarządzających Funduszami i Aktywami (IZFA)*.

PKO BP BANKOWY PTE SA

Na koniec marca 2018 roku wartość aktywów netto PKO BP Bankowego OFE zarządzanego przez PKO BP BANKOWY PTE SA wynosiła 7,5 mld PLN, co oznacza spadek o 7,5% w stosunku do stanu na koniec 2017 roku. Spadek wartości aktywów netto związany jest przede wszystkim z sytuacją panującą na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie.

Do PKO BP Bankowego OFE na koniec marca 2018 roku należało ponad 920 tys. członków.

PKO BP Bankowy OFE zajmuje na rynku funduszy emerytalnych 9. miejsce pod względem wartości aktywów netto OFE oraz liczby członków OFE*.

Według rankingu Komisji Nadzoru Finansowego PKO BP Bankowy OFE za okres od 31 marca 2015 roku do 30 marca 2018 roku osiągnął stopę zwrotu w wysokości 12,500%, wobec średniej ważonej stopy zwrotu dla wszystkich funduszy w wysokości 11,424%, zajmując 3. miejsce wśród działających na rynku funduszy emerytalnych.

* Źródło: www.knf.gov.pl

GRUPA KAPITAŁOWA PKO LEASING SA

Działalność leasingowa:

W I kwartale 2018 roku spółki leasingowe Grupy PKO Leasing SA sfinansowały środki trwałe o łącznej wartości 2,2 mld PLN, tj. o 15,2% więcej niż w analogicznym okresie 2017 roku. Zmiana jest efektem przeprowadzonych kampanii sprzedażowych, które skutecznie zdywersyfikowały portfel. Na uwagę zasługują wysokie wzrosty finansowania w segmencie maszyn i urządzeń oraz w obszarze zarządzania flotą samochodową.

Na koniec marca 2018 roku wartość bilansowa należności od klientów z tytułu finansowania środków trwałych (wymagalnych i niewymagalnych) oraz wartość bilansowa środków trwałych w leasingu operacyjnym Grupy PKO Leasing SA wyniosła łącznie 15,5 mld PLN. Na koniec marca 2017 r. wartość bilansowa wynosiła 13,0 mld PLN.

Pod względem wartości środków przekazanych klientom w I kwartale 2018 roku w ramach finansowania środków trwałych Grupa PKO Leasing SA zajęła 1. pozycję na rynku usług leasingowych z 11,9% udziałem w rynku*.

* Źródło: *Związek Polskiego Leasingu*

Działalność faktoringowa:

W I kwartale 2018 roku PKO Faktoring SA świadczył usługi faktoringu krajowego i eksportowego z przejściem ryzyka i bez przejścia ryzyka, faktoringu odwrotnego oraz usługę programu faktoringowego dla dostawców.

W I kwartale 2018 roku wartość obrotów faktoringowych wyniosła 3,8 mld PLN (w analogicznym okresie 2017 roku obroty spółki wyniosły 2,8 mld PLN); na koniec marca 2018 roku liczba klientów wynosiła 533.

	<p>Spółka PKO Faktoring SA na 31 marca 2018 roku zajmowała 9. miejsce (wg obrotu) wśród firm faktoringowych zrzeszonych w Polskim Związku Faktorów z udziałem w rynku w wysokości 7,1%.</p>
GRUPA KAPITAŁOWA PKO ŻYCIE TOWARZYSTWO UBEZPIECZEŃ SA	<p>Przedmiotem działalności spółki PKO Życie Towarzystwo Ubezpieczeń SA jest działalność ubezpieczeniowa w zakresie działu I ubezpieczeń – ubezpieczenia na życie.</p> <p>PKO Życie Towarzystwo Ubezpieczeń SA oferuje szeroką paletę produktów ubezpieczeniowych. Spółka koncentruje się na ubezpieczaniu życia i zdrowia swoich klientów, posiada w ofercie produkty samodzielne, jak również stanowiące uzupełnienie produktów bankowych oferowanych przez PKO Bank Polski SA.</p> <p>Wartość składek przypisanych brutto z tytułu zawartych przez spółkę umów ubezpieczenia w I kwartale 2018 roku wyniosła 103,3 mln PLN w porównaniu do 115,5 mln PLN w I kwartale 2017 roku. Spółka na koniec marca br. ubezpieczała 738 tys. osób (674 tys. osób na koniec marca 2017 roku).</p>
PKO TOWARZYSTWO UBEZPIECZEŃ SA	<p>Przedmiotem działalności spółki jest działalność ubezpieczeniowa w zakresie działu II ubezpieczeń – pozostałe ubezpieczenia osobowe oraz ubezpieczenia majątkowe.</p> <p>PKO Towarzystwo Ubezpieczeń SA koncentruje się na ubezpieczaniu ryzyka utraty dochodu, następstw nieszczęśliwych wypadków i choroby oraz ubezpieczaniu nieruchomości dla pożyczkobiorców i osób zaciągających kredyty hipoteczne. Spółka oferuje szeroką gamę produktów ubezpieczeniowych skierowanych do klientów Banku oraz innych podmiotów w Grupie Kapitałowej Banku.</p> <p>Wartość składek przypisanych brutto z tytułu zawartych przez spółkę umów w I kwartale 2018 roku wyniosła 117,3 mln PLN w porównaniu do 107,5 mln PLN w I kwartale 2017 roku. Spółka na koniec marca br. ubezpieczała ponad 642 tys. osób (414 tys. osób na koniec marca 2017 roku).</p>
GRUPA KAPITAŁOWA KREDOBANK SA (DANE WG MSSF)	<p>Portfel kredytowy Grupy KREDOBANK SA (brutto) w I kwartale 2018 roku uległ zwiększeniu o 341 mln UAH, tj. o 3,9% i wynosił na 31 marca 2018 roku 9 193 mln UAH (portfel kredytowy brutto wyrażony w PLN na koniec marca 2018 roku wynosił 1 193 mln PLN). Wzrost wartości portfela kredytowego w UAH jest głównie wynikiem zwiększenia sprzedaży nowych kredytów.</p> <p>Depozyty terminowe klientów Grupy KREDOBANK SA w I kwartale 2018 roku uległy zmniejszeniu o 259 mln UAH, tj. o 5,1% i wynosiły na 31 marca 2018 roku 4 874 mln UAH (depozyty terminowe wyrażone w PLN na koniec marca 2018 roku wynosiły 633 mln PLN). Spadek depozytów w UAH jest efektem zmniejszenia wysokości depozytów terminowych przez duże podmioty gospodarcze.</p> <p>Według stanu na 31 marca 2018 roku sieć placówek KREDOBANK SA obejmowała Centralę w Lwowie oraz 102 oddziały w 22 z 24 obwodów Ukrainy; w I kwartale 2018 roku liczba placówek KREDOBANK SA nie uległa zmianie.</p>
GRUPA KAPITAŁOWA PKO BP FINAT SP. Z O.O.	<p>W skład Grupy PKO BP Finat Sp. z o.o. od grudnia 2017 roku wchodzi KBC Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych SA oraz Net Fund Administration Sp. z o.o.</p> <p>W I kwartale 2018 roku miały miejsce następujące zmiany:</p> <ul style="list-style-type: none">- spółka KBC Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych SA zmieniła nazwę na GAMMA Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych SA (GAMMA TFI SA),- spółka Net Fund Administration Sp. z o.o. stała się spółką bezpośrednio zależną od PKO BP Finat Sp. z o.o. <p>Wartość aktywów netto funduszy zarządzanych przez GAMMA TFI SA wynosiła na koniec marca 2018 roku 4,3 mld PLN. Według stanu na 31 marca 2018 roku spółka zarządzała 21 funduszami i subfunduszami inwestycyjnymi.</p>

4.5. NAGRODY I WYRÓŻNIENIA

W I kwartale 2018 roku Grupie Kapitałowej PKO Banku Polskiego SA przyznano liczne nagrody i wyróżnienia, z których najważniejsze to:

IKO NAJLEPSZĄ APLIKACJĄ MOBILNĄ NA ŚWIECIE

W marcu 2018 roku IKO zajęło 1. miejsce w rankingu aplikacji mobilnych 100 największych banków na świecie, opublikowanym w Retail Banker International. Ranking opiera się na ocenach klientów, wystawionych w sklepach z aplikacjami na iOS oraz Android. IKO z łączną oceną 4,8/5 przy niemal 150 tys. ocen wyprzedziło banki z całego świata, a także było jedyną aplikacją bankowości mobilnej z Polski uwzględnioną w rankingu.

LIDER BANKOWOŚCI MOBILNEJ	PKO Bank Polski SA po raz kolejny okazał się niekwestionowanym liderem bankowości mobilnej według raportu za IV kwartał 2017 roku portalu PR News. O jego pozycji zdecydowały: prawie 2,3 miliona klientów korzystających z usług banku za pośrednictwem urządzenia mobilnego (IKO, wersja lajt i pełna wersja serwisu iPKO), prawie 1,3 miliona klientów przynajmniej raz w miesiącu logujących się do aplikacji IKO, 14 milionów transakcji mobilnych w IV kwartale 2017 roku.
NAJCENNIJSZA MARKA FINANSOWA	PKO Bank Polski SA jest najdroższą marką krajowego sektora finansowego. W 14. edycji Rankingu Najcenniejszych Polskich Marek 2017 dziennika Rzeczpospolita marka Banku została wyceniona na 2,7 mld PLN. Bank jest też trzecim najbardziej wartościowym brandem w kraju.
PKO BANK POLSKI SA OTRZYMAŁ TYTUŁ ETYCZNEJ FIRMY	Za praktyki dotyczące uczciwego i przejrzystego prowadzenia biznesu z poszanowaniem norm etycznych oraz działania zgodne z zasadami społecznej odpowiedzialności PKO Bank Polski SA został nagrodzony w czwartej edycji konkursu Etyczna Firma.
BROKER 2017 ROKU	Giełda Papierów Wartościowych w Warszawie uhonorowała Dom Maklerski PKO Banku Polskiego SA nagrodą Broker Roku 2017, m.in. za organizację pierwszych ofert publicznych akcji o największej łącznej wartości w 2017 roku i najwyższy udział w obrotach akcjami (bez transakcji animatora) na Głównym Rynku. Z kolei PKO Bank Polski SA został nagrodzony za najwyższą wartość emisji nieskarbowych instrumentów dłużnych na rynku Catalyst oraz najwyższą wartość transakcji OTC rozliczonych w KDPW_CCP. Za największy wzrost wartości zamówień na produkty informacyjne GPW i BondSpot nagrodę otrzymała spółka PKO BP Finat Sp. z o.o.
BYKI I NIEDŹWIEDZIE DLA DOMU MAKLERSKIEGO PKO BANKU POLSKIEGO SA	Dom Maklerski PKO Banku Polskiego SA otrzymał statuetkę Byka i Niedźwiedzia dla najlepszego domu maklerskiego w 24. edycji organizowanego przez Gazetę Giełdy Parkiet konkursu Byki i Niedźwiedzie. O zwycięstwie Domu Maklerskiego zdecydowały m.in. organizacja dwóch największych ubiegłorocznych debiutów, czyli Play Communications oraz Dino i aktywność na rynku wtórnym.
NAJLEPSI ANALITYCY GIEŁDOWI	W szesnastej edycji rankingu analityków giełdowych opracowanym przez Gazetę Giełdy Parkiet triumfował zespół Domu Maklerskiego PKO Banku Polskiego SA.
NAJLEPSZY ZESPÓŁ ANALIZ EKONOMICZNYCH	Zespół analiz ekonomicznych PKO Banku Polskiego SA zwyciężył w rankingu prognoz makroekonomicznych na 2017 rok przygotowanym przez Gazetę Giełdy Parkiet. Celnością przewidywań pokonał 20 innych konkurentów.
ZENCARD NAJCIEKAWSZYM START-UPEM	Kapituła konkursu e-Dukat 2017 uznała ZenCard Sp. z o.o., spółkę fintechową z Grupy Kapitałowej PKO Banku Polskiego SA, za najciekawszy start-up z obszaru płatności bezgotówkowych i nagrodziła go statuetką e-Dukata 2017.
NAGRODA ALFA DLA SUBFUNDUSZU PKO SKARBOWY	PKO Skarbowy, subfundusz z oferty PKO TFI SA, został uhonorowany nagrodą Alfa w kategorii Bestseller. Wyróżnienie to przyznawane jest detalicznym funduszom inwestycyjnym otwartym, które w minionym roku cieszyły się największą popularnością mierzoną wielkością napływów netto. Nagroda Alfa przyznawana jest przez firmę Analizy Online. Ma na celu wyróżnienie tych produktów, które na tle grupy porównawczej dostarczają klientom ponadprzeciętne stopy zwrotu skorygowane o poziom ponoszonego ryzyka.
WYSOKIE MIEJSCA KREDOBANK SA W RANKINGACH NA UKRAINIE	W 2018 roku KREDOBANK SA zajmował wysokie miejsca w różnych rankingach na Ukrainie, w tym: - pierwsze miejsce w kategoriach: kredyty hipoteczne na zakup nieruchomości na rynku wtórnym, kredyty w rachunku bieżącym in blanco i depozyty „Standard on-line” dla biznesu oraz trzecie miejsce w kategorii „najlepsze propozycje obsługi rozliczeniowej i kasowej 2017 roku” w rankingu najlepszych produktów bankowych „Prostobank Awards-2017”, - drugie miejsce w rankingu niezawodności dużych detalicznych banków Ukrainy według magazynu Hroszi.

Bank Polski

Skrócone śródroczne
skonsolidowane sprawozdanie finansowe
Grupy Kapitałowej PKO Banku Polskiego SA
za okres trzech miesięcy zakończony
31 marca 2018 roku

SPIS TREŚCI

SKONSOLIDOWANY RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT	5
SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z CAŁKOWITYCH DOCHODÓW	6
SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z SYTUACJI FINANSOWEJ	7
SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE ZE ZMIAN W KAPITALE WŁASNYM	9
SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH	10
NOTY DO SKONSOLIDOWANEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO	12
1. INFORMACJE OGÓLNE O GRUPIE KAPITAŁOWEJ I BANKU	12
2. ZATWIERDZENIE SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO	14
3. PODSTAWA SPORZĄDZENIA SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO	15
4. MSSF 9 INSTRUMENTY FINANSOWE	15
5. MSSF 15 PRZYCHODY Z UMÓW Z KLIENTAMI	32
6. OBJAŚNIENIE RÓŻNIC MIĘDZY WCZEŚNIEJ PUBLIKOWANYMI SPRAWOZDANIAMI A NINIEJSZYM SPRAWOZDANIEM FINANSOWYM	34
7. POZOSTAŁE ZMIANY ZASAD RACHUNKOWOŚCI	35
8. INFORMACJE DOTYCZĄCE SEGMENTÓW DZIAŁALNOŚCI ORAZ INFORMACJE O OBSZARACH GEOGRAFICZNYCH	36
NOTY DO SKONSOLIDOWANEGO RACHUNKU ZYSKÓW I STRAT	40
9. PRZYCHODY I KOSZTY Z TYTUŁU ODSETEK	40
10. PRZYCHODY I KOSZTY Z TYTUŁU PROWIZJI I OPŁAT	41
11. WYNIK NA INSTRUMENTACH FINANSOWYCH WYCENIANYCH DO WARTOŚCI GODZIWEJ PRZEZ RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT	42
12. WYNIK Z TYTUŁU ZAPRZESTANIA UJMOWANIA INSTRUMENTÓW FINANSOWYCH NIEWYCENIANYCH DO WARTOŚCI GODZIWEJ PRZEZ RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT	42
13. WYNIK NA INWESTYCYJNYCH PAPIERACH WARTOŚCIOWYCH (DANE PORÓWNYWALNE ZGODNIE Z MSR 39)	42
14. WYNIK Z POZYCJI WYMIANY	43
15. WYNIK Z TYTUŁU MODYFIKACJI	43
16. POZOSTAŁE PRZYCHODY I KOSZTY OPERACYJNE	43
17. WYNIK Z TYTUŁU ODPISÓW NA OCZEKIWANE STRATY KREDYTOWE, ODPISÓW AKTUALIZUJĄCYCH Z TYTUŁU UTRATY WARTOŚCI I REZERW	44
18. OGÓLNE KOSZTY ADMINISTRACYJNE	45
19. PODATEK OD NIEKTÓRYCH INSTYTUCJI FINANSOWYCH	45
20. PODATEK DOCHODOWY	45
21. ZYSK PRZYPADAJĄCY NA JEDNĄ AKCJĘ	47
NOTY DO SKONSOLIDOWANEGO SPRAWOZDANIA Z SYTUACJI FINANSOWEJ	48
22. KASA, ŚRODKI W BANKU CENTRALNYM	48
23. NALEŻNOŚCI OD BANKÓW	48
24. POCHODNE INSTRUMENTY ZABEZPIEZAJĄCE	48
25. POZOSTAŁE INSTRUMENTY POCHODNE	54
26. PAPIERY WARTOŚCIOWE	54
27. KREDYTY I POŻYCZKI UDZIELONE KLIENTOM	58
28. OCZEKIWANE STRATY KREDYTOWE I MODYFIKACJE	59
29. ODPISY AKTUALIZUJĄCE Z TYTUŁU UTRATY WARTOŚCI AKTYWÓW FINANSOWYCH – ZGODNIE Z MSR 39	64
30. AKTYWA TRWAŁE PRZEZNACZONE DO SPRZEDAŻY	66
31. WARTOŚCI NIEMATERIALNE I RZECZOWE AKTYWA TRWAŁE	67
32. INNE AKTYWA	68
33. ZOBOWIĄZANIA WOBEC BANKÓW	69
34. ZOBOWIĄZANIA WOBEC KLIENTÓW	69
35. OTRZYMANE KREDYTY I POŻYCZKI	70
36. ZOBOWIĄZANIA Z TYTUŁU DZIAŁALNOŚCI UBEZPIECZENIOWEJ	70
37. ZOBOWIĄZANIA Z TYTUŁU EMISJI DŁUŻNYCH PAPIERÓW WARTOŚCIOWYCH	71

38.	ZOBOWIĄZANIA PODPORZĄDKOWANE	74
39.	POZOSTAŁE ZOBOWIĄZANIA	75
40.	REZERWY	75
41.	KAPITAŁY WŁASNE I AKCJONARIAT BANKU	77
INFORMACJE O PODMIOTACH GRUPY KAPITAŁOWEJ PKO BANKU POLSKIEGO SA, WSPÓLNYCH PRZEDSIĘWZIĘCIACH I JEDNOSTKACH STOWARZYSZONYCH		79
42.	SKŁAD GRUPY KAPITAŁOWEJ PKO BANKU POLSKIEGO SA I ZAKRES DZIAŁALNOŚCI PODMIOTÓW GRUPY KAPITAŁOWEJ	79
43.	INWESTYCJE W JEDNOSTKI STOWARZYSZONE I WSPÓLNE PRZEDSIĘWZIĘCIA	83
44.	ZMIANY W SPÓŁKACH WCHODZĄCYCH W SKŁAD GRUPY KAPITAŁOWEJ	85
POZOSTAŁE NOTY		87
45.	DYWIDENDY Z PODZIAŁEM NA AKCJE	87
46.	ZOBOWIĄZANIA WARUNKOWE ORAZ POZABILANSOWE ZOBOWIĄZANIA UDZIELONE	88
47.	POZABILANSOWE ZOBOWIĄZANIA OTRZYMANE	90
48.	SPRAWY SPORNE	91
49.	INFORMACJE UZUPEŁNIAJĄCE DO SPRAWOZDANIA Z PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH	93
50.	TRANSAKcje ZE SKARBEM PAŃSTWA I JEDNOSTKAMI POWIĄZANYMI	94
51.	HIERARCHIA WARTOŚCI GODZIWEJ	95
52.	AKTYWA I ZOBOWIĄZANIA FINANSOWE, KTÓRE W SKONSOLIDOWANYM SPRAWOZDANIU Z SYTUACJI FINANSOWEJ NIE SĄ PREZENTOWANE W WARTOŚCI GODZIWEJ	97
53.	AKTYWA STANOWIĄCE ZABEZPIECZENIE ZOBOWIĄZAŃ ORAZ PRZENIESIONE AKTYWA FINANSOWE	98
54.	POZOSTAŁE INFORMACJE	100
CELE I ZASADY ZARZĄDZANIA RYZYKIEM		101
55.	ZARZĄDZANIE RYZYKIEM W GRUPIE KAPITAŁOWEJ	101
56.	ZARZĄDZANIE RYZYKIEM KREDYTOWYM	106
57.	KONCENTRACJA RYZYKA KREDYTOWEGO W GRUPIE KAPITAŁOWEJ	108
58.	PRAKTYKI FORBEARANCE	108
59.	ZARZĄDZANIE RYZYKIEM WALUTOWYCH KREDYTÓW HIPOTECZNYCH DLA GOSPODARSTW DOMOWYCH	112
60.	ZARZĄDZANIE RYZYKIEM STOPY PROCENTOWEJ	113
61.	ZARZĄDZANIE RYZYKIEM WALUTOWYM	114
62.	ZARZĄDZANIE RYZYKIEM PŁYNNOŚCI	114
63.	ADEKWATNOŚĆ KAPITAŁOWA	116
64.	WSKAŹNIK DŹWIGNI	117
65.	INFORMACJE O SEKURYZYJACJI PORTFELA LEASINGOWEGO I PAKIETOWEJ SPRZEDAŻY WIERZYTELNOŚCI	118
JEDNOSTKOWY RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT		119
JEDNOSTKOWE SPRAWOZDANIE Z CAŁKOWITYCH DOCHODÓW		120
JEDNOSTKOWE SPRAWOZDANIE Z SYTUACJI FINANSOWEJ		121
JEDNOSTKOWE SPRAWOZDANIE ZE ZMIAN W KAPITAŁE WŁASNYM		122
JEDNOSTKOWE SPRAWOZDANIE Z PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH		123
NOTY DO JEDNOSTKOWEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO		125
1.	MSSF 9 INSTRUMENTY FINANSOWE	125
2.	OBJAŚNIENIA RÓŻNIC MIĘDZY WCZEŚNIEJ PUBLIKOWANYMI SPRAWOZDANIAMI A NINIEJSZYM SPRAWOZDANIEM FINANSOWYM	133
NOTY DO JEDNOSTKOWEGO RACHUNKU ZYSKÓW I STRAT		134
3.	PRZYCHODY I KOSZTY Z TYTUŁU ODSETEK	134
4.	PRZYCHODY I KOSZTY Z TYTUŁU PROWIZJI I OPŁAT	135
5.	WYNIK NA INSTRUMENTACH FINANSOWYCH WYCENIANYCH DO WARTOŚCI GODZIWEJ PRZEZ RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT	136
6.	WYNIK Z TYTUŁU ZAPRZESTANIA UJMOWANIA INSTRUMENTÓW FINANSOWYCH NIETYCENIANYCH DO WARTOŚCI GODZIWEJ PRZEZ RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT	136
7.	WYNIK NA INWESTYCYJNYCH PAPIERACH WARTOŚCIOWYCH (DANE PORÓWNYWALNE ZGODNIE Z MSR 39)	136
8.	WYNIK Z POZYCJI WYMIANY	136

9.	WYNIK Z TYTUŁU MODYFIKACJI.....	136
10.	POZOSTAŁE PRZYCHODY I KOSZTY OPERACYJNE	137
11.	WYNIK Z TYTUŁU ODPISÓW NA OCZEKIWANE STRATY KREDYTOWE, ODPISÓW AKTUALIZUJĄCYCH Z TYTUŁU UTRATY WARTOŚCI I REZERW	137
12.	OGÓLNE KOSZTY ADMINISTRACYJNE	138
13.	PODATEK DOCHODOWY	139
14.	ZYSK PRZYPADAJĄCY NA JEDNĄ AKCJĘ.....	140
NOTY DO JEDNOSTKOWEGO SPRAWOZDANIA Z SYTUACJI FINANSOWEJ.....		141
15.	KASA, ŚRODKI W BANKU CENTRALNYM	141
16.	NALEŻNOŚCI OD BANKÓW.....	141
17.	POCHODNE INSTRUMENTY ZABEZPIEZAJĄCE	141
18.	POZOSTAŁE INSTRUMENTY POCHODNE.....	148
19.	PAPIERY WARTOŚCIOWE	149
20.	KREDYTY I POŻYCZKI UDZIELONE KLIENTOM	152
21.	OCZEKIWANE STRATY KREDYTOWE I MODYFIKACJE.....	154
22.	ODPISY AKTUALIZUJĄCE Z TYTUŁU UTRATY WARTOŚCI AKTYWÓW FINANSOWYCH – ZGODNIE Z MSR 39.....	157
23.	AKTYWA TRWAŁE PRZEZNACZONE DO SPRZEDAŻY	159
24.	WARTOŚCI NIEMATERIALNE I RZECZOWE AKTYWA TRWAŁE	159
25.	INNE AKTYWA	160
26.	ZOBOWIĄZANIA WOBEC BANKÓW	160
27.	ZOBOWIĄZANIA WOBEC KLIENTÓW	161
28.	OTRZYMANE KREDYTY I POŻYCZKI	161
29.	ZOBOWIĄZANIA Z TYTUŁU EMISJI DŁUŻNYCH PAPIERÓW WARTOŚCIOWYCH.....	162
30.	ZOBOWIĄZANIA PODPORZĄDKOWANE.....	162
31.	POZOSTAŁE ZOBOWIĄZANIA.....	163
32.	REZERWY.....	164
33.	KAPITAŁY WŁASNE I AKCJONARIAT BANKU	165
34.	INWESTYCJE W JEDNOSTKI ZALEŻNE, WSPÓLNE PRZEDSIĘWZIĘCIA I JEDNOSTKI STOWARZYSZONE.....	165
35.	ZOBOWIĄZANIA WARUNKOWE ORAZ POZABILANSOWE ZOBOWIĄZANIA UDZIELONE.....	167
36.	POZABILANSOWE ZOBOWIĄZANIA OTRZYMANE	169
37.	INFORMACJE UZUPEŁNIAJĄCE DO SPRAWOZDANIA Z PRZEPIYWÓW PIENIĘŻNYCH.....	170
38.	TRANSAKCJE Z JEDNOSTKAMI POWIĄZANYMI KAPITAŁOWO	170
CELE I ZASADY ZARZĄDZANIA RYZYKIEM.....		173
39.	ZARZĄDZANIE RYZYKIEM W PKO BANKU POLSKIM SA	173
40.	ZARZĄDZANIE RYZYKIEM KREDYTOWYM.....	173
41.	ZARZĄDZANIE RYZYKIEM STOPY PROCENTOWEJ	175
42.	ZARZĄDZANIE RYZYKIEM WALUTOWYM	175
43.	ZARZĄDZANIE RYZYKIEM PŁYNNOŚCI.....	175
44.	ADEKWATNOŚĆ KAPITAŁOWA	176
ZDARZENIA NASTĘPUJĄCE PO DNIU KOŃCZĄCYM OKRES SPRAWOZDAWCZY		177
45.	ZDARZENIA KTÓRE WYSTĄPIŁY PO DNIU, NA KTÓRY SPORZĄDZONO SPRAWOZDANIE FINANSOWE.....	177

SKONSOLIDOWANY RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT

RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT	Nota	01.01- 31.03.2018	01.01- 31.03.2017
Przychody z tytułu odsetek	9	2 750	2 620
Koszty z tytułu odsetek	9	(532)	(574)
Wynik z tytułu odsetek		2 218	2 046
Przychody z tytułu prowizji i opłat	10	972	929
Koszty z tytułu prowizji i opłat	10	(235)	(219)
Wynik z tytułu prowizji i opłat		737	710
Przychody z tytułu dywidend		-	-
Wynik na instrumentach finansowych wycenianych do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	11	17	19
Wynik na inwestycyjnych papierach wartościowych	13		5
Wynik z pozycji wymiany	14	104	116
Zyski lub straty z tytułu zaprzestania ujmowania aktywów i zobowiązań finansowych niewycenianych do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	12	37	
Wynik z tytułu modyfikacji	15	(2)	
Wynik z tytułu odpisów na oczekiwane straty kredytowe, odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości i rezerw	17	(336)	(391)
Pozostałe przychody operacyjne	16	157	115
Pozostałe koszty operacyjne	16	(55)	(39)
Pozostałe przychody i koszty operacyjne netto		102	76
Ogólne koszty administracyjne	18	(1 579)	(1 563)
Podatek od niektórych instytucji finansowych	19	(228)	(233)
Wynik z działalności operacyjnej		1 070	785
Udział w zyskach i stratach jednostek stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach		6	5
Zysk brutto		1 076	790
Podatek dochodowy	20	(320)	(262)
Zysk netto (z uwzględnieniem udziałowców niesprawujących kontroli)		756	528
Zyski i straty udziałowców niesprawujących kontroli		(1)	3
Zysk netto przypadający na akcjonariuszy jednostki dominującej		757	525
Zysk na jedną akcję	21		
- podstawowy z zysku za okres (PLN)		0,61	0,42
- rozwodniony z zysku za okres (PLN)		0,61	0,42
Średnia ważona liczba akcji zwykłych w okresie (w mln)		1 250	1 250
Średnia ważona rozwodniona liczba akcji zwykłych w okresie (w mln)		1 250	1 250

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z CAŁKOWITYCH DOCHODÓW

SPRAWOZDANIE Z CAŁKOWITYCH DOCHODÓW	Nota	01.01- 31.03.2018	01.01- 31.03.2017
Zysk netto (z uwzględnieniem udziałowców niesprawujących kontroli)		756	528
Inne dochody całkowite		190	239
Pozycje, które mogą być przeklasyfikowane do rachunku zysków i strat		190	239
Zabezpieczenie przepływów pieniężnych, brutto	24	(51)	21
Podatek odroczony	20	10	(5)
Zabezpieczenie przepływów pieniężnych, netto	24	(41)	16
Aktualizacja wartości aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży, brutto			285
Podatek odroczony	20		(51)
Aktualizacja wartości aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży, netto			234
Wartość godziwa aktywów finansowych wycenianych do wartości godziwej przez inne dochody całkowite, brutto		299	
Zyski/straty przeniesione do rachunku zysków i strat (z tytułu zbycia)		(29)	
Podatek odroczony		(51)	
Wartość godziwa aktywów finansowych wycenianych do wartości godziwej przez inne dochody całkowite, netto		219	
Różnice kursowe z przeliczenia jednostek zagranicznych		10	(9)
Udział w innych dochodach całkowitych jednostek stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięć		2	(2)
Dochody całkowite netto, razem		946	767
Dochody całkowite netto, razem przypadające na:		946	767
akcjonariuszy jednostki dominującej		947	764
udziałowców niesprawujących kontroli		(1)	3

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z SYTUACJI FINANSOWEJ

	Nota	31.03.2018	31.12.2017
AKTYWA			
Kasa, środki w Banku Centralnym	22	16 268	17 810
Należności od banków	23	3 764	5 233
- nieprzeznaczone do obrotu obowiązkowo wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat		1	
- wyceniane do wartości godziwej przez inne dochody całkowite		-	
- wyceniane według zamortyzowanego kosztu		3 763	5 233
Instrumenty pochodne zabezpieczające	24	772	887
Pozostałe instrumenty pochodne	25	1 543	1 711
Papiery wartościowe	26	57 824	54 075
- przeznaczone do obrotu		1 593	431
- instrumenty finansowe przy początkowym ujęciu wyznaczone jako wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat			8 157
- inwestycyjne papiery wartościowe dostępne do sprzedaży			43 675
- inwestycyjne papiery wartościowe utrzymywane do terminu zapadalności			1 812
- nieprzeznaczone do obrotu obowiązkowo wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat		4 177	
- desygnowane do wyceny do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat (FVO)		-	
- wyceniane do wartości godziwej przez inne dochody całkowite		44 985	
- wyceniane według zamortyzowanego kosztu		7 069	
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	27	202 788	205 628
- nieprzeznaczone do obrotu obowiązkowo wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat		1 032	
- wyceniane do wartości godziwej przez inne dochody całkowite		-	
- wyceniane według zamortyzowanego kosztu		201 756	205 628
Inwestycje w jednostki stowarzyszone i wspólne przedsięwzięcia	43	369	393
Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży	30	135	138
Wartości niematerialne	31	3 161	3 242
Rzeczowe aktywa trwałe	31	2 874	2 915
Należności z tytułu bieżącego podatku dochodowego		2	2
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego		1 900	1 767
Inne aktywa	32	3 695	3 111
SUMA AKTYWÓW		295 095	296 912

	Nota	31.03.2018	31.12.2017
ZOBOWIĄZANIA I KAPITAŁ WŁASNY			
Zobowiązania			
Zobowiązania wobec Banku Centralnego		5	6
Zobowiązania wobec banków	33	1 866	4 558
- wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat		-	-
- wyceniane według zamortyzowanego kosztu		1 866	4 558
Instrumenty pochodne zabezpieczające	24	239	204
Pozostałe instrumenty pochodne	25	1 994	2 536
Zobowiązania wobec klientów	34	218 715	220 614
- wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat		-	-
- wyceniane według zamortyzowanego kosztu		218 715	220 614
Zobowiązania z tytułu działalności ubezpieczeniowej	36	1 257	1 185
Zobowiązania z tytułu emisji papierów wartościowych	37	26 267	23 932
- wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat		-	-
- wyceniane według zamortyzowanego kosztu		26 267	23 932
Zobowiązania podporządkowane	38	2 707	1 720
Pozostałe zobowiązania	39	4 525	5 062
Zobowiązania z tytułu bieżącego podatku dochodowego		641	588
Rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego		33	36
Rezerwy	40	289	215
SUMA ZOBOWIĄZAŃ		258 538	260 656
Kapitał własny	41		
Kapitał zakładowy		1 250	1 250
Pozostałe kapitały		32 142	31 979
Niepodzielony wynik finansowy		2 420	(66)
Wynik roku bieżącego		757	3 104
Kapitał przypisany akcjonariuszom jednostki dominującej		36 569	36 267
Udziały niekontrolujące		(12)	(11)
KAPITAŁ WŁASNY OGÓŁEM		36 557	36 256
SUMA ZOBOWIĄZAŃ I KAPITAŁU WŁASNEGO		295 095	296 912
Łączny współczynnik kapitałowy	63	17.78%	17.37%
Wartość księgowa (w mln PLN)		36 557	36 256
Liczba akcji (w mln)		1 250	1 250
Wartość księgowa na jedną akcję (w PLN)		29.25	29.00
Rozwodniona liczba akcji (w mln)		1 250	1 250
Rozwodniona wartość księgowa na jedną akcję (w PLN)		29.25	29.00

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE ZE ZMIAN W KAPITALE WŁASNYM

Za okres 3 miesięcy zakończony 31 marca 2018 roku	Kapitał zakładowy	Pozostałe kapitały Kapitały rezerwowe				Razem pozostałe kapitały	Niepodzielony wynik finansowy	Wynik okresu bieżącego	Kapitał przypisany akcjonariuszom jednostki dominującej, razem	Udziały niekontrolujące		Udziały niekontrolujące, razem	Kapitał własny ogółem
		Kapitał zapasowy	Fundusz ogólnego ryzyka bankowego	Pozostałe kapitały rezerwowe	Skumulowane inne dochody całkowite					Skumulowane inne dochody całkowite	Pozostałe		
31 grudnia 2017 roku	1 250	27 374	1 070	3 645	(110)	31 979	(66)	3 104	36 267	(11)	-	(11)	36 256
Zmiany wynikające z wdrożenia MSSF 9	-	-	-	-	(78)	(78)	(567)	-	(645)	-	-	-	(645)
1 stycznia 2018 roku (zmieniony)	1 250	27 374	1 070	3 645	(188)	31 901	(633)	3 104	35 622	(11)	-	(11)	35 611
Przeniesienie wyniku z lat ubiegłych	-	-	-	-	-	-	3 104	(3 104)	-	-	-	-	-
Dochody całkowite razem, w tym:	-	-	-	-	190	190	-	757	947	(1)	-	(1)	946
Zysk netto	-	-	-	-	-	-	-	757	757	(1)	-	(1)	756
Inne dochody całkowite	-	-	-	-	190	190	-	-	190	-	-	-	190
Transfer zysku z przeznaczeniem na kapitał	-	51	-	-	-	51	(51)	-	-	-	-	-	-
31 marca 2018 roku	1 250	27 425	1 070	3 645	2	32 142	2 420	757	36 569	(12)	-	(12)	36 557

Za okres 3 miesięcy zakończony 31 marca 2017 roku	Kapitał zakładowy	Pozostałe kapitały Kapitały rezerwowe				Razem pozostałe kapitały	Niepodzielony wynik finansowy	Wynik okresu bieżącego	Kapitał przypisany akcjonariuszom jednostki dominującej, razem	Udziały niekontrolujące		Udziały niekontrolujące, razem	Kapitał własny ogółem
		Kapitał zapasowy	Fundusz ogólnego ryzyka bankowego	Pozostałe kapitały rezerwowe	Skumulowane inne dochody całkowite					Skumulowane inne dochody całkowite	Pozostałe		
1 stycznia 2017 roku	1 250	24 491	1 070	3 608	(689)	28 480	(19)	2 874	32 585	(16)	-	(16)	32 569
Przeniesienie wyniku z lat ubiegłych	-	-	-	-	-	-	2 874	(2 874)	-	-	-	-	-
Dochody całkowite razem, w tym:	-	-	-	-	239	239	-	525	764	3	-	3	767
Zysk netto	-	-	-	-	-	-	-	525	525	3	-	3	528
Pozostałe dochody całkowite	-	-	-	-	239	239	-	-	239	-	-	-	239
31 marca 2017 roku	1 250	24 491	1 070	3 608	(450)	28 719	2 855	525	33 349	(13)	-	(13)	33 336

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z PRZEPIŹYWÓW PIENIĘŻNYCH

	Nota	01.01- 31.03.2018	01.01- 31.03.2017
Przepływy środków pieniężnych z działalności operacyjnej			
Zysk brutto		1 076	790
Korekty razem:		(6 937)	1 031
Amortyzacja		206	209
(Zysk) strata z działalności inwestycyjnej		(6)	2
Odsetki i dywidendy		(8)	30
Zmiana stanu:			
należności od banków		2 609	343
instrumentów pochodnych zabezpieczających		150	(427)
pozostałych instrumentów pochodnych		(386)	187
papierów wartościowych		(1 308)	990
kredytów i pożyczek udzielonych klientom		(2 686)	(113)
aktywów trwałych przeznaczonych do sprzedaży		3	5
innych aktywów i w tym zapasów		(569)	(219)
wyniku z tytułu odpisów na straty oczekiwane, odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości i rezerw		348	132
zobowiązań wobec Banku Centralnego		(1)	-
zobowiązań wobec banków		(2 692)	(814)
zobowiązań wobec klientów		(1 787)	2 128
zobowiązań z tytułu działalności ubezpieczeniowej		72	61
zobowiązań z tytułu emisji papierów wartościowych		(13)	(743)
zobowiązań podporządkowanych		(13)	(52)
pozostałych zobowiązań		(537)	(210)
Zapłacony podatek dochodowy		(283)	(484)
Inne korekty		(36)	6
Środki pieniężne netto z działalności operacyjnej		(5 861)	1 821

	Nota	01.01- 31.03.2018	01.01- 31.03.2017
Przepływy środków pieniężnych z działalności inwestycyjnej			
Wpływy z działalności inwestycyjnej		101 489	2 332
Zbycie i odsetki od inwestycyjnych papierów wartościowych		101 433	2 317
Zbycie wartości niematerialnych, rzeczowych aktywów trwałych oraz aktywów do zbycia		46	15
Inne wpływy inwestycyjne (dywidendy)		10	-
Wydatki z działalności inwestycyjnej		(99 034)	(4 953)
Nabycie jednostek zależnych, po potrąceniu nabytych środków pieniężnych		-	(14)
Nabycie inwestycyjnych papierów wartościowych		(98 924)	(4 865)
Nabycie wartości niematerialnych oraz rzeczowych aktywów trwałych		(110)	(74)
Środki pieniężne netto z działalności inwestycyjnej		2 455	(2 621)

	Nota	01.01- 31.03.2018	01.01- 31.03.2017
Przepływy środków pieniężnych z działalności finansowej			
Wpływy z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych		3 844	3 719
Wykup/umorzenie dłużnych papierów wartościowych		(1 496)	(921)
Wpływy z tytułu emisji obligacji podporządkowanych		1 000	-
Zaciągnięcie kredytów i pożyczek		-	88
Spłata kredytów i pożyczek		(2 722)	(498)
Spłata odsetek od zobowiązań długoterminowych		(233)	(169)
Środki pieniężne netto z działalności finansowej		393	2 219
Przepływy pieniężne netto		(3 013)	1 419
w tym z tytułu różnic kursowych od środków pieniężnych i ich ekwiwalentów		10	(206)
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty na początek okresu		23 000	17 966
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty na koniec okresu	49	19 987	19 385

NOTY DO SKONSOLIDOWANEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO

1. INFORMACJE OGÓLNE O GRUPIE KAPITAŁOWEJ I BANKU

DZIAŁALNOŚĆ GRUPY KAPITAŁOWEJ I BANKU

Powszechna Kasa Oszczędności Bank Polski Spółka Akcyjna (PKO Bank Polski SA albo Bank) został utworzony w 1919 roku jako Pocztowa Kasa Oszczędnościowa. W 1950 roku rozpoczął działalność jako Powszechna Kasa Oszczędności bank państwowy. Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 18 stycznia 2000 roku (Dz. U. z 2000 roku Nr 5, poz. 55 z późniejszymi zmianami) przekształcono Powszechną Kasę Oszczędności bank państwowy w jednoosobową spółkę akcyjną Skarbu Państwa pod nazwą Powszechna Kasa Oszczędności Bank Polski Spółka Akcyjna z siedzibą w Warszawie, przy ul. Puławskiej 15, 02-515 Warszawa, w Polsce.

12 kwietnia 2000 roku zarejestrowano Powszechną Kasę Oszczędności Bank Polski Spółkę Akcyjną i wpisano do Rejestru Handlowego prowadzonego przez Sąd Rejonowy dla Miasta Stołecznego Warszawy, Sąd Gospodarczy XVI Wydział Rejestrowy. Obecnie właściwym sądem jest Sąd Rejonowy dla miasta stołecznego Warszawy w Warszawie, XIII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego. Bank został zarejestrowany pod numerem KRS 0000026438 oraz nadano mu numer statystyczny REGON 016298263.

Zgodnie z Cedulą Giełdową Bank zaklasyfikowany jest do makrosektora „Finanse”, sektor „Banki”.

Grupa Kapitałowa Powszechnej Kasy Oszczędności Banku Polskiego Spółki Akcyjnej (Grupa PKO Banku Polskiego SA, Grupa Kapitałowa Banku lub Grupa Kapitałowa) prowadzi działalność na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej oraz poprzez podmioty zależne: na terytorium Ukrainy, Szwecji i Irlandii a także w formie Oddziału w Republice Federalnej Niemiec (Oddział w Niemczech) i Republice Czeskiej (Oddział w Czechach).

PKO Bank Polski SA jako jednostka dominująca, jest uniwersalnym bankiem depozytowo-kredytowym obsługującym osoby fizyczne, prawne oraz inne podmioty będące osobami krajowymi i zagranicznymi. Bank może posiadać wartości dewizowe i dokonywać obrotu tymi wartościami, jak również wykonywać operacje walutowe i dewizowe oraz otwierać i posiadać rachunki bankowe w bankach za granicą, a także lokować środki dewizowe na tych rachunkach.

Poprzez podmioty zależne Grupa Kapitałowa oferuje kredyty hipoteczne, świadczy usługi finansowe w zakresie leasingu, faktoringu, funduszy inwestycyjnych, funduszy emerytalnych, ubezpieczeń oraz usługi windykacyjne, usługi agenta transferowego, outsourcingu specjalistów IT i wsparcia w zakresie prowadzenia działalności przez inne podmioty, prowadzi działalność deweloperską i zarządza nieruchomościami.

Skład Grupy Kapitałowej oraz zakres działalności jej podmiotów przedstawiono w nocie „Skład Grupy Kapitałowej PKO Banku Polskiego SA i zakres działalności podmiotów Grupy Kapitałowej”.

INFORMACJE DOTYCZĄCE SKŁADU OSOBOWEGO RADY NADZORCZEJ BANKU ORAZ ZARZĄDU BANKU

Skład Rady Nadzorczej Banku na 31 marca 2018 roku:

Lp.	Imię i nazwisko	Funkcja	Data powołania
1.	Piotr Sadownik	Przewodniczący Rady Nadzorczej	powołany w skład Rady Nadzorczej 25 lutego 2016 roku na poprzednią wspólną kadencję Rady Nadzorczej, która rozpoczęła się z dniem Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia zwołanego na dzień 26 czerwca 2014 roku. Podmiot uprawniony do wykonywania praw z akcji należących do Skarbu Państwa jako Uprawniony Akcjonariusz wyznaczył Piotra Sadownika na Przewodniczącą Rady Nadzorczej. Powołany ponownie w skład Rady Nadzorczej 22 czerwca 2017 roku na bieżącą wspólną kadencję Rady Nadzorczej, która rozpoczęła się z dniem Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia zwołanego na dzień 22 czerwca 2017 roku. Podmiot uprawniony do wykonywania praw z akcji należących do Skarbu Państwa jako Uprawniony Akcjonariusz wyznaczył Piotra Sadownika na Przewodniczącą Rady Nadzorczej.
2.	Grażyna Ciurzyńska	Wiceprzewodnicząca Rady Nadzorczej	powołana w skład Rady Nadzorczej 30 czerwca 2016 roku na poprzednią wspólną kadencję Rady Nadzorczej, która rozpoczęła się z dniem Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia zwołanego na dzień 26 czerwca 2014 roku. Podmiot uprawniony do wykonywania praw z akcji należących do Skarbu Państwa jako Uprawniony Akcjonariusz wyznaczył Grażynę Ciurzyńską na Wiceprzewodniczącą Rady Nadzorczej. Powołana ponownie w skład Rady Nadzorczej 22 czerwca 2017 roku na bieżącą wspólną kadencję Rady Nadzorczej, która rozpoczęła się z dniem Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia zwołanego na dzień 22 czerwca 2017 roku. Podmiot uprawniony do wykonywania praw z akcji należących do Skarbu Państwa jako Uprawniony Akcjonariusz wyznaczył Grażynę Ciurzyńską na Wiceprzewodniczącą Rady Nadzorczej.
3.	Zbigniew Hajłasz	Sekretarz Rady Nadzorczej	powołany w skład Rady Nadzorczej 30 czerwca 2016 roku na poprzednią wspólną kadencję Rady Nadzorczej, która rozpoczęła się z dniem Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia zwołanego na dzień 26 czerwca 2014 roku. W dniu 14 lipca 2016 roku wybrany na Sekretarza Rady Nadzorczej. Powołany ponownie w skład Rady Nadzorczej 22 czerwca 2017 roku na bieżącą wspólną kadencję Rady Nadzorczej, która rozpoczęła się z dniem Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia zwołanego na dzień 22 czerwca 2017 roku. W dniu 24 sierpnia 2017 roku wybrany ponownie na Sekretarza Rady Nadzorczej.
4.	Mariusz Andrzejewski	Członek Rady Nadzorczej	powołany w skład Rady Nadzorczej 22 czerwca 2017 roku na bieżącą wspólną kadencję Rady Nadzorczej, która rozpoczęła się z dniem Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia zwołanego na dzień 22 czerwca 2017 roku.
5.	Mirosław Barszcz	Członek Rady Nadzorczej	powołany w skład Rady Nadzorczej 25 lutego 2016 roku na poprzednią wspólną kadencję Rady Nadzorczej, która rozpoczęła się w dniu Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia zwołanego na dzień 26 czerwca 2014 roku. Powołany ponownie w skład Rady Nadzorczej 22 czerwca 2017 roku na bieżącą wspólną kadencję Rady Nadzorczej, która rozpoczęła się z dniem Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia zwołanego na dzień 22 czerwca 2017 roku.
6.	Adam Budnikowski	Członek Rady Nadzorczej	powołany w skład Rady Nadzorczej 25 lutego 2016 roku na poprzednią wspólną kadencję Rady Nadzorczej, która rozpoczęła się w dniu Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia zwołanego na dzień 26 czerwca 2014 roku. Powołany ponownie w skład Rady Nadzorczej 22 czerwca 2017 roku na bieżącą wspólną kadencję Rady Nadzorczej, która rozpoczęła się z dniem Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia zwołanego na dzień 22 czerwca 2017 roku.
7.	Wojciech Jasiński	Członek Rady Nadzorczej	powołany w skład Rady Nadzorczej 25 lutego 2016 roku na poprzednią wspólną kadencję Rady Nadzorczej, która rozpoczęła się w dniu Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia zwołanego na dzień 26 czerwca 2014 roku. Powołany ponownie w skład Rady Nadzorczej 22 czerwca 2017 roku na bieżącą wspólną kadencję Rady Nadzorczej, która rozpoczęła się z dniem Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia zwołanego na dzień 22 czerwca 2017 roku.
8.	Andrzej Kisielewicz	Członek Rady Nadzorczej	powołany w skład Rady Nadzorczej 25 lutego 2016 roku na poprzednią wspólną kadencję Rady Nadzorczej, która rozpoczęła się w dniu Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia zwołanego na dzień 26 czerwca 2014 roku. Powołany ponownie w skład Rady Nadzorczej 22 czerwca 2017 roku na bieżącą wspólną kadencję Rady Nadzorczej, która rozpoczęła się z dniem Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia zwołanego na dzień 22 czerwca 2017 roku.
9.	Elżbieta Mączyńska - Ziemacka	Członek Rady Nadzorczej	powołana ponownie w skład Rady Nadzorczej 26 czerwca 2014 roku na poprzednią wspólną kadencję Rady Nadzorczej, która rozpoczęła się w dniu Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia zwołanego na dzień 26 czerwca 2014 roku. Powołana ponownie w skład Rady Nadzorczej 22 czerwca 2017 roku na bieżącą wspólną kadencję Rady Nadzorczej, która rozpoczęła się z dniem Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia zwołanego na dzień 22 czerwca 2017 roku.
10.	Janusz Ostaszewski	Członek Rady Nadzorczej	powołany w skład Rady Nadzorczej 25 lutego 2016 roku na poprzednią wspólną kadencję Rady Nadzorczej, która rozpoczęła się w dniu Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia zwołanego na dzień 26 czerwca 2014 roku. Powołany ponownie w skład Rady Nadzorczej 22 czerwca 2017 roku na bieżącą wspólną kadencję Rady Nadzorczej, która rozpoczęła się z dniem Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia zwołanego na dzień 22 czerwca 2017 roku.
11.	Jerzy Paluchniak	Członek Rady Nadzorczej	powołany w skład Rady Nadzorczej 22 czerwca 2017 roku na bieżącą wspólną kadencję Rady Nadzorczej, która rozpoczęła się z dniem Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia zwołanego na dzień 22 czerwca 2017 roku.

Skład Zarządu Banku na 31 marca 2018 roku:

Lp.	Imię i nazwisko	Funkcja	Data powołania
1.	Zbigniew Jagiełło	Prezes Zarządu	powołany 8 stycznia 2014 roku ponownie na stanowisko Prezesa Zarządu PKO Banku Polskiego SA na poprzednią wspólną kadencję Zarządu. Powołany 14 czerwca 2017 roku ponownie na stanowisko Prezesa Zarządu PKO Banku Polskiego SA na bieżącą wspólną kadencję Zarządu, która rozpoczęła się z dniem 2 lipca 2017 roku.
2.	Rafał Antczak	Wiceprezes Zarządu	powołany 14 czerwca 2017 roku na stanowisko Wiceprezesa Zarządu PKO Banku Polskiego SA na bieżącą wspólną kadencję Zarządu, która rozpoczęła się z dniem 2 lipca 2017 roku.
3.	Rafał Kozłowski	Wiceprezes Zarządu	powołany 21 grudnia 2017 roku, z dniem 1 stycznia 2018 roku na stanowisko Wiceprezesa Zarządu PKO Banku Polskiego SA na bieżącą wspólną kadencję Zarządu, która rozpoczęła się z dniem 2 lipca 2017 roku.
4.	Maks Kraczkowski	Wiceprezes Zarządu	powołany 30 czerwca 2016 roku z dniem 4 lipca 2016 roku na stanowisko Wiceprezesa Zarządu PKO Banku Polskiego SA na poprzednią wspólną kadencję Zarządu. Powołany 14 czerwca 2017 roku ponownie na stanowisko Wiceprezesa Zarządu PKO Banku Polskiego SA na bieżącą wspólną kadencję Zarządu, która rozpoczęła się z dniem 2 lipca 2017 roku.
5.	Mieczysław Król	Wiceprezes Zarządu	powołany 2 czerwca 2016 roku z dniem 6 czerwca 2016 roku na stanowisko Wiceprezesa Zarządu PKO Banku Polskiego SA na poprzednią wspólną kadencję Zarządu. Powołany 14 czerwca 2017 roku ponownie na stanowisko Wiceprezesa Zarządu PKO Banku Polskiego SA na bieżącą wspólną kadencję Zarządu, która rozpoczęła się z dniem 2 lipca 2017 roku.
6.	Adam Marciniak	Wiceprezes Zarządu	powołany 21 września 2017 roku, z dniem 1 października 2017 roku, na stanowisko Wiceprezesa Zarządu PKO Banku Polskiego SA na bieżącą wspólną kadencję Zarządu, która rozpoczęła się z dniem 2 lipca 2017 roku.
7.	Piotr Mazur	Wiceprezes Zarządu	powołany 8 stycznia 2014 roku ponownie na stanowisko Wiceprezesa Zarządu PKO Banku Polskiego SA na poprzednią wspólną kadencję Zarządu. Powołany 14 czerwca 2017 roku ponownie na stanowisko Wiceprezesa Zarządu PKO Banku Polskiego SA na bieżącą wspólną kadencję Zarządu, która rozpoczęła się z dniem 2 lipca 2017 roku.
8.	Jakub Papierski	Wiceprezes Zarządu	powołany 8 stycznia 2014 roku ponownie na stanowisko Wiceprezesa Zarządu PKO Banku Polskiego SA na poprzednią wspólną kadencję Zarządu. Powołany 14 czerwca 2017 roku ponownie na stanowisko Wiceprezesa Zarządu PKO Banku Polskiego SA na bieżącą wspólną kadencję Zarządu, która rozpoczęła się z dniem 2 lipca 2017 roku.
9.	Jan Emeryk Rościszewski	Wiceprezes Zarządu	powołany 14 lipca 2016 roku z dniem 18 lipca 2016 roku na stanowisko Wiceprezesa Zarządu PKO Banku Polskiego SA na poprzednią wspólną kadencję Zarządu. Powołany 14 czerwca 2017 roku ponownie na stanowisko Wiceprezesa Zarządu PKO Banku Polskiego SA na bieżącą wspólną kadencję Zarządu, która rozpoczęła się z dniem 2 lipca 2017 roku.

Zmiany w stanie posiadania akcji PKO Banku Polskiego SA i uprawnień do nich przez osoby zarządzające i nadzorujące

Lp.	Imię i nazwisko	Liczba akcji na dzień 31.03.2018	Nabycie	Zbycie	Liczba akcji na dzień 31.12.2017
Zarząd Banku					
1.	Zbigniew Jagiełło, Prezes Zarządu Banku	11 000	0	0	11 000
2.	Rafał Antczak, Wiceprezes Zarządu Banku	0	0	0	0
3.	Rafał Kozłowski ¹ , Wiceprezes Zarządu Banku	0	0	0	0
4.	Maks Kraczkowski, Wiceprezes Zarządu Banku	0	0	0	0
5.	Mieczysław Król, Wiceprezes Zarządu Banku	5 000	0	0	5 000
6.	Adam Marciniak, Wiceprezes Zarządu Banku	0	0	0	0
7.	Piotr Mazur, Wiceprezes Zarządu Banku	4 500	0	0	4 500
8.	Jakub Papierski, Wiceprezes Zarządu Banku	3 000	0	0	3 000
9.	Jan Emeryk Rościszewski, Wiceprezes Zarządu Banku	0	0	0	0

¹ powołany 21 grudnia 2017 roku na stanowisko Wiceprezesa Zarządu z 1 stycznia 2018 roku na bieżącą wspólną kadencję Zarządu Banku

31 grudnia 2017 roku oraz 31 marca 2018 roku Członkowie Rady Nadzorczej PKO Banku Polskiego SA nie posiadali akcji w PKO Banku Polskim SA.

2. ZATWIERDZENIE SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO

Niniejsze skrócone śródroczne skonsolidowane sprawozdanie finansowe, poddane przeglądowi Komitetu Audytu Rady Nadzorczej 17 maja 2018 roku, zostało przyjęte do publikacji przez Zarząd Banku 8 maja 2018 roku.

3. PODSTAWA SPORZĄDZENIA SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO

Skrócone śródroczne skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy Kapitałowej obejmuje okres 3 miesięcy zakończony 31 marca 2018 roku oraz zawiera dane porównawcze za okres 3 miesięcy zakończony 31 marca 2017 roku (w zakresie skonsolidowanego rachunku zysków i strat, skonsolidowanego sprawozdania z całkowitych dochodów, skonsolidowanego sprawozdania ze zmian w kapitale własnym oraz skonsolidowanego sprawozdania z przepływów pieniężnych) oraz dane porównawcze na 31 grudnia 2017 roku (w zakresie skonsolidowanego sprawozdania z sytuacji finansowej). Dane finansowe prezentowane są w milionach złotych polskich (PLN), chyba że wskazano inaczej.

Niniejsze skrócone śródroczne skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy Kapitałowej PKO Banku Polskiego SA zostało sporządzone zgodnie z wymogami Międzynarodowego Standardu Rachunkowości nr 34 „Śródroczna sprawozdawczość finansowa” zatwierdzonego przez Unię Europejską.

Zasady rachunkowości oraz metody obliczeniowe zastosowane do sporządzenia niniejszego skróconego śródrocznego skonsolidowanego sprawozdania finansowego są spójne z zasadami obowiązującymi w roku obrotowym zakończonym 31 grudnia 2017 roku, z wyłączeniem zmian wynikających z wdrożenia od 1 stycznia 2018 roku MSSF 9 „Instrumenty finansowe” oraz MSSF 15 „Przychody umów z klientami” opisanych odpowiednio w rozdziale 4 oraz w rozdziale 5. Wpływ MSSF 15 „Przychody umów z klientami” na działalność Grupy Kapitałowej nie był istotny.

Zasady, które nie uległy zmianie, zostały opisane w rocznym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym Grupy Kapitałowej PKO Banku Polskiego SA za 2017 rok.

Prezentowane skrócone śródroczne skonsolidowane sprawozdanie finansowe za okres 3 miesięcy 2018 roku nie obejmuje wszystkich informacji oraz ujawnień wymaganych w rocznym sprawozdaniu finansowym i należy je czytać łącznie z rocznym skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym Grupy Kapitałowej PKO Banku Polskiego SA za rok zakończony 31 grudnia 2017 roku sporządzonym zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej zatwierdzonymi przez Unię Europejską.

4. MSSF 9 INSTRUMENTY FINANSOWE

Standard MSSF 9 „Instrumenty finansowe” został opublikowany w lipcu 2014 roku i zatwierdzony do stosowania w krajach Unii Europejskiej 22 listopada 2016 roku Rozporządzeniem Komisji Europejskiej nr 2016/2067/EU. Ma on obligatoryjne zastosowanie do sprawozdań finansowych sporządzonych za okresy roczne rozpoczynające się w dniu oraz po 1 stycznia 2018 roku (za wyjątkiem zakładów ubezpieczeń, które mogą zastosować standard od 1 stycznia 2021 roku). Dla potrzeb niniejszego sprawozdania finansowego dane spółek ubezpieczeniowych PKO Banku Polskiego SA zostały sporządzone według MSSF 9. Standard zastępuje MSR 39 Instrumenty finansowe: ujmowanie i wycena. Zmianie ulegają klasyfikacja i wycena instrumentów finansowych, rozpoznawanie i kalkulacja utraty ich wartości oraz rachunkowość zabezpieczeń.

Łączny wpływ korekt z tytułu wdrożenia MSSF 9 prezentują tabele poniżej:

	31.12.2017 (klasyfikacja wg MSR 39)	Klasyfikacja i wycena: reklasyfikacje	Klasyfikacja i wycena: zmiana wyceny	Utrata wartości	01.01.2018 (klasyfikacja wg MSSF 9)
AKTYWA FINANSOWE					
Kasa, środki w Banku Centralnym	17 810	-	-	-	17 810
Należności od banków	5 233	-	-	-	5 233
Instrumenty pochodne	2 598	(12)	-	-	2 586
Papiery wartościowe	54 075	4 380	66	3	58 524
- przeznaczone do obrotu	431	-	-	-	431
- instrumenty finansowe przy początkowym ujęciu wyznaczone jako wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	8 157	(8 157)	-	-	-
- inwestycyjne papiery wartościowe dostępne do sprzedaży	43 675	(43 675)	-	-	-
- inwestycyjne papiery wartościowe utrzymywane do terminu zapadalności	1 812	(1 812)	-	-	-
- nieprzeznaczone do obrotu obowiązkowo wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat		4 578	66	46	4 690
- wyceniane do wartości godziwej przez inne dochody całkowite		47 266	-	(43)	47 223
- wyceniane według zamortyzowanego kosztu	-	6 180	-	-	6 180
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	205 628	(4 368)	-	(797)	200 463
- nieprzeznaczone do obrotu obowiązkowo wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat		1 055	-	15	1 070
- wyceniane do wartości godziwej przez inne dochody całkowite		-	-	-	-
- wyceniane według zamortyzowanego kosztu	205 628	(5 423)	-	(812)	199 393
Inne aktywa (inne aktywa finansowe)	2 377	-	-	-	2 377
SUMA AKTYWÓW FINANSOWYCH	287 721	-	66	(794)	286 993
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	1 767	-	(12)	164	1 919

	31.12.2017 (klasyfikacja wg MSR 39)	Klasyfikacja i wycena: reklasyfikacje	Klasyfikacja i wycena: zmiana wyceny	Utrata wartości	01.01.2018 (klasyfikacja wg MSSF 9)
Zobowiązania wobec Banku Centralnego	6	-	-	-	6
Zobowiązania wobec banków	4 558	-	-	-	4 558
Pochodne instrumenty finansowe	2 740	-	-	-	2 740
Zobowiązania wobec klientów	220 614	-	-	-	220 614
Zobowiązania z tytułu emisji papierów wartościowych	23 932	-	-	-	23 932
Zobowiązania podporządkowane	1 720	-	-	-	1 720
Pozostałe zobowiązania (inne zobowiązania finansowe)	4 129	-	-	-	4 129
Rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego	36	-	-	(3)	33
Rezerwa na udzielone zobowiązania i gwarancje	215	-	-	72	287
Zobowiązania z tytułu bieżącego podatku dochodowego	588	-	-	-	588
SUMA ZOBOWIĄZAŃ FINANSOWYCH, REZERWA NA UDZIELONE ZOBOWIĄZANIA I GWARANCJE ORAZ ZOBOWIĄZANIA Z TYTUŁU BIEŻĄCEGO PODATKU DOCHODOWEGO I REZERWA Z TYTUŁU ODROCZONEGO PODATKU DOCHODOWEGO	258 538	-	-	69	258 607

Wpływ MSSF 9 na 1 stycznia 2018 roku na:	31.12.2017 (klasyfikacja wg MSR 39)	Klasyfikacja i wycena: reklasyfikacje	Klasyfikacja i wycena: zmiana wyceny	Utrata wartości	01.01.2018 (klasyfikacja wg MSSF 9)	Łączna zmiana
Inne dochody całkowite	147	-	(78)	-	69	(78)
Niepodzielony wynik finansowy	(66)	-	132	(699)	(633)	(567)
RAZEM wpływ na kapitały własne	81	-	54	(699)	(564)	(645)

Zaprezentowany wpływ korekt z tytułu wdrożenia MSSF 9 na aktywa i zobowiązania finansowe oraz kapitały własne Grupy, zgodnie z naszą najlepszą wiedzą, jest najlepszym szacunkiem na moment publikacji niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

W porównaniu do ujawnienia wpływu wdrożenia MSSF 9 w rocznym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym za 2017 rok nastąpił wzrost odpisów na należności kredytowe i papiery wartościowe o 33 miliony PLN (o 23 miliony PLN po uwzględnieniu podatku), będący efektem zwiększenia dokładności szacunków dotyczących pomiaru utraty wartości. W celu lepszego odzwierciedlenia wpływu zmian ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych związanych z wdrożeniem MSSF 9, efekt powstania z 1 stycznia 2018 roku zobowiązania podatkowego dotyczącego ujęcia w rachunku podatkowym rozwiązania IBNR i rozliczenia straty początkowej aktywów nabytych z utratą wartości (POCI) oraz zmian odpowiadających temu zobowiązaniu aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego w kwocie 52 miliony PLN, rozpoznano w nocy 20 jako wpływ na wynik bieżącego okresu.

4.1 KLASYFIKACJA I WYCENA

a) ZASADY KLASYFIKACJI INSTRUMENTÓW FINANSOWYCH

W związku z zastosowaniem MSSF 9, począwszy od 1 stycznia 2018 roku Grupa Kapitałowa klasyfikuje aktywa finansowe do jednej z następujących kategorii:

- wyceniane według zamortyzowanego kosztu,
- wyceniane do wartości godziwej przez inne dochody całkowite,
- wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat.

Klasyfikacja w dniu nabycia lub powstania zależy od modelu biznesowego przyjętego przez Grupę Kapitałową do zarządzania daną grupą aktywów oraz od charakterystyki umownych przepływów pieniężnych wynikających z pojedynczego aktywa lub grupy aktywów. Grupa Kapitałowa wyodrębnia następujące modele biznesowe:

- model „utrzymywane dla przepływów pieniężnych” - model, w którym powstałe lub nabyte aktywa finansowe są utrzymywane w celu pozyskiwania korzyści z umownych przepływów pieniężnych - model typowy dla działalności kredytowej;
- model „utrzymywane dla przepływów pieniężnych i na sprzedaż” - model, w którym aktywa finansowe po powstaniu lub nabyciu są utrzymywane w celu pozyskiwania korzyści z umownych przepływów pieniężnych, ale mogą być również sprzedawane - często i w transakcjach o wysokiej wartości - model typowy dla działalności zarządzania płynnością;
- model rezydualny - inny niż model „utrzymywane dla przepływów pieniężnych”, oraz „utrzymywane dla przepływów pieniężnych i na sprzedaż”.

Klasyfikacji instrumentów finansowych dokonuje się na moment zastosowania MSSF 9 po raz pierwszy, czyli na 1 stycznia 2018 roku oraz w momencie ujęcia instrumentu lub jego modyfikacji. Zmiana klasyfikacji aktywów finansowych może wynikać ze zmiany modelu biznesowego lub też niezdania testu SPPI. Zmiana modelu warunkowana jest zmianami zachodzącymi wewnątrz lub na zewnątrz Grupy lub rozpoczęciem albo zakończeniem danego rodzaju działalności, dlatego też zmiany te występują niezwykle rzadko. Niezdanie testu SPPI wynika ze zmiany charakterystyki umownych przepływów pieniężnych, powodujących, że zwrot z instrumentu nie odpowiada wyłącznie wartości kapitału i odsetek.

MODEL BIZNESOWY

Wybór modelu biznesowego jest dokonywany przy początkowym ujęciu aktywów finansowych. Przeprowadzany jest na poziomie poszczególnych grup aktywów, w kontekście obszaru działalności, w związku z którą aktywa finansowe powstały lub zostały nabyte i następuje między innymi w oparciu o:

- sposób oceny i raportowania wyników portfela aktywów finansowych,
- sposób zarządzania ryzykiem związanym z tymi aktywami oraz zasad wynagradzania osób zarządzających tymi portfelami.

W modelu biznesowym „utrzymywanie dla przepływów pieniężnych”, sprzedaż aktywów jest incydentalna i możliwa do realizacji w przypadku wzrostu poziomu ryzyka kredytowego, zmiany prawa lub regulacji - realizowana w celu utrzymania zakładanego poziomu kapitału regulacyjnego, na zasadach opisanych w strategii zarządzania takimi portfelami lub przy założeniu, iż następuje ona blisko daty zapadalności aktywa, w przypadku spadku ratingu kredytowego poniżej poziomu zakładanego dla danego portfela, istotnej wewnętrznej restrukturyzacji lub przejęcia innego biznesu, realizacji planu kryzysowego lub naprawy oraz innego niedającego się przewidzieć czynnika, na który Grupa Kapitałowa nie ma wpływu.

OCENA CHARAKTERYSTYK WYNIKAJĄCYCH Z UMOWY PRZEPEŁYWÓW PIENIĘŻNYCH

Ocena charakterystyki wynikających z umowy przepływów pieniężnych polega na ustaleniu, poprzez przeprowadzenie jakościowego testu umownych przepływów pieniężnych (test SPPI, z ang. Solely Payments of Principal and Interest test), czy wynikające z umowy przepływy pieniężne z tego składnika aktywów są jedynie spłatą kwoty głównej i odsetek od kwoty głównej pozostałej do spłaty. Odsetki obejmują zapłatę za wartość pieniądza w czasie, za ryzyko kredytowe związane z kwotą główną pozostałą do spłaty w określonym czasie i za inne podstawowe ryzyka i koszty związane z udzieleniem kredytów, a także marżę zysku.

Charakterystyka wynikająca z umownych przepływów pieniężnych pozostaje bez wpływu na klasyfikację składnika aktywów finansowych, jeśli:

- mogłaby mieć tylko niewielki wpływ na wynikające z umowy przepływy pieniężne z tytułu tego składnika (cecha de minimis),
- nie jest prawdziwa, tj. jeżeli wpływa na wynikające z umowy przepływy pieniężne z tytułu instrumentu tylko w przypadku wystąpienia zdarzenia niezwykle rzadkiego, wyjątkowo nietypowego i bardzo mało prawdopodobnego (cecha non genuine).

W celu dokonania wyżej wymienionego ustalenia należy uwzględnić potencjalny wpływ charakterystyki wynikających z umowy przepływów pieniężnych w każdym okresie sprawozdawczym i łącznie w całym okresie życia instrumentu finansowego.

Test SPPI jest przeprowadzany dla każdego aktywa finansowego w modelu „utrzymywane dla przepływów pieniężnych” lub „utrzymywane dla przepływów pieniężnych i na sprzedaż” na dzień początkowego ujęcia (w tym dla modyfikacji istotnej po ponownym ujęciu aktywa finansowego) oraz na dzień zmiany charakterystyki umownych przepływów pieniężnych.

Jeżeli na podstawie oceny jakościowej w ramach testu SPPI nie można ustalić, czy przepływy pieniężne wynikające z umowy stanowią jedynie spłatę kwoty głównej i odsetek, przeprowadzany jest test porównawczy (ocena ilościowa) tzw. test benchmarkowy w celu ustalenia jak różniłyby się (niezdyskontowane) przepływy pieniężne wynikające z umowy od (niezdyskontowanych) przepływów pieniężnych, które powstałyby, gdyby wartość pieniądza w czasie nie została zmieniona (poziom referencyjny przepływów pieniężnych).

KATEGORIA WYCENY AKTYWÓW FINANSOWYCH WEDŁUG ZAMORTYZOWANEGO KOSZTU (AMORTIZED COST)

Składnik aktywów finansowych (dotyczy dłużnych aktywów finansowych) wycenia się według zamortyzowanego kosztu, jeśli spełnione są oba poniższe warunki:

- składnik aktywów finansowych jest utrzymywany zgodnie z modelem biznesowym „utrzymywane dla przepływów pieniężnych”,
- warunki umowy dotyczącej składnika aktywów finansowych powodują powstawanie w określonych terminach przepływów pieniężnych, które są jedynie spłatą kwoty głównej i odsetek od kwoty głównej pozostałej do spłaty (zdany test SPPI).

Wartość początkową składnika aktywów wycenianych według zamortyzowanego kosztu korygują wszelkie prowizje i opłaty mające wpływ na jego efektywny zwrot i stanowiące integralną część efektywnej stopy procentowej tego aktywa (prowizje i opłaty zaistniałe w związku z realizacją czynności, wykonywanych przez Grupę Kapitałową, a prowadzących do powstania aktywów). Prowizje i opłaty mające wpływ na efektywny zwrot z aktywów, zaistniałe po dacie powstania aktywów finansowych powodują zmiany harmonogramów przyszłych przepływów pieniężnych generowanych przez te aktywa.

Wartość bieżącą tej kategorii aktywa ustala się przy użyciu efektywnej stopy procentowej, opisanej w ppkt f, służącej do bieżącego ustalenia (naliczenia) przychodu odsetkowego wygenerowanego przez aktywo w danym okresie, korygując ją o przepływy finansowe oraz odpisy na oczekiwane straty kredytowe.

Nie podlegają wycenie według zamortyzowanego kosztu aktywa, dla których nie można ustalić harmonogramu przyszłych przepływów pieniężnych niezbędnych dla obliczenia efektywnej stopy procentowej. Aktywa te wycenia się w kwocie wymaganej zapłaty obejmującej również odsetki od należności, z uwzględnieniem odpisów na oczekiwane straty kredytowe. Prowizje i opłaty związane z powstaniem lub decydujące o cechach finansowych tych aktywów podlegają obowiązkowi rozliczenia w czasie w okresie życia aktywa metodą liniową i są zaliczane do przychodów odsetkowych albo prowizyjnych.

Metoda liniowego rozliczania w czasie określonych prowizji i opłat polega na systematycznym odnoszeniu ich do wyniku finansowego, proporcjonalnie do upływającego czasu w okresie życia produktu. Systematyczne rozliczanie określonych prowizji i opłat odbywa się w okresach miesięcznych.

KATEGORIA WYCENY AKTYWÓW FINANSOWYCH DO WARTOŚCI GODZIWEJ PRZEZ INNE DOCHODY CAŁKOWITE (FAIR VALUE THROUGH OTHER COMPREHENSIVE INCOME)

Składnik aktywów finansowych (dotyczy dłużnych aktywów finansowych) jest wyceniany do wartości godziwej przez inne dochody całkowite, jeżeli spełnione są oba poniższe warunki:

- składnik aktywów finansowych jest utrzymywany zgodnie z modelem biznesowym, którego celem jest zarówno otrzymywanie przepływów pieniężnych wynikających z umowy, jak i sprzedaż składników aktywów finansowych, oraz
- warunki umowy dotyczącej składnika aktywów finansowych powodują powstawanie w określonych terminach przepływów pieniężnych, które są jedynie spłatą kwoty głównej i odsetek od kwoty głównej pozostałej do spłaty.

Aktywa finansowe wyceniane do wartości godziwej przez inne dochody całkowite wycenia się do wartości godziwej z uwzględnieniem odpisów na oczekiwane straty kredytowe.

Skutki zmiany wartości godziwej tych aktywów finansowych, do momentu zaprzestania ujmowania składnika aktywów finansowych lub jego przeklasyfikowania, odnosi się do innych dochodów całkowitych, z wyjątkiem przychodów odsetkowych, zysku lub straty z tytułu odpisu na oczekiwane straty kredytowe oraz zysków lub strat z tytułu różnic kursowych, które ujmuje się w wyniku finansowym. Jeśli zaprzestano ujmowania składnika aktywów finansowych, skumulowane zyski lub straty poprzednio ujęte w innych dochodach całkowitych zostają przeklasyfikowane z pozycji inne dochody całkowite do wyniku finansowego w formie korekty wynikającej z przeklasyfikowania.

KATEGORIA WYCENY AKTYWÓW FINANSOWYCH DO WARTOŚCI GODZIWEJ PRZEZ RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT (FAIR VALUE THROUGH PROFIT AND LOSS)

Jeśli aktywa finansowe nie spełniają wymienionych powyżej kryteriów kwalifikacji do wyceny według zamortyzowanego kosztu albo do wyceny do wartości godziwej przez inne dochody całkowite, są one klasyfikowane jako aktywa finansowe wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat.

Dodatkowo, w momencie początkowego ujęcia, można nieodwołalnie wyznaczyć składnik aktywów finansowych jako wyceniany w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat (opcja wartości godziwej przez rachunek zysków i strat) jeśli w ten sposób eliminuje się lub znacząco zmniejsza niespójność wyceny lub ujęcia (niedopasowanie księgowe). Opcja ta dostępna jest dla instrumentów dłużnych zarówno w modelu „utrzymywane dla przepływów pieniężnych” oraz „utrzymywane dla przepływów pieniężnych i na sprzedaż”.

W sprawozdaniu finansowym Grupy Kapitałowej prezentacja aktywów finansowych wycenianych do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat jest następująca:

- 1) przeznaczone do obrotu - składniki aktywów finansowych które:
 - nabyto jednostki głównie w celu sprzedaży lub odkupienia w bliskim terminie,
 - w momencie początkowego ujęcia stanowią część portfela określonych instrumentów finansowych, którymi zarządza się łącznie i dla których istnieją dowody bieżącego faktycznego trybu generowania krótkoterminowych zysków; lub
 - są instrumentem pochodnym (z wyjątkiem instrumentów pochodnych będących umowami gwarancji finansowej lub wyznaczonymi i skutecznymi instrumentami zabezpieczającymi),
- 2) aktywa finansowe nieprzeznaczone do obrotu obowiązkowo wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat - aktywa finansowe dla których test charakterystyki przepływów pieniężnych nie został zdany (niezależnie od modelu biznesowego),
- 3) aktywa finansowe desygnowane do wyceny do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat przy początkowym ujęciu (opcja wartości godziwej przez rachunek zysków i strat).

Zysk lub stratę na składniku aktywów finansowych, wycenianym w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat, ujmuje się w wyniku finansowym.

INSTRUMENTY KAPITAŁOWE

Inwestycje w instrumenty kapitałowe i umowy o te instrumenty wycenia się do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat. W momencie początkowego ujęcia można dokonać nieodwołalnego wyboru dotyczącego ujmowania w innych dochodach całkowitych późniejszych zmian wartości godziwej (opcja wyceny do wartości godziwej przez inne całkowite dochody) inwestycji w instrument kapitałowy, który nie jest przeznaczony do obrotu ani nie jest warunkową zapłatą ujętą przez Grupę Kapitałową w ramach połączenia jednostek zgodnie z MSSF 3. W przypadku wykorzystania opcji wyceny do wartości godziwej przez inne dochody całkowite, dywidendy wynikające z tej inwestycji ujmuje się w wyniku finansowym. Dla tych instrumentów zyski/straty z wyceny ujęte w innych dochodach całkowitych nie podlegają reklasyfikacji do rachunku zysków i strat.

W przypadku inwestycji kapitałowych Grupa Kapitałowa nie skorzystała z opcji wyceny do wartości godziwej przez inne dochody całkowite.

b) ZMIANA KLASYFIKACJI AKTYWÓW FINANSOWYCH

Reklasyfikacja aktywów finansowych następuje jedynie w przypadku zmiany modelu biznesowego odnoszącego się do aktywa lub grupy aktywów, wynikającego z rozpoczęcia lub zakończenia istotnej części działalności. Zmiany takie mają charakter incydentalny. Zmiana klasyfikacji jest ujmowana prospektywnie, tj. bez zmiany ujętych dotychczas skutków wyceny do wartości godziwej, odpisów czy naliczonych odsetek.

Za zmianę modelu biznesowego nie uważa się:

- 1) zmiany zamiarów związanych z konkretnymi aktywami finansowymi (nawet w przypadku znacznych zmian warunków rynkowych),
 - 2) tymczasowego zaniku określonego rynku aktywów finansowych,
 - 3) przeniesienia aktywów finansowych między obszarami działalności stosującymi różne modele biznesowe.
- Nie dokonuje się przeklasyfikowania żadnych zobowiązań finansowych.

W przypadku przeklasyfikowania składnika aktywów finansowych z zamortyzowanego kosztu do kategorii wyceny do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat, wartość godziwą tego składnika ustala się na dzień przeklasyfikowania. Wszelkie zyski lub straty wynikające z różnicy między wcześniejszym zamortyzowanym kosztem składnika aktywów finansowych, a wartością godziwą ujmuje się w rachunku wyników.

W przypadku przeklasyfikowania składnika aktywów finansowych z kategorii wyceny do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat do zamortyzowanego kosztu, wartość godziwa tego składnika staje się na dzień przeklasyfikowania jego nową wartością bilansową brutto. Efektywną stopę procentową ustala się na podstawie wartości godziwej składnika aktywów na dzień przeklasyfikowania.

W przypadku przeklasyfikowania składnika aktywów finansowych z kategorii zamortyzowanego kosztu do kategorii wyceny w wartości godziwej przez inne dochody całkowite, wartość godziwą tego składnika wycenia się na dzień przeklasyfikowania. Wszelkie zyski lub straty wynikające z różnicy między wcześniejszym zamortyzowanym kosztem składnika aktywów finansowych, a wartością godziwą ujmuje się w innych dochodach całkowitych. Efektywna stopa procentowa oraz oczekiwane straty kredytowe nie są korygowane w wyniku tego przeklasyfikowania.

W przypadku przeklasyfikowania składnika aktywów finansowych z kategorii wyceny do wartości godziwej przez inne dochody całkowite do kategorii zamortyzowanego kosztu, składnik ten zostaje przeklasyfikowany w jego wartości godziwej na dzień przeklasyfikowania. Skumulowane zyski lub straty ujęte wcześniej w innych całkowitych dochodach zostają usunięte z pozycji kapitału własnego i skorygowane w oparciu o wartość godziwą składnika aktywów finansowych na dzień przeklasyfikowania. W związku z tym składnik aktywów finansowych wycenia się na dzień przeklasyfikowania tak, jak gdyby zawsze był wyceniany według zamortyzowanego kosztu. Korekta ta dotyczy innych dochodów całkowitych i nie ma wpływu na wynik finansowy, stąd nie jest korektą wynikającą z przeklasyfikowania zgodnie z MSR 1. Efektywna stopa procentowa oraz oczekiwane straty kredytowe nie są korygowane w wyniku tego przeklasyfikowania.

W przypadku przeklasyfikowania składnika aktywów finansowych z kategorii wyceny do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat do kategorii wyceny do wartości godziwej przez inne dochody całkowite, składnik ten dalej jest wyceniany w wartości godziwej. Efektywną stopę procentową ustala się na podstawie wartości godziwej składnika aktywów na dzień przeklasyfikowania.

W przypadku przeklasyfikowania składnika aktywów finansowych z kategorii wyceny do wartości godziwej przez inne dochody całkowite do kategorii wyceny do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat, składnik ten dalej jest wyceniany w wartości godziwej. Skumulowane zyski lub straty ujęte uprzednio w innych dochodach całkowitych zostają przeklasyfikowane z pozycji kapitału własnego do wyniku finansowego w formie korekty wynikającej z przeklasyfikowania zgodnie z MSR 1 na dzień przeklasyfikowania.

c) ZMIANA SZACUNKU KONTRAKTOWYCH PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH - MODYFIKACJE

Modyfikacja – zmiana przepływów kontraktowych składnika aktywów finansowych na podstawie aneksu do umowy. Modyfikacja może być istotna lub nieistotna. Nie stanowi modyfikacji zmiana przepływów kontraktowych wynikająca z realizacji warunków umownych.

Jeśli wynikające z umowy przepływy pieniężne związane ze składnikiem aktywów finansowych podlegają renegotjacji lub jakiegokolwiek innej modyfikacji, a renegotjacja lub modyfikacja nie prowadzą do zaprzestania ujmowania danego składnika aktywów finansowych („**MODYFIKACJA NIEISTOTNA**”) dokonuje się ponownego obliczenia wartości bilansowej brutto składnika aktywów finansowych i ujmuje zysk lub stratę z tytułu modyfikacji w wyniku finansowym. Korekta wartości bilansowej aktywa finansowego z tytułu modyfikacji podlega rozliczeniu w czasie w wynik odsetkowy metodą efektywnej stopy procentowej. Wartość bilansową brutto składnika aktywów finansowych oblicza się jako obecną wartość renegotjowanych lub zmodyfikowanych przepływów pieniężnych wynikających z umowy, dyskontowanych według pierwotnej efektywnej stopy procentowej składnika aktywów finansowych (lub efektywnej stopy procentowej skorygowanej o ryzyko kredytowe w przypadku zakupionych lub utworzonych składników aktywów finansowych dotkniętych utratą wartości ze względu na ryzyko kredytowe) bądź, w stosownych przypadkach (np. dla zysku lub straty z tytułu zabezpieczenia pozycji zabezpieczanej), według zaktualizowanej efektywnej stopy procentowej. Wszelkie poniesione koszty i opłaty korygują wartość bilansową zmodyfikowanego składnika aktywów finansowych i są amortyzowane w okresie pozostającym do daty wymagalności zmodyfikowanego składnika aktywów finansowych.

W pewnych okolicznościach renegotjacja lub modyfikacja wynikających z umowy przepływów pieniężnych związanych ze składnikiem aktywów finansowych może prowadzić do zaprzestania ujmowania istniejącego składnika aktywów finansowych. Jeżeli modyfikacja składnika aktywów finansowych powoduje zaprzestanie ujmowania istniejącego składnika aktywów finansowych, a następnie ujęcie zmodyfikowanego składnika aktywów finansowych, zmodyfikowany składnik aktywów uznaje się za „nowy” składnik aktywów finansowych („**MODYFIKACJA ISTOTNA**”). Następuje ujęcie nowego aktywa w wartości godziwej oraz kalkulacja nowej efektywnej stopy procentowej zastosowanej do nowego aktywa. W przypadku, gdy charakterystyka zmodyfikowanego nowego aktywa finansowego (po zawarciu aneksu) odpowiada warunkom rynkowym, wartość bilansowa tego aktywa finansowego stanowi wartość godziwą.

Ocena czy dana modyfikacja aktywów finansowych jest modyfikacją istotną czy nieistotną zależy od spełnienia kryteriów ilościowych oraz jakościowych.

Przyjęte **KRYTERIA JAKOŚCIOWE** są następujące:

- Przewalutowanie,
- Zmiana dłużnika, za wyjątkiem zmiany wynikającej ze śmierci dłużnika,
- Wprowadzenie do umowy cechy umownej powodującej naruszenie testu charakterystyk przepływów pieniężnych lub usunięcie tej cechy,
- Zawarcie umowy ugody lub restrukturyzacji dla umowy wypowiedzianej.

Wystąpienie przynajmniej jednego z tych kryteriów skutkuje wystąpieniem modyfikacji istotnej.

Przyjęte **KRYTERIUM ILOŚCIOWE** stanowi test 10% polegający na analizie zmiany warunków umownych składnika aktywa finansowego skutkującej powstaniem różnicy między wartością przyszłych przepływów pieniężnych wynikających ze zmienionego aktywa finansowego, zdyskontowanego oryginalną efektywną stopą procentową a wartością analogicznych przyszłych przepływów wynikających z pierwotnego składnika aktywa finansowego zdyskontowanego tą samą stopą procentową.

Wystąpienie kryterium ilościowego (różnicy) powyżej 10% skutkuje uznaniem modyfikacji za istotną, natomiast wystąpienie kryterium ilościowego co najwyżej 10% skutkuje uznaniem modyfikacji za nieistotną.

Kryterium ilościowe nie ma zastosowania dla kredytów podlegających procesowi restrukturyzacji (tzn. występuje tylko modyfikacja nieistotna).

d) WYCENA AKTYWÓW FINANSOWYCH NABYTYCH LUB UDZIELONYCH Z UTRATĄ WARTOŚCI (POCI)

MSSF 9 wyodrębnia nową kategorię aktywów nabytych lub udzielonych z utratą wartości (dalej „POCI” - ang. *purchased or originated credit-impaired asset*).

POCI dotyczą aktywów finansowych o charakterze dłużnym, wycenianych według zamortyzowanego kosztu oraz wycenianych do wartości godziwej przez inne dochody całkowite, tj. kredytów oraz dłużnych papierów wartościowych. Ujęcie początkowe tych aktywów następuje w wartości netto (tj. bez odpisów aktualizujących) odpowiadającej wartości godziwej. Przychody odsetkowe od aktywów POCI oblicza się od wartości bilansowej netto przy zastosowaniu efektywnej stopy procentowej, skorygowanej o ryzyko kredytowe rozpoznane dla całego cyklu życia aktywa. Skorygowaną o ryzyko kredytowe efektywną stopę procentową liczy się poprzez uwzględnienie przyszłych przepływów pieniężnych skorygowanych o efekt ryzyka kredytowego rozpoznawanego w całym okresie życia aktywa. Zmiana szacunków w kolejnych okresach sprawozdawczych w zakresie przyszłych odzysków odnoszona jest jako strata lub zysk w wynik finansowy.

e) WYCENA GWARANCJI FINANSOWYCH

Gwarancje finansowe są ujmowane według wartości godziwej. W kolejnych okresach, na dzień bilansowy gwarancje finansowe wyceniane są w kwocie wyższej z dwóch:

- kwocie odpisu na oczekiwane straty kredytowe, lub
- kwocie rozpoznanej w momencie początkowym prowizji, amortyzowanej w czasie zgodnie z MSSF 15.

f) PRZYCHODY Z TYTUŁU ODSETEK

Przychody z tytułu odsetek oblicza się przy zastosowaniu efektywnej stopy procentowej służącej do bieżącego ustalenia (naliczenia) przychodu odsetkowego wygenerowanego przez aktywo w danym okresie od wartości bilansowej brutto aktywów finansowych, za wyjątkiem:

- 1) nabytych lub udzielonych składników aktywów finansowych z utratą wartości ze względu na ryzyko kredytowe (patrz ppkt d). W odniesieniu do tych składników aktywów finansowych stosuje się efektywną stopę procentową skorygowaną o ryzyko kredytowe do wartości zamortyzowanego kosztu składnika aktywów finansowych (wartości bilansowej netto) od momentu początkowego ujęcia (aktywa POCI).
- 2) składników aktywów finansowych niebędących nabytymi lub udzielonymi składnikami aktywów finansowych z utratą wartości ze względu na ryzyko kredytowe, które następnie stały się składnikami aktywów finansowych z utratą wartości ze względu na ryzyko kredytowe. W przypadku tych składników aktywów finansowych stosuje się pierwotną efektywną stopę procentową (z momentu rozpoznania przesłanki utraty wartości) do ustalenia wartości zamortyzowanego kosztu składnika aktywów finansowych (wartości bilansowej netto) w późniejszych okresach sprawozdawczych.

g) OSZACOWANIE WPŁYWU – KLASYFIKACJA I WYCENA

Zmiana klasyfikacji i wyceny dla aktywów finansowych dotyczy:

- bonów pieniężnych Narodowego Banku Polskiego, których portfel zgodnie z MSR 39 wyceniany był do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat. Zgodnie z MSSF 9 portfel bonów pieniężnych z uwagi na zastosowanie modelu „utrzymywane dla przepływów pieniężnych i na sprzedaż” wyceniany jest do wartości godziwej przez inne dochody całkowite;
- portfela kredytów, które będą w przyszłości podlegały potencjalnej sprzedaży do Banku Hipotecznego (pooling), wycenianych dotychczas zgodnie z MSR 39 metodą zamortyzowanego kosztu. Zgodnie z MSSF 9 portfel tych kredytów z uwagi na zastosowanie modelu „utrzymywane dla przepływów pieniężnych i na sprzedaż” wyceniany jest do wartości godziwej przez inne dochody całkowite (dotyczy tylko sprawozdania jednostkowego PKO Banku Polskiego SA);
- z uwagi na występowanie komponentu dźwigni finansowej (formuła oprocentowania oparta o mnożnik powyżej 1) w formule oprocentowania dla wybranych portfeli kredytów, test SPPI nie został spełniony: kredyty inwestycyjne ARiMR, wybrane kredyty obrotowe, kredyty studenckie, preferencyjny kredyt mieszkaniowy z dopłatami BGK, kredyty na cele mieszkaniowe – kredyty Alicja, wybrane kredyty udzielone Jednostkom Samorządu Terytorialnego (JST). Brak spełnienia testu SPPI pomimo modelu biznesowego „utrzymanie dla przepływów pieniężnych” powoduje konieczność zmiany kategorii wyceny dla tych portfeli kredytów z zamortyzowanego kosztu do kategorii wyceny do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat;
- dla wybranych transz nabytych przez Grupę Kapitałową obligacji korporacyjnych (jeden podmiot) pomimo zastosowania modelu biznesowego „utrzymywanie dla przepływów pieniężnych” z uwagi na brak spełnienia

testu SPPI zastosowanie ma wycena do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat. Zmianie uległa również klasyfikacja obligacji korporacyjnych (ujmowanych dotychczas w inwestycyjnych papierach wartościowych dostępnych do sprzedaży) z wbudowaną opcją zamiany na akcje (prezentowaną w instrumentach pochodnych), które zgodnie z MSSF 9 łącznie wyceniane są do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat;

- dłużnych papierów wartościowych korporacyjnych i komunalnych dotychczas prezentowanych w pozycji „Kredyty i pożyczki udzielone klientom” i wycenianych według zamortyzowanego kosztu do pozycji papierów wartościowych wycenianych według zamortyzowanego kosztu (reklasyfikacja bez wpływu na wycenę).

W przypadku inwestycji kapitałowych Grupa Kapitałowa nie skorzystała z opcji wyceny do wartości godziwej przez inne dochody całkowite.

Wdrożenie MSSF 9 począwszy od 1 stycznia 2018 roku nie wpłynęło na klasyfikację i wycenę zobowiązań finansowych Grupy Kapitałowej.

Grupa Kapitałowa oszacowała, że z tytułu wdrożenia MSSF 9 z 1 stycznia 2018 roku łączny wpływ korekt z tytułu zmiany wyceny i klasyfikacji na kapitały własne (niepodzielony wynik finansowy lub inne dochody całkowite) na 1 stycznia 2018 roku wyniósł 66 milionów PLN (po uwzględnieniu podatku 54 miliony PLN).

Dodatkowo Grupa Kapitałowa zastosowała prospektywnie sposób ujmowania modyfikacji przepływów pieniężnych aktywów finansowych w Grupie Kapitałowej, które od 1 stycznia 2018 roku są odnoszone do wyniku finansowego jednorazowo w momencie przeprowadzenia modyfikacji, a zmiana wyceny bilansowej jest kalkulowana przy zastosowaniu pierwotnej efektywnej stopy procentowej. Do 31 grudnia 2017 roku wpływ modyfikacji był rozkładany w czasie metodą efektywnej stopy procentowej przez pozostały okres życia produktu.

Grupa Kapitałowa ujawniła jako główną kategorię POCl przejęte w wyniku fuzji i połączeń zaangażowania z utratą wartości na moment fuzji/połączeń (fuzja z Nordea Bank Polska i SKOK „Wesoła” w Mysłowicach) oraz zaangażowania spełniające kryteria POCl w stosunku do podmiotów korporacyjnych oraz należności leasingowych o wartości bilansowej netto 631 milionów PLN.

4.2 UTRATA WARTOŚCI

W obszarze utraty wartości Grupa Kapitałowa stosuje MSSF 9, który opiera się na koncepcji strat oczekiwanych.

Model utraty wartości ma zastosowanie do aktywów finansowych, które nie są wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat obejmujących:

- dłużne instrumenty finansowe obejmujące zaangażowania o charakterze kredytowym oraz papiery wartościowe,
- należności leasingowe,
- zobowiązania pozabilansowe finansowe oraz gwarancyjne.

Zgodnie z MSSF 9 dla inwestycji kapitałowych nie są rozpoznawane oczekiwane straty kredytowe.

Utrata wartości jest mierzona jako 12 miesięczne albo dożywotnie oczekiwane straty kredytowe z aktywa. Horyzont pomiaru oczekiwanej straty zależy od tego, czy od momentu początkowego ujęcia aktywa nastąpił znaczący wzrost ryzyka kredytowego. Ze względu na to kryterium aktywa finansowe alokowane są do 4 etapów (ang. stage):

Etap 1 (aktywa, których ryzyko kredytowe nie wzrosło istotnie od dnia początkowego ujęcia)

12 miesięczne oczekiwane straty kredytowe

Etap 2 (istotny wzrost ryzyka kredytowego)

Etap 3 Kredyty z przesłanką utratą wartości

dożywotnie oczekiwane straty kredytowe

Etap 4 Kredyty z przesłanką utraty wartości w momencie początkowego ujęcia (tzw. POCl)

W celu oceny znaczącego wzrostu ryzyka kredytowego, dla ekspozycji hipotecznych oraz pozostałych ekspozycji detalicznych Grupa Kapitałowa stosuje model oparty na kalkulacji marginalnego PD, czyli prawdopodobieństwa niewykonania zobowiązania w określonym miesiącu liczonym od momentu uruchomienia ekspozycji. Dzięki temu możliwe jest odwzorowanie charakterystycznego dla ekspozycji wobec osób fizycznych zróżnicowania jakości kredytowej w czasie życia ekspozycji. Grupa Kapitałowa identyfikuje przesłankę istotnego wzrostu ryzyka dla danej ekspozycji w oparciu o porównanie krzywych prawdopodobieństwa niewykonania zobowiązania w horyzoncie trwania ekspozycji na datę początkowego ujęcia oraz na datę raportową.

Dla każdej daty raportowej porównywane są tylko te części oryginalnej i obecnej krzywej prawdopodobieństwa niewykonania zobowiązania, które odpowiadają okresowi począwszy od daty raportowej do zapadalności ekspozycji. Porównanie opiera się na wartościach średniego prawdopodobieństwa niewykonania zobowiązania w horyzoncie życia kredytu w analizowanym okresie korygowanego o bieżące oraz prognozowane wskaźniki makroekonomiczne.

W celu oceny znaczącego wzrostu ryzyka kredytowego dla klientów instytucjonalnych Grupa Kapitałowa stosuje model oparty na łańcuchach Markowa. Kalkulacja krzywej maksymalnego akceptowalnego pogorszenia się jakości kredytu w czasie, które nie jest identyfikowane jako istotny wzrost ryzyka kredytowego odbywa się na podstawie prawdopodobieństw niewykonania zobowiązania oszacowanych na podstawie migracji klientów pomiędzy poszczególnymi klasami ratingowymi oraz scoringowymi.

W celu identyfikacji pozostałych przesłanek istotnego wzrostu ryzyka kredytowego Grupa Kapitałowa wykorzystuje pełną dostępną informację jakościową i ilościową, w tym:

- działania restrukturyzacyjne wprowadzające dla dłużnika udogodnienia wymuszone jego trudną sytuacją finansową (ang. forbearance),
- opóźnienie w spłacie materialnie istotnej kwoty kapitału lub odsetek dłuższe niż 30 dni,
- zidentyfikowane sygnały wczesnego ostrzegania w ramach procesu monitoringu świadczące o istotnym wzroście ryzyka kredytowego,
- istotne podwyższenie wskaźnika LTV,
- ocenę analityka w ramach procesu analizy zindywidualizowanej,
- kwarantanna w Etapie 2 ekspozycji, dla których w ciągu minionych 3 miesięcy ustała przesłanka utraty wartości.

Przesłanką utraty wartości ekspozycji kredytowej jest, w szczególności:

- opóźnienie w spłacie materialnie istotnej kwoty kapitału lub odsetek dłuższe niż 90 dni,
- pogorszenie się w okresie kredytowania sytuacji ekonomiczno-finansowej dłużnika, wyrażające się zaklasyfikowaniem do klasy ratingowej lub klasy ryzyka wskazującej na istotne zagrożenie dla spłaty zadłużenia,
- zawarcie umowy restrukturyzacyjnej lub zastosowanie ulgi w spłacie wierzytelności wymuszone względami ekonomicznymi lub prawnymi wynikającymi z trudności finansowych klienta (do czasu uznania wierzytelności za uzdrowioną),
- wnioskowanie o ogłoszenie upadłości dłużnika, postawieniu go w stan likwidacji lub wszczęciu wobec niego postępowania egzekucyjnego
- Strata oczekiwana wyznaczana jest jako iloczyn parametrów ryzyka kredytowego: prawdopodobieństwa niewykonania zobowiązania (PD), poziomu straty w momencie niewykonania zobowiązania (LGD) oraz wartości ekspozycji w momencie niewykonania zobowiązania (EAD), przy czym każdy z powyższych parametrów ma postać wektora o wymiarze liczby miesięcy pokrywających horyzont szacowania straty kredytowej. W przypadku ekspozycji zaklasyfikowanych do Koszyka 1 Grupa Kapitałowa stosuje maksymalnie 12-miesięczny horyzont szacowania straty oczekiwanej. W przypadku ekspozycji zaklasyfikowanych do Koszyka 2 oczekiwaną stratę szacuje się w horyzoncie do daty zapadalności ekspozycji bądź jej odnowienia. W odniesieniu do ekspozycji detalicznych bez harmonogramu spłat Grupa Kapitałowa horyzont ten wyznacza w oparciu o dane behawioralne na podstawie historycznych obserwacji. Strata oczekiwana zarówno w całym okresie trwania ekspozycji, jak i w okresie 12 miesięcy jest sumą strat oczekiwanych w poszczególnych okresach zdyskontowanych efektywną stopą procentową. W celu wyznaczenia wartości aktywa na moment niewykonania zobowiązania w danym okresie Grupa Kapitałowa koryguje parametr określający wielkość ekspozycji na moment niewykonania zobowiązania o przyszłe spłaty wynikające z harmonogramu oraz potencjalne nadpłaty i niedopłaty.

- W obliczeniach oczekiwanych strat kredytowych uwzględnia się szacunki dotyczące przyszłych warunków makroekonomicznych. W zakresie analizy portfelowej, wpływ scenariuszy makroekonomicznych jest uwzględniany w wysokości poszczególnych parametrów ryzyka. Metodyka kalkulacji parametrów ryzyka obejmuje badanie zależności wysokości tych parametrów od warunków makroekonomicznych w oparciu o dane historyczne. Na potrzeby kalkulacji straty oczekiwanej wykorzystuje się trzy scenariusze makroekonomiczne opracowane na podstawie własnych prognoz – bazowy oraz dwa scenariusze alternatywne. Zakres prognozowanych wskaźników obejmuje wskaźnik dynamiki PKB, stopę bezrobocia, stopę WIBOR 3M, stopę Libor CHF 3M, kurs CHF/PLN, indeks cen nieruchomości, stopę referencyjną NBP. Ostateczna strata oczekiwana jest średnią ważoną prawdopodobieństwem scenariuszy ze strat oczekiwanych odpowiadających poszczególnym scenariuszom. Grupa Kapitałowa zapewnia zgodność scenariuszy makroekonomicznych stosowanych na potrzeby kalkulacji parametrów ryzyka ze scenariuszami makroekonomicznymi wykorzystywanymi w procesach budżetowania ryzyka kredytowego.
- W przypadku identyfikacji przesłanki utraty wartości ekspozycji znaczących indywidualnie, oczekiwaną stratę kredytową z ekspozycji ustala się metodą zindywidualizowaną - jako różnicę pomiędzy jej wartością bilansową brutto (w przypadku pozabilansowej ekspozycji kredytowej - wartością jej równoważnika bilansowego), a wartością bieżącą oczekiwanych przyszłych przepływów pieniężnych, ustalonych z uwzględnieniem możliwych scenariuszy dotyczących realizacji umowy i zarządzania ekspozycją kredytową, ważonych prawdopodobieństwem ich realizacji.
- Zindywidualizowaną metodę pomiaru oczekiwanej straty stosuje się także w odniesieniu do ekspozycji indywidualnie znaczących niespełniających przesłanek utraty wartości, w przypadku których zastosowanie w tych obliczeniach parametrów portfelowych byłoby, ze względu na specyfikę sprawy, nieuzasadnione.
- Zarówno proces oceny istotnego wzrostu ryzyka kredytowego, jak i proces kalkulacji straty oczekiwanej realizowany jest w trybie miesięcznym na poziomie indywidualnej ekspozycji. Wykorzystuje się w nim dedykowane środowisko obliczeniowe umożliwiające dystrybucję wyników do jednostek wewnętrznych Grupy.

OSZACOWANIE WPŁYWU – UTRATA WARTOŚCI

Grupa Kapitałowa oszacowała, że z tytułu wdrożenia MSSF 9 na 1 stycznia 2018 roku łączny wpływ korekt z tytułu utraty wartości na kapitały własne (niepodzielony wynik finansowy) wyniósł 866 milionów PLN (po uwzględnieniu podatku 699 milionów PLN).

4.3 RACHUNKOWOŚĆ ZABEZPIECZEŃ

MSSF 9 zwiększa zakres pozycji, jakie można wyznaczać jako pozycje zabezpieczane, a także umożliwia wyznaczenie jako instrumentu zabezpieczającego aktywów lub zobowiązań finansowych wycenianych do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat. Zniesiono również obowiązek retrospektywnego pomiaru efektywności zabezpieczenia przy jednoczesnym zniesieniu obowiązującego wcześniej limitu 80%-125% (warunkiem stosowania rachunkowości zabezpieczeń ma być ekonomiczna zależność pomiędzy instrumentem zabezpieczającym a pozycją zabezpieczaną). Ponadto zwiększono zakres wymaganych ujawnień dotyczących strategii zarządzania ryzykiem, przepływów pieniężnych wynikających z transakcji zabezpieczających oraz wpływu rachunkowości zabezpieczeń na sprawozdanie finansowe.

W związku z niezakończonymi jeszcze pracami nad zmianą standardu w zakresie rachunkowości zabezpieczeń w ujęciu portfelowym (ang. *macro hedge*), istnieje możliwość wyboru w zakresie stosowania przepisów dotyczących rachunkowości zabezpieczeń: można albo nadal stosować przepisy MSR 39 albo stosować nowy standard MSSF 9 z wyłączeniem z zakresu zabezpieczeń portfelowych wartości godziwej odnoszących się do ryzyka stopy procentowej.

Po ukończeniu analizy ryzyk i korzyści związanych z przyjęciem rozwiązań dotyczących rachunkowości zabezpieczeń wprowadzonych przez MSSF 9 Grupa Kapitałowa zdecydowała o dalszym stosowaniu MSR 39 w zakresie przepisów dotyczących rachunkowości zabezpieczeń i kontynuacji relacji zabezpieczających.

4.4 UJAWNIA I DANE PORÓWNAWCZE

W ocenie Grupy Kapitałowej zastosowanie MSSF 9 wymaga istotnej zmiany sposobu prezentacji oraz zakresu ujawnień dotyczących obszaru instrumentów finansowych, w tym w pierwszym roku jego zastosowania, kiedy wymagane są szerokie informacje dotyczące bilansu otwarcia i dokonanych przekształceń. Grupa Kapitałowa skorzystała z zapisów MSSF 9 umożliwiających zwolnienie z obowiązku przekształcania danych porównawczych dla okresów wcześniejszych w odniesieniu do zmian wynikających z klasyfikacji i wyceny oraz utraty wartości. Różnice w wartości bilansowej aktywów i zobowiązań finansowych wynikające z zastosowania MSSF 9 zostały ujęte jako element wyniku z lat ubiegłych w kapitałach własnych na 1 stycznia 2018 roku.

4.5 WPŁYW MSSF 9 NA FUNDUSZE WŁASNE I MIERNIKI ADEKWATNOŚCI KAPITAŁOWEJ

Wpływ MSSF 9 na fundusze własne i mierniki adekwatności kapitałowej wynika z następujących czynników:

- zmiany klasyfikacji i wyceny aktywów finansowych, odniesionej na 1 stycznia 2018 roku do pozycji niepodzielony wynik finansowy i inne dochody całkowite stanowiącej element funduszy własnych na datę 1 stycznia 2018 roku (wpływ korekt z tytułu wyceny do wartości godziwej kredytów wycenianych do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat),
- zmiany modelu utraty wartości na 1 stycznia 2018 roku, której efekt również odniesiony jest do niepodzielonego wyniku finansowego i uwzględniony w funduszach własnych,
- z tytułu wszelkich zmian wartości aktywów netto z tytułu podatku odroczonego (korekta wartości aktywów z tytułu podatku odroczonego w korespondencji z pozycją zysków zatrzymanych). Wartość powyższego aktywa netto z tytułu podatku odroczonego uwzględniana jest w kalkulacji ekspozycji na ryzyko zgodnie z wymogami rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z 26 czerwca 2013 r. w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych (dalej „rozporządzenie CRR” lub „CRR”) (tj. przypisanie wagi ryzyka 250% lub pomniejszenie funduszy własnych). Aktywa są standardowo traktowane jako aktywo oparte na przyszłej rentowności i wynikające z różnic przejściowych.

Wpływ MSSF 9 w zakresie zmiany modelu utraty wartości na fundusze własne i mierniki adekwatności kapitałowej reguluje Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady 2017/2395 z 12 grudnia 2017 roku zmieniające rozporządzenie CRR w odniesieniu do rozwiązań przejściowych dotyczących złagodzenia wpływu wprowadzenia MSSF 9 na fundusze własne oraz dotyczących traktowania jako duże ekspozycje niektórych ekspozycji wobec podmiotów sektora publicznego denominowanych w walutach innych niż waluty krajowe państw członkowskich. Zgodnie z tą regulacją banki mogą stosować przepisy przejściowe w zakresie funduszy własnych i powiększać kapitał podstawowy Tier I związany z wdrożeniem nowego modelu utraty wartości w okresie kolejnych 5 lat od daty 1 stycznia 2018 roku, przy czym współczynnik korygujący będzie malał z okresu na okres.

Grupa Kapitałowa zdecydowała się na pełne zastosowanie przepisów przejściowych i rozłożenie w czasie wpływu korekt z tytułu wdrożenia MSSF 9 na fundusze własne i mierniki adekwatności kapitałowej.

Jednocześnie zgodnie z wyżej wymienionym Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady z 12 grudnia 2017 roku Grupa Kapitałowa w przypadku stosowania przepisów przejściowych jest dodatkowo zobowiązana do ujawniania wartości wyznaczonych przy założeniu braku ich stosowania (wartość funduszy własnych, wartość kapitału podstawowego Tier I, wartość kapitału Tier I, łączny współczynnik kapitałowy, współczynnik kapitału podstawowego Tier I, współczynnik kapitału Tier I, współczynnik dźwigni).

W wyniku dostosowania obliczeń regulacyjnych wymogów kapitałowych, które uwzględniają rozwiązania przejściowe dotyczące złagodzenia wpływu wprowadzenia MSSF 9, z 1 stycznia 2018 roku, fundusze własne Grupy Kapitałowej wyliczane dla potrzeb adekwatności kapitałowej wzrosły o ok. 84 miliony PLN, przy czym w wyniku korekt z tytułu utraty wartości, wynikających z wdrożenia MSSF 9 nastąpił spadek funduszy o ok. 35 milionów PLN, na skutek korekt dotyczących zmian metodologii i wyceny wzrost o ok. 47 milionów, równocześnie fundusze Grupy wzrosły o ok. 72 miliony PLN w związku z zakończeniem okresu przejściowego określonego rozporządzeniem CRR w zakresie usuwania z funduszy własnych mającej zastosowanie wartości procentowej niezrealizowanych zysków na papierach wycenianych do wartości godziwej (na 31 grudnia 2017 usuwane było 20% tych zysków).

Bez uwzględnienia rozwiązań przejściowych wartość funduszy własnych Grupy spadłaby o 578 milionów PLN, z czego na skutek korekt z tytułu utraty wartości spadłaby o 697 milionów PLN oraz z tytułu korekt dotyczących zmian metodologii i wyceny wzrosłaby o 47 milionów PLN, przy równoczesnym wzroście o 72 miliony PLN wynikającym z zakończenia okresu przejściowego wskazanego w rozporządzeniu CRR.

Przełoży się to na obniżenie łącznego współczynnika kapitałowego Grupy Kapitałowej o 1 punkt bazowy. W przypadku niezastosowania rozwiązań przejściowych związanych z MSSF 9 i uwzględnienia pełnego wpływu wdrożenia MSSF 9 łączny współczynnik kapitałowy obniżyłby się o 29 punktów bazowych.

Zaprezentowany wpływ korekt z tytułu wdrożenia MSSF 9 na adekwatność kapitałową zgodnie z naszą najlepszą wiedzą, jest najlepszym szacunkiem na moment publikacji niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

4.6 KLASYFIKACJA AKTYWÓW I ZOBOWIĄZAŃ FINANSOWYCH ZGODNIE Z MSSF 9 I MSR 39

Poniższe tabele przedstawiają uzgodnienie pomiędzy pozycjami sprawozdania z sytuacji finansowej oraz kategoriami aktywów i zobowiązań finansowych według MSSF 9 na 01.01.2018 roku oraz na 31.03.2018 roku:

AKTYWA FINANSOWE 01.01.2018 r. KLASYFIKACJA WEDŁUG MSSF 9	Przeznaczone do obrotu	Nieprzeznaczone do obrotu obowiązkowo wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	Desygnowane do wyceny do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat (FVO)	Wyceniane do wartości godziwej przez inne dochody całkowite	Wyceniane według zamortyzowanego kosztu	Razem wartość bilansowa
Kasa, środki w Banku Centralnym	-	-	-	-	-	17 810
Należności od banków	-	-	-	-	5 233	5 233
Instrumenty pochodne zabezpieczające	-	887	-	-	-	887
Pozostałe instrumenty pochodne	1 699	-	-	-	-	1 699
Papiery wartościowe	431	4 690	-	47 223	6 180	58 524
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	-	1 070	-	-	199 393	200 463
Inne aktywa (inne aktywa finansowe)	-	-	-	-	2 377	2 377
RAZEM aktywa finansowe	2 130	8 346	-	47 223	213 183	286 993

AKTYWA FINANSOWE 31.03.2018 r. KLASYFIKACJA WEDŁUG MSSF 9	Przeznaczone do obrotu	Nieprzeznaczone do obrotu obowiązkowo wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	Desygnowane do wyceny do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat (FVO)	Wyceniane do wartości godziwej przez inne dochody całkowite	Wyceniane według zamortyzowanego kosztu	Razem wartość bilansowa
Kasa, środki w Banku Centralnym	-	-	-	-	-	16 268
Należności od banków	-	1	-	-	3 763	3 764
Instrumenty pochodne zabezpieczające	-	772	-	-	-	772
Pozostałe instrumenty pochodne	1 543	-	-	-	-	1 543
Papiery wartościowe	1 593	4 177	-	44 985	7 069	57 824
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	-	1 032	-	-	201 756	202 788
Inne aktywa (inne aktywa finansowe)	-	-	-	-	2 875	2 875
RAZEM aktywa finansowe	3 136	5 982	-	44 985	215 463	285 834

ZOBOWIĄZANIA FINANSOWE 01.01.2018 r KLASYFIKACJA WEDŁUG MSSF 9	Wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	Wyceniane według zamortyzowanego kosztu	Razem wartość bilansowa
Zobowiązania wobec Banku Centralnego	-	6	6
Zobowiązania wobec banków	-	4 558	4 558
Instrumenty pochodne zabezpieczające	204	-	204
Pozostałe instrumenty pochodne	2 536	-	2 536
Zobowiązania wobec klientów	-	220 614	220 614
Zobowiązania z tytułu emisji papierów wartościowych	-	23 932	23 932
Zobowiązania podporządkowane	-	1 720	1 720
Pozostałe zobowiązania (pozostałe zobowiązania finansowe)	-	4 129	4 129
RAZEM zobowiązania finansowe	2 740	254 959	257 699

ZOBOWIĄZANIA FINANSOWE 31.03.2018 r KLASYFIKACJA WEDŁUG MSSF 9	Wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	Wyceniane według zamortyzowanego kosztu	Razem wartość bilansowa
Zobowiązania wobec Banku Centralnego	-	5	5
Zobowiązania wobec banków	-	1 866	1 866
Instrumenty pochodne zabezpieczające	239	-	239
Pozostałe instrumenty pochodne	1 994	-	1 994
Zobowiązania wobec klientów	-	218 715	218 715
Zobowiązania z tytułu emisji papierów wartościowych	-	26 267	26 267
Zobowiązania podporządkowane	-	2 707	2 707
Pozostałe zobowiązania (pozostałe zobowiązania finansowe)	-	3 367	3 367
RAZEM zobowiązania finansowe	2 233	252 927	255 160

Poniższe tabele przedstawiają uzgodnienie pomiędzy pozycjami sprawozdania z sytuacji finansowej oraz kategoriami aktywów i zobowiązań finansowych według MSR 39 na 31.12.2017 roku

AKTYWA FINANSOWE 31.12.2017 r. KLASYFIKACJA WEDŁUG MSR 39	przeznaczone do obrotu	wyznaczone do wyceny do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	utrzymywane do terminu zapadalności	pożyczki i należności	dostępne do sprzedaży	Razem wartość bilansowa
Kasa, środki w Banku Centralnym						17 810
Należności od banków	-	-	-	5 233	-	5 233
- wyceniane według zamortyzowanego kosztu	-	-	-	5 233	-	5 233
Instrumenty pochodne zabezpieczające	-	887	-	-	-	887
Pozostałe instrumenty pochodne	1 711	-	-	-	-	1 711
Papiery wartościowe	431	8 157	1 812	-	43 675	54 075
- przeznaczone do obrotu	431	-	-	-	-	431
- instrumenty finansowe przy początkowym ujęciu wyznaczone jako wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	-	8 157	-	-	-	8 157
- inwestycyjne papiery wartościowe dostępne do sprzedaży	-	-	-	-	43 675	43 675
- inwestycyjne papiery wartościowe utrzymywane do terminu zapadalności	-	-	1 812	-	-	1 812
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	-	-	-	205 628	-	205 628
- wyceniane według zamortyzowanego kosztu	-	-	-	205 628	-	205 628
Inne aktywa (inne aktywa finansowe)	-	-	-	2 377	-	2 377
RAZEM aktywa finansowe	2 142	9 044	1 812	213 238	43 675	287 721

ZOBOWIĄZANIA FINANSOWE 31.12.2017 r. KLASYFIKACJA WEDŁUG MSR 39	Wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	Wyceniane według zamortyzowanego kosztu	Razem wartość bilansowa
Zobowiązania wobec Banku Centralnego	-	6	6
Zobowiązania wobec banków	-	4 558	4 558
Instrumenty pochodne zabezpieczające	204	-	204
Pozostałe instrumenty pochodne	2 536	-	2 536
Zobowiązania wobec klientów	-	220 614	220 614
Zobowiązania z tytułu emisji papierów wartościowych	-	23 932	23 932
Zobowiązania podporządkowane	-	1 720	1 720
Pozostałe zobowiązania (pozostałe zobowiązania finansowe)	-	4 129	4 129
RAZEM zobowiązania finansowe	2 740	254 959	257 699

4.7 KLASYFIKACJA AKTYWÓW I ZOBOWIĄZAŃ FINANSOWYCH ZGODNIE Z MSSF NA MOMENT POCZĄTKOWEGO ZASTOSOWANIA MSSF9

Poniższa tabela przedstawia kategorie wyceny instrumentów finansowych zgodnie z MSR 39 oraz nowe kategorie wyceny zgodnie z MSSF 9 dla aktywów i zobowiązań finansowych Grupy Kapitałowej z uwzględnieniem zmiany wyceny i odpisów z tytułu utraty wartości utworzonych zgodnie z MSSF 9 na 1 stycznia 2018 roku.

01.01.2018 roku	Klasyfikacja zgodnie z MSR 39	Wartość bilansowa zgodnie z MSR 39	Nowa klasyfikacja zgodnie z MSSF 9	Nowa wartość bilansowa zgodnie z MSSF 9
Aktywa finansowe				
Kasa, środki w Banku Centralnym	pożyczki i należności	17 810	wyceniane według zamortyzowanego kosztu	17 810
Należności od banków	pożyczki i należności	5 233	wyceniane według zamortyzowanego kosztu	5 232
Należności od banków	pożyczki i należności	-	nieprzeznaczone do obrotu obowiązkowo wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	1
Instrumenty pochodne zabezpieczające	wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	887	nieprzeznaczone do obrotu obowiązkowo wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	887
Pozostałe instrumenty pochodne	wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	1 711	przeznaczone do obrotu	1 699
Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu	przeznaczone do obrotu	431	przeznaczone do obrotu	431
Instrumenty finansowe przy początkowym ujęciu wyznaczone jako wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat - instrumenty dłużne	wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	6 688	wyceniane do wartości godziwej przez inne dochody całkowite	4 199
Instrumenty finansowe przy początkowym ujęciu wyznaczone jako wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat - instrumenty dłużne	wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	6 688	nieprzeznaczone do obrotu obowiązkowo wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	2 489
Instrumenty finansowe przy początkowym ujęciu wyznaczone jako wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat - instrumenty kapitałowe	wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	1 469	nieprzeznaczone do obrotu obowiązkowo wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	1 469
Inwestycyjne papiery wartościowe dostępne do sprzedaży - instrumenty dłużne	wyceniane do wartości godziwej przez inne dochody całkowite	43 024	wyceniane do wartości godziwej przez inne dochody całkowite	43 024
Inwestycyjne papiery wartościowe dostępne do sprzedaży - instrumenty dłużne	wyceniane do wartości godziwej przez inne dochody całkowite	43 192	nieprzeznaczone do obrotu obowiązkowo wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	137
Inwestycyjne papiery wartościowe dostępne do sprzedaży - instrumenty kapitałowe	wyceniane do wartości godziwej przez inne dochody całkowite ¹	483	nieprzeznaczone do obrotu obowiązkowo wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	595
Inwestycyjne papiery wartościowe utrzymywane do terminu zapadalności - instrumenty dłużne	wyceniane według zamortyzowanego kosztu	1 812	wyceniane według zamortyzowanego kosztu	1 812
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	pożyczki i należności	199 393	wyceniane według zamortyzowanego kosztu	199 393
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	pożyczki i należności	201 260	nieprzeznaczone do obrotu obowiązkowo wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	1 070
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	pożyczki i należności	-	wyceniane do wartości godziwej przez inne dochody całkowite	-
Kredyty i pożyczki udzielone klientom - instrumenty dłużne	pożyczki i należności	4 368	wyceniane według zamortyzowanego kosztu	-
Instrumenty dłużne			wyceniane według zamortyzowanego kosztu	4 368
Inne aktywa (inne aktywa finansowe)	pożyczki i należności	2 377	wyceniane według zamortyzowanego kosztu	2 377
RAZEM aktywa finansowe		287 721		286 993

¹ Zgodnie z MSR 39 jako instrumenty kapitałowe nieposiadające kwotowań cen rynkowych z aktywnego rynku, instrumenty te podlegały po początkowym ujęciu wycenie wg kosztu.

01.01.2018 roku	Klasyfikacja zgodnie z MSR 39	Wartość bilansowa zgodnie z MSR 39	Nowa klasyfikacja zgodnie z MSSF 9	Nowa wartość bilansowa zgodnie z MSSF 9
Zobowiązania finansowe				
Zobowiązania wobec Banku Centralnego	wyceniane według zamortyzowanego kosztu	6	wyceniane według zamortyzowanego kosztu	6
Zobowiązania wobec banków	wyceniane według zamortyzowanego kosztu	4 558	wyceniane według zamortyzowanego kosztu	4 558
Pochodne instrumenty finansowe	wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	2 740	nieprzeznaczone do obrotu obowiązkowo wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	2 740
Zobowiązania wobec klientów	wyceniane według zamortyzowanego kosztu	220 614	wyceniane według zamortyzowanego kosztu	220 614
Zobowiązania z tytułu emisji papierów wartościowych	wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat (desygnowane)	-	desygnowane do wyceny do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	-
Zobowiązania z tytułu emisji papierów wartościowych	wyceniane według zamortyzowanego kosztu	23 932	wyceniane według zamortyzowanego kosztu	23 932
Zobowiązania podporządkowane	wyceniane według zamortyzowanego kosztu	1 720	wyceniane według zamortyzowanego kosztu	1 720
Pozostałe zobowiązania (pozostałe zobowiązania finansowe)	wyceniane według zamortyzowanego kosztu	4 129	wyceniane według zamortyzowanego kosztu	4 129
RAZEM zobowiązania finansowe		257 699		257 699

4.8 UJAWNIEŃ DOTYCZĄCE UZGODNIENIA SALDA REZERW NA ZOBOWIĄZANIA POZABILANSOWE ZGODNIE Z MSR 39 I MSR 37 DO BILANSU OTWARCIA ODPISÓW KALKULOWANYCH ZGODNIE Z MSSF 9

Poniższa tabela przedstawia uzgodnienie rezerw na zobowiązania pozabilansowe kalkulowane zgodnie z MSR 37 na 31 grudnia 2017 roku do bilansu otwarcia salda oczekiwanych strat kredytowych określonych zgodnie z zapisami MSSF 9 na 1 stycznia 2018 roku.

REZERWY NA ZOBOWIĄZANIA POZABILANSOWE	MSR 37 wartość bilansowa 31.12.2017	Reklasyfikacja	Ponowna wycena	MSSF 9 wartość bilansowa 01.01.2018
Rezerwy na zobowiązania pozabilansowe	86		86	71
Rezerwy na instrumenty, w przypadku których nie nastąpił znaczny wzrost ryzyka kredytowego od momentu ich początkowego ujęcia (faza 1)			46	58
Rezerwy na instrumenty, w przypadku których nastąpił znaczny wzrost ryzyka kredytowego od momentu ich początkowego ujęcia, lecz które nie są dotknięte utratą wartości ze względu na ryzyko kredytowe (faza 2)			5	13
Rezerwy na instrumenty dotknięte utratą wartości ze względu na ryzyko kredytowe (faza 3)			35	-
				35

5. MSSF 15 PRZYCHODY Z UMÓW Z KLIENTAMI

Międzynarodowy Standard Sprawozdawczości Finansowej (MSSF) 15 „Przychody z umów z klientami” został zatwierdzony do stosowania we wszystkich państwach członkowskich Unii Europejskiej w dniu 22 września 2016 roku i ma zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2018 roku.

MSSF 15 odnosi się do przychodów z tytułu prowizji i opłat oraz innych rodzajów wynagrodzeń generowanych przez instytucje finansowe, związanych np. z obsługą kredytów, zarządzaniu aktywami czy działalnością powierniczą, które nie są objęte zakresem Międzynarodowego Standardu Sprawozdawczości Finansowej 9 „Instrumenty finansowe” (MSSF 9).

Zgodnie z powyższym standardem Grupa ujmuje przychody w taki sposób, aby odzwierciedlić przekazanie przyrzeczonych dóbr lub usług na rzecz klienta w kwocie, która odzwierciedla wynagrodzenie, do którego – zgodnie z oczekiwaniami jednostki – będzie ona uprawniona w zamian za te dobra lub usługi. Stosując niniejszy standard, Grupa uwzględnia warunki umowy oraz wszystkie istotne fakty i okoliczności.

MSSF 15 wprowadza 5-stopniowy model ujmowania przychodów, na który składa się:

ETAP I: IDENTYFIKACJA UMOWY Z KLIENTEM:

W ramach tego etapu następuje identyfikacja umów z klientami poprzez analizę spełnienia następujących kryteriów:

1. strony umowy zawarły umowę (w formie pisemnej, ustnej lub zgodnie z innymi zwyczajowymi praktykami handlowymi) i są zobowiązane do wykonania swoich obowiązków,
2. istnieje możliwość zidentyfikowania prawa każdej ze stron dotyczące dóbr lub usług, które mają zostać przekazane,
3. istnieje możliwość zidentyfikowania warunków płatności za dobra lub usługi, które mają zostać przekazane,
4. umowa ma treść ekonomiczną (tzn. można oczekiwać, że w wyniku umowy ulegnie zmianie ryzyko, rozkład w czasie lub kwota przyszłych przepływów pieniężnych), oraz
5. jest prawdopodobne, że Grupa otrzyma wynagrodzenie, które będzie jej przysługiwało w zamian za dobra lub usługi, które zostaną przekazane klientowi. Oceniając, czy otrzymanie kwoty wynagrodzenia jest prawdopodobne, Grupa uwzględnia zdolność i zamiar zapłaty kwoty wynagrodzenia przez klienta w odpowiednim terminie, z uwzględnieniem wszelkich upustów cenowych.

ETAP II: IDENTYFIKACJA ODRĘBNYCH ZOBOWIĄZAŃ DO WYKONANIA ŚWIADCZENIA:

Zobowiązanie do wykonania świadczenia to przyrzeczenie (domniemane lub sprecyzowane) do przekazania klientowi dóbr lub usług, które identyfikowane są w momencie zawarcia umowy na bazie warunków kontraktowych, jak również zwyczajowej praktyki biznesowej. Grupa w momencie zawarcia umowy dokonuje oceny dóbr lub usług przyrzeczonych w umowie z klientem i identyfikuje jako zobowiązanie do wykonania świadczenia każde przyrzeczenie do przekazania na rzecz klienta:

1. dobra lub usługi (lub pakietu dóbr lub usług), które można wyodrębnić; lub
2. grupy odrębnych dóbr lub usług, które są zasadniczo takie same i w przypadku, których przekazanie na rzecz klienta ma taki sam charakter.

Dobro lub usługa przyrzeczona klientowi są odrębne, jeżeli są spełnione oba poniższe warunki:

1. klient może odnosić korzyści z dobra lub usługi albo bezpośrednio, albo poprzez powiązanie z innymi zasobami, które są dla niego łatwo dostępne (tj. dobro lub usługa mogą być odrębne); oraz
2. zobowiązanie jednostki do przekazania dobra lub usługi na rzecz klienta można zidentyfikować jako odrębne w stosunku do innych zobowiązań określonych w umowie (tj. dobro lub usługa są odrębne w ramach samej umowy).

Grupa identyfikuje opcje zakupu dodatkowych dóbr lub usług dla klienta (punkty lojalnościowe) jako odrębne zobowiązania do wykonania świadczeń, jeżeli dają one klientowi istotne prawa (prawo materialne, którego klient nie uzyskałby, jeżeli nie zawarłby przedmiotowej umowy).

W przypadku, gdy w procesie dostarczania wybranych usług dla klienta zaangażowany jest podmiot trzeci, Grupa dokonuje oceny, czy występuje w roli agenta czy zleceniodawcy, biorąc pod uwagę przede wszystkim możliwość kontrolowania danej usługi przed jej przekazaniem klientowi (zasada kontroli).

ETAP III: OKREŚLENIE CENY TRANSAKCYJNEJ:

Grupa na moment zawarcia umowy ustala cenę transakcyjną odrębnego dobra lub odrębnej usługi będącej przedmiotem każdego zobowiązania do wykonania świadczenia, uwzględniając warunki umowy oraz stosowane przez nią zwyczajowe praktyki handlowe.

Cena transakcyjna to kwota wynagrodzenia, które zgodnie z oczekiwaniem Grupy – będzie przysługiwać w zamian za przekazanie przyrzeczonych dóbr lub usług na rzecz klienta, z wyłączeniem kwot pobranych w imieniu osób trzecich.

Przy ustalaniu ceny transakcyjnej uwzględniane są następujące komponenty: wynagrodzenie zmienne, wartość pieniądza w czasie, wynagrodzenie niegotówkowe oraz wynagrodzenie płatne klientowi. W zakresie wynagrodzenia zmiennego (np. rabaty od organizacji płatniczych) Grupa oszacowuje kwotę wynagrodzenia, do którego będzie uprawniony w zamian za przekazanie przyrzeczonych usług.

ETAP IV: ALOKOWANIE CENY TRANSAKCYJNEJ DO POSZCZEGÓLNYCH ZOBOWIĄZAŃ DO WYKONANIA ŚWIADCZENIA:

Grupa przypisuje cenę transakcyjną do każdego zobowiązania do wykonania świadczenia (lub do odrębnego dobra lub odrębnej usługi) w kwocie, która odzwierciedla kwotę wynagrodzenia, które – zgodnie z oczekiwaniem Grupy – przysługuje w zamian za przekazanie przyrzeczonych dóbr lub usług klientowi. Grupa dokonuje alokacji ceny transakcyjnej na podstawie modelu względnej wartości godziwej.

ETAP V: UJĘCIE PRZYCHODU W MOMENCIE REALIZACJI ZOBOWIĄZANIA WYNIKAJĄCEGO Z UMOWY:

Grupa ujmuje przychody w momencie spełnienia (lub w trakcie spełniania) zobowiązania do wykonania świadczenia poprzez przekazanie przyrzeczonego dobra lub usługi klientowi. Dobro zostaje przekazane, a usługa wykonana w momencie uzyskania przez klienta kontroli.

Dla każdego zobowiązania do wykonania świadczenia Grupa ustala w momencie zawarcia umowy, czy będzie spełniać zobowiązanie do wykonania świadczenia w miarę upływu czasu czy też spełni je w określonym momencie. Grupa stosuje MSSF 15 od 1 stycznia 2018 roku. Grupa przeanalizowała główne rodzaje umów w odniesieniu do których otrzymuje wynagrodzenie ujmowane w kategorii prowizji i opłat oraz pozostałych przychodów operacyjnych. Analiza objęła zarówno umowy z klientami w zakresie produktów bankowych w odniesieniu, do których Grupa uzyskuje opłaty i prowizje, nie będące częścią efektywnej stopy procentowej, umowy z zakresu bancassurance, umowy dotyczące usług dystrybucji i zarządzania funduszami inwestycyjnymi, umowy gwarantowania emisji obligacji, umowy z międzynarodowymi organizacjami płatniczymi, jak również umowy z zakresu gospodarki własnej Grupy.

Grupa nie zidentyfikowała umów, w przypadku których wdrożenie MSSF 15 mogłoby mieć istotny wpływ na sprawozdanie finansowe.

6. OBJAŚNIENIE RÓŻNIC MIĘDZY WCZEŚNIEJ PUBLIKOWANYMI SPRAWOZDANIAMI A NINIEJSZYM SPRAWOZDANIEM FINANSOWYM

Poza zmianami wynikającymi z wdrożenia MSSF 9 Grupa Kapitałowa dokonała następujących zmian w ujęciu i prezentacji.

	31.12.2017 dane przed przekształceniem	reklasifikacja zapasów do pozycji "Inne aktywa"	31.12.2017 przekształcone
Zapasy	186	(186)	-
Inne aktywa	2 925	186	3 111
SUMA AKTYWÓW	296 912	-	296 912

ZOBOWIĄZANIA WOBEC KLIENTÓW	31.12.2017 dane przed przekształceniem	zmiana ujęcia zobowiązań z tytułu produktów ubezpieczeniowych	wydzielenie do odrębnej pozycji otrzymanych kredytów i pożyczek	31.12.2017 przekształcone
Wyceniane według zamortyzowanego kosztu:				
Zobowiązania wobec ludności	151 161	-	-	151 161
Środki na rachunkach bieżących i depozyty O/N	86 819	-	-	86 819
Depozyty terminowe	64 126	-	-	64 126
Pozostałe zobowiązania	216	-	-	216
Zobowiązania wobec podmiotów gospodarczych	56 230	-	(3 563)	52 667
Środki na rachunkach bieżących i depozyty O/N	40 070	-	-	40 070
Depozyty terminowe	11 613	-	-	11 613
Otrzymane kredyty i pożyczki	3 563	-	(3 563)	-
Transakcje z przyrzeczeniem odkupu	48	-	-	48
Pozostałe zobowiązania	936	-	-	936
Zobowiązania wobec jednostek budżetowych	11 409	-	-	11 409
Środki na rachunkach bieżących i depozyty O/N	9 555	-	-	9 555
Depozyty terminowe	1 820	-	-	1 820
Pozostałe zobowiązania	34	-	-	34
Otrzymane kredyty i pożyczki	-	-	3 563	3 563
Zobowiązania z tytułu produktów ubezpieczeniowych	-	1 814	-	1 814
Unit-Linked	-	1 811	-	1 811
Polisolokaty	-	3	-	3
Razem	218 800	1 814	-	220 614

ZOBOWIĄZANIA Z TYTUŁU DZIAŁALNOŚCI UBEZPIECZENIOWEJ	31.12.2017 dane przed przekształceniem	zmiana ujęcia zobowiązań z tytułu produktów ubezpieczeniowych	31.12.2017 przekształcone
Rezerwy techniczno - ubezpieczeniowe	882	-	882
Zobowiązania z tytułu kontraktów inwestycyjnych ubezpieczyciela w podziale na:	2 117	(1 814)	303
ubezpieczeniowe produkty finansowe Unit-Linked	1 811	(1 811)	-
produkt "Bezpieczny Kapitał"	292	-	292
produkty strukturyzowane	-	11	11
pozostałe	14	(14)	-
Razem	2 999	(1 814)	1 185

7. POZOSTAŁE ZMIANY ZASAD RACHUNKOWOŚCI

NOWE STANDARDY I INTERPRETACJE ORAZ ZMIANY DO NICH, KTÓRE ZOSTAŁY OPUBLIKOWANE A TAKŻE ZOSTAŁY ZATWIERDZONE PRZEZ UNIĘ EUROPEJSKĄ, A NIE WESZŁY JESZCZE W ŻYCIE I NIE ZOSTAŁY JESZCZE ZASTOSOWANE PRZEZ GRUPĘ KAPITAŁOWĄ BANKU

MSSF 16 LEASING

Opublikowany przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości 13 stycznia 2016 roku i obowiązuje dla okresów rocznych rozpoczynających się z dniem 1 stycznia 2019 roku lub po tej dacie. Nowy standard zastąpi obecnie obowiązujący MSR 17 Leasing.

MSSF 16 wprowadza nowe zasady ujmowania leasingu. Główną zmianą jest wyeliminowanie klasyfikacji leasingu na leasing operacyjny i leasing finansowy, a zamiast tego wprowadzenie jednego modelu księgowego leasingu. Stosując jeden model leasingobiorca jest zobowiązany rozpoznać aktywa będące przedmiotem leasingu w sprawozdaniu z sytuacji finansowej oraz odpowiadające im zobowiązania, za wyjątkiem krótkoterminowych umów leasingowych do 12 miesięcy oraz umów leasingowych dotyczących nieistotnych kwotowo składników aktywów. Leasingobiorca jest również zobowiązany rozpoznać koszty amortyzacji aktywa będącego przedmiotem leasingu oddzielnie od kosztów odsetek z tytułu zobowiązania leasingowego w rachunku wyników.

Aktualne ujęcie księgowe przez leasingodawcę pozostanie w znacznej mierze niezmienione przez MSSF 16. Oznacza to, że leasingodawca kontynuuje klasyfikacje leasingów jako leasing operacyjny lub leasing finansowy oraz ich ujęcie księgowe jako dwa oddzielne typy leasingu.

Grupa Kapitałowa uważa, że zastosowanie nowego standardu będzie miało wpływ na ujmowanie, prezentację, wycenę oraz ujawnienia aktywów będących przedmiotem leasingu operacyjnego oraz odpowiadających im zobowiązań w sprawozdaniu finansowym Grupy Kapitałowej jako leasingobiorcy.

NOWE STANDARDY I INTERPRETACJE ORAZ ZMIANY DO NICH, KTÓRE ZOSTAŁY OPUBLIKOWANE I NIE SĄ ZATWIERDZONE PRZEZ UNIĘ EUROPEJSKĄ

- Zmiany do MSR 12 dotyczą wyjaśnienia sposobu wykazywania aktywów z tytułu odroczonego podatku w związku z instrumentami dłużnymi wycenianymi w wartości godziwej. Zmiany do MSSF 10 oraz MSR 28 dotyczą sprzedaży lub wniesienia aktywów przez inwestora do wspólnego przedsięwzięcia lub jednostki stowarzyszonej. Grupa Kapitałowa nie oczekuje, że wpływ zmian do MSR 12, MSR 28 i MSSF 10 będzie istotny. Nie oszacowano jeszcze wpływu zmian do MSSF 4 (powiązanych z MSSF 9) na działalność ubezpieczeniową w Grupie Kapitałowej.
- Zmiany w MSR 40 oraz poprawki do MSSF 2014-2016 (MSSF 1, MSR 28) nie będą miały wpływu na sprawozdanie finansowe Grupy Kapitałowej.

8. INFORMACJE DOTYCZĄCE SEGMENTÓW DZIAŁALNOŚCI ORAZ INFORMACJE O OBSZARACH GEOGRAFICZNYCH

INFORMACJE DOTYCZĄCE SEGMENTÓW DZIAŁALNOŚCI

Grupa Kapitałowa PKO Banku Polskiego SA prowadzi działalność biznesową w ramach segmentów oferujących określone produkty i usługi adresowane do określonych grup klientów. Sposób podziału segmentów biznesowych zapewnia spójność z modelem zarządzania sprzedażą i oferowania klientom kompleksowej oferty produktowej obejmującej zarówno tradycyjne produkty bankowe, jak również bardziej złożone produkty o charakterze inwestycyjnym oraz usługi świadczone przez spółki Grupy Kapitałowej PKO Banku Polskiego SA. Przedstawiona poniżej nota segmentacyjna jest ujmowana w wewnętrznym systemie sprawozdawczym, tj. informacjach przekazywanych Zarządowi PKO Banku Polskiego SA, służących do oceny osiągniętych wyników oraz alokacji zasobów. Prezentowane poniżej zestawienie wyników segmentów odzwierciedla wewnętrzną strukturę organizacyjną Grupy Kapitałowej PKO Banku Polskiego SA.

Grupa Kapitałowa PKO Banku Polskiego SA obejmuje trzy podstawowe segmenty: detaliczny, korporacyjny i inwestycyjny oraz centrum transferowe i pozostały:

1. Segment detaliczny oferuje pełen zakres obsługi osób prywatnych w ramach bankowości detalicznej i prywatnej oraz bankowości hipotecznej. Ponadto obejmuje transakcje dokonywane z osobami prawnymi, tj. małymi i średnimi przedsiębiorstwami. Do produktów i usług oferowanych klientom tego segmentu należą m.in.: rachunki bieżące, rachunki oszczędnościowe, lokaty terminowe, usługi *private banking*, produkty inwestycyjno-ubezpieczeniowe, karty kredytowe i debetowe, usługi bankowości elektronicznej. W zakresie finansowania obejmuje kredyty konsumpcyjne, kredyty hipoteczne, w tym oferowane przez PKO Bank Hipoteczny SA, a także kredyty gospodarcze dla małych i średnich przedsiębiorstw, deweloperów, spółdzielni i zarządców nieruchomości oraz leasing i faktoring oferowany przez Grupę Kapitałową PKO Leasing SA. Wyniki segmentu detalicznego obejmują ponadto wyniki spółek: PKO TFI SA, PKO BP BANKOWY PTE SA, PKO Życie Towarzystwo Ubezpieczeń SA, PKO Towarzystwo Ubezpieczeń SA, Grupa Kapitałowa PKO BP Finat Sp. z o.o. oraz ZenCard Sp. z o.o.
2. Segment korporacyjny i inwestycyjny obejmuje transakcje dokonywane z dużymi klientami korporacyjnymi i instytucjami finansowymi. Segment ten obejmuje m.in. następujące produkty i usługi: prowadzenie rachunków bieżących i lokat terminowych, przechowywanie papierów wartościowych, produkty walutowe i pochodne, kredyty gospodarcze oraz leasing i faktoring oferowany przez Grupę Kapitałową PKO Leasing SA. W ramach tego segmentu PKO Bank Polski SA zawiera również samodzielnie lub w konsorcjum z innymi bankami umowy finansowania dużych projektów w formie kredytów oraz emisji nieskarbowych papierów wartościowych. Ponadto segment obejmuje działalność własną, tj. działalność inwestycyjną, działalność maklerską, transakcje międzybankowe, instrumentami pochodnymi i dłużnymi papierami wartościowymi. Wyniki segmentu korporacyjnego i inwestycyjnego obejmują także wyniki spółek prowadzących działalność na Ukrainie, przede wszystkim KREDOBANK SA oraz prowadzących działalność deweloperską i zarządzania nieruchomościami.
3. Centrum transferowe i pozostały obejmuje wynik z tytułu wewnętrznych rozliczeń cen transferowych funduszy, wynik długoterminowych źródeł finansowania, wynik pozycji zaklasyfikowanych do rachunkowości zabezpieczeń oraz wyniki nieprzypisane do pozostałych segmentów. Wewnętrzny transfer funduszy oparty jest o stawki transferowe bazujące na stopach rynkowych. Transakcje pomiędzy segmentami operacyjnymi odbywają się na normalnych, komercyjnych warunkach. Długoterminowe finansowanie zewnętrzne obejmuje emisje papierów wartościowych, w tym emisje listów zastawnych, zobowiązania podporządkowane oraz kredyty otrzymane od instytucji finansowych. W ramach tego segmentu prezentowane są wyniki spółki PKO Finance AB.

Grupa Kapitałowa PKO Banku Polskiego SA zazwyczaj rozlicza transakcje między segmentami w taki sposób, jakby dotyczyły one podmiotów niepowiązanych – przy zastosowaniu wewnętrznych stawek rozliczeniowych. Transakcje pomiędzy segmentami odbywają się na normalnych, komercyjnych warunkach.

Zasady rachunkowości stosowane w raporcie segmentacyjnym są zgodne z zasadami rachunkowości opisanymi w nocie 3 niniejszego sprawozdania.

Prezentowane aktywa i zobowiązania segmentu są aktywami i zobowiązaniami operacyjnymi wykorzystywanymi przez segment w działalności operacyjnej. Wartości aktywów i zobowiązań oraz przychodów i kosztów dla poszczególnych segmentów oparte są o wewnętrzne informacje zarządcze. Poszczególnym segmentom przypisano aktywa i zobowiązania oraz związane z tymi aktywami i zobowiązaniami przychody i koszty.

Obciążenie z tytułu podatku dochodowego w zakresie prezentacji wyniku oraz aktywo z tytułu odroczonego podatku dochodowego, należności z tytułu bieżącego podatku dochodowego, zobowiązania z tytułu bieżącego podatku dochodowego oraz rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego w zakresie prezentacji sprawozdania z sytuacji finansowej zostały ujęte na poziomie Grupy.

W poniższych tabelach przedstawione zostały dane dotyczące przychodów i wyników poszczególnych segmentów operacyjnych Grupy Kapitałowej PKO Banku Polskiego SA za okres 3 miesięcy zakończony 31 marca 2018 roku oraz 31 marca 2017 roku, a także aktywów i zobowiązań na 31 marca 2018 roku oraz na 31 grudnia 2017 roku.

ZA OKRES 3 MIESIĘCY ZAKOŃCZONY 31 MARCA 2018 ROKU	Działalność kontynuowana			
	Segment detaliczny	Segment korporacyjny i inwestycyjny	Centrum transferowe i pozostały	Działalność ogółem Grupy Kapitałowej PKO Banku Polskiego SA
Wynik z tytułu odsetek	1 764	340	114	2 218
Wynik z tytułu prowizji i opłat	610	131	(4)	737
Wynik pozostały	135	115	8	258
Wynik na operacjach finansowych	5	20	(8)	17
Wynik z pozycji wymiany	36	43	25	104
Zyski lub straty z tytułu zaprzestania ujmowania aktywów i zobowiązań finansowych	8	29	-	37
Wynik z tytułu modyfikacji	(3)	1	-	(2)
Przychody z tytułu dywidend	-	-	-	-
Pozostałe przychody i koszty operacyjne netto	82	29	(9)	102
Przychody/koszty na rzecz klientów wewnętrznych	7	(7)	-	-
Wynik z tytułu odpisów aktualizujących z tytułu utraty	(314)	(22)	-	(336)
Ogólne koszty administracyjne, w tym:	(1 244)	(296)	(39)	(1 579)
amortyzacja	(178)	(28)	-	(206)
Podatek od niektórych instytucji finansowych	(186)	(63)	21	(228)
Udział w zyskach (stratach) jednostek stowarzyszonych i współzależnych	-	-	-	6
Wynik segmentu (brutto)	765	205	100	1 076
Podatek dochodowy (obciążenie podatkowe)	-	-	-	(320)
Zyski i straty udziałowców niesprawujących kontroli	-	-	-	(1)
Zysk netto przypadający na akcjonariuszy jednostki dominującej	765	205	100	757

31 MARCA 2018 ROKU	Działalność kontynuowana			
	Segment detaliczny	Segment korporacyjny i inwestycyjny	Centrum transferowe i pozostały	Działalność ogółem Grupy Kapitałowej PKO Banku Polskiego SA
Aktywa	163 741	124 425	5 027	293 193
Aktywa niealokowane	-	-	-	1 902
Suma aktywów	163 741	124 425	5 027	295 095
Zobowiązania	171 697	55 428	30 739	257 864
Zobowiązania niealokowane	-	-	-	674
Suma zobowiązań	171 697	55 428	30 739	258 538

ZA OKRES 3 MIESIĘCY ZAKOŃCZONY 31 MARCA 2017 ROKU	Działalność kontynuowana			Działalność ogółem Grupy Kapitałowej PKO Banku Polskiego SA
	Segment detałiczny	Segment korporacyjny i inwestycyjny	Centrum transferowe i pozostały	
Wynik z tytułu odsetek	1 681	322	43	2 046
Wynik z tytułu prowizji i opłat	550	161	(1)	710
Wynik pozostały	100	116	-	216
Wynik na operacjach finansowych	1	29	(6)	24
Wynik z pozycji wymiany	47	56	13	116
Przychody z tytułu dywidend	-	-	-	-
Pozostałe przychody i koszty operacyjne netto	45	38	(7)	76
Przychody/koszty na rzecz klientów wewnętrznych	7	(7)	-	-
Wynik z tytułu odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości i rezerw	(317)	(74)	-	(391)
Ogólne koszty administracyjne, w tym:	(1 217)	(291)	(55)	(1 563)
amortyzacja	(180)	(29)	-	(209)
Podatek od niektórych instytucji finansowych	(173)	(66)	6	(233)
Udział w zyskach (stratach) jednostek stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach	-	-	-	5
Zysk segmentu brutto	624	168	(7)	790
Podatek dochodowy (obciążenie podatkowe)	-	-	-	(262)
Zyski i straty udziałowców niesprawujących kontroli	-	-	-	3
Zysk netto przypadający na akcjonariuszy jednostki dominującej	624	168	(7)	525

31 GRUDNIA 2017 ROKU	Działalność kontynuowana			Działalność ogółem Grupy Kapitałowej PKO Banku Polskiego SA
	Segment detałiczny	Segment korporacyjny i inwestycyjny	Centrum transferowe i pozostały	
Aktywa	161 441	128 090	5 612	295 143
Aktywa niealokowane	-	-	-	1 769
Suma aktywów	161 441	128 090	5 612	296 912
Zobowiązania	172 240	59 183	28 609	260 032
Zobowiązania niealokowane	-	-	-	624
Suma zobowiązań	172 240	59 183	28 609	260 656

INFORMACJA O OBSZARACH GEOGRAFICZNYCH

Jako uzupełniający, Grupa PKO Banku Polskiego SA stosuje podział na obszary geograficzne. Działalność Grupy Kapitałowej PKO Banku Polskiego SA prowadzona jest na terenie Rzeczypospolitej Polskiej oraz na terenie Ukrainy przez Grupę Kapitałową KREDOBANK SA, „Inter-Risk Ukraina” Spółkę z dodatkową odpowiedzialnością i Finansową Kompanię „Prywatne Inwestycje” Sp. z o.o., jak również na terenie Szwecji przez spółki zależne: PKO Finance AB oraz PKO Leasing Sverige AB, na terenie Irlandii przez spółkę zależną: ROOF Poland Leasing 2014 DAC, na terenie Republiki Federalnej Niemiec przez oddział korporacyjny PKO Banku Polskiego SA (PKO Bank Polski Niederlassung Deutschland) oraz przez oddział korporacyjny na terenie Republiki Czeskiej. Dla celów prezentacyjnych wyniki spółek prowadzących działalność na terenie Szwecji i Irlandii oraz wyniki oddziałów działających na terenie Niemiec i Czech, które z punktu widzenia skali działalności Grupy Kapitałowej PKO Banku Polskiego SA nie są znaczące, ujęto w segmencie Polska.

ZA OKRES 3 MIESIĘCY ZAKOŃCZONY 31 MARCA 2018 ROKU	Polska	Ukraina	Razem
Wynik z tytułu odsetek	2 181	37	2 218
Wynik z tytułu prowizji i opłat	725	12	737
Wynik pozostały	255	3	258
Ogólne koszty administracyjne	(1 550)	(29)	(1 579)
Wynik z tytułu odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości i rezerw	(335)	(1)	(336)
Podatek od niektórych instytucji finansowych	(228)	-	(228)
Udział w zyskach (stratach) jednostek stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach	-	-	6
Wynik segmentu (brutto)	1 048	22	1 076
Podatek dochodowy (obciążenie podatkowe)	-	-	(320)
Zyski i straty udziałowców niesprawujących kontroli	-	-	(1)
Zysk netto przypadający na akcjonariuszy jednostki dominującej	1 048	22	757

31 MARCA 2018 ROKU	Polska	Ukraina	Razem
Aktywa, w tym:	293 274	1 821	295 095
niefinansowe aktywa trwałe	5 937	98	6 035
aktywa z tytułu odroczonego podatku oraz należność z tytułu bieżącego podatku dochodowego	1 896	6	1 902
Zobowiązania	256 916	1 622	258 538

ZA OKRES 3 MIESIĘCY ZAKOŃCZONY 31 MARCA 2017 ROKU	Polska	Ukraina	Razem
Wynik z tytułu odsetek	2 009	37	2 046
Wynik z tytułu prowizji i opłat	698	12	710
Wynik pozostały	211	5	216
Ogólne koszty administracyjne	(1 534)	(29)	(1 563)
Wynik z tytułu odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości i rezerw	(386)	(5)	(391)
Podatek od niektórych instytucji finansowych	(233)	-	(233)
Udział w zyskach (stratach) jednostek stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach	-	-	5
Wynik segmentu (brutto)	765	20	790
Podatek dochodowy	-	-	(262)
Zyski i straty udziałowców niesprawujących kontroli	-	-	3
Zysk netto przypadający na akcjonariuszy jednostki dominującej	765	20	525

31 GRUDNIA 2017 ROKU	Polska	Ukraina	Razem
Aktywa, w tym:	295 133	1 779	296 912
niefinansowe aktywa trwałe	6 249	94	6 343
aktywa z tytułu odroczonego podatku oraz należność z tytułu bieżącego podatku dochodowego	1 764	5	1 769
Zobowiązania	259 048	1 608	260 656

NOTY DO SKONSOLIDOWANEGO RACHUNKU ZYSKÓW I STRAT

9. PRZYCHODY I KOSZTY Z TYTUŁU ODSETEK

PRZYCHODY Z TYTUŁU ODSETEK OD:	01.01.2018-31.03.2018			
	Przychody z tytułu odsetek od instrumentów finansowych wycenianych według zamortyzowanego kosztu	Przychody z tytułu odsetek od instrumentów wycenianych w wartości godziwej przez pozostałe dochody całkowite	Przychody o charakterze zbliżonym do odsetek od instrumentów wycenianych do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	Razem
kredytów i innych należności udzielonych bankom	25	-	-	25
instrumentów pochodnych zabezpieczających	-	-	91	91
dłużnych papierów wartościowych	46	273	19	338
kredytów i pożyczek udzielonych klientom	2 290	-	6	2 296
Razem	2 361	273	116	2 750
w tym: przychody z tytułu odsetek od instrumentów finansowych/kredytów i pożyczek udzielonych z rozpoznaną utratą wartości	63	3	1	67

PRZYCHODY Z TYTUŁU ODSETEK OD:	01.01-31.03.2017
kredytów i innych należności udzielonych bankom	35
instrumentów pochodnych zabezpieczających	69
dłużnych papierów wartościowych	317
kredytów i pożyczek udzielonych klientom	2 198
innych aktywów finansowych	1
Razem	2 620
w tym: przychody z tytułu odsetek od instrumentów finansowych/kredytów i pożyczek udzielonych z rozpoznaną utratą wartości	65

KOSZTY Z TYTUŁU ODSETEK OD:	01.01.2018-31.03.2018			
	Koszty z tytułu odsetek od instrumentów finansowych wycenianych według zamortyzowanego kosztu	Koszty z tytułu odsetek od instrumentów wycenianych w wartości godziwej przez pozostałe dochody całkowite	Koszty o charakterze zbliżonym do odsetek od instrumentów wycenianych do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	Razem
zobowiązań wobec banków (z wyłączeniem kredytów i pożyczek)	(9)	-	-	(9)
kredytów i pożyczek otrzymanych	(9)	-	-	(9)
zobowiązań wobec klientów (z wyłączeniem kredytów i pożyczek)	(374)	-	-	(374)
dłużnych papierów wartościowych	-	(10)	(5)	(15)
emisji papierów wartościowych	(108)	-	-	(108)
zobowiązań podporządkowanych	(17)	-	-	(17)
Razem	(517)	(10)	(5)	(532)

KOSZTY Z TYTUŁU ODSETEK OD:	01.01- 31.03.2017
zobowiązań wobec banków (z wyłączeniem kredytów i pożyczek)	(4)
kredytów i pożyczek otrzymanych	(30)
zobowiązań wobec klientów (z wyłączeniem kredytów i pożyczek)	(400)
dłużnych papierów wartościowych	(25)
emisji papierów wartościowych	(96)
zobowiązań podporządkowanych	(19)
Razem	(574)

10. PRZYCHODY I KOSZTY Z TYTUŁU PROWIZJI I OPŁAT

PRZYCHODY Z TYTUŁU PROWIZJI I OPŁAT OD:	01.01- 31.03.2018	01.01- 31.03.2017
kart płatniczych i kredytowych	276	249
obsługi rachunków bankowych	209	217
udzielonych kredytów i pożyczek	144	151
obsługi funduszy inwestycyjnych oraz OFE (w tym opłaty za zarządzanie)	161	131
operacji kasowych	24	25
obsługi masowych operacji zagranicznych	25	25
działalności maklerskiej	53	48
oferowania produktów ubezpieczeniowych	24	21
sprzedaży i dystrybucji znaków opłaty sądowej	-	1
produktów inwestycyjno-ubezpieczeniowych	15	22
z tytułu pośrednictwa ubezpieczeniowego	1	1
z tytułu administracji polis	1	1
za zarządzanie funduszami	13	16
pozostałe	-	4
zleceń klientów	11	11
usług powierniczych	2	1
innych	28	27
Razem	972	929

KOSZTY Z TYTUŁU PROWIZJI I OPŁAT OD:	01.01- 31.03.2018	01.01- 31.03.2017
działalności kartowej	(153)	(132)
pro wizji poniesionych na rzecz podmiotów zewnętrznych za sprzedaż produktów	(15)	(16)
kontroli inwestycji budowlanych i wyceny nieruchomości	(11)	(11)
usług rozliczeniowych	(10)	(10)
pro wizji za usługi operacyjne banków	(3)	(5)
wysyłki SMS	(6)	(5)
zarządzania aktywami	(6)	(4)
opłat poniesionych przez Dom Maklerski	(5)	(6)
innych	(26)	(30)
Razem	(235)	(219)

11. WYNIK NA INSTRUMENTACH FINANSOWYCH WYCENIANYCH DO WARTOŚCI GODZIWEJ PRZEZ RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT

WYNIK NA INSTRUMENTACH FINANSOWYCH WYCENIANYCH DO WARTOŚCI GODZIWEJ PRZEZ RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT	01.01-31.03.2018	01.01-31.03.2017
Instrumenty finansowe przeznaczone do obrotu	16	19
Instrumenty finansowe przy początkowym ujęciu wyznaczone jako wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	-	-
Instrumenty finansowe nieprzeznaczone do obrotu obowiązkowo wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	1	-
Instrumenty finansowe desygnowane do wyceny do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	-	-
Razem	17	19

12. WYNIK Z TYTUŁU ZAPRZESTANIA UJMOWANIA INSTRUMENTÓW FINANSOWYCH NIWYCENIANYCH DO WARTOŚCI GODZIWEJ PRZEZ RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT

ZASADY RACHUNKOWOŚCI OBOWIĄZUJĄCE OD 1 STYCZNIA 2018 ROKU

Zyski lub straty z tytułu zaprzestania ujmowania aktywów i zobowiązań finansowych niewycenianych do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat (w tym tytułu sprzedaży i modyfikacji istotnej) prezentuje się w podziale na portfele księgowe:

- wyceniane do wartości godziwej przez inne dochody całkowite,
- wyceniane według zamortyzowanego kosztu.

INFORMACJE FINANSOWE

WYNIK Z TYTUŁU ZAPRZESTANIA UJMOWANIA AKTYWÓW I ZOBOWIĄZAŃ FINANSOWYCH NIWYCENIANYCH DO WARTOŚCI GODZIWEJ PRZEZ RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT	01.01-31.03.2018
Wycenianych do wartości godziwej przez inne dochody całkowite	29
Wycenianych wg zamortyzowanego kosztu	8
Razem	37

13. WYNIK NA INWESTYCYJNYCH PAPIERACH WARTOŚCIOWYCH (DANE PORÓWNYWALNE ZGODNIE Z MSR 39)

ZASADY RACHUNKOWOŚCI OBOWIĄZUJĄCE DO 31 GRUDNIA 2017

Wynik na inwestycyjnych papierach wartościowych zawiera zyski i straty powstałe w wyniku zbycia instrumentów finansowych zaklasyfikowanych do portfela inwestycyjnych papierów wartościowych.

INFORMACJE FINANSOWE

WYNIK NA INWESTYCYJNYCH PAPIERACH WARTOŚCIOWYCH	01.01-31.03.2017
Kapitałowe papiery wartościowe	6
Dłużne papiery wartościowe	(1)
Razem	5

14. WYNIK Z POZYCJI WYMIANY

WYNIK Z POZYCJI WYMIANY	01.01- 31.03.2018	01.01- 31.03.2017
Wynik z pozycji wymiany, w tym:	104	116
nieefektywna część zabezpieczenia przepływów pieniężnych rozpoznana w wyniku z pozycji wymiany	3	1
Razem	104	116

15. WYNIK Z TYTUŁU MODYFIKACJI

ZASADY RACHUNKOWOŚCI OD 1 STYCZNIA 2018 ROK

Wynik z tytułu modyfikacji aktywów finansowych prezentuje się w podziale na portfele księgowo:

- wyceniane do wartości godziwej przez wynik finansowy,
- wyceniane do wartości godziwej przez inne dochody całkowite,
- wyceniane według zamortyzowanego kosztu.

Kwestie ujęcia modyfikacji opisane zostały w nocie 4 „MSSF 9 Instrumenty finansowe”. W pozycji „Wynik z tytułu modyfikacji” prezentuje się wynik z tytułu modyfikacji nieistotnej, a wynik z tytułu modyfikacji istotnej prezentowany jest w pozycji „Wynik z tytułu zaprzestania ujmowania instrumentów finansowych niewycenianych do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat”.

INFORMACJE FINANSOWE

WYNIK Z TYTUŁU MODYFIKACJI	01.01- 31.03.2018	01.01- 31.03.2017
Instrumentów finansowych wycenianych do wartości godziwej przez inne dochody całkowite (instrumenty dłużne)	-	
Instrumentów finansowych wycenianych według zamortyzowanego kosztu	(2)	
Razem	(2)	

16. POZOSTAŁE PRZYCHODY I KOSZTY OPERACYJNE

POZOSTAŁE PRZYCHODY OPERACYJNE	01.01- 31.03.2018	01.01- 31.03.2017
Przychody netto ze sprzedaży produktów i usług	85	64
Zyski ze sprzedaży, likwidacji środków trwałych, wartości niematerialnych oraz aktywów do zbycia	13	8
Otrzymane odszkodowania, kary i grzywny	7	12
Przychody uboczne	6	6
Odzyskane należności przedawnione, umorzone, nieściągalne	3	1
Inne ¹	43	24
Razem	157	115

¹ W pozycji „Inne” w I kwartale 2018 roku została ujęta kwota 25 milionów PLN dotycząca zwrotu kary z UOKIK

POZOSTAŁE KOSZTY OPERACYJNE	01.01- 31.03.2018	01.01- 31.03.2017
Koszty sprzedanych produktów i usług	(6)	(10)
Straty na sprzedaży, likwidacji środków trwałych, wartości niematerialnych oraz aktywów do zbycia	(7)	(10)
Koszty przekazanych darowizn	(19)	(9)
Koszty uboczne	(4)	(5)
Inne	(19)	(5)
Razem	(55)	(39)

17. WYNIK Z TYTUŁU ODPISÓW NA OCZEKIWANE STRATY KREDYTOWE, ODPISÓW AKTUALIZUJĄCYCH Z TYTUŁU UTRATY WARTOŚCI I REZERW

WYNIK Z TYTUŁU ODPISÓW NA OCZEKIWANE STRATY KREDYTOWE, ODPISÓW AKTUALIZUJĄCYCH Z TYTUŁU UTRATY WARTOŚCI I REZERW	01.01- 31.03.2018	01.01- 31.03.2017
Kapitałowe papiery wartościowe dostępnych do sprzedaży	-	18
Dłużnych papierów wartościowych wycenianych według zamortyzowanego kosztu	4	(7)
Kredyty i pożyczki udzielone klientom wycenianych do wartości godziwej przez inne dochody całkowite wycenianych według zamortyzowanego kosztu	(335)	(377)
Inwestycje w jednostki stowarzyszone i wspólne przedsięwzięcia	(2)	(12)
Inne należności (w tym: inne aktywa finansowe)	(6)	(14)
Rezerwa na sprawy sporne oraz udzielone zobowiązania i gwarancje	3	1
Razem	(336)	(391)

SKUMULOWANE ODPISY NA OCZEKIWANE STRATY KREDYTOWE, ODPISY AKTUALIZUJĄCE Z TYTUŁU UTRATY WARTOŚCI I REZERW	31.03.2018	31.12.2017
Należności od banków wycenianych do wartości godziwej przez inne dochody całkowite wycenianych według zamortyzowanego kosztu	2	-
Kapitałowe papiery wartościowe dostępnych do sprzedaży wycenianych według zamortyzowanego kosztu	6	77
Dłużnych papierów wartościowych dostępnych do sprzedaży wycenianych do wartości godziwej przez inne dochody całkowite wycenianych według zamortyzowanego kosztu	180	249
Kredyty i pożyczki udzielone klientom (nota 28) wycenianych do wartości godziwej przez inne dochody całkowite wycenianych według zamortyzowanego kosztu	11 029	7 823
Aktywa trwale przeznaczone do sprzedaży	19	19
Rzeczowe aktywa trwałe	48	46
Wartości niematerialne	198	199
Inwestycje w jednostki stowarzyszone i wspólne przedsięwzięcia	148	146
Zapasy	21	21
Inne należności (w tym: inne aktywa finansowe)	282	297
Rezerwa na sprawy sporne oraz udzielone zobowiązania i gwarancje	170	107
Rezerwa na przyszłe zobowiązania (Inne rezerwy)	10	11
Razem	12 113	8 995

18. OGÓLNE KOSZTY ADMINISTRACYJNE

OGÓLNE KOSZTY ADMINISTRACYJNE	01.01- 31.03.2018	01.01- 31.03.2017
Świadczenia pracownicze ¹	(751)	(735)
Koszty rzeczowe	(357)	(344)
Amortyzacja	(206)	(209)
Składka i wpłaty na Bankowy Fundusz Gwarancyjny (BFG)	(233)	(256)
na fundusz przymusowej restrukturyzacji ²	(167)	(209)
na fundusz gwarancyjny banków	(66)	(47)
Podatki i opłaty	(32)	(19)
Razem	(1 579)	(1 563)

¹ W pozycji „Świadczenia pracownicze” w I kwartale 2018 roku ujęte są koszty dotyczące restrukturyzacji w kwocie 45 milionów PLN.

² Pozycja „Składka i wpłaty na Bankowy Fundusz Gwarancyjny - na fundusz przymusowej restrukturyzacji” w okresie 3 miesięcy 2018 roku obejmuje składkę PKO Banku Polskiego SA w kwocie 162 miliony PLN oraz składkę Banku Hipotecznego w kwocie 5 milionów PLN.

ŚWIADCZENIA PRACOWNICZE	01.01- 31.03.2018	01.01- 31.03.2017
Wynagrodzenia, w tym:	(625)	(607)
koszty składek pracowniczego programu emerytalnego	(6)	(13)
Ubezpieczenia, w tym:	(106)	(110)
składki na świadczenia emerytalne i rentowe	(95)	(96)
Inne świadczenia na rzecz pracowników	(20)	(18)
Razem	(751)	(735)

19. PODATEK OD NIEKTÓRYCH INSTYTUCJI FINANSOWYCH

PODATEK OD NIEKTÓRYCH INSTYTUCJI FINANSOWYCH	01.01- 31.03.2018	01.01- 31.03.2017
Podatek od niektórych instytucji finansowych, z tego:		
PKO Bank Polski SA	(215)	(227)
PKO Życie Towarzystwo Ubezpieczeń SA	(1)	(1)
PKO Bank Hipoteczny SA	(12)	(5)
Razem	(228)	(233)

20. PODATEK DOCHODOWY

	01.01- 31.03.2018	01.01- 31.03.2017
Bieżące obciążenie podatkowe	(339)	(254)
Odroczony podatek dochodowy z tytułu różnic przejściowych	19	(8)
Obciążenie podatkowe wykazane w rachunku zysków i strat	(320)	(262)
Obciążenie podatkowe wykazane w innych dochodach całkowitych z tytułu różnic przejściowych	(41)	(56)
Razem	(361)	(318)

UZGODNIENIE EFEKTYWNEJ STOPY PODATKOWEJ

	01.01- 31.03.2018	01.01- 31.03.2017
Wynik finansowy brutto przed opodatkowaniem	1 076	790
Podatek według ustawowej stawki podatkowej obowiązującej w Polsce, wynoszącej 19%	(204)	(150)
Wpływ trwałych różnic pomiędzy wynikiem finansowym brutto a dochodem do opodatkowania podatkiem dochodowym, w tym:	(118)	(114)
utworzenie odpisu aktualizującego wartość inwestycji w jednostki stowarzyszone i wspólne przedsięwzięcia niestanowiącego kosztów uzyskania przychodów	-	(3)
odpisy aktualizujące ekspozycje kredytowe niestanowiące kosztów uzyskania przychodów	(13)	(7)
składki na BFG	(43)	(50)
podatek od instytucji finansowych	(45)	(46)
pozostałe różnice trwałe	(17)	(8)
Wpływ innych różnic pomiędzy wynikiem finansowym brutto a dochodem do opodatkowania podatkiem dochodowym, w tym ulga na nowe technologie i darowizny	2	2
Podatek dochodowy wykazany w rachunku zysków i strat	(320)	(262)
Efektywna stopa podatkowa	29,74%	33,16%

REZERWA Z TYTUŁU PODATKU ODROZCZONEGO	31.12.2017	WPŁYW KOREKTY NA BILANS OTWARCIA Z TYTUŁU WDROŻENIA MSSF 9	RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT	INNE DOCHODY CAŁKOWITE	WPŁYW KOREKTY NA BILANS OTWARCIA Z TYTUŁU WDROŻENIA MSSF 9	31.03.2018
Odsetki naliczone od należności (kredytów)	224	471	19	-	-	714
Odsetki skapitalizowane od kredytów mieszkaniowych w sytuacji normalnej	106	-	(10)	-	-	96
Odsetki od papierów wartościowych	62	-	9	-	-	71
Wycena papierów wartościowych	8	33	28	41	(19)	91
Wycena pochodnych instrumentów finansowych	8	-	(5)	-	-	3
Różnica pomiędzy wartością bilansową i podatkową rzeczowego majątku trwałego i wartości niematerialnych	333	-	82	-	-	415
Koszty zapłacone z góry	120	-	9	-	-	129
Dodatnie różnice kursowe	18	-	(18)	-	-	-
Dodatnie różnice przejściowe dotyczące spółek Grupy Kapitałowej	4	-	1	-	-	5
Rezerwa brutto z tytułu podatku odroczonego	883	504	115	41	(19)	1 524
AKTYWO Z TYTUŁU PODATKU ODROZCZONEGO						
Odsetki naliczone od zobowiązań	116	-	(33)	-	-	83
Wycena pochodnych instrumentów finansowych	156	-	(16)	12	-	152
Wycena papierów wartościowych	-	-	6	-	-	6
Rezerwa na świadczenia pracownicze	94	-	(4)	-	-	90
Odpisy z tytułu utraty wartości ekspozycji kredytowych	735	640	159	(12)	-	1 522
Korekta wartości wyceny	-	-	-	-	-	-
Korekta wyceny metodą liniową i ESP	705	-	15	-	-	720
Pozostała wartość ujemnych różnic przejściowych	27	-	1	-	-	28
Rezerwa na koszty do poniesienia	41	-	-	-	-	41
Strata podatkowa	16	-	(2)	-	-	14
Różnice kursowe	1	-	-	-	-	1
Różnica pomiędzy wartością bilansową i podatkową rzeczowego majątku trwałego i wartości niematerialnych, w tym przedmiotu leasingu	723	-	8	-	-	731
Aktywo brutto z tytułu podatku odroczonego	2 614	640	134	-	-	3 388
Łączny efekt różnic przejściowych	1 731	136	19	(41)	19	1 864
Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego (prezentowana w sprawozdaniu z sytuacji finansowej)	36	-	-	-	-	33
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego (prezentowane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej)	1 767	136	19	(41)	19	1 900

21. ZYSK PRZYPADAJĄCY NA JEDNĄ AKCJĘ

ZYSK NA AKCJĘ	01.01- 31.03.2018	01.01- 31.03.2017
Zysk przypadający na akcjonariuszy zwykłych	757	525
Średnia ważona liczba akcji zwykłych w okresie (w mln)	1 250	1 250
Zysk przypadający na jedną akcję (w PLN na akcję)	0,61	0,42

Zarówno w okresie 3 miesięcy 2018 roku, jak i w okresie 3 miesięcy 2017 roku nie występowały instrumenty rozładujące zysk przypadający na jedną akcję. W związku z powyższym wartość rozwodnionego zysku przypadającego na jedną akcję pokrywa się z wartością podstawowego zysku przypadającego na jedną akcję.

NOTY DO SKONSOLIDOWANEGO SPRAWOZDANIA Z SYTUACJI FINANSOWEJ

22. KASA, ŚRODKI W BANKU CENTRALNYM

KASA, ŚRODKI W BANKU CENTRALNYM	31.03.2018	31.12.2017
Rachunek bieżący w Banku Centralnym	11 346	11 172
Gotówka	4 182	4 673
Lokaty w Banku Centralnym	740	1 965
Razem	16 268	17 810

23. NALEŻNOŚCI OD BANKÓW

NALEŻNOŚCI OD BANKÓW	31.03.2018	31.12.2017
Nieprzeznaczone do obrotu obowiązkowo wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	1	-
Udzielone kredyty i pożyczki	1	-
Wyceniane według zamortyzowanego kosztu	3 765	5 233
Lokaty w bankach	2 344	3 710
Rachunki bieżące	1 367	1 470
Udzielone kredyty i pożyczki	50	51
Transakcje z przyrzeczeniem sprzedaży	-	-
Środki pieniężne w drodze	4	2
Razem brutto	3 765	5 233
Odpisy na oczekiwane straty kredytowe/ Odpis z tytułu utraty wartości	(2)	-
Razem netto	3 763	5 233
Razem	3 764	5 233

Informacje w zakresie ekspozycji na ryzyko kredytowe zostały szerzej opisane dla roku 2018 w nocie 28 „Oczekiwane straty kredytowe i modyfikacje” oraz dla roku 2017 w nocie 29 „Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości aktywów finansowych - zgodnie z MSR 39.”

24. POCHODNE INSTRUMENTY ZABEZPIELAJĄCE

ZASADY RACHUNKOWOŚCI

Grupa Kapitałowa podjęła decyzję o dalszym stosowaniu przepisów MSR 39 i nie zastosowała standardu MSSF 9.

RODZAJE STRATEGII ZABEZPIELAJĄCYCH STOSOWANYCH PRZEZ GRUPĘ KAPITAŁOWĄ

STRATEGIA 1	ZABEZPIECZENIE ZMIENNOŚCI PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH KREDYTÓW HIPOTECZNYCH W CHF ORAZ LOKAT NEGOCJOWANYCH W PLN, WYNIKAJĄCEJ Z RYZYKA ZMIAN STÓP PROCENTOWYCH ORAZ RYZYKA KURSOWEGO, Z WYKORZYSTANIEM TRANSAKCYI CIRS
OPIS RELACJI ZABEZPIELAJĄCEJ	eliminacja ryzyka zmienności przepływów pieniężnych generowanych przez kredyty w CHF o zmiennym oprocentowaniu oraz lokat negocjowanych w PLN, z tytułu zmian referencyjnych stóp procentowych w CHF i PLN oraz zmian kursu walutowego CHF/PLN z wykorzystaniem transakcji CIRS w okresie objętym zabezpieczeniem
ZABEZPIECZANE RYZYKO	ryzyko walutowe i ryzyko stopy procentowej
INSTRUMENT ZABEZPIELAJĄCY	transakcje CIRS, w których Grupa płaci kupon oparty o LIBOR 3M CHF, a otrzymuje kupon oparty o WIBOR 3M od kwoty nominalnej zdefiniowanej odpowiednio w CHF oraz PLN

POZYCJA ZABEZPIECZANA	portfel kredytów hipotecznych o zmiennym oprocentowaniu w CHF i portfel krótkoterminowych lokat negocjowanych, łącznie z ich odnawianiem w przyszłości (wysokie prawdopodobieństwo wystąpienia). Grupa desygnując pozycję zabezpieczaną zastosowała rozwiązania MSR.39.WS.99C w wersji przyjętej przez Unię Europejską.
	Okres, w którym oczekuje się wystąpienia przepływów pieniężnych oraz kiedy należy oczekiwać wywarcia przez nie wpływu na wyniki: kwiecień 2018 roku - październik 2026 roku

POZYCJE ZABEZPIECZANE	INSTRUMENTY POCHODNE ZABEZPIECZAJĄCE	WARTOŚĆ NOMINALNA INSTRUMENTÓW POCHODNYCH ZABEZPIECZAJĄCYCH	WARTOŚĆ BILANSOWA (WARTOŚĆ GODZIWA) INSTRUMENTÓW ZABEZPIECZAJĄCYCH		NIEEFEKTYWNA CZĘŚĆ ZABEZPIECZENIA PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH ROZPOZNANA W RACHUNKU ZYSKÓW I STRAT
			Aktywa	Zobowiązania	
Kredyty w CHF oraz lokaty negocjowane w PLN	CIRS CHF/PLN	float CHF	1 770	179	-
		float PLN	6 356	181	

STRATEGIA 2 ZABEZPIECZENIE ZMIENNOŚCI PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH KREDYTÓW W PLN O ZMIENNYM OPROCENTOWANIU, WYNIKAJĄCEJ Z RYZYKA ZMIAN STÓP PROCENTOWYCH, Z WYKORZYSTANIEM TRANSAKCJI IRS

OPIS RELACJI ZABEZPIECZAJĄCEJ eliminacja ryzyka zmienności przepływów pieniężnych generowanych przez portfel kredytów w PLN o zmiennym oprocentowaniu wynikającej z ryzyka zmian stóp procentowych z wykorzystaniem transakcji IRS w okresie objętym zabezpieczeniem

ZABEZPIECZANE RYZYKO ryzyko stopy procentowej

INSTRUMENT ZABEZPIECZAJĄCY transakcje IRS, w których Grupa płaci kupon oparty o zmienną stopę WIBOR 3M, a otrzymuje kupon oparty o stałą stopę od kwoty nominalnej, na którą został zawarty

POZYCJA ZABEZPIECZANA portfel kredytów w PLN indeksowanych do stopy zmiennej WIBOR 3M

Okres, w którym oczekuje się wystąpienia przepływów pieniężnych oraz kiedy należy oczekiwać wywarcia przez nie wpływu na wyniki: kwiecień 2018 roku - grudzień 2021 roku

POZYCJA ZABEZPIECZANA	INSTRUMENTY POCHODNE ZABEZPIECZAJĄCE	WARTOŚĆ NOMINALNA INSTRUMENTÓW POCHODNYCH ZABEZPIECZAJĄCYCH	WARTOŚĆ BILANSOWA (WARTOŚĆ GODZIWA) INSTRUMENTÓW ZABEZPIECZAJĄCYCH		NIEEFEKTYWNA CZĘŚĆ ZABEZPIECZENIA PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH ROZPOZNANA W RACHUNKU ZYSKÓW I STRAT
			Aktywa	Zobowiązania	
Kredyty w PLN	IRS PLN	PLN	6 001	74	-

STRATEGIA 3	ZABEZPIECZENIE ZMIENNOŚCI PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH KREDYTÓW W CHF O ZMIENNYM OPROCENTOWANIU, WYNIKAJĄCEJ Z RYZYKA ZMIAN STÓP PROCENTOWYCH, Z WYKORZYSTANIEM TRANSAKCI IRS
OPIS RELACJI ZABEZPIEZAJĄCEJ	eliminacja ryzyka zmienności przepływów pieniężnych generowanych przez portfel kredytów w CHF o zmiennym oprocentowaniu wynikającej z ryzyka zmian stóp procentowych z wykorzystaniem transakcji IRS w okresie objętym zabezpieczeniem
ZABEZPIECZANE RYZYKO	ryzyko stopy procentowej
INSTRUMENT ZABEZPIEZAJĄCY	transakcje IRS, w których Grupa płaci kupon oparty o zmienną stopę LIBOR CHF 3M, a otrzymuje kupon oparty o stałą stopę od kwoty nominalnej, na którą został zawarty
POZYCJA ZABEZPIECZANA	portfel kredytów w CHF indeksowanych do stopy zmiennej LIBOR CHF 3M
	Okres, w którym oczekuje się wystąpienia przepływów pieniężnych oraz kiedy należy oczekiwać wywarcia przez nie wpływu na wyniki: kwiecień 2018 roku – luty 2024 roku

POZYCJA ZABEZPIECZANA	INSTRUMENTY POCHODNE ZABEZPIEZAJĄCE	WARTOŚĆ NOMINALNA INSTRUMENTÓW POCHODNYCH ZABEZPIEZAJĄCYCH	WARTOŚĆ BILANSOWA (WARTOŚĆ GODZIWA) INSTRUMENTÓW ZABEZPIEZAJĄCYCH		NIEEFEKTYWNA CZĘŚĆ ZABEZPIECZENIA PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH ROZPOZNANA W RACHUNKU ZYSKÓW I STRAT
			Aktywa	Zobowiązania	
Kredyty w CHF	IRS CHF	CHF	400	-	6

STRATEGIA 4	ZABEZPIECZENIE ZMIENNOŚCI PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH KREDYTÓW W EUR O ZMIENNYM OPROCENTOWANIU, WYNIKAJĄCEJ Z RYZYKA ZMIAN STÓP PROCENTOWYCH, Z WYKORZYSTANIEM TRANSAKCI IRS
OPIS RELACJI ZABEZPIEZAJĄCEJ	eliminacja ryzyka zmienności przepływów pieniężnych generowanych przez portfel kredytów w EUR o zmiennym oprocentowaniu wynikającej z ryzyka zmian stóp procentowych z wykorzystaniem transakcji IRS w okresie objętym zabezpieczeniem
ZABEZPIECZANE RYZYKO	ryzyko stopy procentowej
INSTRUMENT ZABEZPIEZAJĄCY	transakcje IRS, w których Grupa płaci kupon oparty o zmienną stopę EURIBOR 3M, a otrzymuje kupon oparty o stałą stopę od kwoty nominalnej, na którą został zawarty
POZYCJA ZABEZPIECZANA	portfel kredytów w EUR indeksowanych do stopy zmiennej EURIBOR 3M
	Okres, w którym oczekuje się wystąpienia przepływów pieniężnych oraz kiedy należy oczekiwać wywarcia przez nie wpływu na wyniki: kwiecień 2018 roku – luty 2024 roku

POZYCJA ZABEZPIECZANA	INSTRUMENTY POCHODNE ZABEZPIEZAJĄCE	WARTOŚĆ NOMINALNA INSTRUMENTÓW POCHODNYCH ZABEZPIEZAJĄCYCH	WARTOŚĆ BILANSOWA (WARTOŚĆ GODZIWA) INSTRUMENTÓW ZABEZPIEZAJĄCYCH		NIEEFEKTYWNA CZĘŚĆ ZABEZPIECZENIA PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH ROZPOZNANA W RACHUNKU ZYSKÓW I STRAT
			Aktywa	Zobowiązania	
Kredyty w EUR	IRS EUR	EUR	524	-	27

STRATEGIA 5	ZABEZPIECZENIE ZMIENNOŚCI PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH KREDYTÓW W WALUTACH WYMIENIALNYCH O ZMIENNYM OPROCENTOWANIU, WYNIKAJĄCEJ Z RYZYKA ZMIAN STÓP PROCENTOWYCH I RYZYKA KURSOWEGO ORAZ ZABEZPIECZENIE ZMIENNOŚCI PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH ZOBOWIĄZANIA FINANSOWEGO O STAŁYM OPROCENTOWANIU W WALUCIE WYMIENIALNEJ, WYNIKAJĄCEJ Z RYZYKA KURSOWEGO, Z WYKORZYSTANIEM TRANSAKЦИИ CIRS
OPIS RELACJI ZABEZPIECZAJĄCEJ	eliminacja ryzyka zmienności przepływów pieniężnych kredytów w walutach wymiennalnych o zmiennym oprocentowaniu, wynikającej z ryzyka zmian stóp procentowych i ryzyka kursowego oraz eliminacja ryzyka zmienności przepływów pieniężnych zobowiązania finansowego o stałym oprocentowaniu w walucie wymiennalnej, wynikającej z ryzyka kursowego z wykorzystaniem transakcji CIRS w okresie objętym zabezpieczeniem
ZABEZPIECZANE RYZYKO	ryzyko walutowe i ryzyko stopy procentowej
INSTRUMENT ZABEZPIECZAJĄCY	transakcje CIRS, w których Grupa płaci kupon oparty o zmienną stopę LIBOR CHF 3M, a otrzymuje kupon oparty o stałą stopę USD lub EUR od kwoty nominalnej, na którą został zawarty.
POZYCJA ZABEZPIECZANA	portfel kredytów hipotecznych o zmiennym oprocentowaniu w CHF i zobowiązanie finansowe o stałym oprocentowaniu w USD lub EUR
	Okres, w którym oczekuje się wystąpienia przepływów pieniężnych oraz kiedy należy oczekiwać wywarcia przez nie wpływu na wyniki: kwiecień 2018 roku - sierpień 2024 roku

POZYCJE ZABEZPIECZANE	INSTRUMENTY POCHODNE ZABEZPIECZAJĄCE	WARTOŚĆ NOMINALNA INSTRUMENTÓW POCHODNYCH ZABEZPIECZAJĄCYCH	WARTOŚĆ BILANSOWA (WARTOŚĆ GODZIWA) INSTRUMENTÓW ZABEZPIECZAJĄCYCH		NIEEFEKTYWNA CZĘŚĆ ZABEZPIECZENIA PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH ROZPOZNANA W RACHUNKU ZYSKÓW I STRAT
			Aktywa	Zobowiązania	
Kredyty w CHF oraz zobowiązanie finansowe w USD	CIRS CHF/USD	float CHF	818	3	25
		fixed USD	875		
Kredyty w CHF oraz zobowiązanie finansowe w EUR	CIRS CHF/EUR	float CHF	2 000	428	-
		fixed EUR	1 802		

STRATEGIA 6	ZABEZPIECZENIE ZMIENNOŚCI PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH KREDYTÓW HIPOTECZNYCH W WALUTACH WYMIENIALNYCH INNYCH NIŻ CHF ORAZ LOKAT NEGOCJOWANYCH W PLN, WYNIKAJĄCEJ Z RYZYKA ZMIAN STÓP PROCENTOWYCH ORAZ RYZYKA KURSOWEGO, Z WYKORZYSTANIEM TRANSAKЦИИ CIRS
OPIS RELACJI ZABEZPIECZAJĄCEJ	eliminacja ryzyka zmienności przepływów pieniężnych generowanych przez kredyty denominowane w walutach wymiennalnych innych niż CHF o zmiennym oprocentowaniu oraz lokat negocjowanych w PLN, z tytułu zmian referencyjnych stóp procentowych, oraz zmian kursu walutowego z wykorzystaniem transakcji CIRS w okresie objętym zabezpieczeniem
ZABEZPIECZANE RYZYKO	ryzyko walutowe i ryzyko stopy procentowej
INSTRUMENT ZABEZPIECZAJĄCY	transakcje CIRS, w których Grupa płaci kupon oparty o EURIBOR 3M, a otrzymuje kupon oparty o WIBOR 3M od kwoty nominalnej, na którą został zawarty.
POZYCJA ZABEZPIECZANA	portfel kredytów hipotecznych o zmiennym oprocentowaniu w EUR i portfel krótkoterminowych lokat negocjowanych, łącznie z ich odnawianiem w przyszłości (wysokie prawdopodobieństwo wystąpienia). Grupa desygnując pozycję zabezpieczaną zastosowała rozwiązania MSR.39.WS.99C w wersji przyjętej przez Unię Europejską.
	Okres, w którym oczekuje się wystąpienia przepływów pieniężnych oraz kiedy należy oczekiwać wywarcia przez nie wpływu na wyniki: kwiecień 2018 roku - marzec 2021 roku

POZYCJE ZABEPIECZANE	INSTRUMENTY POCHODNE ZABEPIECZAJĄCE	WARTOŚĆ NOMINALNA INSTRUMENTÓW POCHODNYCH ZABEPIECZAJĄCYCH	WARTOŚĆ BILANSOWA (WARTOŚĆ GODZIWA) INSTRUMENTÓW ZABEPIECZAJĄCYCH		NIEEFEKTYWNA CZĘŚĆ ZABEPIECZENIA PRZEPEŁYWÓW PIENIĘŻNYCH ROZPOZNANA W RACHUNKU ZYSKÓW I STRAT
			Aktywa	Zobowiązania	
Kredyty w EUR oraz lokaty negocjowane w PLN	CIRS EUR/PLN	float EUR	125	18	-
		float PLN	545	-	-

STRATEGIA 7

ZABEZPIECZENIE ZMIENNOŚCI PRZEPEŁYWÓW PIENIĘŻNYCH KREDYTÓW HIPOTECZNYCH W WALUCIE WYMIENIALNEJ ORAZ PRODUKTÓW BANKOWYCH REGULARNEGO OSZCZĘDZANIA W PLN, WYNIKAJĄCEJ Z RYZYKA ZMIAN STÓP PROCENTOWYCH ORAZ RYZYKA KURSOWEGO, Z WYKORZYSTANIEM TRANSAKCI CIRS

OPIS RELACJI ZABEPIECZAJĄCEJ	eliminacja ryzyka zmienności przepływów pieniężnych generowanych przez kredyty w CHF o zmiennym oprocentowaniu oraz produktów bankowych regularnego oszczędzania w PLN o zmiennym oprocentowaniu, z tytułu zmian referencyjnych stóp procentowych w CHF i PLN, oraz zmian kursu walutowego CHF/PLN z wykorzystaniem transakcji CIRS w okresie objętym zabezpieczeniem
ZABEZPIECZANE RYZYKO	ryzyko walutowe i ryzyko stopy procentowej
INSTRUMENT ZABEPIECZAJĄCY	transakcje CIRS, w których Grupa płaci kupon oparty o LIBOR 3M CHF, a otrzymuje kupon oparty o WIBOR 3M od kwoty nominalnej zdefiniowanej odpowiednio w CHF oraz PLN
POZYCJA ZABEPIECZANA	portfel kredytów hipotecznych o zmiennym oprocentowaniu w CHF i portfel produktów bankowych regularnego oszczędzania o zmiennym oprocentowaniu w PLN
	Okres, w którym oczekuje się wystąpienia przepływów pieniężnych oraz kiedy należy oczekiwać wywarcia przez nie wpływu na wyniki: kwiecień 2018 roku - lipiec 2023 roku

POZYCJE ZABEPIECZANE	INSTRUMENTY POCHODNE ZABEPIECZAJĄCE	WARTOŚĆ NOMINALNA INSTRUMENTÓW POCHODNYCH ZABEPIECZAJĄCYCH	WARTOŚĆ BILANSOWA (WARTOŚĆ GODZIWA) INSTRUMENTÓW ZABEPIECZAJĄCYCH		NIEEFEKTYWNA CZĘŚĆ ZABEPIECZENIA PRZEPEŁYWÓW PIENIĘŻNYCH ROZPOZNANA W RACHUNKU ZYSKÓW I STRAT
			Aktywa	Zobowiązania	
Kredyty w CHF oraz produkty regularnego oszczędzania w PLN	CIRS CHF/PLN	float CHF	225	69	-
		float PLN	872	-	-

STRATEGIA 8

ZABEZPIECZENIE ZMIENNOŚCI WARTOŚCI GODZIWEJ KREDYTU W WALUCIE WYMIENIALNEJ O STAŁYM OPROCENTOWANIU, WYNIKAJĄCEJ Z RYZYKA ZMIAN STÓP PROCENTOWYCH Z WYKORZYSTANIEM TRANSAKCI IRS.

OPIS RELACJI ZABEPIECZAJĄCEJ	eliminacja ryzyka zmienności wartości godziwej kredytu w walucie wymiennej o stałym oprocentowaniu, wynikającej z ryzyka zmian stóp procentowych, w okresie objętym zabezpieczeniem.
ZABEZPIECZANE RYZYKO	ryzyko stopy procentowej
INSTRUMENT ZABEPIECZAJĄCY	transakcje IRS (Interest Rate Swap) w walucie wymiennej, w których Bank płaci kupon oparty na stałej stopie (rynkowa stopa IRS) i otrzymuje kupon oparty na zmiennej stopie referencyjnej bez dodatkowej marży.
POZYCJA ZABEPIECZANA	komponent ryzyka stopy procentowej kredytu w walucie wymiennej o stałym oprocentowaniu odpowiadający rynkowej stopie IRS.

POZYCJA ZABEZPIECZANA	INSTRUMENTY POCHODNE ZABEZPIECZAJĄCE	WARTOŚĆ NOMINALNA INSTRUMENTÓW POCHODNYCH ZABEZPIECZAJĄCYCH	WARTOŚĆ BILANSOWA (WARTOŚĆ GODZIWA) INSTRUMENTÓW ZABEZPIECZAJĄCYCH		KOREKTA WYCENY DO WARTOŚCI GODZIWEJ POZYCJI ZABEZPIECZANEJ
			Aktywa	Zobowiązania	
Kredyt w EUR	IRS EUR	EUR	46	-	-

STRATEGIA 9 ZABEZPIECZENIE ZMIENNOŚCI PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH KREDYTÓW HIPOTECZNYCH W PLN O ZMIENNYM OPROCENTOWANIU, WYNIKAJĄCEJ Z RYZYKA ZMIAN STÓP PROCENTOWYCH ORAZ ZABEZPIECZENIE ZMIENNOŚCI PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH ZOBOWIĄZANIA FINANSOWEGO O STAŁYM OPROCENTOWANIU W WALUCIE WYMIENIALNEJ, WYNIKAJĄCEJ Z RYZYKA KURSOWEGO, Z WYKORZYSTANIEM TRANSAKCY CIRS

OPIS RELACJI ZABEZPIECZAJĄCEJ	eliminacja ryzyka zmienności przepływów pieniężnych kredytów hipotecznych w PLN o zmiennym oprocentowaniu, wynikającej z ryzyka zmian stóp procentowych oraz eliminacja ryzyka zmienności przepływów pieniężnych zobowiązania finansowego o stałym oprocentowaniu w walucie wymiennej, wynikającej z ryzyka kursowego z wykorzystaniem transakcji CIRS w okresie objętym zabezpieczeniem
ZABEZPIECZANE RYZYKO	ryzyko walutowe i ryzyko stopy procentowej
INSTRUMENT ZABEZPIECZAJĄCY	transakcje CIRS, w których Grupa płaci kupon oparty o zmienną stopę WIBOR 3M, a otrzymuje kupon oparty o stałą stopę EUR od kwoty nominalnej, na którą został zawarty.
POZYCJA ZABEZPIECZANA	portfel kredytów hipotecznych o zmiennym oprocentowaniu w PLN i zobowiązanie finansowe o stałym oprocentowaniu w EUR
	Okres, w którym oczekuje się wystąpienia przepływów pieniężnych oraz kiedy należy oczekiwać wywarcia przez nie wpływu na wyniki: kwiecień 2018 roku - styczeń 2024 roku

POZYCJE ZABEZPIECZANE	INSTRUMENTY POCHODNE ZABEZPIECZAJĄCE	WARTOŚĆ NOMINALNA INSTRUMENTÓW POCHODNYCH ZABEZPIECZAJĄCYCH	WARTOŚĆ BILANSOWA (WARTOŚĆ GODZIWA) INSTRUMENTÓW ZABEZPIECZAJĄCYCH		NIEEFEKTYWNA CZĘŚĆ ZABEZPIECZENIA PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH ROZPOZNANA W RACHUNKU ZYSKÓW I STRAT
			Aktywa	Zobowiązania	
Kredyty w PLN oraz zobowiązanie finansowe w EUR	CIRS PLN/EUR	float PLN	2 101	1	-
		fixed EUR	499	-	-

W I kwartale 2018 roku Grupa Kapitałowa wprowadziła strategię 9 stanowiącą zabezpieczenie przepływów pieniężnych. Opis wprowadzonej strategii znajduje się powyżej.

INFORMACJE FINANSOWE

WARTOŚĆ BILANSOWA INSTRUMENTÓW ZABEZPIECZAJĄCYCH	31.03.2018		31.12.2017	
	Aktywa	Zobowiązania	Aktywa	Zobowiązania
Zabezpieczenie przepływów pieniężnych	772	239	887	204
Zabezpieczenie ryzyka stopy procentowej	74	33	90	35
IRS	74	33	90	35
Zabezpieczenie ryzyka walutowego i ryzyka stopy procentowej	698	206	797	169
CIRS	698	206	797	169
Zabezpieczenie wartości godziwej	-	-	-	-
Zabezpieczenie ryzyka stopy procentowej	-	-	-	-
IRS	-	-	-	-
Razem	772	239	887	204

ZMIANA INNYCH DOCHODÓW CAŁKOWITYCH Z TYTUŁU ZABEZPIECZEŃ PRZEPIYWÓW PIENIĘŻNYCH	01.01-31.03.2018	01.01-31.03.2017
Inne dochody całkowite na początek okresu brutto	(142)	(134)
Zyski/straty odniesione na inne dochody całkowite w okresie	(5)	611
Kwota przeniesiona z innych dochodów całkowitych do rachunku zysków i strat, w tym:	(46)	(590)
- przychody odsetkowe	(91)	(69)
- wynik z pozycji wymiany	45	(521)
Inne dochody całkowite na koniec okresu brutto	(193)	(113)
Efekt podatkowy	36	20
Inne dochody całkowite na koniec okresu netto	(157)	(93)
Wpływ w okresie na inne dochody całkowite brutto	(51)	21
Efekt podatkowy	10	(5)
Wpływ w okresie na inne dochody całkowite netto	(41)	16
Nieefektywna część zabezpieczenia przepływów pieniężnych rozpoznana w rachunku zysków i strat, w tym kwota odniesiona na:	3	1
Wynik z pozycji wymiany	3	1
Wynik na instrumentach finansowych wycenianych do wartości godziwej	-	-

25. POZOSTAŁE INSTRUMENTY POCHODNE

POZOSTAŁE INSTRUMENTY POCHODNE - RODZAJ KONTRAKTU	31.03.2018		31.12.2017	
	Aktywa	Zobowiązania	Aktywa	Zobowiązania
IRS	860	1 277	875	1 385
CIRS	72	60	77	60
FX Swap	134	81	161	380
Opcje	221	191	254	250
Commodity swap	101	100	129	128
FRA	3	2	1	1
Forward	145	274	206	324
Futures	7	8	7	8
Inne	-	1	1	-
Razem	1 543	1 994	1 711	2 536

26. PAPIERY WARTOŚCIOWE

ZASADY RACHUNKOWOŚCI OBOWIĄZUJĄCE OD 1 STYCZNIA 2018 ROKU

Grupa Kapitałowa od 1 stycznia 2018 roku klasyfikuje dłużne papiery wartościowe do następujących kategorii:

- Aktywa finansowe wyceniane do wartości godziwej przez wynik finansowy:
 - instrumenty finansowe przeznaczone do obrotu;
 - aktywa finansowe nieprzeznaczone do obrotu obowiązkowo wyceniane do wartości godziwej przez rachunek wynik finansowy;
 - aktywa finansowe desygnowane do wyceny do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat przy początkowym ujęciu.

- Aktywa finansowe wyceniane do wartości godziwej przez pozostałe dochody całkowite.
- Aktywa finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu.

Zasady klasyfikacji i wyceny dłużnych papierów wartościowych zostały opisane w nocie 4 „MSSF 9 Instrumenty finansowe”.

Grupa Kapitałowa nie skorzystała z opcji wyceny do wartości godziwej przez inne dochody całkowite w przypadku inwestycji kapitałowych i wycenia je do wartości godziwej przez wynik finansowy. W 2017 roku inwestycje te były klasyfikowane jako instrumenty finansowe dostępne do sprzedaży i wyceniane były do wartości godziwej natomiast instrumenty, dla których nie można było oszacować wartości godziwej były wyceniane według kosztu pomniejszonego o utratę wartości.

ZASADY RACHUNKOWOŚCI OBOWIĄZUJĄCE DO 31 GRUDNIA 2017 ROKU

Grupa Kapitałowa do 31 grudnia 2017 roku klasyfikowała papiery wartościowe do następujących kategorii:

- instrumenty finansowe przeznaczone do obrotu
- instrumenty finansowe przy początkowym ujęciu wyznaczone jako wyceniane do wartości godziwej przez rachunek wynik finansowy
- inwestycyjne papiery wartościowe dostępne do sprzedaży
- inwestycyjne papiery wartościowe utrzymywane do zapadalności.

Szczegółowy opis stosowanych polityk rachunkowości w tym zakresie opisany został w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym Grupy Kapitałowej za 2017 rok.

INFORMACJE FINANSOWE

PAPIERY WARTOŚCIOWE	31.03.2018	31.12.2017
przeznaczone do obrotu	1 593	431
instrumenty finansowe przy początkowym ujęciu wyznaczone jako wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat		8 157
inwestycyjne papiery wartościowe dostępne do sprzedaży		43 675
inwestycyjne papiery wartościowe utrzymywane do terminu zapadalności		1 812
nieprzeznaczone do obrotu obowiązkowo wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	4 177	
desygnowane do wyceny do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat (FVO)	-	
wyceniane do wartości godziwej przez inne dochody całkowite	44 985	
wyceniane według zamortyzowanego kosztu	7 069	
Razem	57 824	54 075

PAPIERY WARTOŚCIOWE 31.03.2018	przeznaczone do obrotu	nieprzeznaczone do obrotu obowiązkowo wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	desygnowane do wyceny do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat (FVO)	wyceniane do wartości godziwej przez inne dochody całkowite	wyceniane według zamortyzowanego kosztu	Razem
Dłużne papiery wartościowe	1 569	2 274	-	44 985	7 069	55 897
bony pieniężne NBP	-	-	-	1 549	-	1 549
obligacje skarbowe PLN	1 260	1 166	-	34 162	2 402	38 990
obligacje skarbowe walutowe	206	896	-	239	101	1 442
obligacje komunalne PLN	16	-	-	4 926	2 503	7 445
obligacje korporacyjne PLN	86	134	-	3 676	1 725	5 621
obligacje korporacyjne walutowe	1	78	-	433	338	850
Kapitałowe papiery wartościowe	24	1 903	-	-	-	1 927
udziały i akcje w innych jednostkach - nienotowane na giełdach	-	241	-	-	-	241
udziały i akcje w innych jednostkach - notowane na giełdach	18	204	-	-	-	222
jednostki uczestnictwa w fundusze inwestycyjne oraz tytuły uczestnictwa w instytucji wspólnego inwestowania	6	1 458	-	-	-	1 464
Razem	1 593	4 177	-	44 985	7 069	57 824

W pozycji obligacje skarbowe PLN i walutowe ujmowane są obligacje Skarbu Państwa Rzeczypospolitej Polskiej. Na 31 marca 2018 roku pozycja obligacje skarbowe walutowe obejmuje również obligacje Skarbu Państwa Ukrainy.

PAPIERY WARTOŚCIOWE 31.12.2017	przeznaczone do obrotu	instrumenty finansowe przy początkowym ujęciu wyznaczone jako wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	inwestycyjne papiery wartościowe dostępne do sprzedaży	inwestycyjne papiery wartościowe utrzymywane do terminu zapadalności	Razem
Dłużne papiery wartościowe	405	6 688	43 192	1 812	52 097
bony pieniężne NBP	-	4 199	-	-	4 199
obligacje skarbowe PLN	151	1 413	33 502	1 663	36 729
obligacje skarbowe walutowe	138	893	238	149	1 418
obligacje komunalne PLN	23	106	4 928	-	5 057
obligacje komunalne walutowe	-	77	-	-	77
obligacje korporacyjne PLN	92	-	4 045	-	4 137
obligacje korporacyjne walutowe	1	-	479	-	480
hipoteczne listy zastawne	-	-	-	-	-
Kapitałowe papiery wartościowe	26	1 469	483	-	1 978
udziały i akcje w innych jednostkach – nienotowane na giełdach	-	-	150	-	150
udziały i akcje w innych jednostkach – notowane na giełdach	19	-	77	-	96
jednostki uczestnictwa w fundusze inwestycyjne oraz tytuły uczestnictwa w instytucji wspólnego inwestowania /Certyfikaty inwestycyjne, prawa do akcji, prawa poboru	7	1 469	256	-	1 732
Razem	431	8 157	43 675	1 812	54 075

W pozycji obligacje skarbowe PLN i walutowe ujmowane są obligacje Skarbu Państwa Rzeczypospolitej Polskiej. Na 31 grudnia 2017 roku pozycja obligacje skarbowe walutowe obejmuje również obligacje Skarbu Państwa Ukrainy.

Informacje w zakresie ekspozycji na ryzyko kredytowe dla papierów wartościowych wycenianych wg zamortyzowanego kosztu lub do wartości godziwej przez inne dochody całkowite zostały opisane dla 2018 roku w nocie 28 „Oczekiwane straty kredytowe i modyfikacje” oraz dla 2017 roku w nocie 29 „Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości aktywów finansowych – zgodnie z MSR 39.”

27. KREDYTY I POŻYCZKI UDZIELONE KLIENTOM

ZASADY RACHUNKOWOŚCI

• ZASADY RACHUNKOWOŚCI OBOWIĄZUJĄCE OD 1 STYCZNIA 2018 ROKU

Grupa Kapitałowa począwszy od 1 stycznia 2018 roku klasyfikuje kredyty i pożyczki udzielone klientom do następujących kategorii:

- nieprzeznaczone do obrotu obowiązkowo wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat,
- wyceniane do wartości godziwej przez inne dochody całkowite,
- wyceniane według zamortyzowanego kosztu,
- instrumenty finansowe przeznaczone do obrotu.

Zasady klasyfikacji i wyceny kredytów i pożyczek udzielonych klientom zostały opisane w nocie 4 „MSSF 9 Instrumenty finansowe”.

• ZASADY RACHUNKOWOŚCI OBOWIĄZUJĄCE DO 31 GRUDNIA 2017 ROKU

Szczegółowy opis stosowanych polityk rachunkowości w tym zakresie został ujęty w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym Grupy Kapitałowej za 2017 rok.

INFORMACJE FINANSOWE

KREDYTY I POŻYCZKI UDZIELONE KLIENTOM	31.03.2018	01.01.2018	31.12.2017
	Wartość netto	wartość netto	Wartość netto
Kredyty i pożyczki udzielone klientom (bez korekty z tytułu rachunkowości zabezpieczeń wartości godziwej)	202 788	200 464	205 629
Korekta z tytułu rachunkowości zabezpieczeń wartości godziwej	-	(1)	(1)
Razem kredyty i pożyczki udzielone klientom	202 788	200 463	205 628

KREDYTY I POŻYCZKI UDZIELONE KLIENTOM (bez korekty z tytułu rachunkowości zabezpieczeń wartości godziwej)	31.03.2018	01.01.2018	31.12.2017
wyceniane według zamortyzowanego kosztu, w tym:	201 756	199 394	205 629
dłużne papiery wartościowe			4 368
nieprzeznaczone do obrotu obowiązkowo wycenione do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	1 032	1 070	
wyceniane do wartości godziwej przez inne dochody całkowite	-	-	
Razem	202 788	200 464	205 629

Obligacje korporacyjne i komunalne, które zgodnie z MSR 39 spełniały definicję kredytów i pożyczek, były prezentowane w pozycji „Kredyty i pożyczki udzielone klientom”. Po wejściu w życie MSSF 9, z uwagi na fakt, że papiery te spełniają kryterium testu SPPI oraz są klasyfikowane do modelu biznesowego „utrzymywane dla przepływów pieniężnych”, są kwalifikowane do kategorii aktywów finansowych wycenianych według zamortyzowanego kosztu i prezentowane w pozycji dedykowanej papierom wartościowym wycenianym według zamortyzowanego kosztu.

KREDYTY I POŻYCZKI UDZIELONE KLIENTOM (bez korekty z tytułu rachunkowości zabezpieczeń wartości godziwej) 31.03.2018	nieprzeznaczone do obrotu obowiązkowo wycenione do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat		wyceniane do wartości godziwej przez inne dochody całkowite		wyceniane według zamortyzowanego kosztu		
	Wartość netto	Wartość brutto	Wartość netto	Wartość brutto	Odpisy na oczekiwane straty kredytowe	Odpisy na oczekiwane straty kredytowe	Wartość netto
Kredyty	1 032	-	-	-	199 215	(10 561)	188 654
mieszaniowe	35	-	-	-	109 729	(3 076)	106 653
gospodarcze	172	-	-	-	63 423	(5 305)	58 118
konsumpcyjne	825	-	-	-	26 063	(2 180)	23 883
Transakcje z przyrzeczeniem sprzedaży	-	-	-	-	26	-	26
Należności z tytułu leasingu finansowego	-	-	-	-	13 544	(468)	13 076
Razem	1 032	-	-	-	212 785	(11 029)	201 756

KREDYTY I POŻYCZKI UDZIELONE KLIENTOM (bez korekty z tytułu rachunkowości zabezpieczeń wartości godziwej) 31.12.2017	wyceniane według zamortyzowanego kosztu		
	Wartość brutto	Odpis z tytułu utraty wartości należności	Wartość netto
Kredyty	194 936	(7 363)	187 573
mieszkaniowe	108 163	(1 972)	106 191
gospodarcze	60 497	(3 705)	56 792
konsumpcyjne	26 276	(1 686)	24 590
Dłużne papiery wartościowe	4 378	(10)	4 368
obligacje korporacyjne	1 859	(4)	1 855
obligacje komunalne	2 519	(6)	2 513
Transakcje z przyrzeczeniem sprzedaży	902	-	902
Należności z tytułu leasingu finansowego	13 236	(450)	12 786
Razem	213 452	(7 823)	205 629

KREDYTY I POŻYCZKI UDZIELONE KLIENTOM WEDŁUG SEGMENTÓW KLIENTA (bez korekty z tytułu rachunkowości zabezpieczeń wartości godziwej)	31.03.2018	31.12.2017
Kredyty i pożyczki udzielone klientom brutto, w tym:	213 817	213 452
bankowości hipotecznej	103 215	101 544
korporacyjne (w tym transakcje z przyrzeczeniem sprzedaży)	51 865	56 056
bankowości detalicznej i prywatnej	26 902	26 288
małych i średnich przedsiębiorstw	31 835	29 564
Odpisy z tytułu utraty wartości kredytów i pożyczek	(11 029)	(7 823)
Kredyty i pożyczki udzielone klientom netto	202 788	205 629

Informacje w zakresie ekspozycji na ryzyko kredytowe dla kredytów i pożyczek udzielonych wycenianych według zamortyzowanego kosztu lub do wartości godziwej przez inne dochody całkowite zostały szerzej opisane dla roku 2018 w nocie 28 „Oczekiwane straty kredytowe i modyfikacje” oraz dla roku 2017 w nocie 29 „Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości aktywów finansowych – zgodnie z MSR 39.”

28. OCZEKIWANE STRATY KREDYTOWE I MODYFIKACJE

SZACUNKI I OCENY – OBOWIĄZUJĄCE OD 1 STYCZNIA 2018 ROKU

Odpis na oczekiwane straty kredytowe jest ujmowany w sprawozdaniu finansowym w następujący sposób:

- Aktywa finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu: odpis pomniejsza wartość bilansową brutto aktywa finansowego; zmiany wysokości odpisów odnoszone są do rachunku zysków i strat;
- Zobowiązania pozabilansowe o charakterze kredytowym oraz gwarancje finansowe: odpis prezentowany jest jako rezerwa po stronie zobowiązań; zmiany wysokości odpisów odnoszone są do rachunku zysków i strat;
- Instrumenty finansowe wyceniane do wartości godziwej przez pozostałe dochody całkowite: wartość bilansowa aktywa ujętego w wartości godziwej nie jest dodatkowo pomniejszana o wysokość odpisów; zmiana wyceny jest każdorazowo rozdzielana jednak na komponent związany z utratą wartości – ujmowany w rachunku wyników i komponent związany z pozostałymi zmianami wyceny do wartości godziwej – ujmowany w pozostałych dochodach całkowitych.

Szczegółowy opis zmian w obszarze utraty wartości obowiązujących od 1 stycznia 2018 roku w związku z wdrożeniem MSSF 9 został opisany w nocie 4 „MSSF 9 Instrumenty finansowe”.

ODPISY AKTUALIZUJĄCE Z TYTUŁU UTRATY WARTOŚCI AKTYWÓW FINANSOWYCH

W obszarze utraty wartości Grupa stosuje MSSF 9, który opiera się na koncepcji strat oczekiwanych. Sposób szacowania odpisów na oczekiwane straty kredytowe opisano w nocie 4 „MSSF 9 Instrumenty finansowe”.

AKTYWA FINANSOWE

WEDŁUG MODELU WYCENY	Wartość brutto - aktywów, w przypadku których nie nastąpił znaczny wzrost ryzyka kredytowego od momentu ich początkowego ujęcia (faza 1)	Odpisy na oczekiwane straty kredytowe (faza 1)	Wartość brutto - aktywów, w przypadku których nastąpił znaczny wzrost ryzyka kredytowego od momentu ich początkowego ujęcia, lecz które nie są dotknięte utratą wartości ze względu na ryzyko kredytowe (faza 2)	Odpisy na oczekiwane straty kredytowe (faza 2)	Wartość brutto - aktywów dotkniętych utratą wartości ze względu na ryzyko kredytowe (faza 3)	w tym: odsetki kontraktowe (niepracujące) objęte odpisem	w tym: aktywa z utratą wartości	Odpisy na oczekiwane straty kredytowe (faza 3)	Razem wartość brutto	Razem odpisy na oczekiwane straty kredytowe
Wyceniane do wartości godziwej przez inne dochody całkowite										
należności od banków	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
papiery wartościowe	44 544	(23)	-	-	605	-	605	(147)	45 149	(170)
kredyty	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
inne aktywa finansowe	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Razem	44 544	(23)	-	-	605	-	605	(147)	45 149	(170)
w tym: aktywa finansowe z utratą wartości w momencie początkowego ujęcia - POCI	-	-	-	-	472	-	472	(14)	472	(14)
Wyceniane według zamortyzowanego kosztu										
należności od banków	3 765	(2)	-	-	-	-	-	-	3 765	(2)
papiery wartościowe	7 066	(13)	-	-	3	-	-	(3)	7 069	(16)
obligacje skarbowe	2 506	(2)	-	-	-	-	-	-	2 506	(2)
pozostałe	4 560	(11)	-	-	3	-	-	(3)	4 563	(14)
kredyty	183 050	(524)	14 805	(1 122)	14 930	2 343	11 546	(9 383)	212 785	(11 029)
inne aktywa finansowe	2 875	(100)	-	-	-	-	-	-	2 875	(100)
Razem	196 756	(639)	14 805	(1 122)	14 933	2 343	11 546	(9 386)	226 494	(11 147)
w tym: aktywa finansowe z utratą wartości w momencie początkowego ujęcia - POCI	-	-	-	-	237	-	237	(98)	237	(98)

WEDŁUG RODZAJU AKTYWA FINANSOWEGO	Wartość brutto - aktywów, w przypadku których nie nastąpił znaczny wzrost ryzyka kredytowego od momentu ich początkowego ujęcia (faza 1)	Odписы na oczekiwane straty kredytowe (faza 1)	Wartość brutto - aktywów, w przypadku których nastąpił znaczny wzrost ryzyka kredytowego od momentu ich początkowego ujęcia, lecz które nie są dotknięte utratą wartości ze względu na ryzyko kredytowe (faza 2)	Odписы na oczekiwane straty kredytowe (faza 2)	Wartość brutto - aktywów dotkniętych utratą wartości ze względu na ryzyko kredytowe (faza 3)	w tym: odsetki kontraktowe (niepracujące) objęte odpisem	w tym: aktywa z utratą wartości	Odписы na oczekiwane straty kredytowe (faza 3)	Razem wartość brutto	Razem odpisy na oczekiwane straty kredytowe
należności od banków	3 765	(2)	-	-	-	-	-	-	3 765	(2)
papiery wartościowe	51 610	(36)	-	-	608	-	605	(150)	52 218	(186)
obligacje skarbowe	2 506	(2)	-	-	-	-	-	-	2 506	(2)
pozostałe	4 560	(11)	-	-	3	-	-	(3)	4 563	(14)
kredyty	183 050	(524)	14 805	(1 122)	14 930	2 343	11 546	(9 383)	212 785	(11 029)
mieszkaniowe	101 505	(65)	4 659	(432)	3 565	737	2 753	(2 579)	109 729	(3 076)
gospodarcze	49 927	(297)	5 409	(368)	8 087	1 222	5 911	(4 640)	63 423	(5 305)
konsumpcyjne	21 922	(140)	1 675	(245)	2 466	384	2 070	(1 795)	26 063	(2 180)
transakcje z przyrzeczeniem sprzedaży	26	-	-	-	-	-	-	-	26	-
należności z tytułu leasingu finansowego	9 670	(22)	3 062	(77)	812	-	812	(369)	13 544	(468)
inne aktywa finansowe	2 875	(100)	-	-	-	-	-	-	2 875	(100)
Razem	241 300	(662)	14 805	(1 122)	15 538	2 343	12 151	(9 533)	271 643	(11 317)
w tym: aktywa finansowe z utratą wartości w momencie początkowego ujęcia - POCI	-	-	-	-	709	-	709	(112)	709	(112)

WSKAŹNIK JAKOŚCI KREDYTOWEJ (bez korekty z tytułu rachunkowości zabezpieczeń wartości godziwej)	31.03.2018	31.12.2017
Udział ekspozycji z rozpoznaną utratą wartości	5,4%	5,5%

Wskaźnik udziału ekspozycji z rozpoznaną utratą wartości został wyznaczony dla ekspozycji wycenianych wg zamortyzowanego kosztu oraz kredytów wycenianych do wartości godziwej przez pozostałe dochody całkowite pomniejszonych o odsetki niepracujące (w pełni pokryte odpisem).

ODPISY AKTUALIZUJĄCE Z TYTUŁU UTRATY WARTOŚCI AKTYWÓW FINANSOWYCH

ZMIANY DOTYCZĄCE ODPIŚW NA OCZEKIWANE STRATY KREDYTOWE DLA AKTYWÓW FINANSOWYCH WEDŁUG MODELU WYCENY	Wartość na 31 grudnia 2017 roku	Zmiany wynikające z wdrożenia MSSF 9	Wartość na 1 stycznia 2018 roku (zmieniony)	Zwiększenia w związku z utworzeniem i nabyciem	Zmniejszenia w związku z zaprzestaniem ujmowania	Zmiany wynikające ze zmiany ryzyka kredytowego (netto)	Zmiany wynikające z modyfikacji bez zaprzestania ujmowania (netto)	Zmiany wynikające z aktualizacji stosowanej metody dokonywania oszacowań (netto)	Zmniejszenie stanu odpisów z tytułu utraty wartości w związku ze spisaniem	Zmiany z tytułu różnic kursowych z przeliczenia jednostek zagranicznych	Inne korekty	Wartość na koniec okresu
Inwestycyjne papiery wartościowe dostępne do sprzedaży	326	(326)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Wycenianych do wartości godziwej przez inne dochody całkowite papiery wartościowe	-	173	173	-	(1)	(3)	-	-	-	1	-	170
Razem	-	173	173	-	(1)	(3)	-	-	-	1	-	170
Wycenianych według zamortyzowanego kosztu												
należności od banków	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	2
papiery wartościowe	-	14	14	3	-	(2)	-	-	-	-	1	16
kredyty	7 823	2 843	10 666	163	(102)	263	13	-	(113)	10	129	11 029
mieszkaniowe	1 972	1 060	3 032	14	(16)	59	2	-	(54)	2	37	3 076
gospodarcze	3 705	1 421	5 126	67	(19)	102	10	-	(15)	6	28	5 305
konsumpcyjne	1 686	375	2 061	28	(10)	82	1	-	(43)	2	59	2 180
dłużne papiery wartościowe	10	(10)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
dłużne papiery wartościowe (korporacyjne)	4	(4)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
dłużne papiery wartościowe (komunalne)	6	(6)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
transakcje z przyrzeczeniem sprzedaży	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
należności z tytułu leasingu finansowego	450	(3)	447	54	(57)	20	-	-	(1)	-	5	468
inne aktywa finansowe	100	-	100	-	-	-	-	-	-	-	-	100
Razem	7 923	2 857	10 780	168	(102)	261	13	-	(113)	10	130	11 147
Razem odpisy na oczekiwane straty kredytowe dla aktywów finansowych	8 249	2 704	10 953	168	(103)	258	13	-	(113)	11	130	11 317

ZMIANY DOTYCZĄCE ODPISÓW NA OCZEKIWANE STRATY KREDYTOWE DLA AKTYWÓW FINANSOWYCH WEDŁUG RODZAJU AKTYWA FINANSOWEGO	Wartość na 31 grudnia 2017 roku	Zmiany wynikające z wdrożenia MSSF 9 ¹	Wartość na 1 stycznia 2018 roku (zmieniony)	Zwiększenia w związku z utworzeniem i nabyciem	Zmniejszenia w związku z zaprzestaniem ujmowania	Zmiany wynikające ze zmiany ryzyka kredytowego (netto)	Zmiany wynikające z modyfikacji bez zaprzestania ujmowania (netto)	Zmiany wynikające z aktualizacji stosowanej metody dokonywania oszacowań (netto)	Zmniejszenie stanu odpisów z tytułu utraty wartości w związku ze spisaniem	Zmiany z tytułu różnic kursowych z przeliczenia jednostek zagranicznych	Inne korekty	Wartość na koniec okresu
należności od banków	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	2
papiery wartościowe	326	(139)	187	3	(1)	(5)	-	-	-	1	1	186
kredyty	7 823	2 843	10 666	163	(102)	263	13	-	(113)	10	129	11 029
mieszkaniowe	1 972	1 060	3 032	14	(16)	59	2	-	(54)	2	37	3 076
gospodarcze	3 705	1 421	5 126	67	(19)	102	10	-	(15)	6	28	5 305
konsumpcyjne	1 686	375	2 061	28	(10)	82	1	-	(43)	2	59	2 180
dłużne papiery wartościowe	10	(10)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
dłużne papiery wartościowe (korporacyjne)	4	(4)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
dłużne papiery wartościowe (komunalne)	6	(6)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
transakcje z przyrzeczeniem sprzedaży	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
należności z tytułu leasingu finansowego	450	(3)	447	54	(57)	20	-	-	(1)	-	5	468
inne aktywa finansowe	100	-	100	-	-	-	-	-	-	-	-	100
Razem odpisy na oczekiwane straty kredytowe dla aktywów finansowych	8 249	2 704	10 953	168	(103)	258	13	-	(113)	11	130	11 317

¹ z tytułu rozpoznania utraty wartości kredytów w kwocie 363 milionów PLN, z tytułu uwzględnienia odsetek niepracujących ujętych w wartości bilansowej brutto w kwocie 2 480 milionów PLN oraz z tytułu rozwiązania odpisów na papiery wartościowe w kwocie 139 miliony PLN.

AKTYWA FINANSOWE Z UTRATĄ WARTOŚCI W MOMENCIE POCZĄTKOWEGO UJĘCIA - POCI

Łączna wartość nabytych bądź udzielonych aktywów finansowych z utratą wartości w okresie zakończonym 31 marca 2018 roku wyniosła 597 milionów PLN.

ZAKUPIONE/UTWORZONE AKTYWA FINANSOWE DOTKNIĘTE UTRATĄ WARTOŚCI ZE WZGLĘDU NA RYZYKO KREDYTOWE (POCI) - 31.03.2018	Wartość brutto	Odpisy	Wartość netto
Papiery wartościowe	472	(14)	458
wyceniane do wartości godziwej przez inne dochody całkowite	472	(14)	458
wyceniane według zamortyzowanego kosztu	-	-	-
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	235	(98)	137
wyceniane do wartości godziwej przez inne dochody całkowite	-	-	-
wyceniane według zamortyzowanego kosztu	235	(98)	137
Inne aktywa finansowe	2	-	2
Razem	709	(112)	597

ZMIANY DOTYCZĄCE ODPIŚW DLA ZAKUPIONYCH/UTWORZONYCH AKTYWÓW FINANSOWYCH DOTKNIĘTYCH UTRATĄ WARTOŚCI ZE WZGLĘDU NA RYZYKO KREDYTOWE (POCI) - 1 KWARTAŁ 2018	Wartość na początek okresu	Zwiększenia w związku z utworzeniem i nabyciem	Zmniejszenia w związku z zaprzestaniem ujmowania	Zmiany wynikające ze zmiany ryzyka kredytowego (netto)	Zmiany wynikające z modyfikacji bez zaprzestania ujmowania (netto)	Zmiany wynikające z aktualizacji stosowanej metody dokonywania oszczędności (netto)	Zmniejszenie stanu odpisów z tytułu utraty wartości w związku ze spisaniem	Zmiany z tytułu różnic kursowych z przeliczenia jednostek zagranicznych	Inne korekty	Wartość na koniec okresu
Papiery wartościowe	15	-	-	(1)	-	-	-	-	-	14
wyceniane do wartości godziwej przez inne dochody całkowite	15	-	-	(1)	-	-	-	-	-	14
wyceniane według zamortyzowanego kosztu	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	117	2	(1)	(17)	-	-	(9)	-	6	98
wyceniane do wartości godziwej przez inne dochody całkowite	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
wyceniane według zamortyzowanego kosztu	117	2	(1)	(17)	-	-	(9)	-	6	98
Inne aktywa finansowe	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Razem	132	2	(1)	(18)	-	-	(9)	-	6	112

29. ODPISY AKTUALIZUJĄCE Z TYTUŁU UTRATY WARTOŚCI AKTYWÓW FINANSOWYCH – ZGODNIE Z MSR 39

SZACUNKI I OCENY – OBOWIĄZUJĄCE DO 31 GRUDNIA 2017 ROKU

Szczegółowy opis stosowanych polityk rachunkowości w tym zakresie opisany został w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym Grupy Kapitałowej za 2017 rok w nocie 27 „Kredyty i pożyczki udzielone klientom” oraz w nocie 26 „Papiery wartościowe”.

INFORMACJE FINANSOWE – OBOWIĄZUJĄCE DO 31 GRUDNIA 2017 ROKU

NALEŻNOŚCI OD BANKÓW

NALEŻNOŚCI OD BANKÓW - EKSPOZYCJE GRUPY KAPITAŁOWEJ NA RYZYKO KREDYTOWE	Zaangażowanie 31.12.2017
Należności z rozpoznaną utratą wartości, w tym:	
oceniane metodą indywidualizowaną	-
Należności bez rozpoznanej utraty wartości, nieprzeterminowane	5 233
Razem brutto	5 233

PAPIERY WARTOŚCIOWE

INWESTYCYJNE DŁUŻNE PAPIERY WARTOŚCIOWE DOSTĘPNE DO SPRZEDAŻY - EKSPOZYCJA GRUPY KAPITAŁOWEJ NA RYZYKO KREDYTOWE	Zaangażowanie 31.12.2017
z rozpoznaną utratą wartości, metoda zindywidualizowana	822
bez rozpoznanej utraty wartości, nieprzeterminowane	42 619
z ratingiem zewnętrznym	37 472
z ratingiem wewnętrznym	5 147
Razem brutto	43 441
Odpisy z tytułu utraty wartości	(249)
Razem netto	43 192

KREDYTY I POŻYCZKI UDZIELONE KLIENTOM

KREDYTY I POŻYCZKI UDZIELONE KLIENTOM WEDŁUG METOD KALKULACJI ODPISÓW	31.12.2017		
	Wartość brutto	Odpisy z tytułu utraty wartości	Wartość netto
metoda zindywidualizowana, w tym:	5 420	(2 103)	3 317
ze stwierdzoną utratą wartości	4 346	(2 097)	2 249
bez stwierdzonej utraty wartości	1 074	(6)	1 068
metoda portfelowa	7 354	(5 000)	2 354
ze stwierdzoną utratą wartości	7 332	(5 000)	2 332
bez stwierdzonej utraty wartości	22	-	22
metoda grupowa (IBNR)	200 678	(720)	199 958
Razem	213 452	(7 823)	205 629

KREDYTY I POŻYCZKI UDZIELONE KLIENTOM - EKSPOZYCJA GRUPY KAPITAŁOWEJ NA RYZYKO KREDYTOWE	31.12.2017		
	Wartość brutto	Odpisy z tytułu utraty wartości	Wartość netto
z rozpoznaną utratą wartości, w tym:	11 678	(7 097)	4 581
oceniane metodą zindywidualizowaną	4 346	(2 097)	2 249
bez rozpoznanej utraty wartości, w tym:	201 774	(726)	201 048
z rozpoznaną przesłanką indywidualną	1 074	(6)	1 068
nieprzeterminowane	763	(4)	759
przeterminowane	311	(2)	309
bez rozpoznanej przesłanki indywidualnej/IBNR	200 700	(720)	199 980
nieprzeterminowane	195 643	(544)	195 099
przeterminowane	5 057	(176)	4 881
Razem	213 452	(7 823)	205 629

WSKAŹNIKI JAKOŚCI KREDYTOWEJ (W %)	31.12.2017
Udział kredytów z rozpoznaną utratą wartości	5,5%
Wskaźnik pokrycia kredytów z rozpoznaną utratą wartości ¹	67,0%
Udział kredytów opóźnionych w spłacie powyżej 90 dni w stosunku do wartości brutto	4,2%

¹ Wskaźnik pokrycia kredytów z rozpoznaną utratą wartości jest liczony jako iloraz całości odpisu (zarówno dla kredytów i pożyczek udzielonych klientom z rozpoznaną utratą wartości, jak i IBNR) oraz wartości ekspozycji brutto kredytów i pożyczek udzielonych klientom z rozpoznaną utratą wartości.

INNE AKTYWA FINANSOWE

INNE AKTYWA FINANSOWE	31.12.2017		
	nieprzeterminowane	przeterminowane	RAZEM
z rozpoznaną utratą wartości	-	99	99
bez rozpoznanej utraty wartości	2 368	10	2 378
Razem brutto	2 368	109	2 477
Odpisy z tytułu utraty wartości	-	(100)	(100)
Razem według wartości bilansowej (netto)	2 368	9	2 377

ODPISY AKTUALIZUJĄCE Z TYTUŁU UTRATY WARTOŚCI AKTYWÓW FINANSOWYCH

ODPISY Z TYTUŁU UTRATY WARTOŚCI PAPIERÓW WARTOŚCIOWYCH - UZGODNIENIE RUCHU W 1 KWARTALE 2017 ROKU	Wartość na początek okresu	Utworzenie w okresie	Rozwiązanie w okresie	Spisania aktywów i rozliczenia	Inne	Wartość na koniec okresu	Utworzenie netto - wpływ na rachunek zysków i strat
Dłużne papiery wartościowe	277	7	-	-	(5)	279	(7)
Kapitałowe papiery wartościowe	67	-	(18)	-	-	49	18
Razem	344	7	(18)	-	(5)	328	11

ODPISY Z TYTUŁU UTRATY WARTOŚCI KREDYTÓW I POŻYCZEK UDZIELONYCH KLIENTOM - UZGODNIENIE RUCHU W 1 KWARTALE 2017 ROKU	Wartość na początek okresu	Utworzenie w okresie	Rozwiązanie w okresie	Spisania aktywów i rozliczenia	Inne, w tym z tytułu nabycia jednostek zależnych	Wartość na koniec okresu	Odzyski z ekspozycji spisanych	Utworzenie netto wpływ na rachunek zysków i strat
kredyty mieszkaniowe	2 200	199	(124)	(51)	(45)	2 179	-	(75)
kredyty gospodarcze	3 807	469	(308)	(87)	(30)	3 851	-	(161)
kredyty konsumpcyjne	1 471	307	(186)	(10)	(7)	1 575	-	(121)
dłużne papiery wartościowe (korporacyjne)	69	1	-	-	-	70	-	(1)
dłużne papiery wartościowe (komunalne)	8	-	(2)	-	-	6	-	2
należności z tytułu leasingu finansowego	448	71	(50)	(4)	(3)	462	-	(21)
Razem	8 003	1 047	(670)	(152)	(85)	8 143	-	(377)

30. AKTYWA TRWAŁE PRZEZNACZONE DO SPRZEDAŻY

AKTYWA TRWAŁE PRZEZNACZONE DO SPRZEDAŻY	31.03.2018	31.12.2017
Grunty i budynki	154	148
Inne	-	9
Razem brutto	154	157
Odpisy z tytułu utraty wartości	(19)	(19)
Razem	135	138

31. WARTOŚCI NIEMATERIALNE I RZECZOWE AKTYWA TRWAŁE

WARTOŚCI NIEMATERIALNE

WARTOŚCI NIEMATERIALNE	31.03.2018	31.12.2017
Oprogramowanie	1 493	1 542
Wartość firmy	1 263	1 263
Przyszłe zyski z zawartych umów ubezpieczeniowych	63	66
Relacje z klientami	82	88
Inne, w tym nakłady	260	283
Razem	3 161	3 242

WARTOŚĆ FIRMY

Wartość firmy netto	31.03.2018	31.12.2017
Nordea Bank Polska SA	863	863
PKO Życie Towarzystwo Ubezpieczeń SA	91	91
PKO Leasing Pro SA	31	31
Raiffeisen - Leasing Polska SA i jej spółki zależne	57	57
PKO Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych SA	150	150
PKO BP BANKOWY PTE SA	51	51
Aktywa przejęte od spółki CFP Sp. z o.o.	8	8
ZenCard Sp. z o.o.	12	12
Razem	1 263	1 263

RZECZOWE AKTYWA TRWAŁE

RZECZOWE AKTYWA TRWAŁE	31.03.2018	31.12.2017
Grunty i budynki	1 623	1 629
Maszyny i urządzenia	442	437
Środki trwałe w budowie	70	123
Inne	739	726
Razem	2 874	2 915

LEASING OPERACYJNY – LEASINGODAWCA

AKTYWA ODDANE W LEASING	31.03.2018	31.12.2017
Środki transportu	344	313
Nieruchomości	63	70
Maszyny i urządzenia	6	6
Razem	413	389

32. INNE AKTYWA

ZASADY RACHUNKOWOŚCI

Aktywa finansowe ujęte w tej pozycji wycenia się w kwocie wymaganej zapłaty, obejmującej również ewentualne odsetki od tych aktywów, z uwzględnieniem odpisów z tytułu utraty wartości. Aktywa niefinansowe wycenia się zgodnie z zasadami wyceny obowiązującymi dla poszczególnych kategorii aktywów ujętych w tej pozycji.

INFORMACJE FINANSOWE

INNE AKTYWA ¹	31.03.2018	31.12.2017
Rozrachunki z tytułu transakcji zrealizowanych przy użyciu kart	1 529	1 136
Rozliczenie instrumentów finansowych (w tym nierozliczone premie z tytułu opcji)	439	284
Należności z tytułu rozliczeń gotówkowych	145	158
Należności i rozliczenia z tytułu obrotu papierami wartościowymi	56	94
Rozliczenia z tytułu sprzedaży waluty	2	2
Zapasy	161	186
Aktywa do zbycia	94	107
Czynne rozliczenia międzyokresowe kosztów	325	286
Należności od odbiorców	190	209
Należności z tytułu podatku VAT	171	114
Należności i udział reasekuratorów w rezerwach techniczno - ubezpieczeniowych	491	472
Pozostałe	92	63
Razem	3 695	3 111
w tym: inne aktywa finansowe	2 875	2 377

¹ Na 31 marca 2018 roku pozycja „Zapasy” została włączona do noty „Inne aktywa” - przekształcono dane porównawcze na 31 grudnia 2017 roku.

INNE AKTYWA - ZAPASY	31.03.2018	31.12.2017
Towary	163	190
Wyroby gotowe	-	10
Inwestycje budowlane do sprzedaży	12	-
Materiały	7	7
Odpisy aktualizujące wartość zapasów	(21)	(21)
Razem	161	186

Informacje w zakresie ekspozycji na ryzyko kredytowe dla innych aktywów finansowych zostały szerzej opisane dla roku 2018 w nocie 28 „Oczekiwane straty kredytowe i modyfikacje” oraz dla roku 2017 w nocie 29 „Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości aktywów finansowych – zgodnie z MSR 39”.

33. ZOBOWIĄZANIA WOBEC BANKÓW

ZOBOWIĄZANIA WOBEC BANKÓW	31.03.2018	31.12.2017
Wyceniane według zamortyzowanego kosztu:	1 866	4 558
Otrzymane kredyty i pożyczki ¹	156	2 785
Depozyty banków	1 002	1 077
Transakcje z przyrzeczeniem odkupu	46	-
Rachunki bieżące	621	653
Inne depozyty z rynku pieniężnego	41	43
Razem	1 866	4 558

¹ Pozycja „Otrzymane kredyty i pożyczki” została zaprezentowana szczegółowo w nocie 35 „Otrzymane kredyty i pożyczki”

34. ZOBOWIĄZANIA WOBEC KLIENTÓW

ZOBOWIĄZANIA WOBEC KLIENTÓW	31.03.2018	31.12.2017
Wyceniane według zamortyzowanego kosztu:	218 715	220 614
Zobowiązania wobec ludności	152 424	151 161
Środki na rachunkach bieżących i depozyty O/N	90 059	86 819
Depozyty terminowe	61 772	64 126
Pozostałe zobowiązania	593	216
Zobowiązania wobec podmiotów gospodarczych	50 197	52 667
Środki na rachunkach bieżących i depozyty O/N	33 570	40 070
Depozyty terminowe	14 627	11 613
Transakcje z przyrzeczeniem odkupu	1 244	48
Pozostałe zobowiązania	756	936
Zobowiązania wobec jednostek budżetowych	10 937	11 409
Środki na rachunkach bieżących i depozyty O/N	9 314	9 555
Depozyty terminowe	1 581	1 820
Pozostałe zobowiązania	42	34
Otrzymane kredyty i pożyczki ¹	3 465	3 563
Zobowiązania z tytułu produktów ubezpieczeniowych ²	1 692	1 814
Unit-Linked	1 690	1 811
Polisolokaty	2	3
Razem	218 715	220 614

¹ Pozycja „Otrzymane kredyty i pożyczki” została zaprezentowana szczegółowo w nocie 35 „Otrzymane kredyty i pożyczki”

² W nocie „Zobowiązania wobec klientów” ujęto zobowiązania z tytułu produktów ubezpieczeniowych (Unit-Linked i Polisolokaty)

ZOBOWIĄZANIA WOBEC KLIENTÓW WEDŁUG SEGMENTU KLIENTA	31.03.2018	31.12.2017
bankowości detalicznej i prywatnej	144 415	142 484
korporacyjne	44 432	48 570
małych i średnich przedsiębiorstw	23 459	24 127
otrzymane kredyty i pożyczki	3 465	3 563
transakcje z przyrzeczeniem odkupu	1 244	48
pozostałe zobowiązania (w tym zobowiązania z tytułu produktów ubezpieczeniowych)	1 700	1 822
Razem	218 715	220 614

35. OTRZYMANE KREDYTY I POŻYCZKI

OTRZYMANE KREDYTY I POŻYCZKI	31.03.2018	31.12.2017
Od banków	156	2 785
Nordea Bank AB	-	2 596
Od międzynarodowych instytucji finansowych	3 465	3 557
Europejski Bank Inwestycyjny	1 803	1 820
Bank Rozwoju Rady Europy	1 261	1 282
Europejski Bank Odbudowy i Rozwoju	152	169
Międzynarodowa Korporacja Finansowa	235	273
Międzynarodowe Instytucje Finansowe Ukrainy	14	13
Od innych instytucji finansowych	-	6
Razem	3 621	6 348

8 lutego 2018 roku Bank dokonał całkowitej i ostatecznej wcześniejszej spłaty linii kredytowej udzielonej przez Nordea Bank AB (publ) na podstawie umowy z dnia 1 kwietnia 2014 roku. Linia kredytowa pierwotnie była udzielona na okres 7 lat, tym samym Bank dokonał jej przedterminowej spłaty 3 lata przed pierwotnym terminem zapadalności. W związku z dokonaną spłatą linii kredytowej, na podstawie odrębnej umowy nastąpi zwolnienie ustanowionego zabezpieczenia wierzytelności z tytułu portfela hipotecznego. Spłata linii kredytowej przed terminem oznacza, iż wyników Grupy nie będą już obciążać koszty odsetkowe związane z przedmiotową linią kredytową.

36. ZOBOWIĄZANIA Z TYTUŁU DZIAŁALNOŚCI UBEZPIECZENIOWEJ

ZOBOWIĄZANIA Z TYTUŁU DZIAŁALNOŚCI UBEZPIECZENIOWEJ ¹	31.03.2018	31.12.2017
Rezerwy techniczno - ubezpieczeniowe	965	882
Zobowiązania z tytułu kontraktów inwestycyjnych ubezpieczyciela w podziale na:	292	303
produkt "Bezpieczny Kapitał"	281	292
produkty strukturyzowane	11	11
Razem	1 257	1 185

¹ Z noty „Zobowiązania z tytułu działalności ubezpieczeniowej” przeniesiono do noty „Zobowiązania wobec klientów” zobowiązania z tytułu produktów ubezpieczeniowych (Unit-Linked i Polisolokaty)

37. ZOBOWIĄZANIA Z TYTUŁU EMISJI DŁUŻNYCH PAPIERÓW WARTOŚCIOWYCH

ZOBOWIĄZANIA Z TYTUŁU EMISJI DŁUŻNYCH PAPIERÓW WARTOŚCIOWYCH	31.03.2018	31.12.2017
Wyceniane według zamortyzowanego kosztu:	26 267	23 932
obligacje wyemitowane przez PKO Finance AB	5 743	5 882
obligacje wyemitowane przez PKO Bank Polski SA	5 251	5 204
obligacje wyemitowane przez Grupę Kapitałową PKO Leasing SA ¹	1 560	1 593
obligacje wyemitowane przez PKO Bank Hipoteczny SA	2 701	2 406
obligacje wyemitowane przez KREDOBANK SA	4	-
hipoteczne listy zastawne wyemitowane przez PKO Bank Hipoteczny SA	11 008	8 847
Razem	26 267	23 932

¹ w tym obligacje przejęte przez Grupę Kapitałową PKO Leasing SA w ramach nabycia Raiffeisen Leasing Polska SA.

INFORMACJA O EMISJI, WYKUPIE I SPŁACIE PAPIERÓW WARTOŚCIOWYCH

DODATKOWE INFORMACJE	01.01- 31.03.2018	01.01- 31.03.2017
emisja dłużnych papierów wartościowych w okresie (wartość nominalna)		
w PLN	1 737	1 541
w walucie oryginalnej (EUR)	2 121	2 113
w walucie oryginalnej (CHF)	-	-
wykup dłużnych papierów wartościowych w okresie (wartość nominalna)		
w PLN	1 502	921
w walucie oryginalnej (EUR)	-	-
w walucie oryginalnej (CHF)	-	-

W I kwartale 2018 roku w Spółkach Grupy Kapitałowej PKO Banku Polskiego SA miały miejsce następujące emisje, wykupy i spłaty papierów wartościowych (z uwzględnieniem stanu na 31 marca 2018 roku).

OBLIGACJE WYEMITOWANE PRZEZ PKO BANK POLSKI SA

Data emisji	Rodzaj oprocentowania	Oprocentowanie (index + marża)	Wartość nominalna	Waluta	Termin zapadalności	Wartość bilansowa na 31.03.2018	Wartość bilansowa na 31.12.2017
25.07.2017	stałe	0,75	750	EUR	25.07.2021	3 168	3 132
02.11.2017	stałe	0,30	400	CHF	02.11.2021	1 434	1 427
17.11.2017	zerokuponowe	-	650	PLN	17.05.2018	649	645
Razem						5 251	5 204

DOTYCZĄCE EMISJI OBLIGACJI PRZEZ SPÓŁKI GRUPY KAPITAŁOWEJ PKO BANKU POLSKIEGO SA

- PKO Bank Hipoteczny SA wyemitował 17 366 sztuk obligacji o łącznej wartości nominalnej 1 736,6 miliona PLN oraz wykupił 14 620 sztuk obligacji o łącznej wartości nominalnej 1 462 milionów PLN. Emisje obligacji spółki reguluje Umowa Programu Emisji Obligacji zawarta z PKO Bankiem Polskim SA. Jednocześnie zgodnie z Umową Gwarancyjną PKO Bank Polski SA pełni rolę gwaranta emisji obligacji do łącznej wysokości 2 000 milionów PLN.
- PKO Leasing SA wyemitował 271 611 sztuk obligacji o łącznej wartości nominalnej 271,6 miliona PLN oraz wykupił 230 609 sztuk obligacji o łącznej wartości nominalnej 230,6 miliona PLN. Emisje obligacji spółki reguluje Umowa Emisji Obligacji zawarta z PKO Bankiem Polskim SA.

- KREDOBANK SA wyemitował 31 810 sztuk obligacji o łącznej wartości nominalnej 31,8 miliona UAH. Emisja obligacji została przeprowadzona na podstawie prospektu emisyjnego zatwierdzonego przez Krajową Komisję Papierów Wartościowych i Rynku Papierów Wartościowych Ukrainy.

OBLIGACJE WYEMITOWANE PRZEZ PKO FINANCE AB

Data emisji	Rodzaj oprocentowania	Oprocentowanie	Wartość nominalna	Waluta	Termin zapadalności	Wartość bilansowa na 31.03.2018	Wartość bilansowa na 31.12.2017
25.07.2012	stałe	4,00	50	EUR	25.07.2022	217	211
26.09.2012	stałe	4,63	1 000	USD	26.09.2022	3 417	3 530
23.01.2014	stałe	2,32	500	EUR	23.01.2019	2 109	2 141
Razem						5 743	5 882

OBLIGACJE WYEMITOWANE PRZEZ GRUPĘ KAPITAŁOWĄ PKO LEASING SA

Data emisji	Rodzaj oprocentowania	Oprocentowanie (index + marża)	Wartość nominalna	Waluta	Termin zapadalności	Wartość bilansowa na 31.03.2018	Wartość bilansowa na 31.12.2017
01.12.2014 ¹	zmiennie/3M Wibur/papiery kuponowe	3M Wibur + 0,85% Class A Notes/3M Wibur + 1,55% Class B Notes	1 183	PLN	02.10.2025	1 191	1 262
01.06.2016	zmiennie/3M Wibur/papiery kuponowe	3M Wibur + 0,40%	73	PLN	01.06.2019	73	73
09.11.2017	stałe/papiery dyskontowe	dyskonto oparte na 3M Wibur + 0,35%	28	PLN	09.05.2018	28	28
10.11.2017	stałe/papiery dyskontowe	dyskonto oparte na 3M Wibur + 0,20%	101	PLN	12.02.2018	-	101
05.12.2017	stałe/papiery dyskontowe	dyskonto oparte na 3M Wibur + 0,20%	90	PLN	08.03.2018	-	90
20.12.2017	stałe/papiery dyskontowe	dyskonto oparte na 3M Wibur + 0,20%	39	PLN	21.03.2018	-	39
12.02.2018	stałe/papiery dyskontowe	dyskonto oparte na 3M Wibur + 0,20%	120	PLN	14.05.2018	120	-
08.03.2018	stałe/papiery dyskontowe	dyskonto oparte na 3M Wibur + 0,20%	97	PLN	08.06.2018	97	-
21.03.2018	stałe/papiery dyskontowe	dyskonto oparte na 3M Wibur + 0,20%	52	PLN	22.06.2018	51	-
Razem						1 560	1 593

¹ obligacje przejęte przez Grupę Kapitałową PKO Leasing SA w ramach nabycia Raiffeisen-Leasing Polska SA. Zabezpieczeniem spłaty obligacji są należności leasingowe będące przedmiotem sekurytyzacji (patrz nota 65 Informacje o sekurytyzacji portfela leasingowego i pakietowej sprzedaży wierzytelności).

OBLIGACJE WYEMITOWANE PRZEZ PKO BANK HIPOTECZNY SA

Data emisji	Rodzaj oprocentowania	Oprocentowanie (index + marża)	Wartość nominalna	Waluta	Termin zapadalności	Wartość bilansowa na 31.03.2018	Wartość bilansowa na 31.12.2017
07.08.2017	zerokuponowe	-	45	PLN	23.01.2018	-	41
15.09.2017	zerokuponowe	-	642	PLN	15.03.2018	-	639
29.09.2017	zerokuponowe	-	50	PLN	05.03.2018	-	50
29.09.2017	zerokuponowe	-	24	PLN	23.01.2018	-	23
02.10.2017	zerokuponowe	-	100	PLN	05.03.2018	-	100
12.10.2017	zerokuponowe	-	30	PLN	16.04.2018	30	30
16.10.2017	zerokuponowe	-	515	PLN	16.04.2018	514	512
16.10.2017	zerokuponowe	-	15	PLN	16.04.2018	15	15
20.10.2017	zerokuponowe	-	88	PLN	05.02.2018	-	88
20.10.2017	zerokuponowe	-	163	PLN	23.01.2018	-	160
25.10.2017	zerokuponowe	-	50	PLN	05.02.2018	-	50
26.10.2017	zerokuponowe	-	4	PLN	26.10.2018	4	4
02.11.2017	zerokuponowe	-	50	PLN	15.02.2018	-	50
02.11.2017	zerokuponowe	-	20	PLN	30.10.2018	20	20
15.11.2017	zerokuponowe	-	187	PLN	15.05.2018	186	185
01.12.2017	zerokuponowe	-	118	PLN	23.01.2018	-	117
15.12.2017	zerokuponowe	-	25	PLN	25.06.2018	25	25
20.12.2017	zerokuponowe	-	37	PLN	05.04.2018	37	37
20.12.2017	zerokuponowe	-	30	PLN	20.06.2018	30	30
20.12.2017	zerokuponowe	-	60	PLN	25.06.2017	60	59
27.12.2017	zerokuponowe	-	100	PLN	27.06.2018	99	99
29.12.2017	zerokuponowe	-	73	PLN	29.03.2018	-	72
09.01.2018	zerokuponowe	-	20	PLN	25.04.2018	20	-
23.01.2018	zerokuponowe	-	157	PLN	16.05.2018	157	-
23.01.2018	zerokuponowe	-	191	PLN	23.07.2018	190	-
31.01.2018	zerokuponowe	-	100	PLN	25.05.2018	100	-
05.02.2018	zerokuponowe	-	153	PLN	07.05.2018	153	-
09.02.2018	zerokuponowe	-	4	PLN	08.02.2019	4	-
15.02.2018	zerokuponowe	-	60	PLN	21.05.2018	60	-
19.02.2018	zerokuponowe	-	4	PLN	10.12.2018	4	-
05.03.2018	zerokuponowe	-	150	PLN	30.05.2018	149	-
15.03.2018	zerokuponowe	-	45	PLN	25.05.2018	45	-
15.03.2018	zerokuponowe	-	746	PLN	21.09.2018	739	-
29.03.2018	zerokuponowe	-	40	PLN	01.10.2018	39	-
29.03.2018	zerokuponowe	-	22	PLN	29.05.2018	21	-
Razem						2 701	2 406

OBLIGACJE WYEMITOWANE PRZEZ KREDOBANK SA

Data emisji	Rodzaj oprocentowania	Oprocentowanie (index + marża)	Wartość nominalna	Waluta	Termin zapadalności	Wartość bilansowa na 31.03.2018	Wartość bilansowa na 31.12.2017
01.12.2017	stałe	15%	32	UAH	25.11.2022	4	-
Razem						4	-

DOTYCZĄCE EMISJI LISTÓW ZASTAWNYCH PRZEZ PKO BANK HIPOTECZNY SA:

- PKO Bank Hipoteczny SA przeprowadził jedną emisję zagraniczną listów zastawnych denominowaną w EUR, skierowaną do inwestorów instytucjonalnych, o łącznej wartości nominalnej 500 milionów EUR; listy zastawne zostały nabyte przez inwestorów po cenie niższej w stosunku do wartości nominalnej i są notowane na giełdzie w Luksemburgu oraz w Warszawie.

LISTY ZASTAWNE WYEMITOWANE PRZEZ PKO BANK HIPOTECZNY SA

Data emisji	Rodzaj oprocentowania	Oprocentowanie (index + marża)	Wartość nominalna	Waluta	Termin zapadalności	Wartość bilansowa na 31.03.2018	Wartość bilansowa na 31.12.2017
11.12.2015	zmienne	WIBOR3M + 0,75	20	PLN	11.12.2020	20	18
27.04.2016	zmienne	WIBOR3M + 0,65	485	PLN	28.04.2021	489	487
17.06.2016	zmienne	WIBOR3M + 0,59	498	PLN	18.06.2021	499	498
24.10.2016	stałe	0,125	500	EUR	24.06.2022	2 098	2 079
02.02.2017	stałe	0,820	25	EUR	02.02.2024	105	105
30.03.2017	stałe	0,625	500	EUR	24.01.2023	2 102	2 093
28.04.2017	zmienne	WIBOR3M + 0,59	500	PLN	18.05.2022	501	497
22.06.2017	stałe	2,69	261	PLN	10.09.2021	265	263
27.09.2017	stałe	0,75	498	EUR	27.08.2024	2 104	2 084
27.10.2017	zmienne	WIBOR3M + 0,59	500	PLN	27.06.2023	499	498
02.11.2017	stałe	0,47	54	EUR	03.11.2022	228	225
22.03.2018	stałe	0,75	500	EUR	24.01.2024	2 098	-
Razem						11 008	8 847

38. ZOBOWIĄZANIA PODPORZĄDKOWANE

	Wartość nominalna w walucie	Oprocentowanie	Waluta	Okres	Warunki szczególne	Stan zobowiązania w PLN	
						31.03.2018	31.12.2017
Obligacje podporządkowane	1 700	3,36	PLN	28.08.2017 - 28.08.2027	prawo do dokonania przedterminowego wykupu w terminie 5 lat od daty emisji	1 705	1 720
Obligacje podporządkowane	1 000	3,31	PLN	05.03.2018 - 05.03.2028	prawo do dokonania przedterminowego wykupu w terminie 5 lat od daty emisji	1 002	-
Razem						2 707	1 720

Obligacje podporządkowane zostały za zgodą Komisji Nadzoru Finansowego przeznaczone na podwyższenie funduszy uzupełniających Grupy Kapitałowej.

28 lutego 2018 roku Bank uplasował emisję obligacji podporządkowanych o łącznej wartości nominalnej obligacji 1 000 milion PLN. Emisja została przeprowadzona w formie 10NC5. Wartość nominalna jednej obligacji wynosi 500 000 PLN, a cena emisyjna obligacji równa jest wartości nominalnej obligacji. Obligacje są oprocentowane w półrocznych okresach odsetkowych, odsetki od obligacji będą naliczane od wartości nominalnej, według zmiennej stopy procentowej równej stawce WIBOR 6M, powiększonej o marżę równą 150 p.b. p.a. w całym okresie emisji. 8 marca 2018 roku Komisja Nadzoru Finansowego wyraziła zgodę na przeznaczenie środków uzyskanych z emisji obligacji podporządkowanych na podwyższenie kapitału Tier 2 Banku.

39. POZOSTAŁE ZOBOWIĄZANIA

POZOSTAŁE ZOBOWIĄZANIA	31.03.2018	31.12.2017
Koszty do zapłacenia	588	631
Przychody pobierane z góry	394	368
Zobowiązanie z tytułu podatku od niektórych instytucji finansowych	76	76
Rozliczenia międzybankowe	432	1 313
Zobowiązania w zakresie działalności inwestycyjnej i gospodarki własnej	151	295
Zobowiązania wobec dostawców	163	211
Zobowiązania i rozliczenia z tytułu obrotu papierami wartościowymi	446	534
Rozliczenia instrumentów finansowych (w tym nierozliczone premie z tytułu opcji)	263	281
Zobowiązania z tytułu składki na Bankowy Fundusz Gwarancyjny, w tym:	302	120
z tytułu składki naliczonej przez BFG/ do wniesienia na rzecz BFG (fundusz przymusowej restrukturyzacji)	162	-
utrzymywane w formie zobowiązań do zapłaty, w tym :	140	120
na fundusz przymusowej restrukturyzacji	63	63
na fundusz gwarancyjny banków	77	57
Rozliczenia publiczno-prawne	224	165
Zobowiązania z tytułu działalności dewizowej	805	350
Zobowiązania z tytułu kart płatniczych	212	259
Zobowiązania wobec instytucji ubezpieczeniowych	70	59
Rozliczenia z tytułu zakupu waluty	3	-
Pozostałe	396	400
Razem	4 525	5 062
w tym: inne zobowiązania finansowe	3 367	4 129

Na 31 marca 2018 roku oraz na 31 grudnia 2017 roku Grupa Kapitałowa nie posiadała zobowiązań, w przypadku których nie wywiłyby się z płatności wynikających z zawartych umów.

W pozycji „Zobowiązania z tytułu składki na Bankowy Fundusz Gwarancyjny” zawarte zostały zobowiązania z tytułu naliczonej przez BFG składki na fundusz przymusowej restrukturyzacji na 2018 rok (w kwocie 162 miliony PLN, z terminem płatności do 19 lipca 2018 roku) oraz zobowiązania do zapłaty z tytułu składek wnoszonych na rzecz BFG (patrz nota 53 Aktywa stanowiące zabezpieczenie zobowiązań oraz przeniesione aktywa finansowe).

40. REZERWY

ZASADY RACHUNKOWOŚCI

REZERWY NA UDZIELONE ZOBOWIĄZANIA O CHARAKTERZE FINANSOWYM I GWARANCYJNYM

Informacje w zakresie ekspozycji na ryzyko kredytowe dla innych aktywów finansowych zostały szerzej opisane dla roku 2018 w nocie 28 „Oczekiwane straty kredytowe i modyfikacje” oraz dla roku 2017 w nocie 29 „Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości aktywów finansowych - zgodnie z MSR 39”.

Rezerwę na pozabilansowe ekspozycje kredytowe tworzy się w wysokości równoważącej wynikającą z nich przewidywaną (możliwą do oszacowania) utratę korzyści ekonomicznych.

W analizie portfelowej przy ustalaniu rezerwy wykorzystuje się parametry portfelowe oszacowane z wykorzystaniem metod statystycznych, na bazie historycznych obserwacji ekspozycji o takiej samej charakterystyce, określające marginalne prawdopodobieństwo wystąpienia przesłanki utraty wartości, średni poziom wykorzystania zobowiązania pozabilansowego oraz poziom oczekiwanej straty w przypadku wystąpienia przesłanki utraty wartości w kolejnych miesiącach z przedziału czasowego od daty sprawozdawczej do horyzontu w kalkulacji oczekiwanej straty.

W odniesieniu do ekspozycji indywidualnie znaczących podlegających ocenie metodą zindywidualizowaną rezerwę ustala się indywidualnie - jako różnicę pomiędzy oczekiwaną wartością bilansowej ekspozycji kredytowej, która powstanie z udzielonego zobowiązania pozabilansowego w dacie wystąpienia zadłużenia przeterminowanego uznawanego za przesłankę utraty wartości, a wartością bieżącą oczekiwanym przyszłym przepływów pieniężnych uzyskanych z tej ekspozycji.

INFORMACJE FINANSOWE

Za okres 3 miesięcy zakończony 31 marca 2018 roku	Rezerwy na nierozstrzygnięte sprawy sporne i postępowania podatkowe	Rezerwy na emerytury i inne zobowiązania z tytułu zdefiniowanych świadczeń po okresie zatrudnienia ¹	Restrukturyzacja ¹	Rezerwy na inne udzielone zobowiązania i gwarancje	Inne rezerwy, w tym rezerwy na sprawy sporne pracownicze ¹	Razem
31 grudnia 2017, w tym:	21	60	21	86	26	214
Rezerwa krótkoterminowa	21	21	21	61	26	150
Rezerwa długoterminowa	-	39	-	25	-	64
Zmiany wynikające z wdrożenia MSSF 9, w tym:	-	-	-	71	-	71
Rezerwa krótkoterminowa	-	-	-	47	-	47
Rezerwa długoterminowa	-	-	-	24	-	24
1 stycznia 2018 roku (zmieniony), w tym:	21	60	21	157	26	285
Rezerwa krótkoterminowa	21	21	21	108	26	197
Rezerwa długoterminowa	-	39	-	49	-	88
Zwiększenia, w tym zwiększenia istniejących rezerw	3	-	45	64	-	112
Wykorzystane kwoty	(5)	(13)	(6)	-	-	(24)
Niewykorzystane kwoty rozwiązane w okresie	-	-	-	(70)	(14)	(84)
31 marca 2018 roku, w tym:	19	47	60	151	12	289
Rezerwa krótkoterminowa	19	8	60	114	12	213
Rezerwa długoterminowa	-	39	-	37	-	76

¹ Na 31 grudnia 2017 roku z pozycji „Inne rezerwy, w tym rezerwy na sprawy sporne pracownicze” dokonano reklasyfikacji rezerw do pozycji „Rezerwy na emerytury i inne zobowiązania z tytułu zdefiniowanych świadczeń po okresie zatrudnienia” na kwotę 14 milionów PLN oraz „Restrukturyzacja” na kwotę 21 milionów PLN.

Za okres 3 miesięcy zakończony 31 marca 2017 roku	Rezerwy na nierozstrzygnięte sprawy sporne i postępowania podatkowe	Rezerwy na emerytury i inne zobowiązania z tytułu zdefiniowanych świadczeń po okresie zatrudnienia	Restrukturyzacja	Rezerwy na inne udzielone zobowiązania i gwarancje	Inne rezerwy, w tym rezerwy na sprawy sporne pracownicze	Razem
1 stycznia 2017 roku	24	60	59	67	19	229
Rezerwa krótkoterminowa	24	21	59	51	19	174
Rezerwa długoterminowa	-	39	-	16	-	55
Zwiększenia, w tym zwiększenia istniejących rezerw	6	-	-	44	-	50
Wykorzystane kwoty	-	-	(13)	-	-	(13)
Niewykorzystane kwoty rozwiązane w okresie	(10)	-	-	(41)	(1)	(52)
Inne zmiany i reklasyfikacje	-	-	-	(1)	-	(1)
31 marca 2017 roku, w tym:	20	60	46	69	18	213
Rezerwa krótkoterminowa	20	21	46	53	18	158
Rezerwa długoterminowa	-	39	-	16	-	55

41. KAPITAŁY WŁASNE I AKCJONARIAT BANKU

KAPITAŁY WŁASNE	31.03.2018	31.12.2017
Kapitał zakładowy	1 250	1 250
Kapitał zapasowy	27 425	27 374
Fundusz ogólnego ryzyka bankowego	1 070	1 070
Pozostałe kapitały rezerwowe	3 645	3 645
Skumulowane inne dochody całkowite	2	(110)
Niepodzielony wynik finansowy	2 420	(66)
Wynik okresu bieżącego	757	3 104
Udziały niekontrolujące	(12)	(11)
Razem	36 557	36 256

Zgodnie z wiedzą PKO Banku Polskiego SA na dzień przekazania raportu akcjonariuszami posiadającymi bezpośrednio lub pośrednio znaczne pakiety akcji (co najmniej 5%) są trzy podmioty: Skarb Państwa, Nationale-Nederlanden Otwarty Fundusz Emerytalny Aviva Otwarty Fundusz Emerytalny.

NAZWA PODMIOTU	Ilość akcji	Ilość głosów %	Wartość nominalna 1 akcji	Udział w kapitale podstawowym %
Na 31 marca 2018 roku				
Skarb Państwa	367 918 980	29,43%	1 zł	29,43%
Nationale Nederlanden Otwarty Fundusz Emerytalny (do 23.06.2015 roku ING Otwarty Fundusz Emerytalny) ¹	103 388 120	8,27%	1 zł	8,27%
Aviva Otwarty Fundusz Emerytalny ¹	95 163 966	7,61%	1 zł	7,61%
Pozostali akcjonariusze ²	683 528 934	54,68%	1 zł	54,68%
Razem	1 250 000 000	100,00%	---	100,00%
Na 31 grudnia 2017 roku				
Skarb Państwa	367 918 980	29,43%	1 zł	29,43%
Nationale Nederlanden Otwarty Fundusz Emerytalny (do 23.06.2015 roku ING Otwarty Fundusz Emerytalny) ¹	103 388 120	8,27%	1 zł	8,27%
Aviva Otwarty Fundusz Emerytalny ¹	95 163 966	7,61%	1 zł	7,61%
Pozostali akcjonariusze ²	683 528 934	54,68%	1 zł	54,68%
Razem	1 250 000 000	100,00%	---	100,00%

1) Wyliczenia według stanów posiadania akcji na koniec 2017 roku publikowanych przez PTE w informacjach rocznych o strukturze aktywów funduszu i kursu z Ceduły Giełdowej

2) W tym Bank Gospodarstwa Krajowego, który na dzień 31.03.2018 roku posiadał 24 487 297 akcji, co stanowi 1,96% udziału w liczbie głosów na Walnym Zgromadzeniu

Ze wszystkich akcji PKO Banku Polskiego SA wynikają te same prawa i obowiązki. Akcje nie są uprzywilejowane w zakresie prawa głosu i w zakresie dywidendy. Statut PKO Banku Polskiego SA ogranicza jednak prawa głosu przysługujące akcjonariuszom dysponującym powyżej 10% ogólnej liczby głosów na Walnym Zgromadzeniu i zakazuje wykonywania więcej niż 10% ogólnej liczby głosów na Walnym Zgromadzeniu przez takich akcjonariuszy. Powyższe nie dotyczy:

- 1) akcjonariuszy, którzy w dniu podjęcia uchwały Walnego Zgromadzenia wprowadzającej ograniczenie prawa głosowania akcjonariuszy są uprawnieni z akcji reprezentujących więcej niż 10% ogólnej liczby głosów istniejących w Banku (tj. Skarb Państwa i BGK),
- 2) akcjonariuszy, którzy są uprawnieni z akcji imiennych serii A (Skarb Państwa),
- 3) akcjonariuszy działających z akcjonariuszami, o których mowa w pkt 2 powyżej na podstawie zawartych porozumień dotyczących wspólnego wykonywania prawa głosu z akcji.

Ponadto, ograniczenia prawa głosowania akcjonariuszy wygasają, kiedy udział Skarbu Państwa w kapitale zakładowym Banku spadnie poniżej poziomu 5%.

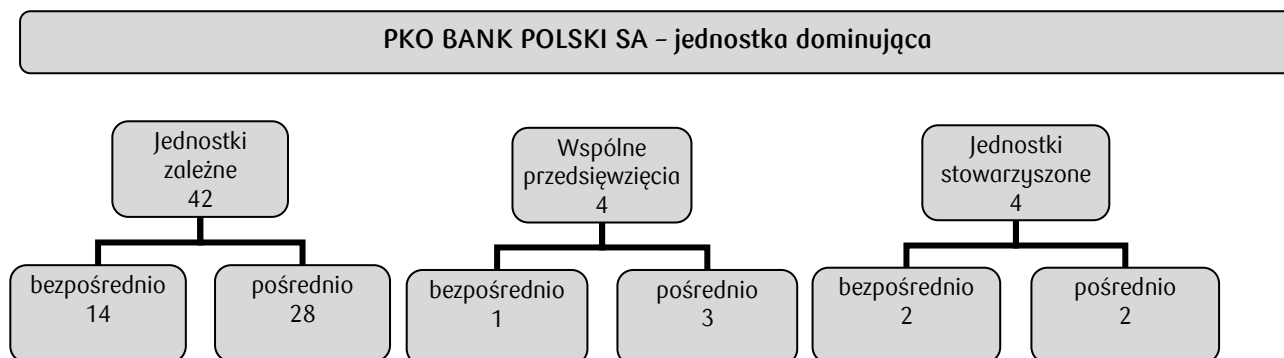
Zgodnie ze Statutem PKO Banku Polskiego SA zamiana akcji imiennych serii A na akcje na okaziciela oraz przeniesienie tych akcji wymaga zgody wyrażonej w uchwale Rady Ministrów. Zamiana na akcje na okaziciela lub przeniesienie akcji imiennych serii A po uzyskaniu powyższej zgody powoduje wygaśnięcie ograniczeń przewidzianych w zdaniu poprzednim w stosunku do akcji będących przedmiotem zamiany na akcje na okaziciela lub przeniesienia, w zakresie w jakim zgoda została udzielona.

Akcje Banku są notowane na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie.

Seria	Rodzaj akcji	Ilość akcji	Wartość nominalna 1 akcji	Wartość serii wg wartości nominalnej
Seria A	akcje zwykłe imienne	312 500 000	1 zł	312 500 000 zł
Seria A	akcje zwykłe na okaziciela	197 500 000	1 zł	197 500 000 zł
Seria B	akcje zwykłe na okaziciela	105 000 000	1 zł	105 000 000 zł
Seria C	akcje zwykłe na okaziciela	385 000 000	1 zł	385 000 000 zł
Seria D	akcje zwykłe na okaziciela	250 000 000	1 zł	250 000 000 zł
Razem	---	1 250 000 000	---	1 250 000 000 zł

W 1 kwartale 2018 roku i 2017 roku nie wystąpiły zmiany w wysokości kapitału zakładowego PKO Banku Polskiego SA. Wyemitowane akcje PKO Banku Polskiego SA nie są uprzywilejowane i są w pełni opłacone.

INFORMACJE O PODMIOTACH GRUPY KAPITAŁOWEJ PKO BANKU POLSKIEGO SA, WSPÓLNYCH PRZEDSIĘWZIĘCIACH I JEDNOSTKACH STOWARZYSZONYCH

42. SKŁAD GRUPY KAPITAŁOWEJ PKO BANKU POLSKIEGO SA I ZAKRES DZIAŁALNOŚCI PODMIOTÓW GRUPY KAPITAŁOWEJ

W skład Grupy Kapitałowej PKO Banku Polskiego SA wchodzi następujące jednostki zależne:

Lp.	NAZWA JEDNOSTKI JEDNOSTKI ZALEŻNE BEZPOŚREDNIO	SIEDZIBA	% UDZIAŁ W KAPITALE	
			31.03.2018	31.12.2017
1	PKO Bank Hipoteczny SA	Gdynia	100	100
2	PKO Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych SA	Warszawa	100	100
3	PKO Leasing SA	Łódź	100	100
4	PKO BP BANKOWY PTE SA	Warszawa	100	100
5	PKO BP Finat Sp. z o.o.	Warszawa	100	100
6	PKO Życie Towarzystwo Ubezpieczeń SA	Warszawa	100	100
7	PKO Towarzystwo Ubezpieczeń SA	Warszawa	100	100
8	PKO Finance AB	Sztokholm, Szwecja	100	100
9	KREDOBANK SA	Lwów, Ukraina	99,6293	99,6293
10	Finansowa Kompania „Prywatne Inwestycje” Sp. z o.o. ¹	Kijów, Ukraina	95,4676	95,4676
11	Qualia Development Sp. z o.o.	Warszawa	100	100
12	ZenCard Sp. z o.o.	Warszawa	100	100
13	Merkury - fiz an ²	Warszawa	100	100
14	NEPTUN - fiz an ²	Warszawa	100	100

¹ Drugim udziałowcem spółki jest „Inter-Risk Ukraina” Spółka z dodatkową odpowiedzialnością.

² PKO Bank Polski SA posiada certyfikaty inwestycyjne funduszu; w pozycji udział w kapitale prezentowany jest udział posiadanych certyfikatów inwestycyjnych funduszu.

Lp.	NAZWA JEDNOSTKI JEDNOSTKI ZALEŻNE POŚREDNIO	SIEDZIBA	% UDZIAŁ W KAPITAŁE *	
			31.03.2018	31.12.2017
GRUPA PKO Leasing SA				
1	PKO Leasing Sverige AB	Sztokholm, Szwecja	100	100
2	PKO Faktoring SA	Warszawa	100	100
3	PKO Leasing Nieruchomości Sp. z o.o.	Warszawa	100	100
4	PKO Agencja Ubezpieczeniowa Sp. z o.o. PKO Leasing Finanse Sp. z o.o.	Warszawa	100	100
5	ROOF Poland Leasing 2014 DAC ¹	Dublin, Irlandia	-	-
GRUPA PKO BP Finat Sp. z o.o.				
6	GAMMA Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych SA ²	Warszawa	100	100
7	Net Fund Administration Sp. z o.o. ³	Warszawa	100	-
GRUPA PKO Życie Towarzystwo Ubezpieczeń SA				
8	Ubezpieczeniowe Usługi Finansowe Sp. z o.o.	Warszawa	100	100
GRUPA KREDOBANK SA				
9	Finansowa Kompania „Idea Kapitał” Sp. z o.o.	Lwów, Ukraina	100	100
GRUPA Qualia Development Sp. z o.o. ⁴				
10	Qualia Sp. z o.o.	Warszawa	100	100
11	Qualia 2 Sp. z o.o.	Warszawa	100	100
12	Qualia 3 Sp. z o.o.	Warszawa	100	100
13	Qualia 3 spółka z ograniczoną odpowiedzialnością – Neptun Park Sp. k. ⁵	Warszawa	99,9975	99,9975
14	Qualia 2 spółka z ograniczoną odpowiedzialnością – Nowy Wilanów Sp. k. ⁶	Warszawa	99,9750	99,9750
15	Qualia Hotel Management Sp. z o.o.	Warszawa	100	100
16	Qualia - Residence Sp. z o.o.	Warszawa	100	100
17	Sarnia Dolina Sp. z o.o.	Warszawa	100	100
18	FORT MOKOTÓW Sp. z o.o. w likwidacji Qualia spółka z ograniczoną odpowiedzialnością – Zakopane Sp. k. ⁷	Warszawa	51 -	51 99,9123
Merkury - fiz an				
19	„Zarząd Majątkiem Górczewska” Sp. z o.o.	Warszawa	100	100
20	Molina Sp. z o.o.	Warszawa	100	100
21	Molina spółka z ograniczoną odpowiedzialnością 1 S.K.A.	Warszawa	100	100
22	Molina spółka z ograniczoną odpowiedzialnością 2 S.K.A.	Warszawa	100	100
23	Molina spółka z ograniczoną odpowiedzialnością 3 S.K.A.	Warszawa	100	100
24	Molina spółka z ograniczoną odpowiedzialnością 4 S.K.A.	Warszawa	100	100
25	Molina spółka z ograniczoną odpowiedzialnością 5 S.K.A.	Warszawa	100	100
26	Molina spółka z ograniczoną odpowiedzialnością 6 S.K.A.	Warszawa	100	100
NEPTUN - fiz an				
27	Bankowe Towarzystwo Kapitałowe SA „Inter-Risk Ukraina” Spółka z dodatkową odpowiedzialnością ⁸	Warszawa Kijów, Ukraina	100 99,90	100 99,90
28	„CENTRUM HAFFNERA” Sp. z o.o. „Sopot Zdrój” Sp. z o.o. „Promenada Sopocka” Sp. z o.o.	Sopot Sopot Sopot	72,9766 100 100	72,9766 100 100

* udział w kapitale podmiotu bezpośrednio dominującego

- 1) PKO Leasing SA, zgodnie z MSSF 10, sprawuje kontrolę nad spółką, mimo że nie posiada w spółce zaangażowania kapitałowego.
- 2) Poprzednia nazwa: KBC Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych SA.
- 3) Do 28 lutego 2018 roku spółka była spółką bezpośrednio zależną od GAMMA Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych SA.
- 4) W spółkach komandytowych Grupy Qualia Development Sp. z o.o. komandytariuszem jest Qualia Development Sp. z o.o., a komplementariuszem Qualia Sp. z o.o.; zgodnie z umowami wyżej wymienionych spółek komandytariusz uczestniczy w zyskach, stratach oraz w majątku spółki komandytowej w przypadku jej likwidacji w 99,9%, a komplementariusz w 0,1%; w zestawieniu w pozycji udział w kapitale prezentowany jest udział komandytariusza w wartości wniesionych wkładów.
- 5) 9 marca 2018 roku Qualia Sp. z o.o. przejęła od Qualia 3 Sp. z o.o. ogół praw i obowiązków komplementariusza w spółce; zmieniono nazwę spółki na Qualia spółka z ograniczoną odpowiedzialnością – Neptun Park Sp. k.
- 6) 9 marca 2018 roku Qualia Sp. z o.o. przejęła od Qualia 2 Sp. z o.o. ogół praw i obowiązków komplementariusza w spółce; zmieniono nazwę spółki na Qualia spółka z ograniczoną odpowiedzialnością – Nowy Wilanów Sp. k.
- 7) Spółka została sprzedana.
- 8) Drugim udziałowcem spółki jest Finansowa Kompania „Prywatne Inwestycje” Sp. z o.o.

NAZWA PODMIOTÓW ZALEŻNYCH	PRZEDMIOT DZIAŁALNOŚCI
<p>PKO BANK HIPOTECZNY SA</p>	<p>Spółka specjalizuje się w udzielaniu mieszkaniowych kredytów hipotecznych dla klientów indywidualnych, jak również nabywa wierzytelności z tytułu takich kredytów od Banku. Podstawowym celem spółki jest emisja listów zastawnych na rynku krajowym i zagranicznym, które mają stanowić główne źródło długoterminowego finansowania kredytów zabezpieczonych nieruchomościami.</p>
<p>PKO TOWARZYSTWO FUNDUSZY INWESTYCYJNYCH SA</p>	<p>Podstawowym przedmiotem działalności spółki jest tworzenie, reprezentowanie wobec osób trzecich i zarządzanie otwartymi i zamkniętymi funduszami inwestycyjnymi oraz zarządzanie portfelami klientów, w skład których wchodzi jeden lub większa liczba instrumentów finansowych. Spółka oferuje również specjalistyczne programy inwestycyjne oraz prowadzi pracownicze programy emerytalne (PPE).</p>
<p>PKO LEASING SA</p>	<p>Spółka wraz z podmiotami zależnymi - PKO Leasing Sverige AB oraz PKO Leasing Nieruchomości Sp. z o.o. świadczy usługi leasingowe. Spółki oferują leasing finansowy i operacyjny: samochodów osobowych, dostawczych, pojazdów ciężarowych, maszyn, urządzeń, linii technologicznych, sprzętu medycznego, nieruchomości, sprzętu i oprogramowania IT, statków, samolotów oraz sprzętu kolejowego. W ofercie znajduje się usługa zarządzania flotą pojazdów.</p> <p>Ponadto spółka zależna - PKO Leasing Finanse Sp. z o.o. zajmuje się przechowywaniem, przygotowaniem i aktywną sprzedażą przedmiotów powindykacyjnych i pokontraktowych, a spółka PKO Agencja Ubezpieczeniowa Sp. z o.o. świadczy wyspecjalizowane usługi w zakresie tworzenia produktów i programów ubezpieczeniowych dla klientów instytucji finansowych. W Grupie Kapitałowej PKO Leasing SA znajduje się również spółka celowa z siedzibą w Irlandii powołana na potrzeby sekurytyzacji wierzytelności leasingowych.</p> <p>W skład Grupy wchodzi także spółka PKO Faktoring SA, która świadczy usługi faktoringu krajowego i eksportowego z przejęciem ryzyka i bez przejęcia ryzyka, faktoringu odwrotnego oraz usługę programu faktoringowego dla dostawców.</p>
<p>PKO BP BANKOWY PTE SA</p>	<p>Przedmiotem działalności spółki jest tworzenie i zarządzanie otwartym i dobrowolnym funduszem emerytalnym oraz ich reprezentowanie wobec osób trzecich. Spółka zarządza PKO BP Bankowym Otwartym Funduszem Emerytalnym (OFE) oraz PKO Dobrowolnym Funduszem Emerytalnym (DFE), w ramach którego oferowane jest Indywidualne Konto Emerytalne (IKE) i Indywidualne Konto Zabezpieczenia Emerytalnego (IKZE).</p>
<p>PKO BP FINAT SP. Z O.O.</p>	<p>PKO BP Finat Sp. z o.o. świadczy kompleksowe usługi firmom z sektora finansowego – m.in.: usługi agenta transferowego oraz księgowości funduszy i spółek. Specjalizuje się również w outsourcingu kompetencyjnym specjalistów IT, zespołów projektowych oraz procesów informatycznych. Na podstawie zezwolenia KNF spółka świadczy również usługi w charakterze krajowej instytucji płatniczej. Jej klientami są zarówno spółki z Grupy Kapitałowej Banku jak również spółki spoza Grupy Kapitałowej. Od 2016 roku spółka prowadzi obsługę ubezpieczeń grupowych dedykowanych do produktów oferowanych przez Bank.</p> <p>W skład Grupy Kapitałowej PKO BP Finat Sp. z o.o. od grudnia 2017 roku wchodzi GAMMA Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych SA oraz Net Fund Administration Sp. z o.o. Podstawowym przedmiotem działalności GAMMA Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych SA jest tworzenie, reprezentowanie wobec osób trzecich i zarządzanie otwartymi i zamkniętymi funduszami inwestycyjnymi oraz zarządzanie portfelami klientów, w skład których wchodzi jeden lub większa liczba instrumentów finansowych. Spółka Net Fund Administration Sp. z o.o. świadczy usługi agenta transferowego, oraz usługi w zakresie technologii informatycznych.</p>
<p>PKO ŻYCIE TOWARZYSTWO UBEZPIECZEŃ SA</p>	<p>Przedmiotem działalności spółki jest działalność ubezpieczeniowa w zakresie działu I ubezpieczeń – ubezpieczenia na życie. Rzeczowy zakres działalności spółki obejmuje polisy we wszystkich grupach, które mieszczą się w przedmiocie licencji KNF (1, 2, 3, 4, 5 Działu I). Spółka oferuje szeroką gamę produktów ubezpieczeniowych. Koncentruje się na ubezpieczaniu życia i zdrowia swoich klientów. Posiada w ofercie produkty samodzielne, jak również stanowiące uzupełnienie produktów bankowych oferowanych przez Bank.</p>

<p>PKO TOWARZYSTWO UBEZPIECZEŃ SA</p>	<p>Przedmiotem działalności spółki jest działalność ubezpieczeniowa w zakresie działu II ubezpieczeń – pozostałe ubezpieczenia osobowe oraz ubezpieczenia majątkowe. Rzeczowy zakres działalności spółki obejmuje polisy we wszystkich grupach, które mieszczą się w przedmiocie licencji KNF (1, 2, 7, 8, 9, 13, 14, 15, 16, 17, 18 Działu II).</p> <p>PKO TU SA koncentruje się na ubezpieczaniu ryzyka utraty dochodu, następstw nieszczęśliwych wypadków i choroby oraz ubezpieczaniu nieruchomości dla pożyczkobiorców i osób zaciągających kredyty hipoteczne. Spółka oferuje szeroką gamę produktów ubezpieczeniowych skierowanych do klientów Banku oraz innych podmiotów w Grupie Kapitałowej Banku.</p>
<p>PKO FINANCE AB</p>	<p>Spółka prowadzi działalność finansową, głównie poprzez pozyskiwanie środków finansowych z rynków międzynarodowych w drodze emisji obligacji oraz poprzez pożyczanie pozyskanych funduszy spółkom Grupy Kapitałowej Banku, w tym PKO Bankowi Polskiemu SA.</p>
<p>KREDOBANK SA</p>	<p>KREDOBANK SA jest bankiem uniwersalnym, ukierunkowanym na obsługę klientów detalicznych oraz klientów małych i średnich przedsiębiorstw prowadzących działalność głównie w zachodniej części Ukrainy i w Kijowie. Jednocześnie dąży do pozyskania klientów korporacyjnych o wysokiej wiarygodności kredytowej.</p> <p>Spółka oferuje usługi w zakresie między innymi: prowadzenia rachunków osób fizycznych i podmiotów gospodarczych, gromadzenia depozytów, udzielania kredytów, poręczeń i gwarancji, leasingu, obrotu czekowego i wekslowego, operacji na rynku walutowym, a także operacji na rynku papierów wartościowych.</p> <p>Przedmiotem działalności spółki Finansowa Kompania „Idea Kapitał” Sp. z o.o. – spółki zależnej od KREDOBANK SA – jest obsługa prawna nabytych roszczeń pieniężnych z tytułu umów kredytowych.</p>
<p>FINANSOWA KOMPANIA „PRYWATNE INWESTYCJE” SP. Z O.O.</p>	<p>Przedmiotem działalności spółki jest świadczenie różnych usług finansowych, w tym usług faktoringu polegających, zgodnie z prawem ukraińskim, na nabywaniu cesji praw do roszczeń pieniężnych z tytułu umów kredytowych.</p>
<p>QUALIA DEVELOPMENT SP. Z O.O.</p>	<p>Przedmiotem działalności spółek Grupy Kapitałowej Qualia Development Sp. z o.o. jest sprzedaż ostatnich lokali oraz nieruchomości, a także obsługa posprzedażowa produktów deweloperskich w okresie rękojmi. Ponadto Grupa zajmuje się prowadzeniem działalności polegającej na wynajmie apartamentów.</p> <p>W I kwartale 2018 roku Grupa kontynuowała działania związane ze sprzedażą produktów deweloperskich oraz sprzedażą wybranych nieruchomości i spółek, w tym obiektów w Gdańsku i Międzyzdrojach.</p>
<p>ZENCARD SP. Z O.O.</p>	<p>Spółka prowadzi działalność usługową w zakresie technologii informatycznych i komputerowych. Specjalizuje się w tworzeniu rozwiązań związanych z wykorzystaniem kart płatniczych w programach rabatowo-łojalnościowych.</p> <p>Spółka zbudowała platformę do tworzenia przez sprzedawców programów rabatowo-łojalnościowych, umożliwiającą jednocześnie wirtualizację kart lojalnościowych. Platforma ta zintegrowana jest z terminalem płatniczym i pozwala na rezygnację z wielu oddzielnych kart lojalnościowych, czy oddzielnych aplikacji instalowanych na telefonie, na rzecz karty płatniczej klienta będącej jednocześnie wirtualną kartą lojalnościową każdego ze sprzedawców. Partnerem strategicznym spółki jest CEUP eService Sp. z o.o.- jeden z największych agentów rozliczeniowych w Polsce.</p>
<p>MERKURY - FIZ AN</p>	<p>Przedmiotem działalności funduszu jest lokowanie środków pieniężnych zebranych w drodze niepublicznego proponowania nabycia certyfikatów inwestycyjnych. Fundusz jest zarządzany przez PKO TFI SA. Fundusz prowadzi działalność inwestycyjną poprzez spółki zależne, których przedmiotem działalności jest kupno i sprzedaż nieruchomości na rachunek własny oraz zarządzanie nieruchomościami.</p>

NEPTUN - FIZAN

Przedmiotem działalności funduszu jest lokowanie środków pieniężnych zebranych w drodze niepublicznego proponowania nabycia certyfikatów inwestycyjnych. Fundusz jest zarządzany przez PKO TFI SA. PKO Bank Polski SA na rzecz funduszu sukcesywnie zbywa akcje i udziały spółek, których działalność nie jest komplementarna do oferty usług finansowych Banku.

43. INWESTYCJE W JEDNOSTKI STOWARZYSZONE I WSPÓLNE PRZEDSIĘWZIĘCIA

Lp.	NAZWA JEDNOSTKI	SIEDZIBA	% UDZIAŁ W KAPITALE*	
			31.03.2018	31.12.2017
Wspólne przedsięwzięcia PKO Banku Polskiego SA				
1	Centrum Elektronicznych Usług Płatniczych eService Sp. z o.o.	Warszawa	34	34
	1 EVO Payments International Sp. z o.o.	Warszawa	100	100
	2 EVO Payments International s.r.o.	Praga, Czechy	100	100
Wspólne przedsięwzięcie NEPTUN - fizan				
3	„Centrum Obsługi Biznesu” Sp. z o.o.	Poznań	41,44	41,44
Jednostki stowarzyszone PKO Banku Polskiego SA				
1	Bank Pocztowy SA	Bydgoszcz	25,0001	25,0001
	1 Centrum Operacyjne Sp. z o.o. w likwidacji	Bydgoszcz	100	100
	2 Spółka Dystrybucyjna Banku Pocztowego Sp. z o.o.	Warszawa	100	100
2	„Poznański Fundusz Poręczeń Kredytowych” Sp. z o.o.	Poznań	33,33	33,33
	FERRUM SA ¹	Katowice	-	22,14
	FERRUM MARKETING Sp. z o.o.	Katowice	-	100
	Zakład Konstrukcji Spawanych FERRUM SA	Katowice	-	100
	Walcownia Rur FERRUM Sp. z o.o. w likwidacji	Katowice	-	-

* udział w kapitale podmiotu bezpośrednio dominującego/ mającego znaczący wpływ

¹ 27 lutego 2018 roku w Krajowym Rejestrze Sądowym zostało zarejestrowane podwyższenie kapitału zakładowego FERRUM SA, w wyniku którego udział PKO Banku Polskiego SA w kapitale zakładowym spółki i w głosach na walnym zgromadzeniu spadł z 22,14% do 9,38% - spółka (wraz z jej podmiotami zależnymi) przestała być podmiotem stowarzyszonym Banku.

NAZWA WSPÓLNYCH PRZEDSIĘWZIĘĆ I PODMIOTÓW STOWARZYSZONYCH	PRZEDMIOT DZIAŁALNOŚCI
CENTRUM ELEKTRONICZNYCH USŁUG PŁATNICZYCH ESERVICE SP. Z O.O.	Spółka oferuje usługę przetwarzania transakcji dokonywanych instrumentami płatniczymi zarówno w terminalach POS w kraju i poza jego granicami, jak również w internecie, wynajem terminali, usługę doładowań kart telefonów komórkowych oraz obsługę kart podarunkowych. PKO Bank Polski SA wspólnie ze spółką oferują kompleksowe usługi w zakresie pozyskania oraz obsługi podmiotów pod kątem posiadania terminali POS oraz rozliczania transakcji dokonywanych instrumentami płatniczymi z wykorzystaniem tych terminali.
„CENTRUM OBSŁUGI BIZNESU” SP. Z O.O.	Spółka to wspólna inwestycja PKO Banku Polskiego SA, Buildco Poznań SA oraz Miasta Poznań polegająca na wybudowaniu hotelu w Poznaniu. Bank jest uczestnikiem konsorcjum bankowego, które udzieliło spółce kredytu inwestycyjnego na realizację powyższego projektu. Hotel został wybudowany i rozpoczął działalność w lutym 2007 roku.
BANK POCZTOWY SA	Bank Pocztowy SA specjalizuje się w standardowych produktach bankowych oferowanych dla klientów detalicznych z uzupełnioną ofertą dla mikroprzedsiębiorstw oraz klientów instytucjonalnych. Prowadzi również działalność w segmencie rozliczeniowym i skarbowym. Korzysta z potencjału głównego akcjonariusza – Poczty Polskiej SA i rozwija ofertę produktową we współpracy z podmiotami całej jego grupy kapitałowej.

**„POZNAŃSKI
FUNDUSZ PORĘCZEŃ
KREDYTOWYCH”
SP. Z O.O.**

Spółka specjalizuje się we wspieraniu rozwoju małych i średnich przedsiębiorstw poprzez udzielanie poręczeń oraz świadczenie szeregu usług dla biznesu. Spółka poręcza kredyty i pożyczki udzielane przez banki, w tym również przez PKO Bank Polski SA oraz gwarancje bankowe, transakcje leasingowe i faktoringowe, a także zapłatę wadium. Współpracuje m.in. z PKO Leasing SA.

INFORMACJE FINANSOWE

WSPÓLNE PRZEDSIĘWZIĘCIA	31.03.2018	31.12.2017
„Centrum Obsługi Biznesu” Sp. z o.o.	-	-
Cena nabycia	17	17
Zmiana w udziale w aktywach netto	(14)	(14)
Odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości	(3)	(3)
Grupa Centrum Elektronicznych Usług Płatniczych eService Sp. z o.o.	239	244
Wartość udziału na dzień objęcia współkontrolą	197	197
Zmiana w udziale w aktywach netto	42	47
Razem	239	244

JEDNOSTKI STOWARZYSZONE	31.03.2018	31.12.2017
Grupa Bank Pocztowy SA	130	130
Cena nabycia	184	184
Zmiana w udziale w aktywach netto	85	83
Odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości	(139)	(137)
„Poznański Fundusz Poręczeń Kredytowych” Sp. z o.o.	-	-
Cena nabycia	2	2
Zmiana w udziale w aktywach netto	4	4
Odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości	(6)	(6)
Grupa FERRUM SA	-	19
Cena nabycia	-	25
Zmiana w udziale w aktywach netto	-	(6)
Razem	130	149

ZMIANA WARTOŚCI INWESTYCJI WE WSPÓLNYCH PRZEDSIĘWZIĘCIACH	01.01- 31.03.2018	01.01- 31.03.2017
Wartość inwestycji we wspólnych przedsięwzięciach na początek okresu	244	227
Udział w zyskach i stratach	5	7
Wynik z tytułu odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości	-	(1)
Dywidenda	(10)	-
Pozostałe	-	-
Wartość inwestycji we wspólnych przedsięwzięciach na koniec okresu	239	233

ZMIANA WARTOŚCI INWESTYCJI W JEDNOSTKACH STOWARZYSZONYCH	01.01- 31.03.2018	01.01- 31.03.2017
Wartość inwestycji w jednostkach stowarzyszonych na początek okresu	149	159
Udział w zyskach i stratach	1	(2)
Wynik z tytułu odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości	(2)	(11)
Udział w innych dochodach całkowitych jednostki stowarzyszonej	1	(2)
Zmiana kwalifikacji akcji z podmiotów stowarzyszonych do aktywów finansowych	(19)	-
Wartość inwestycji w jednostkach stowarzyszonych na koniec okresu	130	144

ODPISY Z TYTUŁU UTRATY WARTOŚCI - UZGODNIENIE RUCHU	01.01- 31.03.2018	01.01- 31.03.2017
Wartość na początek okresu	146	120
Utworzenie w okresie	2	12
Rozwiązanie w okresie	-	-
Wartość na koniec okresu	148	132
Utworzenie netto - wpływ na rachunek zysków i strat	(2)	(12)

44. ZMIANY W SPÓŁKACH WCHODZĄCYCH W SKŁAD GRUPY KAPITAŁOWEJ

ZMIANY W PODMIOTACH WCHODZĄCYCH W SKŁAD GRUPY KAPITAŁOWEJ ORAZ W INNYCH PODMIOTACH PODPORZĄDKOWANYCH.

W I kwartale 2018 roku miały miejsca niżej opisane zdarzenia w tym dokapitalizowania wpływające na strukturę Grupy Kapitałowej PKO Banku Polskiego SA oraz dotyczące wspólnych przedsięwzięć i jednostek stowarzyszonych.

ZENCARD SP. Z O.O.

19 lutego 2018 roku w Krajowym Rejestrze Sądowym (KRS) zostało zarejestrowane podwyższenie kapitału zakładowego spółki o kwotę 17 150 PLN. Wszystkie udziały w podwyższonym kapitale zostały objęte przez dotychczasowego, jedynego wspólnika PKO Bank Polski SA.

Według stanu na 31 marca 2018 roku kapitał zakładowy spółki wynosi 107 900 PLN i dzieli się na 2 158 udziałów o wartości nominalnej 50 PLN każdy.

GRUPA KAPITAŁOWA PKO BP FINAT SP. Z O.O.

28 lutego 2018 roku w KRS została zarejestrowana zmiana nazwy spółki KBC Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych SA na GAMMA Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych SA.

1 marca 2018 roku spółka PKO BP Finat Sp. z o.o. nabyła od GAMMA Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych SA udziały spółki Net Fund Administration Sp. z o.o. (NetFA) stanowiące 100% kapitału zakładowego spółki oraz uprawniające do 100% głosów na zgromadzeniu wspólników. Tym samym NetFA stała się spółką bezpośrednio zależną od PKO BP Finat Sp. z o.o.

GRUPA KAPITAŁOWA QUALIA DEVELOPMENT SP. Z O.O.

- **QUALIA SPÓŁKA Z OGRANICZONĄ ODPOWIEDZIALNOŚCIĄ - ZAKOPANE SP. K. (SPÓŁKA ZAKOPANE)**

8 marca 2018 roku spółka Qualia Development Sp. z o.o. sprzedała ogół praw i obowiązków komandytariusza w spółce Zakopane oraz spółka Qualia Sp. z o.o. sprzedała ogół praw i obowiązków komplementariusza w spółce Zakopane. Spółka Qualia spółka z ograniczoną odpowiedzialnością - Zakopane Sp. k. przestała być spółką zależną od Qualia Development Sp. z o.o.

- **QUALIA - RESIDENCE SP. Z O.O.**

8 marca 2018 roku spółka sprzedała nieruchomość gruntową położoną w Zakopanem przy ul. Piłsudskiego 14.

29 marca 2018 roku Nadzwyczajne Zgromadzenie Wspólników spółki podjęło uchwałę o zwrocie spółce Qualia Development Sp. z o.o. dopłat w łącznej wysokości 12 300 000 PLN. 30 marca 2018 roku dokonano przelewu środków.

- **QUALIA 2 SPÓŁKA Z OGRANICZONĄ ODPOWIEDZIALNOŚCIĄ - NOWY WILANÓW SP. K.**

Spółka Qualia Sp. z o.o. przejęła od spółki Qualia 2 Sp. z o.o. ogół praw i obowiązków komplementariusza w spółce Qualia 2 spółka z ograniczoną odpowiedzialnością - Nowy Wilanów Sp. k. - umowa zbycia ogółu praw i obowiązków została zawarta 9 marca 2018 roku.

Wspólnicy spółki Qualia 2 spółka z ograniczoną odpowiedzialnością - Nowy Wilanów Sp. k. podjęli uchwałę dotyczącą odpowiednich zmian w umowie spółki, w tym zmiany nazwy spółki na Qualia spółka z ograniczoną odpowiedzialnością - Nowy Wilanów Sp. k.

- **QUALIA 3 SPÓŁKA Z OGRANICZONĄ ODPOWIEDZIALNOŚCIĄ – NEPTUN PARK SP. K.**

Spółka Qualia Sp. z o.o. przejęła od spółki Qualia 3 Sp. z o.o. ogół praw i obowiązków komplementariusza w spółce Qualia 3 spółka z ograniczoną odpowiedzialnością – Neptun Park Sp. k. - umowa zbycia ogółu praw i obowiązków została zawarta 9 marca 2018 roku.

Wspólnicy spółki Qualia 3 spółka z ograniczoną odpowiedzialnością – Neptun Park Sp. k. podjęli uchwałę dotyczącą odpowiednich zmian w umowie spółki, w tym zmiany nazwy spółki na Qualia spółka z ograniczoną odpowiedzialnością – Neptun Park Sp. k. - zmiana została zarejestrowana w KRS 25 kwietnia 2018 roku.

GRUPA KAPITAŁOWA FERRUM SA

27 lutego 2018 roku w KRS zostało zarejestrowane podwyższenie kapitału zakładowego spółki FERRUM SA, w wyniku którego udział PKO Banku Polskiego SA w kapitale zakładowym spółki i w głosach na walnym zgromadzeniu akcjonariuszy spadł z 22,14% do 9,38% - spółka (wraz z jej podmiotami zależnymi) przestała być podmiotem stowarzyszonym Banku.

ZDARZENIA, KTÓRE BĘDĄ MIAŁY WPŁYW NA ZMIANY W NASTĘPNYCH KWARTAŁACH

- **KREDOBANK SA**

W I kwartale 2018 roku PKO Bank Polski SA rozpoczął procedurę squeeze -out, tj. przymusowego wykupu akcji KREDOBANK SA od akcjonariuszy mniejszościowych. W marcu br. przekazał do KREDOBANK SA nieodwołalne żądanie wykupu akcji na podstawie art. 65-2 Ustawy Ukrainy „O spółkach akcyjnych”.

17 kwietnia 2018 roku na rachunku powierniczym PKO Banku Polskiego SA na Ukrainie zostały zaewidencjonowane wszystkie akcje KREDOBANK SA odkupione w ramach wyżej wymienionej procedury - PKO Bank Polski SA stał się akcjonariuszem posiadającym akcje KREDOBANK SA stanowiące 100% udziału w kapitale zakładowym spółki i uprawniające do 100% głosów na walnym zgromadzeniu.

- **QUALIA HOTEL MANAGEMENT SP. Z O.O.**

26 lutego 2018 roku Nadzwyczajne Zgromadzenie Wspólników spółki podjęło uchwałę dotyczącą zmiany nazwy spółki na Residence Management Sp. z o.o. - 20 kwietnia 2018 roku zmiana nazwy została zarejestrowana w KRS.

POZOSTAŁE NOTY

45. DYWIDENDY Z PODZIAŁEM NA AKCJE

16 marca 2018 roku Bank otrzymał indywidualne zalecenie KNF dotyczące zwiększenia funduszy własnych poprzez zatrzymanie przez Bank, co najmniej 75% zysku wypracowanego w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2017 roku. Jednocześnie KNF potwierdziła, iż Bank spełnia wymogi do wypłaty dywidendy na poziomie do 25% zysku netto za 2017 rok. Zarówno Rada Nadzorcza jak i Zarząd PKO Banku Polskiego SA podjęły uchwały, iż w granicach swoich kompetencji będą realizować zalecenie KNF.

3 kwietnia 2018 roku Zarząd Banku podjął uchwałę, w której postanowił przedłożyć Zwyczajnemu Walnemu Zgromadzeniu Banku rekomendację następującego podziału zysku osiągniętego w 2017 roku w wysokości 2 774 milionów PLN:

- na dywidendę dla akcjonariuszy – 687,5 miliona PLN,
- na kapitał zapasowy w kwocie – 2 050 milionów PLN,
- na kapitał rezerwowy w kwocie – 36,5 miliona PLN.

Oznacza to, iż Zarząd Banku rekomenduje przeznaczenie na dywidendę 24,80% zysku za 2017 rok, co daje 0,55 PLN brutto na akcję.

Rekomendacja Zarządu Banku była zgodna z polityką dywidendową Banku, która zakłada systematyczne realizowanie wypłat dywidend w długim terminie z zachowaniem zasady ostrożnego zarządzania Bankiem i Grupą Kapitałową Banku. Decyzja w sprawie rekomendowanego podziału zysku za 2017 rok była ponadto spójna z deklarowaną przez Zarząd i Radę Nadzorczą Banku decyzją o zastosowaniu się do indywidualnego zalecenia KNF.

19 kwietnia 2018 roku Rada Nadzorcza Banku pozytywnie zaopiniowała rekomendację Zarządu Banku dla Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia z podziałem zysku osiągniętego w 2017 roku. Ponadto zgodnie z projektem uchwały Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia:

- dniem dywidendy (dniem nabycia praw do dywidendy) będzie 8 sierpnia 2018 roku,
- dniem wypłaty dywidendy będzie 22 sierpnia 2018 roku.

46. ZOBOWIĄZANIA WARUNKOWE ORAZ POZABILANSOWE ZOBOWIĄZANIA UDZIELONE

PROGRAMY PAPIERÓW WARTOŚCIOWYCH OBJĘTE SUBEMISJĄ (MAKSYMALNE ZOBOWIĄZANIE GRUPY DO OBJĘCIA PAPIERÓW WARTOŚCIOWYCH)

Emitent papierów wartościowych z gwarancją objęcia emisji	Rodzaj gwarantowanych papierów wartościowych	Zobowiązania pozabilansowe gwarancyjne	Okres obowiązywania umowy
Stan na dzień 31 marca 2018 roku			
Spółka A	obligacje korporacyjne	1 452	31.12.2020
Spółka B	obligacje korporacyjne	995	31.07.2020
Spółka C	obligacje korporacyjne	56	31.12.2022
Razem		2 503	

Emitent papierów wartościowych z gwarancją objęcia emisji	Rodzaj gwarantowanych papierów wartościowych	Zobowiązania pozabilansowe gwarancyjne	Okres obowiązywania umowy
Stan na dzień 31 grudnia 2017 roku			
Spółka A	obligacje korporacyjne	1 453	31.12.2020
Spółka B	obligacje korporacyjne	769	31.07.2020
Spółka C	obligacje korporacyjne	58	31.12.2022
Razem		2 280	

Wszystkie umowy dotyczą Umów Organizacji, Prowadzenia i Obsługi Programu Emisji Obligacji. Wszystkie papiery wartościowe objęte przez Grupę Kapitałową subemisją zaliczają się do papierów z nieograniczoną zbywalnością, nienotowanych na giełdach i niezajdujących się w regulowanym obrocie pozagiełdowym.

ZOBOWIĄZANIA UMOWNE

WARTOŚĆ ZOBOWIĄZAŃ UMOWNYCH DOTYCZĄCYCH:	31.03.2018	31.12.2017
wartości niematerialnych	24	21
rzeczowych aktywów trwałych	97	78
Razem	121	99

UDZIELONE ZOBOWIĄZANIA FINANSOWE I UDZIELONE ZOBOWIĄZANIA GWARANCYJNE

POZABILANSOWE ZOBOWIĄZANIA UDZIELONE NA 31.03.2018	Zobowiązania pozabilansowe wg MSSF 9	Rezerwy na zobowiązania pozabilansowe wg MSSF 9	Razem pozabilansowe zobowiązania udzielone
Udzielone zobowiązania finansowe:			
Linie i limity kredytowe			
mieszkaniowe	5 635	(18)	5 617
gospodarcze	30 452	(65)	30 387
konsumpcyjne	8 652	(29)	8 623
Razem	44 739	(112)	44 627
w tym: udzielone zobowiązania nieodwołalne	28 678	(63)	28 615
Udzielone gwarancje i poręczenia:			
Udzielone gwarancje w obrocie krajowym i zagranicznym	5 208	(37)	5 171
dla podmiotów finansowych	327	(13)	314
dla podmiotów niefinansowych	4 841	(23)	4 818
dla podmiotów budżetowych	40	(1)	39
Udzielone gwarancje i poręczenia - obligacje korporacyjne krajowe	2 578	-	2 578
dla podmiotów finansowych	-	-	-
dla podmiotów niefinansowych	2 578	-	2 578
Udzielone akredytywy	1 418	(2)	1 416
dla podmiotów finansowych	21	-	21
dla podmiotów niefinansowych	1 397	(2)	1 395
Udzielone gwarancje i poręczenia - gwarancja zapłaty dla podmiotów finansowych	210	-	210
Udzielone gwarancje i poręczenia - obligacje komunalne krajowe	452	-	452
Razem	9 866	(39)	9 827
w tym: udzielone gwarancje dobrego wykonania umowy	2 355	(14)	2 341

Informacje na temat rezerw utworzonych na pozabilansowe zobowiązania gwarancyjne i finansowe znajdują się w nocy 40 „Rezerwy”.

POZABILANSOWE ZOBOWIĄZANIA UDZIELONE NA 31.12.2017	Zobowiązania pozabilansowe wg MSR 37	Rezerwy na zobowiązania pozabilansowe wg MSR 37	Razem
Udzielone zobowiązania finansowe:			
Linie i limity kredytowe			-
mieszkaniowe	5 195	(6)	5 189
gospodarcze	30 928	(43)	30 885
konsumpcyjne	8 347	(10)	8 337
Razem	44 470	(59)	44 411
w tym: udzielone zobowiązania nieodwołalne	33 607	(51)	33 556
Udzielone gwarancje i poręczenia:			
Udzielone gwarancje w obrocie krajowym i zagranicznym	5 813	(25)	5 788
dla podmiotów finansowych	320	(3)	317
dla podmiotów niefinansowych	5 462	(21)	5 441
dla podmiotów budżetowych	31	(1)	30
Udzielone gwarancje i poręczenia - obligacje korporacyjne krajowe	2 350	-	2 350
dla podmiotów finansowych	-	-	-
dla podmiotów niefinansowych	2 350	-	2 350
Udzielone akredytywy	1 409	(2)	1 407
dla podmiotów niefinansowych	1 409	(2)	1 407
dla podmiotów budżetowych	-	-	-
Udzielone gwarancje i poręczenia - gwarancja zapłaty dla podmiotów finansowych	252	-	252
Udzielone gwarancje i poręczenia - obligacje komunalne krajowe	316	-	316
Razem	10 140	(27)	10 113
w tym: udzielone gwarancje dobrego wykonania umowy	2 630	-	2 630

47. POZABILANSOWE ZOBOWIĄZANIA OTRZYMANE

POZABILANSOWE ZOBOWIĄZANIA OTRZYMANE

POZABILANSOWE ZOBOWIĄZANIA OTRZYMANE WEDŁUG WARTOŚCI NOMINALNEJ	31.03.2018	31.12.2017
Finansowe	255	95
Gwarancyjne	14 355	14 227
Razem	14 610	14 322

W wyniku postanowień Umowy zobowiązujących Grupę Kapitałową Nordea Bank AB (publ) do partycypacji w ryzyku utraty wartości Portfela Hipotecznego, PKO Bank Polski SA oraz Nordea Bank AB (publ) 1 kwietnia 2014 roku zawarły umowę dotyczącą podziału ryzyka kredytowego („Umowa Podziału Ryzyka”), zgodnie z którą Nordea Bank AB (publ) ponosił do 31 marca 2018 roku 50% nadwyżki kosztu ryzyka Portfela Hipotecznego ponad roczny poziom kosztów ryzyka ustalony na poziomie 40 punktów bazowych za każdy rok powyższego, czteroletniego okresu obowiązywania Umowy Podziału Ryzyka.

Grupa Kapitałowa dokonała wyceny Umowy Podziału Ryzyka w oparciu o przeprowadzaną analizę prawdopodobieństwa przepływów środków pieniężnych wynikających z Umowy. Oszacowana wartość oczekiwana wynosi zero.

48. SPRAWY SPORNE

Według stanu na 31 marca 2018 roku łączna wartość postępowań sądowych (procesów), w których Bank jest pozwany oraz postępowań sądowych, w których pozostałe spółki Grupy Kapitałowej PKO Banku Polskiego SA są pozwany wynosiła 1 771 milionów PLN, w tym 18 milionów PLN dotyczyło postępowań sądowych na Ukrainie (na 31 grudnia 2017 roku łączna wartość wyżej wymienionych postępowań sądowych wynosiła 1 709 milionów PLN), a kwota łącznej wartości postępowań sądowych (procesów) z powództwa Banku oraz postępowań sądowych z powództwa pozostałych spółek Grupy Kapitałowej PKO Banku Polskiego SA na 31 marca 2018 roku wynosiła 1 161 milionów PLN, w tym 19 milionów PLN dotyczyło postępowań sądowych na Ukrainie (na 31 grudnia 2017 roku łączna wartość wyżej wymienionych postępowań sądowych wynosiła 1 363 miliony PLN).

Poniżej przedstawiono opis najistotniejszych spraw spornych PKO Banku Polskiego SA:

a) POSTĘPOWANIA W SPRAWIE STOSOWANIA PRAKTYK NARUSZAJĄCYCH KONKURENCJĘ

POSTĘPOWANIE PRZECIW PRAKTYKOM OGRANICZAJĄCYM KONKURENCJĘ NA RYNKU PŁATNOŚCI ZA POMOCĄ KART PŁATNICZYCH W POLSCE:

Bank jest stroną postępowania wszczętego przez Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (UOKiK) postanowieniem z 23 kwietnia 2001 roku na wniosek Polskiej Organizacji Handlu i Dystrybucji – Związek Pracodawców przeciwko operatorom systemu płatniczego Visa, Europay oraz bankom – emitentom kart Visa oraz Europay/Eurocard/Mastercard. Postępowanie dotyczy praktyk ograniczających konkurencję na rynku płatności za pomocą kart płatniczych w Polsce, mających polegać na wspólnym ustalaniu opłaty „interchange” za transakcje dokonane kartami systemu Visa oraz Europay/Eurocard/Mastercard, a także ograniczaniu dostępu do rynku podmiotom zewnętrznym. 29 grudnia 2006 roku UOKiK uznał praktyki polegające na wspólnym ustalaniu opłaty „interchange” za ograniczające konkurencję oraz nakazał ich zaniechania, jednocześnie nakładając m.in. na Bank karę pieniężną w kwocie 16,6 miliona PLN.

Bank odwołał się od wyżej wymienionej decyzji Prezesa UOKiK do Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (SOKiK). Wyrokiem z 21 listopada 2013 roku SOKiK zmniejszył karę wymierzoną Bankowi do kwoty 10,4 miliona PLN. 7 lutego 2014 roku została złożona apelacja od tego wyroku w imieniu Banku oraz ośmiu innych powodów. Sąd Apelacyjny w Warszawie w wyroku z 6 października 2015 roku przywrócił pierwotną wysokość nałożonych kar pieniężnych określonych w decyzji UOKiK, tj. karę w kwocie 16,6 miliona PLN (kara nałożona na PKO Bank Polski SA) i karę w kwocie 4,8 miliona PLN (kara nałożona na Nordea Bank Polska SA). Kary zostały zapłacone przez Bank w październiku 2015 roku. Koszt z tytułu utworzenia rezerwy został poniesiony w okresach poprzednich i wysokość rezerwy w zależności od biegu sprawy podlegała aktualizacji. 28 kwietnia 2016 roku Bank złożył skargę kasacyjną. Wyrokiem z 25 października 2017 roku Sąd Najwyższy uchylił zaskarżony wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie i przekazał sprawę do ponownego rozpatrzenia. Kary nałożone na Bank i zapłacone przez Bank zostały zwrócone Bankowi w 21 marca 2018 roku. Sąd Apelacyjny odroczył rozprawę apelacyjną do dnia 24 października 2018 roku.

Na 31 marca 2018 roku Bank jest stroną m.in. następujących postępowań:

POSTĘPOWANIA WYWOŁANEGO DECYZJĄ PREZESA UOKiK W ZWIĄZKU Z PODEJRZENIEM STOSOWANIA NIEDOZWOLONYCH POSTANOWIEŃ UMOWNYCH WE WZORCACH UMÓW O KREDYT KONSUMENCKI, Z WYŁĄCZENIEM UMÓW O KARTY KREDYTOWE, KTÓRĄ BANK ZASKARŻYŁ DO SOKiK

Decyzją z 31 grudnia 2013 roku Prezes UOKiK uznał działania Banku za praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów i nałożył na Bank karę pieniężną w wysokości 29 milionów PLN. Bank odwołał się od tej decyzji do SOKiK. Wyrokiem z 9 lipca 2015 roku SOKiK uchylił w całości decyzję Prezesa UOKiK. 21 sierpnia 2015 roku Prezes UOKiK wniósł apelację od tego wyroku. 31 maja 2017 roku Sąd Apelacyjny w Warszawie podtrzymał rozstrzygnięcie SOKiK w części, tj. podtrzymał rozstrzygnięcie o uchyleniu kary w wysokości 17 milionów PLN. W przedmiocie drugiej zarzucanej praktyki (jednodniowy formularz informacyjny o jednodniowym terminie ważności), Sąd Apelacyjny uznał apelację UOKiK za zasadną ponieważ stosowanie formularza o jednodniowym okresie „ważności” nie pozwalało konsumentom na zapoznanie się z warunkami kredytu i porównanie ofert różnych banków. Sąd Apelacyjny obniżył jednak nałożoną przez UOKiK karę z 12 milionów PLN do 6 milionów PLN. Kara została zapłacona w lipcu 2017 roku (koszt został poniesiony w drugim kwartale 2017 roku). 23 października 2017 roku Bank wniósł skargę kasacyjną od wyroku Sądu Apelacyjnego. Bank oczekuje na decyzję Sądu Najwyższego w sprawie przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

- **PRZED SOKIK DWA POSTĘPOWANIA Z POWÓDZTWA OSÓB FIZYCZNYCH O:**

- 1) uznanie za niedozwolone i zakazanie Bankowi wykorzystania w obrocie z konsumentami postanowień wzorca umownego dotyczącego kredytu denominowanego w CHF; kwestionowane są postanowienia dotyczące zasad ustalania przez Bank kursów walut na potrzeby wypłaty kredytu oraz na potrzeby przeliczania rat kredytu oraz postanowienia dotyczące wysokości oprocentowania (postępowanie zawieszono),
- 2) uznanie za niedozwolone postanowień zawartych we wzorcu umownym obejmującym treść Umowy o kredyt mieszkaniowy Nordea-Habitat oraz umowy poręczenia.

Na 31 marca 2018 roku Bank nie utworzył rezerwy na te postępowania ponieważ prawdopodobieństwo niekorzystnego rozstrzygnięcia tych postępowań ocenione jest jako niskie.

- **PRZED PREZESEM UOKiK**

Przed Prezesem UOKiK prowadzone są trzy postępowania wszczęte z urzędu przez Prezesa UOKiK:

- 1) w sprawie stosowania przez Bank praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów, którzy są stroną umowy o usługę płatniczą oraz posiadają dostęp do systemu bankowości elektronicznej. Zarzucane naruszenie polega na informowaniu o proponowanych zmianach warunków umowy w trakcie jej trwania wyłącznie za pomocą wiadomości elektronicznych przesyłanych w ramach bankowości elektronicznej, które nie stanowią trwałego nośnika informacji. Zarzucane naruszenie polega też na niezamieszczaniu w wiadomościach przesłanych do konsumentów umownej podstawy prawnej oraz okoliczności faktycznych uzasadniających zmianę regulaminów oraz taryf prowizji i opłat bankowych dla osób fizycznych dotyczących produktów PKO Banku Polskiego SA i Inteligo tj.: rachunków bankowych i kart debetowych, kart kredytowych, kart płatniczych. Obecnie prowadzone są działania w celu zakończenia niniejszego postępowania. Termin został wyznaczony na 12 czerwca 2018 roku,
- 2) o uznanie postanowień wzorca umowy za niedozwolone w związku ze stosowaniem przez Bank we wzorcach umów, aneksach do umów kredytów i pożyczek hipotecznych waloryzowanych/indeksowanych/denominowanych do walut obcych i załącznikach do nich, postanowień umownych, które mogą zostać uznane za niedozwolone. Prowadzone są działania w celu zakończenia niniejszego postępowania. Termin zakończenia postępowania został wyznaczony na dzień 31 lipca 2018 roku,
- 3) w sprawie stosowania przez Bank praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów polegających na pobieraniu od konsumentów wyższych rat kredytów oraz pożyczek denominowanych do walut obcych niż wynikających z pouczeń o ryzyku kursowym przedstawianych konsumentom przed zawarciem umów, oraz przeliczenia na konsumenta możliwego ryzyka walutowego. Bank ustosunkował się do zarzutów w piśmie z 23 września 2017 roku. Zgodnie z ustaleniami Banku, postępowanie zostało przekazane do Delegatury UOKiK w Poznaniu. Termin zakończenia postępowania nie został wyznaczony.

Ponadto przed Prezesem UOKiK prowadzonych jest szesnaście postępowań wyjaśniających związanych z działalnością Banku oraz siedem wystąpień Prezesa UOKiK bez wszczynania postępowania (w trybie art. 49a ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów).

Na 31 marca 2018 roku Bank nie utworzył rezerwy na te postępowania ponieważ prawdopodobieństwo niekorzystnego rozstrzygnięcia tych postępowań ocenione jest jako niskie.

W I kwartale 2018 roku PKO Życie Towarzystwo Ubezpieczeń SA – spółka zależna od Banku kontynuowała działania związane z realizacją:

- a) decyzji zobowiązującej wydanej w październiku 2015 roku przez Prezesa UOKiK, dotyczącej zmian w zakresie opłat za wcześniejszą rezygnację w polisach z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym,
- b) porozumienia zawartego 19 grudnia 2016 roku z Prezesem UOKiK, w ramach którego rozszerzono warunki decyzji wskazanej w pkt a) powyżej na cały aktywny (na 1 grudnia 2016 roku) portfel produktów z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym posiadanych przez klientów spółki oraz przyjęto analogiczne rozwiązania dla klientów, którzy zawarli umowy z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym po 1 stycznia 2008 roku mając ukończony 61 rok życia, a które to umowy zostały rozwiązane po ukończeniu przez klienta 65 roku życia.

Na 31 marca 2018 roku PKO Życie Towarzystwo Ubezpieczeń SA nie posiada rezerwy na karę administracyjną w zakresie postępowania dotyczącego produktów z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym (rezerwa w wysokości 8,1 miliona PLN, w związku z uprawomocnieniem się decyzji zobowiązującej Prezesa UOKiK, została w 2015 roku rozwiązana). Jednocześnie spółka utrzymuje adekwatny do warunków decyzji zobowiązującej i porozumienia poziom rezerw szkodowych.

Ponadto w zakresie działalności prowadzonej przez spółki zależne PKO Banku Polskiego SA przed Prezesem UOKiK prowadzone są trzy postępowania wyjaśniające oraz jedno wystąpienie Prezesa UOKiK bez wszczynania postępowania (w trybie art. 49a ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów).

b) ROSZCZENIA REPRYWATYZACYJNE W STOSUNKU DO NIERUCHOMOŚCI UŻYTKOWANYCH PRZEZ BANK

Na dzień sporządzenia sprawozdania finansowego prowadzone są:

- cztery postępowania, w tym jedno zawieszone, w stosunku do nieruchomości Banku, których przedmiotem jest stwierdzenie: nieważności decyzji odmawiających przyznania prawa własności czasowej, oddającej nieruchomości w zarząd i o nabyciu z mocy prawa użytkownika wieczystego gruntu i prawa własności budynku, zwrot nieruchomości oraz regulacja stanów prawnych nieruchomości,
- czternaście postępowań, w tym jedno zawieszone w stosunku do nieruchomości pozostałych spółek Grupy Kapitałowej Banku, których przedmiotem jest stwierdzenie nieważności decyzji administracyjnych lub zwrot nieruchomości.

Zarząd PKO Banku Polskiego SA uważa, że prawdopodobieństwo zaistnienia istotnych roszczeń wobec Grupy Kapitałowej z tytułu powyższych postępowań jest niewielkie.

c) SPRAWY SPORNE PODATKOWE

W następstwie niekorzystnego wyroku Naczelnego Sądu Administracyjnego (NSA) z sierpnia 2016 roku i oddalenia na jego podstawie przez Wojewódzki Sąd Administracyjny w Łodzi (WSA), w wyrokach z 10 stycznia, 13 stycznia i 8 lutego 2017 roku, wszystkich skarg spółki PKO Leasing SA (następcy prawnego spółki PKO Bankowy Leasing Sp. z o.o.) w sprawie zaliczenia nadpłat i zwrotów na poczet zaległości w podatku VAT, Grupa Kapitałowa PKO Leasing SA na 31 marca 2018 roku wykazuje należności z tytułu odsetek od zaległości podatku VAT w łącznej kwocie 21,1 miliona PLN, objęte pełnym odpisem aktualizującym. Należności z tytułu odsetek od zaległości VAT, dochodzone przed sądami administracyjnymi, wynikają z postanowień Łódzkiego Urzędu Skarbowego w Łodzi w przedmiocie rozliczenia nadpłat i zwrotów VAT za okresy rozliczeniowe od stycznia 2011 roku do czerwca 2013 roku na poczet zaległości podatkowych w podatku VAT, w których rozliczenia zwrotów i nadpłat podatku VAT na poczet zaległości w podatku VAT zostały dokonane w dacie złożenia deklaracji korygujących (w grudniu 2014 roku), a nie w dacie zapłaty podatku w wysokości wyższej niż należy, jak argumentuje spółka.

W 2018 roku spółka PKO Leasing SA kontynuowała działania odwoławcze od decyzji organów skarbowych. Spółka oczekuje na wyznaczenie terminu rozprawy przed NSA.

49. INFORMACJE UZUPEŁNIAJĄCE DO SPRAWOZDANIA Z PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH

ŚRODKI PIENIĘŻNE I ICH EKWIWALENTY	31.03.2018	31.12.2017	31.03.2017
Kasa, środki w Banku Centralnym	15 528	15 845	14 087
Lokaty w Banku Centralnym	740	1 965	-
Bieżące należności od banków	3 431	5 036	5 144
Środki pieniężne o ograniczonej możliwości dysponowania	288	154	154
Razem	19 987	23 000	19 385

ŚRODKI PIENIĘŻNE O OGRANICZONEJ MOŻLIWOŚCI DYSPONOWANIA

Środki pieniężne w kwocie 288 milionów PLN (na 31 grudnia 2017 roku: 154 miliony PLN), w tym:

- w kwocie 8 milionów PLN (na 31 grudnia 2017 roku: 11 milionów PLN) stanowiące zabezpieczenia wykonywanych przez Dom Maklerski PKO BP SA operacji papierami wartościowymi są zdeponowane w KDPW_CCP w ramach Funduszu Gwarantowania Rozliczeń Transakcji Giełdowych. Każdy uczestnik bezpośredni, który posiada status uczestnika rozliczającego zobowiązany jest do dokonania wpłaty do funduszu rozliczeniowego gwarantującego rozliczenie transakcji giełdowych objętych tym funduszem. Wysokość wpłat uzależniona jest od wartości obrotu danego uczestnika i jest codziennie aktualizowana przez KDPW_CCP,
- w kwocie 7 milionów PLN (na 31 grudnia 2017 roku: 9 milionów PLN) stanowiące środki wpłacone przez uczestników IKE, IKZE, PPE i PSO, które nie zostały do 31 marca 2018 roku i odpowiednio 31 grudnia 2017 roku przeliczone przez agenta transferowego na jednostki uczestnictwa w funduszach inwestycyjnych,

- w kwocie 273 miliony PLN (na 31 grudnia 2017 roku: 134 miliony PLN) stanowiące zabezpieczenie transakcji sekurytyzacji.

50. TRANSAKcje ZE SKARBEM PAŃSTWA I JEDNOSTKAMI POWIĄZANYMI

TRANSAKcje ZE SKARBEM PAŃSTWA

Skarb Państwa jest jednostką sprawującą kontrolę nad jednostką dominującą Grupy Kapitałowej jako podmiot posiadający 29,43% udziału w kapitale podstawowym Banku. Szczegółowo akcjonariat Banku został opisany w nocie „Kapitały własne i akcjonariat Banku” niniejszego sprawozdania.

W skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej Grupy Kapitałowej wykazano należności i papiery wartościowe oraz zobowiązania z tytułu transakcji ze Skarbem Państwa, jednostkami budżetowymi oraz podmiotami, w których udziałowcem jest Skarb Państwa.

Na mocy ustawy z 30 listopada 1995 roku o pomocy państwa w spłacie niektórych kredytów mieszkaniowych, refundacji bankom wypłaconych premii gwarancyjnych oraz zmianie niektórych ustaw, PKO Bank Polski SA otrzymuje środki z budżetu państwa tytułem wykupu odsetek od kredytów mieszkaniowych.

PRZYCHODY Z TYTUŁU PRZEJŚCIOWEGO WYKUPU PRZEZ BUDŻET PAŃSTWA ODSETEK OD KREDYTÓW MIESZKANIOWYCH „STAREGO” PORTFELA	01.01-31.03.2018	01.01-31.03.2017
Przychody memoriałowe	69	47
Przychody otrzymane kasowo	21	4
Różnica – pozycja „Kredyty i pożyczki udzielone klientom”	48	43

Od 1 stycznia 2018 roku w oparciu o przepisy ustawy z 30 listopada 1995 roku o pomocy państwa w spłacie niektórych kredytów mieszkaniowych, udzielaniu premii gwarancyjnych oraz refundacji bankom wypłaconych premii gwarancyjnych, kredytobiorcy nabywać będą prawo do umorzenia w ciężar budżetu państwa pozostałego zadłużenia, co skutkować będzie sukcesywnym (do 2026 roku) całkowitym rozliczaniem zadłużeń z tytułu kredytów mieszkaniowych tzw. „starego” portfela. Bank prowadzi rozliczenia związane z wykupem odsetek od kredytów mieszkaniowych przez Budżet Państwa i z tego tytułu w I kwartale 2018 roku otrzymał prowizje w wysokości 1 miliona PLN a w I kwartale 2017 roku Bank nie otrzymał prowizji z tego tytułu.

Od 1 stycznia 1996 roku Bank jest generalnym dystrybutorem znaków wartościowych, z którego tytułu otrzymuje prowizje od Budżetu Państwa – w I kwartale 2018 roku Bank nie otrzymał prowizji z tego tytułu, a w I kwartale 2017 roku wynosiły one 1 milion PLN.

Dom Maklerski PKO Banku Polskiego SA pełni funkcję agenta emisji skarbowych obligacji detalicznych na podstawie umowy zawartej 11 lutego 2003 roku z Ministrem Finansów. Dom Maklerski PKO Banku Polskiego na podstawie tej umowy otrzymuje wynagrodzenie z tytułu pełnienia funkcji agenta emisji - w I kwartale 2018 roku wynosiło 19 milionów PLN, a w I kwartale 2017 roku wynosiło 12 milionów PLN.

TRANSAKcje Z JEDNOSTKAMI POWIĄZANYMI KAPITAŁOWO

Wszystkie opisane poniżej transakcje ze wspólnymi przedsięwzięciami i jednostkami stowarzyszonymi zostały zawarte na warunkach nieodbiegających od warunków rynkowych. Terminy spłat transakcji mieszczą się w przedziale od jednego miesiąca do piętnastu lat.

NA DZIEŃ 31 MARCA 2018 ROKU/ PODMIOT	Należności	w tym kredyty	Zobowiązania	Udzielone zobowiązania pozabilansowe
Centrum Elektronicznych Usług Płatniczych eService Sp. z o.o.	82	5	53	12
„Centrum Obsługi Biznesu” Sp. z o.o.	25	25	9	
Bank Pocztowy SA	-	-	-	1
„Poznański Fundusz Poręczeń Kredytowych” Sp. z o.o.	-	-	9	-
Razem wspólne przedsięwzięcia i jednostki stowarzyszone	107	30	71	13

ZA OKRES 3 MIESIĘCY ZAKOŃCZONY DNIA 31 MARCA 2018 ROKU/ PODMIOT	Przychody ogółem	w tym z tytułu odsetek i prowizji	Koszty ogółem	w tym z tytułu odsetek i prowizji
Centrum Elektronicznych Usług Płatniczych eService Sp. z o.o.	85		64	19
„Centrum Obsługi Biznesu” Sp. z o.o.	1		1	-
Razem wspólne przedsięwzięcia i jednostki stowarzyszone	86		64	19

NA DZIEŃ 31 GRUDNIA 2017 ROKU/ PODMIOT	Należności	w tym kredyty	Zobowiązania	Udzielone zobowiązania pozabilansowe
Centrum Elektronicznych Usług Płatniczych eService Sp. z o.o.	49	6	37	25
„Centrum Obsługi Biznesu” Sp. z o.o.	19	19	9	-
Bank Pocztowy SA	-	-	-	1
„Poznański Fundusz Poręczeń Kredytowych” Sp. z o.o.	-	-	16	-
Razem wspólne przedsięwzięcia i jednostki stowarzyszone	68	25	62	26

ZA OKRES 3 MIESIĘCY ZAKOŃCZONY DNIA 31 MARCA 2017 ROKU/ PODMIOT	Przychody ogółem	w tym z tytułu odsetek i prowizji	Koszty ogółem	w tym z tytułu odsetek i prowizji
Centrum Elektronicznych Usług Płatniczych eService Sp. z o.o.	54		54	18
Razem wspólne przedsięwzięcia i jednostki stowarzyszone	54		54	18

51. HIERARCHIA WARTOŚCI GODZIWEJ

AKTYWA WYCENIANE W WARTOŚCI GODZIWEJ 31.03.2018	Poziom 1	Poziom 2	Poziom 3	
	Wartość bilansowa	Ceny kwotowane na aktywnych rynkach	Techniki wyceny oparte na obserwowalnych danych rynkowych	Pozostałe techniki wyceny
Należności od banków	1	-	-	1
nieprzeznaczone do obrotu obowiązkowo wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	1	-	-	1
Instrumenty pochodne zabezpieczające	772	-	772	-
Pozostałe instrumenty pochodne	1 543	3	1 540	-
Papiery wartościowe	50 755	41 542	7 288	1 925
przeznaczone do obrotu	1 593	1 577	16	-
nieprzeznaczone do obrotu obowiązkowo wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	4 177	3 818	24	335
desygnowane do wyceny do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat (FVO)	-	-	-	-
wyceniane do wartości godziwej przez inne dochody całkowite	44 985	36 147	7 248	1 590
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	1 032	-	-	1 032
nieprzeznaczone do obrotu obowiązkowo wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	1 032	-	-	1 032
Aktywa finansowe wyceniane do wartości godziwej razem	54 103	41 545	9 600	2 958

ZOBOWIĄZANIA WYCENIANE W WARTOŚCI GODZIWEJ 31.03.2018	Poziom 1		Poziom 2		Poziom 3	
	Wartość bilansowa	Ceny kwotowane na aktywnych rynkach	Techniki wyceny oparte na obserwowalnych danych rynkowych		Pozostałe techniki wyceny	
Instrumenty pochodne zabezpieczające	239	-	-	239	-	-
Pozostałe instrumenty pochodne	1 994	1	-	1 993	-	-
Zobowiązania finansowe wyceniane do wartości godziwej razem	2 233	1	-	2 232	-	-

AKTYWA I ZOBOWIĄZANIA WYCENIANE W WARTOŚCI GODZIWEJ NA DZIEŃ 31.12.2017	Poziom 1		Poziom 2		Poziom 3	
	Wartość bilansowa	Ceny kwotowane na aktywnych rynkach	Techniki wyceny oparte na obserwowalnych danych rynkowych		Pozostałe techniki wyceny	
Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu	431	429	2	-	-	-
Dłużne papiery wartościowe	405	403	2	-	-	-
Udziały i akcje w innych jednostkach	19	19	-	-	-	-
Certyfikaty inwestycyjne	7	7	-	-	-	-
Pochodne instrumenty finansowe	2 598	1	2 597	-	-	-
Instrumenty zabezpieczające	887	-	887	-	-	-
Instrumenty o charakterze handlowym	1 711	1	1 710	-	-	-
Instrumenty finansowe przy początkowym ujęciu wyznaczone jako wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	8 157	3 775	4 382	-	-	-
Dłużne papiery wartościowe	6 688	2 306	4 382	-	-	-
Jednostki uczestnictwa	1 469	1 469	-	-	-	-
Inwestycyjne papiery wartościowe dostępne do sprzedaży	43 651	34 236	7 249	2 166	-	-
Dłużne papiery wartościowe	43 192	34 152	7 249	1 791	-	-
Kapitałowe papiery wartościowe	203	80	-	123	-	-
Jednostki uczestnictwa w fundusze inwestycyjne oraz tytuły uczestnictwa w instytucji wspólnego inwestowania	256	4	-	252	-	-
Aktywa finansowe wyceniane do wartości godziwej razem	54 837	38 441	14 230	2 166	-	-
Pochodne instrumenty finansowe	2 740	-	2 740	-	-	-
Instrumenty zabezpieczające	204	-	204	-	-	-
Instrumenty o charakterze handlowym	2 536	-	2 536	-	-	-
Zobowiązania finansowe wyceniane do wartości godziwej razem	2 740	-	2 740	-	-	-

WPLYW PARAMETRÓW ESTYMOWANYCH NA WYCENĘ DO WARTOŚCI GODZIWEJ INSTRUMENTÓW FINANSOWYCH NA POZIOMIE 3	31.03.2018		31.12.2017	
	Wartość godziwa według scenariusza		Wartość godziwa według scenariusza	
	pozytywnego	negatywnego	pozytywnego	negatywnego
Nieprzeznaczone do obrotu obowiązkowo wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat				
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	1 036	1 028	-	-
Tytuły uczestnictwa w instytucji wspólnego inwestowania	223	202	-	-
Akcje Visa Inc.	129	104	-	-
Należności od banków	1	1	-	-
Wyceniane do wartości godziwej przez inne dochody całkowite				
Obligacje korporacyjne	1 596	1 584	-	-
Inwestycyjne papiery wartościowe dostępne do sprzedaży				
Tytuły uczestnictwa w instytucji wspólnego inwestowania	-	-	264	239
Akcje Visa Inc.	-	-	129	103
Obligacje korporacyjne	-	-	1 799	1 783

52. AKTYWA I ZOBOWIĄZANIA FINANSOWE, KTÓRE W SKONSOLIDOWANYM SPRAWOZDANIU Z SYTUACJI FINANSOWEJ NIE SĄ PREZENTOWANE W WARTOŚCI GODZIWEJ

	poziom hierarchii wartości godziwej	metoda wyceny	31.03.2018	
			wartość bilansowa	wartość godziwa
Kasa, środki w Banku Centralnym	nd	wartość wymaganej zapłaty	16 268	16 268
Należności od banków	2	zdyskontowane przepływy pieniężne	3 763	3 765
wyceniane wg zamortyzowanego kosztu	2	zdyskontowane przepływy pieniężne	3 763	3 765
Papiery wartościowe	3	zdyskontowane przepływy pieniężne	7 069	7 072
wyceniane wg zamortyzowanego kosztu	3	zdyskontowane przepływy pieniężne	7 069	7 072
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	3	zdyskontowane przepływy pieniężne	201 756	196 252
wyceniane wg zamortyzowanego kosztu	3	zdyskontowane przepływy pieniężne	201 756	196 252
kredyty mieszkaniowe	3	zdyskontowane przepływy pieniężne	106 653	98 915
kredyty gospodarcze	3	zdyskontowane przepływy pieniężne	58 118	58 135
kredyty konsumpcyjne	3	zdyskontowane przepływy pieniężne	23 883	26 127
transakcje z przyrzeczeniem odkupu	2	zdyskontowane przepływy pieniężne	26	26
należności z tytułu leasingu finansowego	3	zdyskontowane przepływy pieniężne	13 076	13 049
Inne aktywa finansowe	3	wartość wymaganej zapłaty z uwzględnieniem utraty wartości	2 875	2 875
Zobowiązania wobec Banku Centralnego	2	wartość wymaganej zapłaty	5	5
Zobowiązania wobec banków	2	zdyskontowane przepływy pieniężne	1 866	1 866
wyceniane wg zamortyzowanego kosztu	2	zdyskontowane przepływy pieniężne	1 866	1 866
Zobowiązania wobec klientów	3	zdyskontowane przepływy pieniężne	218 715	218 640
wyceniane wg zamortyzowanego kosztu	3	zdyskontowane przepływy pieniężne	218 715	218 640
zobowiązania wobec ludności	3	zdyskontowane przepływy pieniężne	152 424	152 359
zobowiązania wobec podmiotów gospodarczych	3	zdyskontowane przepływy pieniężne	50 197	50 187
zobowiązania wobec jednostek budżetowych	3	zdyskontowane przepływy pieniężne	10 937	10 937
Otrzymane kredyty i pożyczki	3	zdyskontowane przepływy pieniężne	3 465	3 465
Zobowiązania z tytułu produktów ubezpieczeniowych			1 692	1 692
Zobowiązania z tytułu emisji papierów wartościowych	1, 2	kwotowania rynkowe/ zdyskontowane przepływy pieniężne	26 267	26 486
wyceniane wg zamortyzowanego kosztu	1, 2	kwotowania rynkowe/ zdyskontowane przepływy pieniężne	26 267	26 486
Dług podporządkowany	2	zdyskontowane przepływy pieniężne	3 367	3 367
Inne zobowiązania finansowe	3	wartość wymaganej zapłaty	4 525	4 516

	poziom hierarchii wartości	metoda wyceny	31.12.2017	
			wartość bilansowa	wartość godziwa
Kasa, środki w Banku Centralnym	nd	wartość wymaganej zapłaty	17 810	17 810
Należności od banków	2	zdyskontowane przepływy pieniężne	5 233	5 233
Kredyty i pożyczki udzielone klientom			205 629	194 804
kredyty mieszkaniowe	3	zdyskontowane przepływy pieniężne	106 191	101 998
kredyty gospodarcze	3	zdyskontowane przepływy pieniężne	56 792	56 761
kredyty konsumpcyjne	3	zdyskontowane przepływy pieniężne	24 590	26 407
dłużne papiery wartościowe		zdyskontowane przepływy pieniężne	4 368	4 368
dłużne papiery wartościowe (korporacyjne)	3	zdyskontowane przepływy pieniężne	1 855	1 855
dłużne papiery wartościowe (komunalne)	3	zdyskontowane przepływy pieniężne	2 513	2 513
transakcje z przyrzeczeniem odkupu	2	zdyskontowane przepływy pieniężne	902	902
należności z tytułu leasingu finansowego	3	zdyskontowane przepływy pieniężne	12 786	12 820
Inwestycyjne papiery wartościowe utrzymywane do terminu zapadalności	1	zdyskontowane przepływy pieniężne	1 812	1 816
Inne aktywa finansowe	3	wartość wymaganej zapłaty z uwzględnieniem utraty wartości	2 377	2 377
Zobowiązania wobec Banku Centralnego	2	wartość wymaganej zapłaty	6	6
Zobowiązania wobec innych banków	2	zdyskontowane przepływy pieniężne	4 558	4 558
Zobowiązania wobec klientów			215 237	215 172
wobec podmiotów gospodarczych	3	zdyskontowane przepływy pieniężne	52 667	52 666
wobec jednostek budżetowych	3	zdyskontowane przepływy pieniężne	11 409	11 409
wobec ludności	3	zdyskontowane przepływy pieniężne	151 161	151 097
Zobowiązania z tytułu emisji papierów wartościowych	1, 2	kwotowania rynkowe/ zdyskontowane	23 932	24 226
Dług podporządkowany	2	zdyskontowane przepływy pieniężne	1 720	1 720
Inne zobowiązania finansowe	3	wartość wymaganej zapłaty	4 129	4 129

53. AKTYWA STANOWIĄCE ZABEZPIECZENIE ZOBOWIĄZAŃ ORAZ PRZENIESIONE AKTYWA FINANSOWE

NALEŻNOŚCI STANOWIĄCE PRZEDMIOT TRANSAKЦИИ SEKURTYZACJI WIERZYTELNOŚCI LEASINGOWYCH

Na 31 marca 2018 roku wartość należności stanowiących przedmiot transakcji sekurytyzacji wierzytelności leasingowych wyniosła 1 381 milionów PLN. Stanowią one zabezpieczenie zobowiązań z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych spółki celowej ROOF Poland Leasing 2014 DAC. Sekurytyzowane wierzytelności leasingowe prezentowane są w aktywach Grupy Kapitałowej z uwagi na niespełnienie warunków wyłączenia składnika aktywów ze sprawozdania z sytuacji finansowej. Grupa Kapitałowa nie ma bowiem obowiązku wypłaty kwot ostatecznym odbiorcom – nabywcom dłużnych papierów wartościowych, dopóki nie otrzyma odpowiadających im kwot od leasingobiorców z tytułu umów, z których wierzytelności są przedmiotem programu sekurytyzacji. Dodatkowo nie jest spełniony warunek niezwłocznego przekazywania przepływów pieniężnych ze składnika sekurytyzowanych aktywów. W okresie od uruchomienia transakcji sekurytyzacji w grudniu 2014 roku do 31 grudnia 2017 roku obowiązywał okres rewolwingowy, w czasie którego Grupa mogła sprzedawać niewymagalne na dzień sprzedaży wierzytelności wynikające z umów leasingowych do łącznej wartości 1 475 milionów PLN w miejsce spłacanych należności leasingowych. Dodatkowo, Grupa rozlicza się z nabywcami papierów wartościowych w okresach kwartalnych, podczas gdy typowym okresem rozliczeniowych w sekurytyzowanych umowach leasingu są okresy miesięczne. Od stycznia 2018 roku program sekurytyzacji wszedł w fazę amortyzacji.

ZOBOWIĄZANIA Z TYTUŁU TRANSAKЦИИ Z PRYZRZECZENIEM ODKUPU

Do aktywów finansowych, których Grupa Kapitałowa nie wyłącza ze sprawozdania finansowego należy zaliczyć aktywa stanowiące zabezpieczenie zobowiązań z tytułu transakcji z przyrzeczeniem odkupu (obligacje skarbowe).

WARTOŚĆ BILANSOWA	31.03.2018	31.12.2017
Dłużne papiery wartościowe	1 287	48
Transakcje z przyrzeczeniem odkupu	1 288	48
Pozycja netto	(1)	-

ZOBOWIĄZANIA Z TYTUŁU UJEMNEJ WYCENY INSTRUMENTÓW POCHODNYCH

Środki pieniężne na lokatach w bankach zawierają aktywa będące zabezpieczeniem zobowiązań własnych, w tym rozliczenia z tytułu ujemnej wyceny instrumentów pochodnych. Wartość tych aktywów na 31 marca 2018 roku wynosiła 441 milionów PLN (na 31 grudnia 2017 roku wynosiła 558 milionów PLN).

WSTĘPNY DEPOZYT ROZLICZENIOWY KDPW

Dom Maklerski utrzymuje obligacje w Krajowym Depozycie Papierów Wartościowych stanowiące zabezpieczenie rozliczeń transakcji z Izbą Rozliczeniową.

WARTOŚĆ BILANSOWA/WARTOŚĆ GODZIWA	31.03.2018	31.12.2017
Wartość depozytu	10	10
Wartość nominalna zabezpieczenia	10	10
Rodzaj zabezpieczenia	obligacje skarbowe	obligacje skarbowe
Wartość bilansowa zabezpieczenia	10	10

FUNDUSZ OCHRONY ŚRODKÓW GWARANTOWANYCH

	31.03.2018	31.12.2017
Wartość funduszu	1 060	1 133
Wartość nominalna zabezpieczenia	1 100	1 200
Rodzaj zabezpieczenia	obligacje skarbowe	obligacje skarbowe
Termin wykupu zabezpieczenia	25.01.2024	25.01.2024
Wartość bilansowa zabezpieczenia	1 101	1 193

Wartość aktywów stanowią obligacje skarbowe z terminem wykupu zapewniającym zabezpieczenie wartości bilansowej przez okres określony ustawą z 10 czerwca 2016 r. o Bankowym Funduszu Gwarancyjnym, systemie gwarantowania depozytów oraz przymusowej restrukturyzacji. Fundusz jest powiększany lub pomniejszany 1 lipca każdego roku odpowiednio do wysokości sumy stanowiącej podstawę obliczenia kwoty rezerwy obowiązkowej. Środki te traktowane są jako aktywa stanowiące zabezpieczenie zobowiązań własnych.

ŚRODKI STANOWIĄCE ZABEZPIECZENIE ZOBOWIĄZAŃ DO ZAPŁATY SKŁADEK WNOSZONYCH DO BANKOWEGO FUNDUSZU GWARANCYJNEGO

	31.03.2018	31.12.2017
Wartość składki wnoszonej w formie zobowiązań do zapłaty	140	120
Wartość nominalna aktywów w które ulokowano środki odpowiadające zobowiązaniom	200	175
Rodzaj zabezpieczenia	obligacje skarbowe	obligacje skarbowe
Termin wykupu zabezpieczenia	25.01.2024	25.01.2024
Wartość bilansowa zabezpieczenia	200	174

Począwszy od 2017 roku wartość składek wnoszonych w formie zobowiązań do zapłaty stanowi 30% składek na rzecz Bankowego Funduszu Gwarancyjnego ("BFG") na fundusz gwarantowania depozytów lub fundusz przymusowej restrukturyzacji banków. Aktywami stanowiącymi zabezpieczenie zobowiązań do zapłaty są obligacje skarbowe zablokowane na rzecz BFG, w wysokości zapewniającej utrzymanie stosunku wartości praw majątkowych stanowiących zabezpieczenie zobowiązań do zapłaty do kwoty zobowiązań do zapłaty na poziomie nie niższym niż 110%. Wartość praw majątkowych stanowiących pokrycie zobowiązań do zapłaty dla celów ustalenia minimalnego poziomu stosunku wartości aktywów do wielkości zobowiązań do zapłaty określa się według wartości ustalonej na podstawie ostatniego kursu fixingowego z danego dnia z elektronicznego rynku skarbowych papierów wartościowych organizowanego przez ministra właściwego do spraw budżetu, przy czym wartość tę powiększa się o odsetki należne na dzień wyceny, chyba że wartość odsetek została uwzględniona w tym kursie.

Środki te traktowane są jako aktywa stanowiące zabezpieczenie zobowiązań własnych, nie mogą być przedmiotem zastawu, nie mogą być obciążane w jakikolwiek sposób, nie podlegają egzekucji sądowej i administracyjnej ani nie wchodzi do masy upadłości. Wartość środków stanowiących zabezpieczenie zobowiązań do zapłaty składek wnoszonych na rzecz BFG będzie ulegała zwiększeniu w terminach wnoszenia składek na fundusz gwarantowania depozytów (w okresach kwartalnych) oraz na fundusz przymusowej restrukturyzacji banków (w III kwartale danego roku) w wysokości nie wyższej niż 30% wartości składki ustalonej przez BFG. Wartość środków może ulec zmniejszeniu w przypadku otrzymania przez Bank wezwania BFG do przekazania w formie pieniężnej środków odpowiadających zobowiązaniom do zapłaty.

OGNICZENIA PRAWA DOTYCZĄCE TYTUŁU PRAWNEGO GRUPY KAPITAŁOWEJ

W okresie 3 miesięcy zakończonym 31 marca 2018 roku oraz w roku zakończonym 31 grudnia 2017 roku nie występowały wartości niematerialne ani rzeczowe aktywa trwałe, do których tytuł prawny Grupy Kapitałowej podlegał ograniczeniu oraz stanowiące zabezpieczenie zobowiązań.

PRZENIESIONE AKTYWA FINANSOWE

Na 31 marca 2018 roku oraz na 31 grudnia 2017 roku Grupa Kapitałowa nie posiadała przeniesionych aktywów finansowych, które są wyłączone ze skonsolidowanego sprawozdania finansowego w całości, dla których Grupa Kapitałowa utrzymuje zaangażowanie w tych aktywach.

54. POZOSTAŁE INFORMACJE

SEZONOWOŚĆ LUB CYKLICZNOŚĆ DZIAŁALNOŚCI W OKRESIE SPRAWOZDAWCZYM

PKO Bank Polski SA jest bankiem uniwersalnym, działającym na terenie całego kraju i jego działalność podlega takim samym wahaniom sezonowym, jak cała polska gospodarka. Działalność pozostałych spółek Grupy Kapitałowej PKO Banku Polskiego SA również nie wykazuje istotnych cech sezonowości lub cykliczności.

UPRAWNIENIE DO SPRZEDAŻY LUB OBCIĄŻENIA ZASTAWEM ZABEZPIECZENIA USTANOWIONEGO NA RZECZ GRUPY KAPITAŁOWEJ BANKU

Na 31 marca 2018 roku oraz na 31 grudnia 2017 roku na rzecz Grupy Kapitałowej Banku nie ustanowiono zabezpieczeń, które Grupa Kapitałowa Banku była uprawniona sprzedać lub obciążyć innym zastawem, w przypadku realizacji wszelkich obowiązków przez właściciela zabezpieczenia.

INFORMACJE O ZNACZĄCYCH UMOWACH DOTYCZĄCYCH UDZIELENIA PRZEZ EMITENTA LUB PRZEZ JEDNOSTKĘ OD NIEGO ZALEŻNĄ PORĘCZEŃ KREDYTU LUB POŻYCZKI LUB UDZIELENIA GWARANCJI

W I kwartale 2018 roku PKO Bank Polski SA oraz jednostki zależne PKO Banku Polskiego SA nie zawarły znaczących umów dotyczących udzielenia poręczeń kredytu lub pożyczki ani udzielenia gwarancji.

ZACIĄGNIĘTE KREDYTY I UMOWY POŻYCZEK, GWARANCJI I PORĘCZEŃ NIEDOTYCZĄCE DZIAŁALNOŚCI OPERACYJNEJ

W I kwartale 2018 roku PKO Bank Polski SA oraz jednostki zależne PKO Banku Polskiego SA nie zaciągały kredytów, pożyczek, a także nie otrzymały gwarancji i poręczeń nie dotyczących działalności operacyjnej.

ZNACZĄCE UMOWY ORAZ ISTOTNE UMOWY Z BANKIEM CENTRALNYM LUB ORGANAMI NADZORU

PKO Bank Polski SA nie zawarł w I kwartale 2018 roku znaczących umów oraz istotnych umów z bankiem centralnym lub organami nadzoru.

STANOWISKO ZARZĄDU PKO BANKU POLSKIEGO SA W ZAKRESIE MOŻLIWOŚCI ZREALIZOWANIA WCZEŚNIEJ PUBLIKOWANYCH PROGNOZ WYNIKÓW NA DANY ROK

PKO Bank Polski SA nie przekazywał do publicznej wiadomości prognozy wyników na 2018 rok.

INNE INFORMACJE, KTÓRE SĄ ISTOTNE DLA OCENY SYTUACJI KADROWEJ, MAJĄTKOWEJ, FINANSOWEJ, WYNIKU FINANSOWEGO EMITENTA I ICH ZMIAN

W I kwartale 2018 roku w PKO Banku Polskim SA oraz jednostkach zależnych PKO Banku Polskiego SA nie wystąpiły inne znaczące zdarzenia istotne dla oceny sytuacji kadrowej, majątkowej, finansowej i wyniku finansowego.

CELE I ZASADY ZARZĄDZANIA RYZYKIEM

55. ZARZĄDZANIE RYZYKIEM W GRUPIE KAPITAŁOWEJ

Zarządzanie ryzykiem jest jednym z najważniejszych procesów wewnętrznych zarówno w PKO Banku Polskim SA, w jak i w pozostałych podmiotach Grupy Kapitałowej PKO Banku Polskiego SA. Zarządzanie ryzykiem ma na celu zapewnienie rentowności działalności biznesowej, przy zapewnieniu kontroli poziomu ryzyka i jego utrzymaniu w ramach przyjętej przez Bank i Grupę Kapitałową tolerancji na ryzyko i systemu limitów, w zmieniającym się otoczeniu makroekonomicznym i prawnym. Poziom ryzyka stanowi ważny składnik procesu planistycznego.

W Grupie Kapitałowej PKO Banku Polskiego SA zidentyfikowane zostały ryzyka, które podlegają zarządzaniu i część z nich uznana jest za istotne. Ocenę istotności ryzyka występującego w działalności Banku i Grupy Kapitałowej przeprowadza się nie rzadziej niż raz w roku. Ocena ta może być przeprowadzona częściej, w szczególności w przypadku istotnej zmiany zakresu działalności lub profilu ryzyka Banku, podmiotu Grupy Kapitałowej lub Grupy Kapitałowej. Przy określaniu kryteriów uznawania danego rodzaju ryzyka za istotne uwzględniany jest wpływ istotności tego ryzyka zarówno na działalność Banku i Grupy Kapitałowej. Podczas oceny istotności ryzyka Banku i Grupy Kapitałowej określa się katalog ryzyk istotnych, podlegających monitorowaniu i nieistotnych na poziomie Banku oraz Grupy Kapitałowej. W Grupie Kapitałowej istotne są wszystkie ryzyka określone jako istotne w Banku. Za istotne uznaje się w Banku ryzyko kredytowe niewypłacalności, ryzyko walutowe, ryzyko stopy procentowej, ryzyko płynności, w tym ryzyko finansowania, ryzyko operacyjne, ryzyko biznesowe, ryzyko zmian makroekonomicznych, ryzyko modeli. Podmioty Grupy Kapitałowej mogą uznać za istotne w tych podmiotach inne rodzaje ryzyka niż wymienione poniżej z uwzględnieniem specyfiki i skali swojej działalności oraz rynku, na którym podmiot prowadzi działalność. Dla tych rodzajów ryzyka, Bank weryfikuje istotność ryzyka na poziomie Grupy Kapitałowej. Podmioty Grupy Kapitałowej uczestniczą w ocenie istotności rodzajów ryzyka inicjowanej przez podmiot dominujący i ocenianej na poziomie Grupy Kapitałowej.

W skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym Grupy Kapitałowej za rok 2017 oraz w raporcie Adekwatność kapitałowa oraz inne informacje podlegające ogłaszaniu Grupy Kapitałowej według stanu na 31 grudnia 2017 roku opisane zostały szczegółowo dla poszczególnych rodzajów ryzyka następujące elementy: definicja ryzyka, cel zarządzania określonym ryzykiem, identyfikacja ryzyka, pomiar i ocena, kontrola, prognozowanie i monitorowanie, raportowanie i działania zarządcze dla zidentyfikowanych istotnych rodzajów ryzyka.

CEL ZARZĄDZANIA RYZYKIEM

Celem zarządzania ryzykiem poprzez dążenie do utrzymywania poziomu ryzyka w ramach przyjętego poziomu tolerancji jest:

- ochrona wartości kapitału akcjonariuszy,
- ochrona depozytów klientów,
- wsparcie Grupy Kapitałowej w prowadzeniu efektywnej działalności.

Cele zarządzania ryzykiem osiąga się w szczególności poprzez zapewnianie właściwej informacji o ryzyku, tak aby decyzje mogły być podejmowane z pełną świadomością poszczególnych rodzajów ryzyka, jakie ze sobą niosą.

GŁÓWNE ZASADY ZARZĄDZANIA RYZYKIEM

Zarządzanie ryzykiem w Grupie Kapitałowej opiera się w szczególności na następujących zasadach:

- 1) Grupa Kapitałowa zarządza wszystkimi zidentyfikowanymi rodzajami ryzyka,
- 2) proces zarządzania ryzykiem jest odpowiedni do skali działalności oraz do istotności, skali i złożoności danego ryzyka i na bieżąco dostosowywany do nowych czynników i źródeł ryzyka,
- 3) metody zarządzania ryzykiem (w szczególności modele i ich założenia) oraz systemy pomiaru lub oceny ryzyka są dostosowane do skali i złożoności ryzyka, aktualnie prowadzonej i planowanej działalności Grupy Kapitałowej i otoczenia, w którym Grupa Kapitałowa działa oraz okresowo weryfikowane i walidowane,
- 4) zachowana jest niezależność organizacyjna obszaru zarządzania ryzykiem od działalności biznesowej,
- 5) zarządzanie ryzykiem jest zintegrowane z systemami planistycznymi i kontrolingowymi,
- 6) poziom ryzyka jest na bieżąco kontrolowany,
- 7) proces zarządzania ryzykiem wspiera realizację strategii Grupy Kapitałowej przy zachowaniu zgodności ze strategią zarządzania ryzykiem, w szczególności w zakresie poziomu tolerancji na ryzyko.

PROCES ZARZĄDZANIA RYZYKIEM

Na proces zarządzania ryzykiem w Grupie Kapitałowej składają się następujące elementy:

- **IDENTYFIKACJA RYZYKA:**

Identyfikacja ryzyka polega na rozpoznaniu aktualnych i potencjalnych źródeł ryzyka oraz oszacowaniu istotności jego potencjalnego wpływu na sytuację finansową Banku i Grupy Kapitałowej. W ramach identyfikacji ryzyka określone są te rodzaje ryzyka, które uznawane są za istotne w działalności Banku lub całej Grupy Kapitałowej.

- **POMIAR I OCENA RYZYKA:**

Pomiar ryzyka obejmuje określanie miar ryzyka adekwatnych do rodzaju, istotności ryzyka i dostępności danych oraz ilościowej kwantyfikacji ryzyka za pomocą ustalonych miar, a także ocena ryzyka polegająca na określeniu rozmiarów lub zakresu ryzyka z punktu widzenia realizacji celów zarządzania ryzykiem. W ramach pomiaru ryzyka przeprowadza się prace związane z wyceną poszczególnych rodzajów ryzyka dla potrzeb polityki cenowej oraz testy warunków skrajnych na podstawie założeń zapewniających rzetelną ocenę ryzyka. Scenariusze testów warunków skrajnych obejmują m.in. wymagania wynikające z rekomendacji Komisji Nadzoru Finansowego. Dodatkowo przeprowadzane są w Grupie Kapitałowej kompleksowe testy warunków skrajnych (KTWS), które stanowią integralny element zarządzania ryzykiem oraz uzupełniają testy warunków skrajnych specyficzne dla poszczególnych rodzajów ryzyka. KTWS obejmują analizę wpływu zmian w otoczeniu (w szczególności sytuacji makroekonomicznej) i funkcjonowaniu Banku na sytuację finansową Grupy Kapitałowej.

- **KONTROLA RYZYKA:**

Kontrola ryzyka polega na określeniu narzędzi wykorzystywanych do diagnozowania lub ograniczania poziomu ryzyka w poszczególnych obszarach działalności Grupy Kapitałowej. Obejmuje ustalenie dostosowanych do skali i złożoności działalności Banku i Grupy Kapitałowej mechanizmów kontrolnych w szczególności w postaci strategicznych limitów tolerancji na poszczególne rodzaje ryzyka.

- **PROGNOZOWANIE I MONITOROWANIE RYZYKA:**

Prognozowanie i monitorowanie ryzyka polega na sporządzaniu prognoz poziomu ryzyka oraz monitorowaniu odchylenia realizacji od prognoz lub założonych punktów odniesienia (np. limitów, wartości progowych, planów, pomiarów z poprzedniego okresu, rekomendacji i zaleceń wydanych przez organ nadzoru i kontroli), a także przeprowadzaniu testów warunków skrajnych (specyficznych i kompleksowych). Prognozy poziomu ryzyka poddaje się weryfikacji. Monitorowanie ryzyka odbywa się z częstotliwością adekwatną do istotności danego rodzaju ryzyka oraz jego zmienności.

- **RAPORTOWANIE RYZYKA:**

Raportowanie ryzyka polega na cyklicznym informowaniu organów Banku o wynikach pomiaru ryzyka lub oceny ryzyka, podjętych działaniach i rekomendacjach działań. Zakres, częstotliwość oraz forma raportowania są dostosowane do szczebla zarządczego odbiorców.

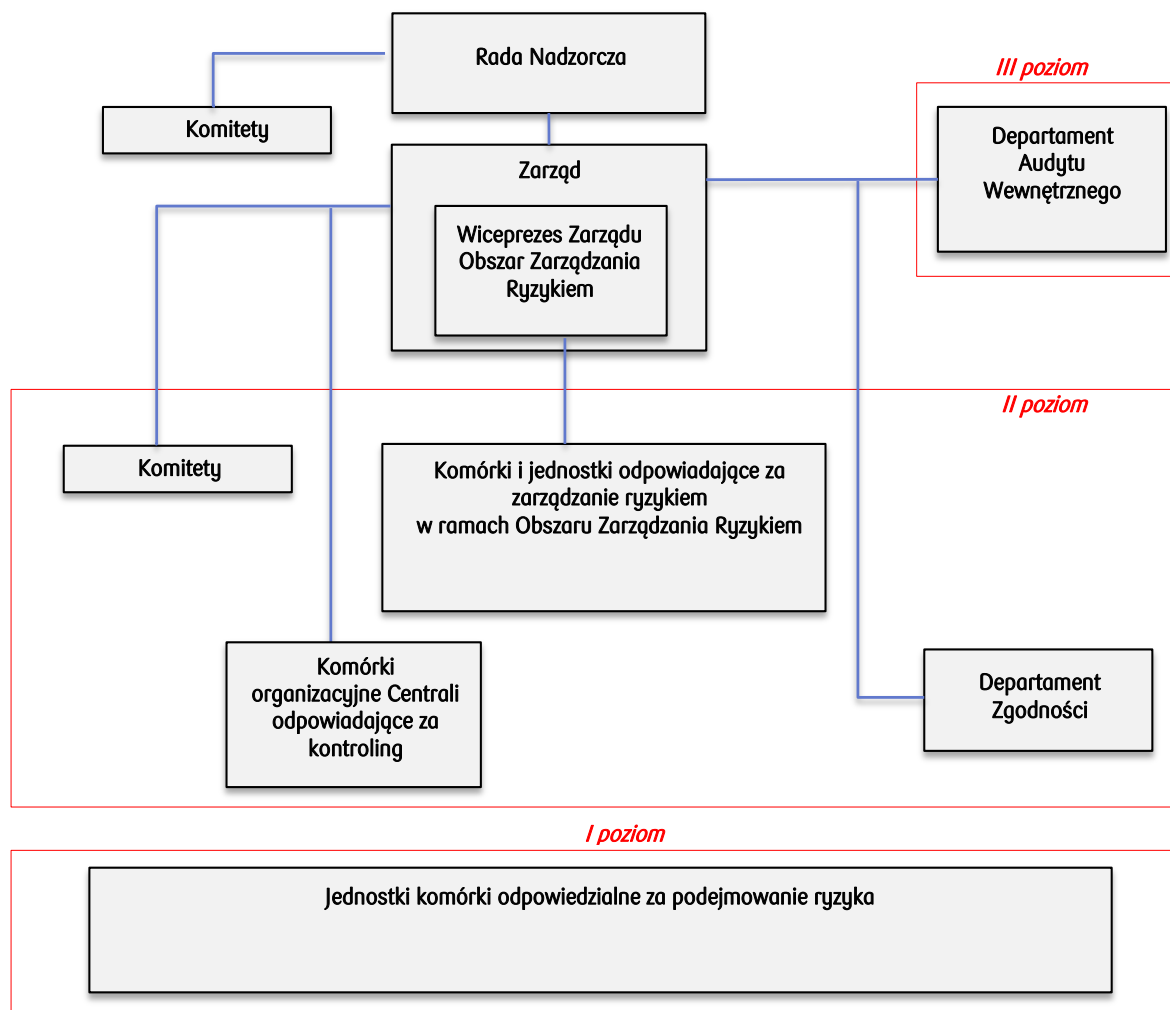
- **DZIAŁANIA ZARZĄDCZE:**

Działania zarządcze polegają w szczególności na wydawaniu przepisów wewnętrznych kształtujących proces zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka, określaniu poziomu tolerancji na ryzyko, ustalaniu wysokości limitów i wartości progowych, wydawaniu zaleceń, podejmowaniu decyzji w tym o wykorzystywaniu narzędzi wspierających zarządzanie ryzykiem. Celem podejmowania działań zarządczych jest kształtowanie procesu zarządzania ryzykiem oraz poziomu ryzyka.

ORGANIZACJA ZARZĄDZANIA RYZYKIEM W GRUPIE KAPITAŁOWEJ

Bank sprawuje nadzór nad funkcjonowaniem Grupy Kapitałowej PKO Banku Polskiego SA. W ramach tego nadzoru Bank nadzoruje systemy zarządzania ryzykiem w spółkach oraz wspiera ich rozwój, jak również uwzględnia poziom ryzyka działalności poszczególnych spółek w ramach systemu monitorowania i raportowania ryzyka na poziomie Grupy Kapitałowej. Zarządzanie ryzykiem w Banku odbywa się we wszystkich jednostkach i komórkach organizacyjnych Banku.

Organizacja zarządzania ryzykiem w PKO Banku Polskim SA przedstawiona jest na poniższym schemacie:

System zarządzania ryzykiem nadzorowany jest przez Radę Nadzorczą, która kontroluje i ocenia jego adekwatność i skuteczność. Rada Nadzorcza ocenia czy poszczególne elementy systemu zarządzania ryzykiem służą zapewnieniu prawidłowości procesu wyznaczania i realizacji szczegółowych celów Banku. W szczególności weryfikuje ona, czy system stosuje sformalizowane zasady służące określeniu wielkości podejmowanego ryzyka i zasady zarządzania ryzykiem oraz sformalizowane procedury mające na celu identyfikację, pomiar lub

szacowanie oraz monitorowanie ryzyka występującego w działalności banku, uwzględniające również przewidywany poziom ryzyka w przyszłości. Weryfikuje ona, czy w ramach systemu zarządzania ryzykiem stosowane są sformalizowane limity ograniczające ryzyko i zasady postępowania w przypadku przekroczenia limitów oraz czy przyjęty system sprawozdawczości zarządczej umożliwia monitorowanie poziomu ryzyka. Rada ocenia czy system zarządzania ryzykiem jest na bieżąco dostosowywany do nowych czynników i źródeł ryzyka. Radę Nadzorczą wspierają m.in. następujące komitety: Komitet ds. Wynagrodzeń Rady Nadzorczej, Komitet ds. Ryzyka Rady Nadzorczej i Komitet Audytu Rady Nadzorczej.

Zarząd PKO Banku Polskiego SA w zakresie zarządzania ryzykiem odpowiada za strategiczne zarządzanie ryzykiem, w tym za nadzorowanie, kontrolowanie i monitorowanie działań podejmowanych przez Bank w zakresie zarządzania ryzykiem. Podejmuje najważniejsze decyzje mające wpływ na profil ryzyka Banku oraz uchwała przepisy wewnętrzne Banku dotyczące zarządzania ryzykiem. W zarządzaniu ryzykiem Zarząd wspierają następujące komitety działające w Banku:

- 1) Komitet Ryzyka (KR),
- 2) Komitet Zarządzania Aktywami i Pasywami (KZAP),
- 3) Komitet Kredytowy Banku (KKB),
- 4) Komitet Ryzyka Operacyjnego (KRO).

System zarządzania ryzykiem jest realizowany na trzech, wzajemnie niezależnych poziomach:

- 1) pierwszy poziom tworzą struktury organizacyjne zarządzające produktem, realizujące sprzedaż produktów i obsługę klientów oraz inne struktury realizujące zadania operacyjne generujące ryzyko, funkcjonujące na podstawie przepisów wewnętrznych. Funkcja jest realizowana we wszystkich jednostkach organizacyjnych Banku, w komórkach organizacyjnych Centrali i podmiotach Grupy Kapitałowej Banku. Jednostki i komórki organizacyjne Centrali implementują, zaprojektowane przez jednostki i komórki organizacyjne Centrali usytuowane na drugim poziomie, odpowiednie mechanizmy kontroli ryzyka, w tym zwłaszcza limity oraz zapewniają ich przestrzeganie poprzez odpowiednie mechanizmy kontrolne. Jednocześnie podmioty Grupy Kapitałowej Banku obowiązuje zasada spójności i porównywalności oceny i kontroli ryzyka w Banku oraz w podmiotach Grupy Kapitałowej Banku, z uwzględnieniem specyfiki działalności podmiotu oraz rynku, na którym prowadzi działalność,
- 2) drugi poziom obejmuje działalność komórki do spraw zgodności oraz identyfikację, pomiar, ocenę lub kontrolę, monitorowanie i raportowanie istotnych rodzajów ryzyka, a także stwierdzanych zagrożeń i nieprawidłowości – zadania realizowane są przez wyspecjalizowane struktury organizacyjne działające na podstawie obowiązujących przepisów wewnętrznych Banku; celem tych struktur jest zapewnienie żeby działania realizowane na pierwszym poziomie były właściwie uregulowane w przepisach wewnętrznych Banku i skutecznie ograniczały ryzyko, wspierały pomiar, ocenę i analizę ryzyka oraz efektywność działalności. Drugi poziom wspiera podejmowanie działań mających na celu eliminację niekorzystnych odchyleń od planu finansowego w zakresie wielkości wpływających na ujęte w planie finansowym ilościowe strategiczne limity tolerancji na ryzyko. Funkcja realizowana jest w szczególności w Obszarze Zarządzania Ryzykiem, Departamencie Zgodności i właściwych komitetach,
- 3) trzeci poziom stanowi audyt wewnętrzny, realizujący niezależne audyty elementów systemu zarządzania Bankiem, w tym systemu zarządzania ryzykiem, oraz systemu kontroli wewnętrznej; audyt wewnętrzny funkcjonuje odrębnie od pierwszego i drugiego poziomu i może wspierać realizowane tam działania poprzez konsultacje, ale bez możliwości wpływu na podejmowane decyzje. Funkcja realizowana zgodnie z przepisami wewnętrznymi Banku dotyczącymi zasad funkcjonowania systemu kontroli wewnętrznej.

Niezależność poziomów, polega na zachowaniu organizacyjnej odrębności w następujących płaszczyznach:

- 1) funkcja drugiego poziomu w zakresie tworzenia rozwiązań systemowych jest niezależna od funkcji pierwszego poziomu,
- 2) funkcja trzeciego poziomu jest niezależna od funkcji pierwszego i drugiego poziomu,
- 3) funkcja zarządzania ryzykiem braku zgodności podlega Wiceprezesowi Zarządu Nadzorującemu Obszar Prawny i Zgodności.

Informacje o działaniach podejmowanych w ramach systemów zarządzania ryzykiem i kontroli wewnętrznej oraz o wynikach tych działań przekazywane są okresowo Zarządowi i Radzie Nadzorczej.

Struktura organizacyjna Banku dostosowana jest do wielkości i profilu ponoszonego przez Bank ryzyka i w celu zapewnienia efektywności zarządzania tym ryzykiem oraz uniknięcia konfliktów interesów, w szczególności poprzez

- wydzielenie struktur organizacyjnych zarządzających poszczególnymi rodzajami ryzyka - niezależność struktur organizacyjnych odpowiedzialnych za identyfikację, pomiar lub szacowanie, kontrolę, monitorowanie i raportowanie ryzyka od struktur, których działalność generuje ryzyko - pełną niezależność w tym zakresie struktur audytu wewnętrznego i komórki do spraw zgodności - niezależność struktur organizacyjnych monitorujących bezpieczeństwo systemu informatycznego Banku i ochrony informacji od struktur realizujących działania operacyjne w Banku. Na zakres odpowiedzialności i poziom niezależności struktur organizacyjnych z wyłączeniem komórek audytu wewnętrznego i do spraw zgodności, wpływ ma istotność i poziom ryzyka związanego z działalnością Banku.

Bank sprawuje nadzór nad funkcjonowaniem poszczególnych podmiotów Grupy Kapitałowej Banku. W ramach tego nadzoru Bank nadzoruje systemy zarządzania ryzykiem w podmiotach oraz wspiera ich rozwój, jak również uwzględnia poziom ryzyka działalności poszczególnych podmiotów w ramach systemu monitorowania i raportowania ryzyka na poziomie Grupy Kapitałowej Banku.

Zasady i sposób oceny poszczególnych rodzajów ryzyka w podmiotach Grupy Kapitałowej Banku określają przepisy wewnętrzne wprowadzane przez te podmioty. Podmioty Grupy Kapitałowej Banku tworzą i aktualizują przepisy wewnętrzne dotyczące zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka po zasięgnięciu opinii Banku i z uwzględnieniem rekomendacji formułowanych przez Bank oraz z uwzględnieniem postanowień Strategii zarządzania ryzykiem w PKO Banku Polskim SA i Grupie Kapitałowej Banku. Przepisy wewnętrzne podmiotów Grupy Kapitałowej Banku dotyczące zarządzania ryzykiem uwzględniają:

- 1) zasadę spójności i porównywalności oceny ryzyka poszczególnych rodzajów ryzyka w Banku i podmiotach Grupy Kapitałowej Banku,
- 2) zakres i rodzaj powiązań podmiotów wchodzących w skład Grupy Kapitałowej Banku,
- 3) specyfikę i skalę działalności podmiotu Grupy Kapitałowej Banku oraz rynku, na którym prowadzi działalność,
- 4) rodzaje ryzyka podlegające zarządzaniu w podmiotach Grupy Kapitałowej Banku wynikające ze specyfiki ich działalności.

Nadzór nad zarządzaniem ryzykiem w spółkach Grupy Kapitałowej jest realizowany w szczególności poprzez zaangażowanie komórek organizacyjnych Centrali i specjalistycznych jednostek organizacyjnych lub właściwych komitetów działających w Banku w opiniowanie transakcji spółek Grupy Kapitałowej zgodnie z odrębnymi przepisami wewnętrznymi Banku. Nie rzadziej niż raz w roku ustalana jest lista spółek, które mają istotny wpływ na profil ryzyka Grupy Kapitałowej. Dla tych spółek zgodnie z odrębnymi przepisami wewnętrznymi Banku, określa się podejście dotyczące minimalnych ilościowych strategicznych limitów tolerancji na poszczególne ryzyka specyficzne dla danej spółki oraz sposób ich raportowania.

SPECYFICZNE DZIAŁANIA W ZAKRESIE ZARZĄDZANIA RYZYKIEM W GRUPIE KAPITAŁOWEJ PODJĘTE W 1 KWARTALE 2018 ROKU

Priorytetem Grupy Kapitałowej jest utrzymanie silnej pozycji kapitałowej, w tym efektywne zarządzanie adekwatnością kapitałową, utrzymywanie stabilnych źródeł finansowania, które stanowią podstawę stabilnego rozwoju działalności biznesowej, wspieranie polskiej przedsiębiorczości, satysfakcja klienta, zaangażowanie się w kreowanie nowych standardów w skali rynku, przeciwdziałanie cyberzagrożeniom, przy równoczesnym utrzymaniu priorytetów w zakresie efektywności działania, skutecznej kontroli kosztów oraz odpowiedniej oceny i poziomu ryzyka.

W tym celu w I kwartale 2018 roku przeprowadzone zostały następujące działania:

- 1) 8 lutego 2018 roku Bank dokonał całkowitej i ostatecznej, wcześniejszej spłaty linii kredytowej udzielonej przez Nordea Bank AB (publ) na podstawie umowy z dnia 1 kwietnia 2014 roku. O zawarciu umowy z Nordea Bank AB (publ) i warunkach, na jakich została zawarta, Bank informował w raporcie bieżącym nr 26/2014. Linia kredytowa pierwotnie była udzielona na okres 7 lat, a tym samym Bank dokonał jej przedterminowej spłaty 3 lata przed pierwotnym terminem zapadalności,
- 2) 8 marca 2018 roku Komisja Nadzoru Finansowego wyraziła zgodę na przeznaczenie środków uzyskanych z emisji obligacji podporządkowanych przeprowadzonej w dniu 5 marca 2018 roku., o łącznej wartości nominalnej 1 000 000 000 zł, na podwyższenie kapitału Tier 2 Banku na podstawie art. 127 ust. 2 pkt 2 Prawa bankowego w związku z art. 63 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 roku w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych, zmieniającego rozporządzenie (UE) nr 648/2012,

- 3) 22 marca 2018 roku PKO Bank Hipoteczny wyemitował listy zastawne w wysokości 500 milionów EUR i terminie zapadalności określonym na 24 stycznia 2024 roku.
- 4) 3 kwietnia 2018 roku Zarząd Banku podjął uchwałę, w której rekomenduje przeznaczenie na dywidendę 24,80% zysku za 2017 rok., co daje 0,55 zł brutto na akcję.

56. ZARZĄDZANIE RYZYKIEM KREDYTOWYM

MAKSYMALNE NARAŻENIE NA RYZYKO – INSTRUMENTY FINANSOWE DLA KTÓRYCH NIE MAJĄ ZASTOSOWANIA WYMOGI ZWIĄZANE Z UTRATĄ WARTOŚCI

BILANSOWE INSTRUMENTY FINANSOWE - MAKSYMALNE NARAŻENIE NA RYZYKO KREDYTOWE DLA KTÓRYCH NIE MAJĄ ZASTOSOWANIA WYMOGI ZWIĄZANE Z UTRATĄ WARTOŚCI	31.03.2018
Należności od banków nieprzeznaczone do obrotu obowiązkowo wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat:	1
Instrumenty pochodne zabezpieczające	772
Pozostałe instrumenty pochodne	1 543
Papiery wartościowe:	5 770
przeznaczone do obrotu	1 593
nieprzeznaczone do obrotu obowiązkowo wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	4 177
desygnowane do wyceny do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat (FVO)	-
Kredyty i pożyczki udzielone klientom nieprzeznaczone do obrotu obowiązkowo wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat:	1 032
mieszkaniowe	35
gospodarcze	172
konsumpcyjne	825
Inne aktywa - inne aktywa finansowe wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	-
Razem	9 118

BILANSOWE INSTRUMENTY FINANSOWE - MAKSYMALNE NARAŻENIE NA RYZYKO KREDYTOWE DLA KTÓRYCH NIE MAJĄ ZASTOSOWANIA WYMOGI ZWIĄZANE Z UTRATĄ WARTOŚCI	31.12.2017
Instrumenty pochodne zabezpieczające	887
Pozostałe instrumenty pochodne	1 711
Papiery wartościowe:	8 588
przeznaczone do obrotu	431
instrumenty finansowe przy początkowym ujęciu wyznaczone jako wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	8 157
Inne aktywa - inne aktywa finansowe	2 377
Razem	13 563

PRZETERMINOWANIE EKSPozyCJI – AKTYWA FINANSOWE PODLEGAJĄCE UTRACIE WARTOŚCI, KTÓRE SĄ PRZETERMINOWANE LUB KTÓRE UTRACIŁY WARTOŚĆ

PRZETERMINOWANIE EKSPozyCJI 31.03.2018	Aktywa, w przypadku których nie nastąpił znaczny wzrost ryzyka kredytowego od momentu ich początkowego ujęcia (faza 1)				Aktywa, w przypadku których nastąpił znaczny wzrost ryzyka kredytowego od momentu ich początkowego ujęcia, lecz które nie są dotknięte utratą wartości ze względu na ryzyko kredytowe (faza 2)				Aktywa dotknięte utratą wartości ze względu na ryzyko kredytowe (faza 3)				RAZEM PRZETERMINOWANIE EKSPozyCJI
	do 30 dni	powyżej 30 dni do 90 dni	powyżej 90 dni	RAZEM	do 30 dni	powyżej 30 dni do 90 dni	powyżej 90 dni	RAZEM	do 30 dni	powyżej 30 dni do 90 dni	powyżej 90 dni	RAZEM	
Kredyty i pożyczki udzielone klientom:	2 473	-	-	2 473	1 827	718	17	2 562	329	339	2 694	3 362	8 397
kredyty	1 698	-	-	1 698	871	380	4	1 255	233	193	2 494	2 920	5 873
mieszkaniowe	494	-	-	494	523	201	-	724	91	87	491	669	1 887
gospodarcze	969	-	-	969	202	77	4	283	103	64	1 595	1 762	3 014
konsumpcyjne	235	-	-	235	146	102	-	248	39	42	408	489	972
należności z tytułu leasingu finansowego	775	-	-	775	956	338	13	1 307	96	146	200	442	2 524
Inne aktywa finansowe	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	1	1	2
Razem netto	2 474	-	-	2 474	1 827	718	17	2 562	329	339	2 695	3 363	8 399

PRZETERMINOWANIE EKSPOZYCJI 31.12.2017	do 30 dni	powyżej 30 dni do 90 dni	powyżej 90 dni	RAZEM
Dłużne papiery wartościowe:	-	-	3	3
obligacje korporacyjne walutowe	-	-	3	3
Należności od banków	-	-	1	1
Kredyty i pożyczki udzielone klientom:	4 541	976	2 765	8 282
kredyty	2 762	606	2 639	6 007
mieszkaniowe	1 222	320	596	2 138
gospodarcze	1 066	153	1 555	2 774
konsumpcyjne	474	133	488	1 095
należności z tytułu leasingu finansowego	1 779	370	126	2 275
Inne aktywa finansowe	1	-	1	2
Razem netto	4 542	976	2 770	8 288

WEWNĘTRZNE KLASY RATINGOWE

Biorąc pod uwagę charakter działalności Grupy Kapitałowej oraz wolumen należności kredytowych i leasingowych, najistotniejsze portfele są w zarządzaniu Banku oraz PKO Leasing SA.

Ekspozycje wobec klientów instytucjonalnych niespełniające przesłanek indywidualnej utraty wartości klasyfikowane są ze względu na rating klienta, w ramach wewnętrznych klas ratingowych od A do G (w zakresie podmiotów finansowych A-F).

Systemem ratingowym objęte są następujące portfele:

- klienci rynku korporacyjnego,
- małe i średnie przedsiębiorstwa (z wyłączeniem pewnych grup produktów ocenianych w sposób uproszczony).

Kredyty i pożyczki niespełniające przesłanek indywidualnej utraty wartości niepodlegające ocenie ratingowej charakteryzują się satysfakcjonującym poziomem ryzyka kredytowego. Dotyczy to w szczególności kredytów detalicznych (w tym kredytów mieszkaniowych), wśród których brak jest indywidualnie istotnych zaangażowań, których istnienie skutkowałoby powstaniem istotnego ryzyka kredytowego.

57. KONCENTRACJA RYZYKA KREDYTOWEGO W GRUPIE KAPITAŁOWEJ

Grupa Kapitałowa definiuje ryzyko koncentracji kredytowej jako ryzyko wynikające z istotnego zaangażowania wobec pojedynczych podmiotów lub grup podmiotów, których zdolność spłaty zadłużenia zależna jest od wspólnego czynnika ryzyka. Grupa Kapitałowa analizuje ryzyko koncentracji wobec:

- 1) największych podmiotów
- 2) największych grup kapitałowych
- 3) sekcji branżowych
- 4) regionów geograficznych
- 5) walut
- 6) ekspozycji zabezpieczonych hipotecznie.

58. PRAKTYKI FORBEARANCE

Grupa Kapitałowa jako forbearance traktuje działania mające na celu dokonanie uzgodnionych z dłużnikiem lub emitentem zmian warunków umowy, wymuszonych jego trudną sytuacją finansową (działania restrukturyzacyjne wprowadzające udogodnienia, które w innym przypadku nie byłyby przyznane). Celem działań forbearance jest przywrócenie dłużnikowi lub emitentowi zdolności wywiązania się ze zobowiązań wobec Grupy Kapitałowej oraz maksymalizacja efektywności zarządzania wierzytelnościami trudnymi, tj. uzyskanie możliwie najwyższych odzysków, przy jednoczesnym ograniczaniu do minimum ponoszonych w związku z tym kosztów.

KREDYTY I POŻYCZKI UDZIELONE KLIENTOM

31.03.2018	Ekspozycje obsługiwane objęte forbearance					w tym: obsługiwane ekspozycje restrukturyzowane w okresie warunkowym przeklasyfikowane z kategorii ekspozycji nieobsługiwanych	Ekspozycje nieobsługiwane objęte forbearance					Wartość netto ekspozycji objętych forbearance
	Instrumenty, których warunki zostały zmienione	Refinansowanie	Razem brutto	Odpisy aktualizujące	Razem netto		Instrumenty, których warunki zostały zmienione	Refinansowanie	Razem brutto	Odpisy aktualizujące	Razem netto	
Wycenione według zamortyzowanego kosztu:	1 047	1	1 048	(74)	974	92	2 467	208	2 675	(1 286)	1 389	2 363
Kredyty	1 024	1	1 025	(74)	951	92	2 316	208	2 524	(1 238)	1 286	2 237
mieszkaniowe	399	-	399	(15)	384	42	877	1	878	(495)	383	767
gospodarcze	577	1	578	(55)	523	46	1 194	203	1 397	(626)	771	1 294
konsumpcyjne	48	-	48	(4)	44	4	245	4	249	(117)	132	176
Należności z tytułu leasingu finansowego	23	-	23	-	23	-	151	-	151	(48)	103	126
Razem	1 047	1	1 048	(74)	974	92	2 467	208	2 675	(1 286)	1 389	2 363

31.12.2017	Ekspozycje obsługiwane objęte forbearance					w tym: obsługiwane ekspozycje restrukturyzowane w okresie warunkowym przeklasyfikowane z kategorii ekspozycji nieobsługiwanych	Ekspozycje nieobsługiwane objęte forbearance			
	Instrumenty, których warunki zostały zmienione	Refinansowanie	Razem brutto	Odpisy aktualizujące	Razem netto		Instrumenty, których warunki zostały zmienione	Refinansowanie	Razem brutto	Odpisy aktualizujące
Kredyty	1 433	2	1 435	(54)	1 381	72	2 298	213	2 511	(968)
mieszkaniowe	544	-	544	(13)	531	57	872	11	883	(439)
gospodarcze	819	2	821	(39)	782	9	1 211	187	1 398	(433)
konsumpcyjne	70	-	70	(2)	68	6	215	15	230	(96)
Należności z tytułu leasingu finansowego	31	-	31	(3)	28	-	160	-	160	(58)
Razem	1 464	2	1 466	(57)	1 409	72	2 458	213	2 671	(1 026)

KREDYTY I POŻYCZKI UDZIELONE KLIENTOM PODLEGAJĄCE FORBEARANCE WEDŁUG STOSOWANYCH ZMIAN WARUNKÓW SPŁATY (BRUTTO)	31.03.2018	31.12.2017
Rozłożenie zadłużenia wymagalnego na raty	2 206	2 365
Zmiana formuły spłaty (raty annuitetowe, raty malejące)	1 640	1 671
Wydłużenie okresu kredytowania	1 596	1 700
Zmiana oprocentowania	777	772
Zmiana wysokości marży	751	896
Redukcja wierzytelności	162	150
Inne warunki	181	72

Dla danej ekspozycji kredytowej podlegającej forbearance może być zastosowana więcej niż jedna zmiana warunków spłaty.

PAPIERY WARTOŚCIOWE PODLEGAJĄCE FORBEARANCE

31.03.2018	Ekspozycje obsługiwane objęte forbearance					w tym: obsługiwane ekspozycje restrukturyzowane w okresie warunkowym przeklasyfikowane z kategorii ekspozycji nieobsługiwanych	Ekspozycje nieobsługiwane objęte forbearance					Wartość netto ekspozycji objętych forbearance
	Instrumenty, których warunki zostały zmienione	Refinansowanie	Razem brutto	Odpisy aktualizujące	Razem netto		Instrumenty, których warunki zostały zmienione	Refinansowanie	Razem brutto	Odpisy aktualizujące	Razem netto	
Nieprzeznaczone do obrotu obowiązkowo wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	115	-	115	-	115	-	-	-	-	-	-	115
obligacje korporacyjne PLN	115	-	115	-	115	-	-	-	-	-	-	115
Wyceniane do wartości godziwej przez inne dochody całkowite	165	-	165	(2)	163	-	605	-	605	(148)	457	620
obligacje korporacyjne PLN	57	-	57	-	57	-	605	-	605	(148)	457	514
obligacje korporacyjne walutowe	108	-	108	(2)	106	-	-	-	-	-	-	106
Razem	280	-	280	(2)	278	-	605	-	605	(148)	457	735

31.12.2017	Ekspozycje obsługiwane objęte forbearance					w tym: obsługiwane ekspozycje restrukturyzowane w okresie warunkowym przeklasyfikowane z kategorii ekspozycji nieobsługiwanych	Ekspozycje nieobsługiwane objęte forbearance					Wartość netto ekspozycji objętych forbearance
	Instrumenty, których warunki zostały zmienione	Refinansowanie	Razem brutto	Odpisy aktualizujące	Razem netto		Instrumenty, których warunki zostały zmienione	Refinansowanie	Razem brutto	Odpisy aktualizujące	Razem netto	
Inwestycyjne papiery wartościowe dostępne do sprzedaży												
obligacje korporacyjne PLN	81	-	81	-	81	-	819	-	819	(246)	573	654
obligacje korporacyjne walutowe	150	-	150	-	150	-	-	-	-	-	-	150
Razem	231	-	231	-	231	-	819	-	819	(246)	573	804

DŁUŻNE PAPIERY WARTOŚCIOWE PODLEGAJĄCE FORBEARANCE WEDŁUG STOSOWANYCH ZMIAN WARUNKÓW SPŁATY (BRUTTO)	31.03.2018	31.12.2017
Rozłożenie zadłużenia wymagalnego na raty	829	1 050
Zmiana formuły spłaty (raty annuitetowe, raty malejące)	829	1 050
Wydłużenie okresu kredytowania	829	1 050
Zmiana oprocentowania	663	819
Zmiana wysokości marży	663	819
Redukcja wierzytelności	133	133
Zwolnienia lub zamiany zabezpieczenia	-	-
Zmiany dłużnika lub przystąpienia do długu osoby trzeciej	-	-
Inne warunki	-	-

59. ZARZĄDZANIE RYZYKIEM WALUTOWYCH KREDYTÓW HIPOTECZNYCH DLA GOSPODARSTW DOMOWYCH

Grupa Kapitałowa w sposób szczególny analizuje portfel walutowych kredytów hipotecznych dla gospodarstw domowych. Bank na bieżąco monitoruje jakość tego portfela i analizuje ryzyko pogorszenia się jakości tego portfela. Obecnie jakość portfela pozostaje na akceptowanym poziomie. Bank uwzględnia ryzyko walutowych kredytów hipotecznych dla gospodarstw domowych w zarządzaniu adekwatnością kapitałową i kapitałem własnym.

KREDYTY I POŻYCZKI UDZIELONE KLIENTOM W CHF WEDŁUG METOD KALKULACJI ODPISÓW (W PRZELICZENIU NA PLN według kursu 1 CHF = 3,5812)	31.03.2018				
	Instytucje finansowe	Przedsiębiorstwa	Gospodarstwa domowe	Razem	
Wyceniane wg zamortyzowanego kosztu					
Wartość brutto		2	384	24 203	24 589
aktywa, w przypadku których nie nastąpił znaczny wzrost ryzyka kredytowego od momentu ich początkowego ujęcia (faza 1)	-		111	21 226	21 337
aktywa, w przypadku których nastąpił znaczny wzrost ryzyka kredytowego od momentu ich początkowego ujęcia, lecz które nie są dotknięte utratą wartości ze względu na ryzyko kredytowe (faza 2)	2		135	1 577	1 714
aktywa dotknięte utratą wartości ze względu na ryzyko kredytowe (faza 3)	-		138	1 400	1 538
Odpisy na oczekiwane straty kredytowe			(98)	(1 157)	(1 255)
odpisy dotyczące aktywów, w przypadku których nie nastąpił znaczny wzrost ryzyka kredytowego od momentu ich początkowego ujęcia (faza 1)	-		(1)	(14)	(15)
odpisy dotyczące aktywów, w przypadku których nastąpił znaczny wzrost ryzyka kredytowego od momentu ich początkowego ujęcia, lecz które nie są dotknięte utratą wartości ze względu na ryzyko kredytowe (faza 2)	-		(14)	(122)	(136)
odpisy dotyczące aktywów dotkniętych utratą wartości ze względu na ryzyko kredytowe (faza 3)	-		(83)	(1 021)	(1 104)
Wyceniane wg zamortyzowanego kosztu netto		2	286	23 046	23 334
w tym: zakupione/utworzone aktywa finansowe dotknięte utratą wartości ze względu na ryzyko kredytowe	68		2	-	70
Razem		2	286	23 046	23 334

KREDYTY I POŻYCZKI UDZIELONE KLIENTOM W CHF WEDŁUG METOD KALKULACJI ODPISÓW (W PRZELICZENIU NA PLN według kursu 1 CHF = 3,5672)	31.12.2017				
	Instytucje finansowe	Przedsiębiorstwa	Gospodarstwa domowe	Razem	
Wyceniane według metody zindywidualizowanej, w tym:					
ze stwierdzoną utratą wartości	-		113	102	215
Wyceniane według metody portfelowej, ze stwierdzoną utratą wartości	-		104	90	194
Wyceniane według metody grupowej (IBNR)	-		17	1 041	1 058
Kredyty i pożyczki udzielone klientom brutto	2		270	23 277	23 549
Odpisy na ekspozycje wyceniane według metody zindywidualizowanej, w tym:					
ze stwierdzoną utratą wartości	-		(51)	(42)	(93)
Odpisy na ekspozycje wyceniane według metody portfelowej	-		(51)	(42)	(93)
Odpisy na ekspozycje wyceniane według metody grupowej (IBNR)	-		(14)	(749)	(763)
Odpisy - razem	-		(68)	(840)	(908)
Kredyty i pożyczki udzielone klientom netto	2		332	23 580	23 914

KREDYTY MIESZKANIOWE DLA GOSPODARSTW DOMOWYCH WEDŁUG WALUT	31.03.2018			31.12.2017		
	brutto	odpis	netto	brutto	odpis	netto
CHF	23 664	(1 027)	22 637	23 895	(754)	23 141
EUR	3 311	(75)	3 236	3 359	(54)	3 305
USD	83	(30)	53	268	(171)	97
PLN	79 796	(1 582)	78 214	74 369	(916)	73 453
INNE	104	(11)	93	111	(22)	89
RAZEM	106 958	(2 725)	104 233	102 002	(1 917)	100 085

60. ZARZĄDZANIE RYZYKIEM STOPY PROCENTOWEJ

LUKA PRZESZACOWAŃ

Luka przeszacowań prezentuje różnicę między wartością bieżącą pozycji aktywnych oraz pasywnych narażonych na ryzyko stopy procentowej, podlegających przeszacowaniu w danym przedziale czasowym, przy czym pozycje te ujemne są w dacie transakcji.

Na koniec I kwartału 2018 roku i 2017 roku Grupa Kapitałowa posiadała złotową skumulowaną lukę dodatnią w PLN we wszystkich horyzontach czasowych.

MIARY WRAŻLIWOŚCI

Ekspozycja Grupy Kapitałowej PKO Banku Polskiego SA na ryzyko stopy procentowej kształtowała się na 31 marca 2018 roku w ramach przyjętych limitów. Grupa Kapitałowa była głównie narażona na ryzyko złotej stopy procentowej. Spośród wszystkich stosowanych przez Grupę Kapitałową testów warunków skrajnych polegających na równoległym przesunięciu krzywych stóp procentowych, najbardziej niekorzystnym dla Grupy Kapitałowej był scenariusz równoległego przesunięcia krzywych stóp procentowych w PLN.

VaR Banku oraz analizę *stress-testową* narażenia Grupy Kapitałowej na ryzyko stopy procentowej przedstawia poniższa tabela:

NAZWA MIARY WRAŻLIWOŚCI	31.03.2018	31.12.2017
VaR 10 - dniowy przy poziomie ufności 99% (mln PLN) ¹	266	301
Równoległe przesunięcie krzywych stóp procentowych o 200 pb. (mln PLN) (test warunków skrajnych) ²	1 702	2 150

¹ Biorąc pod uwagę charakter prowadzonej działalności pozostałych Spółek Grupy Kapitałowej generujących istotne ryzyko stopy procentowej oraz specyfikę rynku, na którym działają, Grupa Kapitałowa nie wyznacza skonsolidowanej miary wrażliwości VaR. Spółki te wykorzystują własne miary ryzyka do zarządzania ryzykiem stopy procentowej. Miarę VaR 10-dniowy dla stopy procentowej dla głównych walut stosuje KREDOBANK SA, jej wartość na 31 marca 2018 roku wyniosła ok. 9,6 mln PLN, a na 31 grudnia 2017 roku 10 mln PLN.

² W tabeli zaprezentowano wartość najbardziej niekorzystnego testu warunków skrajnych spośród scenariuszy: przesunięcie krzywych stóp w poszczególnych walutach o 200 p.b. w górę oraz o 200 p.b. w dół.

Na 31 marca 2018 roku wartość zagrożona na stopie procentowej Banku w horyzoncie 10-dniowym (VaR 10-dniowy) wyniosła 266 milionów PLN. Na 31 grudnia 2017 roku miara VaR dla Banku wyniosła 301 milionów PLN.

61. ZARZĄDZANIE RYZYKIEM WALUTOWYM

MIARY WRAŻLIWOŚCI

VaR Banku oraz analizę stress-testową narażenia Banku na ryzyko walutowe, łącznie dla wszystkich walut przedstawia poniższa tabela:

NAZWA MIARY WRAŻLIWOŚCI	31.03.2018	31.12.2017
VaR 10 - dniowy przy poziomie ufności 99% (mln PLN) ¹	2	3
Zmiana kursów WAL/PLN o 20% (mln PLN) (test warunków skrajnych) ²	103	48

¹ Biorąc pod uwagę charakter prowadzonej działalności pozostałych spółek Grupy Kapitałowej generujących istotne ryzyko walutowe oraz specyfikę rynku, na którym działają, Podmiot dominujący nie wyznacza skonsolidowanej miary wrażliwości VaR. Spółki te wykorzystują własne miary ryzyka do zarządzania ryzykiem walutowym. Miarę VaR 10-dniowy stosuje KREDOBANK SA, jej wartość na 31 marca 2018 roku wyniosła ok. 0,05 mln PLN, a na 31 grudnia 2017 roku ok. 0,1 mln PLN.

² W tabeli zaprezentowano wartość najbardziej niekorzystnego testu warunków skrajnych spośród scenariuszy: aprecjacja PLN o 20% oraz deprecjacja PLN o 20%.

POZYCJA WALUTOWA

Wielkość pozycji walutowych w Grupie Kapitałowej prezentuje poniższa tabela:

POZYCJA WALUTOWA	31.03.2018	31.12.2017
EUR	(296)	(157)
USD	(57)	(28)
CHF	(42)	8
GBP	6	11
Pozostałe (Globalna Netto)	56	61

Wielkość pozycji walutowych jest kluczowym (poza zmiennościami kursów walutowych) czynnikiem determinującym poziom ryzyka walutowego, na jakie narażona jest Grupa Kapitałowa. Na poziom pozycji walutowych wpływają wszystkie transakcje walutowe, jakie zostają zawarte, bilansowe i pozabilansowe. Narażenie Grupy na ryzyko walutowe jest niskie.

62. ZARZĄDZANIE RYZYKIEM PŁYNNOŚCI

LUKA PŁYNNOŚCI

Poniżej prezentowane luki płynności stanowią sumę urealnionej luki płynności Banku (urealnienia w zakresie między innymi pozycji bilansowych Banku dotyczą osadu depozytów podmiotów niefinansowych i ich wymagalności, osadu kredytów w rachunku bieżącym podmiotów niefinansowych i ich zapadalności oraz płynnych papierów wartościowych i ich terminu zapadalności), PKO Banku Hipotecznego, PKO Leasing, KREDOBANK oraz kontraktowej luki płynności pozostałych spółek Grupy Kapitałowej.

	a'vista	0 - 1 miesiąc	1 - 3 miesiący	3 - 6 miesiący	6 - 12 miesiący	12 - 24 miesiący	24 - 60 miesiący	pow. 60 miesiący
31.03.2018								
Grupa Kapitałowa - urealniona luka okresowa	15 642	20 354	(1 320)	1 258	6 879	11 333	30 631	(84 777)
Grupa Kapitałowa - urealniona skumulowana luka okresowa	15 642	35 996	34 676	35 934	42 813	54 146	84 777	-
31.12.2017								
Grupa Kapitałowa - urealniona luka okresowa	16 011	27 220	(871)	(177)	6 091	10 150	30 400	(88 824)
Grupa Kapitałowa - urealniona skumulowana luka okresowa	16 011	43 231	42 360	42 183	48 274	58 424	88 824	-

We wszystkich przedziałach urealniona skumulowana luka płynności Grupy Kapitałowej, która wyznaczona została jako suma urealnionej luki płynności Banku, PKO Banku Hipotecznego, PKO Leasing, KREDOBANK i kontraktowych luk płynności pozostałych spółek Grupy Kapitałowej wykazywała wartości dodatnie na 31 marca 2018 roku oraz na 31 grudnia 2017 roku. Oznacza to nadwyżkę zapadających aktywów nad wymagalnymi zobowiązaniami.

NADWYŻKA PŁYNNOCI

Poniższa tabela przedstawia nadwyżkę płynności Banku na 31 marca 2018 roku oraz na 31 grudnia 2017 roku:

NAZWA MIARY WRAŻLIWOŚCI	31.03.2018	31.12.2017
Nadwyżka płynności w horyzoncie do 30 dni ¹ (mld PLN)	8	14

¹ Nadwyżka płynności - określa zdolność do pokrycia przez Bank potrzeb płynnościowych w zadanym okresie przetrwania w sytuacji realizacji zdefiniowanych scenariuszy warunków skrajnych.

NADZORCZE MIARY PŁYNNOCI

NADZORCZE MIARY PŁYNNOCI	31.03.2018	31.12.2017
M3 - współczynnik pokrycia aktywów niepłynnych funduszami własnymi	15,29	13,92
M4 - współczynnik pokrycia aktywów niepłynnych i aktywów o ograniczonej płynności funduszami własnymi i środkami obcymi stabilnymi	1,19	1,19
NSFR - wskaźnik pokrycia stabilnego finansowania	107,5%	113,9%
LCR - wskaźnik pokrycia płynności	124,3%	156,0%

W okresie od 31 grudnia 2017 roku do 31 marca 2018 roku wartości wskaźników miar nadzorczych utrzymywały się powyżej limitów nadzorczych. Wskazane w tabeli wskaźniki LCR oraz NSFR przedstawiają wartości dla Grupy Kapitałowej, zaś wskaźniki M3-M4 to wartości dla Banku.

OSAD DEPOZYTÓW

Na 31 marca 2018 roku poziom osadu depozytów stanowił ok. 93,8% wszystkich depozytów zdeponowanych w Banku (z wyłączeniem rynku międzybankowego), co oznacza brak istotnych zmian w porównaniu do 31 grudnia 2017 roku.

63. ADEKWATNOŚĆ KAPITAŁOWA

Grupa Kapitałowa i Bank utrzymują poziom adekwatności kapitałowej na bezpiecznym poziomie, powyżej limitów nadzorczych i regulacyjnych.

Zgodnie z rozporządzeniem CRR, Grupę Kapitałową na potrzeby konsolidacji ostrożnościowej stanowią: PKO Bank Polski SA, Grupa Kapitałowa PKO Leasing SA, PKO BP BANKOWY PTE SA, PKO Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych SA, Grupa Kapitałowa KREDOBANK SA, PKO Finance AB, Finansowa Kompania „Prywatne Inwestycje” Sp. z o.o., PKO BP Finat Sp. z o.o., GAMMA TFI SA, PKO Bank Hipoteczny SA, Grupa Kapitałowa Bankowe Towarzystwo Kapitałowe SA.

Grupa Kapitałowa PKO Banku Polskiego utrzymała bezpieczną bazę kapitałową, powyżej limitów nadzorczych i regulacyjnych.

Wzrost funduszy pomiędzy 31 marca 2018 roku a 31 grudnia 2017 roku wynikał głównie z ujęcia w Kapitale Tier II nowej emisji obligacji podporządkowanych (1 miliard PLN, po uzyskaniu odpowiedniej zgody KNF), wzrostu wartości skumulowanych innych całkowitych dochodów (o ok. 119 milionów PLN) oraz niepodzielonego zysku (o ok. 95 milionów PLN) przy jednoczesnym spadku wartości niematerialnych pomniejszających fundusze własne (o ok. 70 milionów PLN). Dodatkowo, w związku z zakończeniem okresu przejściowego określonego rozporządzeniem CRR w zakresie usuwania z funduszy własnych mającej zastosowanie wartości niezrealizowanych zysków na papierach wycenianych do wartości godziwej (na 31 grudnia usuwane było 20% tych zysków) fundusze wzrosły o ok. 72 miliony PLN.

	31.03.2018	31.12.2017
Fundusze własne razem	35 459	34 026
Kapitał Tier I	32 759	32 326
Kapitał Tier I przed korektami regulacyjnymi i pomniejszeniami, w tym:	35 416	35 270
Kapitał zakładowy	1 250	1 250
Pozostałe kapitały rezerwowe	30 941	30 891
Fundusz ogólnego ryzyka na niezidentyfikowane ryzyko działalności bankowej	1 070	1 070
Zyski zatrzymane	2 155	2 060
(-) Wartość firmy	(1 160)	(1 160)
(-) Inne wartości niematerialne	(1 584)	(1 654)
Skumulowane inne całkowite dochody	6	(113)
Korekty w kapitale podstawowym Tier I z tytułu filtrów ostrożnościowych	81	55
Inne korekty w okresie przejściowym w kapitale podstawowym Tier I	-	(72)
Kapitał Tier II	2 700	1 700
Instrumenty kapitałowe i pożyczki podporządkowane kwalifikujące się jako kapitał Tier II	2 700	1 700
Wymogi w zakresie funduszy własnych	15 951	15 670
Ryzyko kredytowe	14 786	14 499
Ryzyko operacyjne	685	656
Ryzyko rynkowe	433	474
Ryzyko korekty wyceny kredytowej	47	41
Łączny współczynnik kapitałowy	17.78%	17.37%
Współczynnik kapitału Tier 1	16.43%	16.50%

Bez uwzględnienia rozwiązań przejściowych dotyczących złagodzenia wpływu wprowadzenia MSSF 9 na fundusze własne na 31 marca 2018 roku, wartość funduszy własnych Grupy Kapitałowej wyniosłaby 34 796 milionów PLN, wartość kapitału Tier I 32 096 milionów PLN, łączny współczynnik kapitałowy wyniosłby 17,51%, współczynnik kapitału Tier I wyniosłby 16,15% a wskaźnik dźwigni 10,46%.

AKTYWA WAŻONE RYZYKIEM

referencje CRR		Aktywa ważone ryzykiem		Minimalne wymogi kapitałowe	
		31.03.2018	31.12.2017	31.03.2018	
	1	Ryzyko kredytowe (z wyjątkiem ryzyka kredytowego kontrahenta)	183 263	179 664	14 661
art. 438 lit. c) i d)	2	w tym metoda standardowa	183 263	179 664	14 661
art. 107 art. 438 lit. c) i d)	6	Ryzyko kredytowe kontrahenta	2 146	2 092	172
art. 438 lit. c) i d)	7	w tym metoda wyceny według wartości rynkowej	1 523	1 541	122
art. 438 lit. c) i d)	8	w tym wycena pierwotnej wartości ekspozycji	-	-	-
	9	w tym metoda standardowa	-	-	-
	10	w tym metoda modeli wewnętrznych (IMM)	-	-	-
art. 438 lit. c) i d)	11	w tym kwota ekspozycji z tytułu swoich wkładów do funduszu kontrahenta centralnego na wypadek niewykonania zobowiązania oraz pozostałych ekspozycji wobec kontrahenta centralnego	41	36	3
art. 438 lit. c) i d)	12	w tym aktualizacja wyceny kredytowej	583	515	47
art. 438 lit. e)	13	Ryzyko rozliczenia	-	-	-
art. 438 lit. e)	19	Ryzyko rynkowe	5 412	5 924	433
	20	w tym metoda standardowa	5 412	5 924	433
	21	w tym metoda modeli wewnętrznych	-	-	-
art. 438 lit. e)	22	Duże ekspozycje	-	-	-
art. 438 lit. f)	23	Ryzyko operacyjne	8 562	8 204	685
	24	w tym metoda wskaźnika bazowego	2 603	2 520	208
	25	w tym metoda standardowa	-	-	-
	26	w tym metoda zaawansowanego pomiaru	5 959	5 684	477
art. 437 ust. 2) i art. 48 i art. 60	27	Kwoty poniżej progów dla odliczenia (podlegające wadze ryzyka 250%) - uwzględnione w wymogu na ryzyko kredytowe	7 127	4 897	570
art. 500	28	Korekta dla dolnej granicy	-	-	-
	29	Razem	199 383	195 884	15 951

64. WSKAŹNIK DŹWIGNI

Grupa Kapitałowa wylicza wskaźnik dźwigni, jako jedną z miar adekwatności kapitałowej.

Celem zarządzania ryzykiem nadmiernej dźwigni finansowej jest zapewnienie właściwej relacji pomiędzy wielkością kapitału podstawowego (Tier I) i sumą aktywów bilansowych oraz udzielonych zobowiązań pozabilansowych Banku. Sposób zarządzania ryzykiem nadmiernej dźwigni finansowej został uregulowany w przepisach wewnętrznych Banku dotyczących adekwatności kapitałowej.

Dla celów pomiaru ryzyka nadmiernej dźwigni finansowej, kalkuluje się wskaźnik dźwigni jako miarę kapitału Tier I podzieloną przez miarę ekspozycji całkowitej i wyraża wskaźnik jako wartość procentową. Grupa Kapitałowa oblicza wskaźnik dźwigni na datę sprawozdawczą. Wskaźnik dźwigni według stanu na 31 marca 2018 rok był kalkulowany w odniesieniu do kapitału Tier I i utrzymywał się powyżej limitów wewnętrznych, zewnętrznych, a także powyżej wartości minimalnych rekomendowanych przez KNF.

Dla utrzymania wskaźnika dźwigni na akceptowalnym poziomie ustala się strategiczny limit tolerancji i wartość progową, których poziom są monitorowane i weryfikowane przynajmniej raz w roku.

UJAWNIE NIE WSKAŹNIKA DŹWIGNI

Ekspozycja do obliczenia wskaźnika dźwigni w rozumieniu Rozporządzenia CRR

	Ekspozycje wskaźnika dźwigni określone w rozporządzeniu w sprawie wymogów kapitałowych	
	31.03.2018	31.12.2017
Kapitał i miara ekspozycji całkowitej		
Kapitał Tier I	32 759	32 326
Miara ekspozycji całkowitej składającej się na wskaźnik dźwigni	307 171	306 830
Wskaźnik dźwigni		
Wskaźnik dźwigni	10,67%	10,54%

KAPITAŁ WEWNĘTRZNY (FILAR II)

W I kwartale 2018 roku Grupa Kapitałowa wyznacza kapitał wewnętrzny zgodnie z powszechnie obowiązującymi przepisami prawa:

- rozporządzeniem CRR,
- ustawą Prawo bankowe,
- rozporządzeniem Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 6 marca 2017 roku w sprawie systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej, polityki wynagrodzeń oraz szczegółowego sposobu szacowania kapitału wewnętrznego w bankach,
- ustawą o nadzorze makroostrożnościowym

oraz przepisami wewnętrznymi Banku i Grupy Kapitałowej.

Kapitał wewnętrzny to szacowana kwota kapitału, niezbędna do pokrycia wszystkich zidentyfikowanych, istotnych rodzajów ryzyka występujących w działalności Grupy Kapitałowej oraz wpływu zmian otoczenia gospodarczego, uwzględniająca przewidywany poziom ryzyka.

Celem szacowania kapitału wewnętrznego jest określenie minimalnego poziomu funduszy własnych zapewniającego bezpieczeństwo działalności przy uwzględnieniu zmian profilu i skali prowadzonej działalności oraz niekorzystnych warunków skrajnych.

Kapitał wewnętrzny na pokrycie poszczególnych rodzajów ryzyka jest ustalany zgodnie z metodami określonymi w przepisach wewnętrznych. W przypadku dokonywania szacunków kapitału wewnętrznego na podstawie modeli statystycznych, stosowany jest roczny horyzont prognozy oraz poziom ufności 99,9%. Łączny kapitał wewnętrzny Grupy Kapitałowej stanowi sumę wysokości kapitału wewnętrznego niezbędnego do pokrycia wszystkich istotnych rodzajów ryzyka, na które Bank i Grupa Kapitałowa są narażone, z uwzględnieniem podmiotów objętych konsolidacją ostrożnościową. Nie uwzględnia się efektu dywersyfikacji pomiędzy poszczególnymi rodzajami ryzyka i podmiotami Grupy Kapitałowej.

Wysokość relacji funduszy własnych do kapitału wewnętrznego Grupy Kapitałowej utrzymywała się na poziomie, powyżej zarówno limitu ustawowego, jak i wewnętrznego Grupy Kapitałowej.

UJAWNIEŃ (FILAR III)

Szczegółowe informacje o zakresie ujawnianych informacji, sposobie ich weryfikacji oraz publikacji zawierają Zasady polityki informacyjnej PKO Banku Polskiego SA w zakresie adekwatności kapitałowej oraz innych informacji podlegających ogłaszaniu udostępnione na stronie internetowej Banku (www.pkobp.pl).

65. INFORMACJE O SEKURTYZACJI PORTFELA LEASINGOWEGO I PAKIETOWEJ SPRZEDAŻY WIERZYTELNOŚCI

W związku z nabyciem spółki Raiffeisen-Leasing Polska SA i jej spółek zależnych w dniu 1 grudnia 2016 roku, Grupa Kapitałowa objęła konsolidacją ROOF Poland Leasing 2014 DAC, spółkę celową z siedzibą w Irlandii. Spółka celowa jest nabywcą sekurytyzowanych wierzytelności wynikających z umów leasingowych sprzedawanych przez spółkę Raiffeisen-Leasing Polska SA w ramach programu sekurytyzacji, który rozpoczął się w grudniu 2014 roku. Nabyte przez spółkę celową wierzytelności zostały sfinansowane emisją papierów wartościowych. Celem i korzyścią transakcji sprzedaży wierzytelności do spółki celowej było pozyskanie źródeł długoterminowego finansowania i ich dywersyfikacja.

Wykup dłużnych papierów wartościowych w I kwartale 2018 roku według ich wartości nominalnej wynosił 70 milionów PLN wykupionych 02.01.2018 roku oraz 204 miliony PLN wykupionych 03.04.2018 roku.

Ponadto w okresie trzech miesięcy 2018 roku Grupa Kapitałowa nie przeprowadziła pakietowych sprzedaży wierzytelności bilansowych i spisanych (na 31 grudnia 2017 roku wynosiła 2 miliony PLN).

JEDNOSTKOWY RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT

RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT	Nota	01.01- 31.03.2018	01.01- 31.03.2017
Przychody z tytułu odsetek	3	2 513	2 414
Koszty z tytułu odsetek	3	(487)	(520)
Wynik z tytułu odsetek		2 026	1 894
Przychody z tytułu prowizji i opłat	4	840	852
Koszty z tytułu prowizji i opłat	4	(230)	(210)
Wynik z tytułu prowizji i opłat		610	642
Przychody z tytułu dywidend		10	-
Wynik na instrumentach finansowych wycenianych do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	5	20	1
Wynik na inwestycyjnych papierach wartościowych	7		(2)
Wynik z pozycji wymiany	8	98	100
Zyski lub straty z tytułu zaprzestania ujmowania aktywów i zobowiązań finansowych niewycenianych do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	6	37	
- wycenianych do wartości godziwej przez inne dochody całkowite		29	
- wycenianych wg zamortyzowanego kosztu		8	
Wynik z tytułu modyfikacji	9	(2)	
- wycenianych do wartości godziwej przez inne dochody całkowite		-	
- wycenianych według zamortyzowanego kosztu		(2)	
Wynik z tytułu odpisów na oczekiwane straty kredytowe, odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości i rezerw	11	(309)	(372)
Pozostałe przychody operacyjne	10	51	21
Pozostałe koszty operacyjne	10	(35)	(27)
Pozostałe przychody i koszty operacyjne netto		16	(6)
Ogólne koszty administracyjne	12	(1 398)	(1 391)
Podatek od niektórych instytucji finansowych		(215)	(227)
Wynik z działalności operacyjnej		893	639
Zysk brutto		893	639
Podatek dochodowy	13	(279)	(229)
Zysk netto		614	410
Zysk na jedną akcję	14		
- podstawowy z zysku za okres (PLN)		0,49	0,33
- rozwodniony z zysku za okres (PLN)		0,49	0,33
Średnia ważona liczba akcji zwykłych w okresie (w mln)		1 250	1 250
Średnia ważona rozwodniona liczba akcji zwykłych w okresie (w mln)		1 250	1 250

JEDNOSTKOWE SPRAWOZDANIE Z CAŁKOWITYCH DOCHODÓW

SPRAWOZDANIE Z CAŁKOWITYCH DOCHODÓW	Nota	01.01- 31.03.2018	01.01- 31.03.2017
Zysk netto		614	410
Inne dochody całkowite		199	215
Pozycje, które mogą być przeklasyfikowane do rachunku zysków i strat		199	215
Zabezpieczenie przepływów pieniężnych, brutto	17	(59)	23
Podatek odroczoney	13	12	(4)
Zabezpieczenie przepływów pieniężnych, netto	17	(47)	19
Aktualizacja wartości aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży, brutto			241
Podatek odroczoney	13		(45)
Aktualizacja wartości aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży, netto			196
Wartość godziwa aktywów finansowych wycenianych do wartości godziwej przez inne dochody całkowite, brutto		333	
Zyski/straty przeniesione do rachunku zysków i strat (z tytułu zbycia)		(29)	
Podatek odroczoney	13	(58)	
Wartość godziwa aktywów finansowych wycenianych do wartości godziwej przez inne dochody całkowite, netto		246	
Dochody całkowite netto, razem		813	625

JEDNOSTKOWE SPRAWOZDANIE Z SYTUACJI FINANSOWEJ

	Nota	31.03.2018	31.12.2017
AKTYWA			
Kasa, środki w Banku Centralnym	15	16 211	17 765
Należności od banków	16	5 603	8 769
- nie przeznaczone do obrotu obowiązkowo wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat		1	
- wyceniane do wartości godziwej przez inne dochody całkowite		-	
- wyceniane według zamortyzowanego kosztu		5 602	8 769
Instrumenty pochodne zabezpieczające	17	918	1 104
Pozostałe instrumenty pochodne	18	1 544	1 701
Papiery wartościowe	19	54 362	50 512
- przeznaczone do obrotu		1 628	472
- instrumenty finansowe przy początkowym ujęciu wyznaczone jako wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat			6 409
- inwestycyjne papiery wartościowe dostępne do sprzedaży			42 009
- inwestycyjne papiery wartościowe utrzymywane do terminu zapadalności			1 622
- nieprzeznaczone do obrotu obowiązkowo wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat		2 499	
- desygnowane do wyceny do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat (FVO)		-	
- wyceniane do wartości godziwej przez inne dochody całkowite		43 307	
- wyceniane według zamortyzowanego kosztu		6 928	
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	20	183 471	186 892
- nieprzeznaczone do obrotu obowiązkowo wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat		1 032	
- wyceniane do wartości godziwej przez inne dochody całkowite		8 547	
- wyceniane według zamortyzowanego kosztu		173 892	186 892
Inwestycje w jednostki zależne, stowarzyszone i wspólne przedsięwzięcia	34	2 990	3 011
Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży	23	357	359
Wartości niematerialne	24	2 542	2 622
Rzeczowe aktywa trwałe	24	2 104	2 170
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego		1 063	957
Inne aktywa	25	2 482	1 922
SUMA AKTYWÓW		273 647	277 784

	Nota	31.03.2018	31.12.2017
ZOBOWIĄZANIA I KAPITAŁ WŁASNY			
Zobowiązania			
Zobowiązania wobec Banku Centralnego		5	6
Zobowiązania wobec banków	26	1 626	4 299
- wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat		-	
- wyceniane według zamortyzowanego kosztu		1 626	4 299
Instrumenty pochodne zabezpieczające	17	238	204
Pozostałe instrumenty pochodne	18	1 995	2 537
Zobowiązania wobec klientów	27	220 844	222 524
- wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat		-	
- wyceniane według zamortyzowanego kosztu		220 844	222 524
Zobowiązania z tytułu emisji papierów wartościowych	29	5 251	5 204
- wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat		-	
- wyceniane według zamortyzowanego kosztu		5 251	5 204
Zobowiązania podporządkowane	30	2 707	1 720
Pozostałe zobowiązania	31	4 068	4 592
Zobowiązania z tytułu bieżącego podatku dochodowego	13	530	501
Rezerwy	32	282	210
SUMA ZOBOWIĄZAŃ		237 546	241 797
Kapitał własny	33		
Kapitał zakładowy		1 250	1 250
Pozostałe kapitały		31 998	31 963
Niepodzielony wynik finansowy		2 239	-
Wynik roku bieżącego		614	2 774
KAPITAŁ WŁASNY OGÓŁEM		36 101	35 987
SUMA ZOBOWIĄZAŃ I KAPITAŁU WŁASNEGO		273 647	277 784
Łączny współczynnik kapitałowy	44	20,03%	19,59%
Wartość księgowa (w mln PLN)		36 101	35 987
Liczba akcji (w mln)		1 250	1 250
Wartość księgowa na jedną akcję (w PLN)		28,88	28,79
Rozwodniona liczba akcji (w mln)		1 250	1 250
Rozwodniona wartość księgowa na jedną akcję (w PLN)		28,88	28,79

JEDNOSTKOWE SPRAWOZDANIE ZE ZMIAN W KAPITALE WŁASNYM

ZA OKRES 3 MIESIĘCY ZAKOŃCZONY 31 MARCA 2018 ROKU	Kapitał zakładowy	Pozostałe kapitały				Razem pozostałe kapitały	Niepodzielony wynik finansowy	Wynik okresu bieżącego	Kapitał własny ogółem
		Kapitały rezerwowe			Skumulowane inne dochody całkowite				
	Kapitał zapasowy	Fundusz ogólnego ryzyka bankowego	Pozostałe kapitały rezerwowe						
31 grudnia 2017 roku	1 250	27 118	1 070	3 593	182	31 963	-	2 774	35 987
Zmiany wynikające z wdrożenia MSSF 9	-	-	-	-	(164)	(164)	(535)	-	(699)
1 stycznia 2018 roku (zmieniony)	1 250	27 118	1 070	3 593	18	31 799	(535)	2 774	35 288
Przeniesienie wyniku z lat ubiegłych	-	-	-	-	-	-	2 774	(2 774)	-
Dochody całkowite razem, w tym:	-	-	-	-	199	199	-	614	813
Zysk netto	-	-	-	-	-	-	-	614	614
Inne dochody całkowite	-	-	-	-	199	199	-	-	199
31 marca 2018 roku	1 250	27 118	1 070	3 593	217	31 998	2 239	614	36 101

ZA OKRES 3 MIESIĘCY ZAKOŃCZONY 31 MARCA 2017 ROKU	Kapitał zakładowy	Pozostałe kapitały				Razem pozostałe kapitały	Niepodzielony wynik finansowy	Wynik okresu bieżącego	Kapitał własny ogółem
		Kapitały rezerwowe			Skumulowane inne dochody całkowite				
	Kapitał zapasowy	Fundusz ogólnego ryzyka bankowego	Pozostałe kapitały rezerwowe						
1 stycznia 2017 roku	1 250	24 268	1 070	3 555	(442)	28 451	-	2 888	32 589
Przeniesienie wyniku z lat ubiegłych	-	-	-	-	-	-	2 888	(2 888)	-
Dochody całkowite razem, w tym:	-	-	-	-	215	215	-	410	625
Zysk netto	-	-	-	-	-	-	-	410	410
Pozostałe dochody całkowite	-	-	-	-	215	215	-	-	215
31 marca 2017 roku	1 250	24 268	1 070	3 555	(227)	28 666	2 888	410	33 214

JEDNOSTKOWE SPRAWOZDANIE Z PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH

	Nota	01.01- 31.03.2018	01.01- 31.03.2017
Przepływy środków pieniężnych z działalności operacyjnej			
Zysk brutto		893	639
Korekty razem:		(4 610)	3 807
Amortyzacja		175	182
(Zysk) strata z działalności inwestycyjnej		(3)	6
Odsetki i dywidendy		(29)	34
Zmiana stanu:			
należności od banków		1 634	2 257
instrumentów pochodnych zabezpieczających		220	-
pozostałych instrumentów pochodnych		(385)	73
papierów wartościowych		(1 334)	430
kredytów i pożyczek udzielonych klientom		(2 133)	383
aktywów trwałych przeznaczonych do sprzedaży		2	3
innych aktywów		(563)	(114)
zobowiązań wobec Banku Centralnego		(1)	-
zobowiązań wobec banków		(71)	(797)
zobowiązań wobec klientów		(1 680)	2 014
rezerw i odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości		327	36
zobowiązań z tytułu emisji papierów wartościowych		47	(36)
zobowiązań podporządkowanych		(13)	(52)
pozostałych zobowiązań		(524)	(231)
Zapłacony podatek dochodowy		(239)	(411)
Inne korekty		(40)	33
Środki pieniężne netto z działalności operacyjnej		(3 717)	4 446

	Nota	01.01- 31.03.2018	01.01- 31.03.2017
Przepływy środków pieniężnych z działalności inwestycyjnej			
Wpływy z działalności inwestycyjnej		100 945	2 463
Zbycie i odsetki od inwestycyjnych papierów wartościowych		100 921	2 454
Zbycie wartości niematerialnych, rzeczowych aktywów trwałych oraz aktywów do zbycia		14	9
Inne wpływy inwestycyjne (dywidendy)		10	-
Wydatki z działalności inwestycyjnej		(98 515)	(4 842)
Nabycie jednostek zależnych, po potrąceniu nabytych środków pieniężnych		-	(14)
Podwyższenie kapitału jednostek zależnych, stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięć		(4)	(4)
Nabycie inwestycyjnych papierów wartościowych		(98 473)	(4 793)
Nabycie wartości niematerialnych oraz rzeczowych aktywów trwałych		(38)	(31)
Środki pieniężne netto z działalności inwestycyjnej		2 430	(2 379)

	Nota	01.01- 31.03.2018	01.01- 31.03.2017
Przepływy środków pieniężnych z działalności finansowej			
Wpływy z tytułu emisji obligacji podporządkowanych		1 000	-
Spłata kredytów i pożyczek		(2 602)	(100)
Spłata odsetek od zobowiązań długoterminowych		(198)	(203)
Środki pieniężne netto z działalności finansowej		(1 800)	(303)
Przepływy pieniężne netto		(3 087)	1 764
w tym z tytułu różnic kursowych od środków pieniężnych i ich ekwiwalentów		6	(197)
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty na początek okresu		22 541	17 568
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty na koniec okresu	37	19 454	19 332

NOTY DO JEDNOSTKOWEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO

1. MSSF 9 INSTRUMENTY FINANSOWE

1.1 INSTRUMENTY FINANSOWE

Łączny wpływ korekt z tytułu wdrożenia MSSF 9 prezentują tabele poniżej:

	31.12.2017 (klasyfikacja wg MSR 39)	Klasyfikacja i wycena: reklasyfikacje	Klasyfikacja i wycena: zmiana wyceny	Utrata wartości	01.01.2018 (klasyfikacja wg MSSF 9)
AKTYWA FINANSOWE					
Kasa, środki w Banku Centralnym	17 765	-	-	-	17 765
Należności od banków	8 769	-	-	(2)	8 767
Instrumenty pochodne	2 805	-	-	-	2 805
Papiery wartościowe	50 512	4 368	91	(21)	54 950
- przeznaczone do obrotu	472	-	-	-	472
- instrumenty finansowe przy początkowym ujęciu wyznaczone jako wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	6 409	(6 409)	-	-	-
- inwestycyjne papiery wartościowe dostępne do sprzedaży	42 009	(42 009)	-	-	-
- inwestycyjne papiery wartościowe utrzymywane do terminu zapadalności	1 622	(1 622)	-	-	-
- nieprzeznaczone do obrotu obowiązkowo wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	-	2 774	91	21	2 886
- wyceniane do wartości godziwej przez inne dochody całkowite	-	45 644	-	(42)	45 602
- wyceniane według zamortyzowanego kosztu	-	5 990	-	-	5 990
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	186 892	(4 368)	(102)	(759)	181 663
- nieprzeznaczone do obrotu obowiązkowo wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	-	1 055	-	15	1 070
- wyceniane do wartości godziwej przez inne dochody całkowite	-	8 343	(102)	(6)	8 235
- wyceniane według zamortyzowanego kosztu	186 892	(13 766)	-	(768)	172 358
Inne aktywa (inne aktywa finansowe)	1 748	-	-	-	1 748
SUMA AKTYWÓW FINANSOWYCH	268 491	-	(11)	(782)	267 698
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	957	-	2	161	1 120

	31.12.2017 (klasyfikacja wg MSR 39)	Klasyfikacja i wycena: reklasyfikacje	Klasyfikacja i wycena: zmiana wyceny	Utrata wartości	01.01.2018 (klasyfikacja wg MSSF 9)
Zobowiązania wobec Banku Centralnego	6	-	-	-	6
Zobowiązania wobec banków	4 299	-	-	-	4 299
Pochodne instrumenty finansowe	2 741	-	-	-	2 741
Zobowiązania wobec klientów	222 524	-	-	-	222 524
Zobowiązania z tytułu emisji papierów wartościowych	5 204	-	-	-	5 204
Zobowiązania podporządkowane	1 720	-	-	-	1 720
Pozostałe zobowiązania (inne zobowiązania finansowe)	3 812	-	-	-	3 812
Rezerwy na udzielone zobowiązania i gwarancje	86	-	-	69	155
Zobowiązania z tytułu bieżącego podatku dochodowego	501	-	-	-	501
SUMA ZOBOWIĄZAŃ FINANSOWYCH ORAZ REZERWA NA UDZIELONE ZOBOWIĄZANIA I GWARANCJE ORAZ ZOBOWIĄZANIA Z TYTUŁU BIEŻĄCEGO PODATKU DOCHODOWEGO	240 893	-	-	69	240 962

Wpływ MSSF 9 na 1 stycznia 2018 roku na:	31.12.2017 (klasyfikacja wg MSR 39)	Klasyfikacja i wycena: rekasyfikacje	Klasyfikacja i wycena: zmiana wyceny	Utrata wartości	01.01.2018 (klasyfikacja wg MSSF 9)
Inne dochody całkowite	182	-	(164)	-	18
Niepodzielony wynik finansowy	-	-	155	(690)	(535)
RAZEM wpływ na kapitały własne	182	-	(9)	(690)	(517)

Zaprezentowany wpływ korekt z tytułu wdrożenia MSSF 9 na aktywa i zobowiązania finansowe oraz kapitały własne Banku, zgodnie z naszą najlepszą wiedzą, jest najlepszym szacunkiem na moment publikacji niniejszego sprawozdania finansowego.

W porównaniu do ujawnienia wpływu wdrożenia MSSF 9 w rocznym sprawozdaniu finansowym za 2017 rok nastąpił wzrost odpisów na należności kredytowe i papiery wartościowe o 55 milionów PLN (o 46 milionów PLN po uwzględnieniu podatku), będący efektem zwiększenia dokładności szacunków dotyczących pomiaru utraty wartości. W celu lepszego odzwierciedlenia wpływu zmian ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych związanych z wdrożeniem MSSF 9, efekt powstania z 1 stycznia 2018 roku zobowiązania podatkowego dotyczącego ujęcia w rachunku podatkowym rozwiązania IBNR i rozliczenia straty początkowej aktywów nabytych z utratą wartości (POCI) oraz zmian odpowiadających temu zobowiązaniu aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego w kwocie 52 miliony PLN, rozpoznano w nocy 13 jako wpływ na wynik bieżącego okresu.

1.2 KLASYFIKACJA AKTYWÓW I ZOBOWIĄZAŃ FINANSOWYCH ZGODNIE Z MSSF 9 I MSR 39

Poniższa tabela przedstawia uzgodnienie pomiędzy pozycjami sprawozdania z sytuacji finansowej oraz kategoriami instrumentów finansowych według MSSF 9 na 01.01.2018 roku oraz 31.03.2018 roku:

AKTYWA FINANSOWE 01.01.2018 roku KLASYFIKACJA WEDŁUG MSSF 9	Przeznaczone do obrotu	Nieprzeznaczone do obrotu obowiązkowo wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	Desygnowane do wyceny do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat (FVO)	Wyceniane do wartości godziwej przez inne dochody całkowite	Wyceniane według zamortyzowanego kosztu	Razem wartość bilansowa
Kasa, środki w Banku Centralnym						17 765
Należności od banków	-	1	-	-	8 766	8 767
Instrumenty pochodne zabezpieczające	-	1 104	-	-	-	1 104
Pozostałe instrumenty pochodne	1 701	-	-	-	-	1 701
Papiery wartościowe	472	2 886	-	45 602	5 990	54 950
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	-	1 070	-	8 235	172 358	181 663
Inne aktywa (inne aktywa finansowe)	-	-	-	-	1 748	1 748
						-
RAZEM aktywa finansowe	2 173	5 061	-	53 837	188 862	267 698

AKTYWA FINANSOWE 31.03.2018 roku KLASYFIKACJA WEDŁUG MSSF 9	Przeznaczone do obrotu	Nieprzeznaczone do obrotu obowiązkowo wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	Desygnowane do wyceny do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat (FVO)	Wyceniane do wartości godziwej przez inne dochody całkowite	Wyceniane według zamortyzowanego kosztu	Razem wartość bilansowa
Kasa, środki w Banku Centralnym	-	-	-	-	-	16 211
Należności od banków	-	1	-	-	5 602	5 603
Instrumenty pochodne zabezpieczające	-	918	-	-	-	918
Pozostałe instrumenty pochodne	1 544	-	-	-	-	1 544
Papiery wartościowe	1 628	2 499	-	43 307	6 928	54 362
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	-	1 032	-	8 547	173 892	183 471
Inne aktywa (inne aktywa finansowe)	-	-	-	-	2 283	2 283
						-
RAZEM aktywa finansowe	3 172	4 450	-	51 854	188 705	264 392

ZOBOWIĄZANIA FINANSOWE 01.01.2018 roku KLASYFIKACJA WEDŁUG MSSF 9	Wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	Wyceniane według zamortyzowanego kosztu	Razem wartość bilansowa
Zobowiązania wobec Banku Centralnego	-	6	6
Zobowiązania wobec banków	-	4 299	4 299
Instrumenty pochodne zabezpieczające	204	-	204
Pozostałe instrumenty pochodne	2 537	-	2 537
Zobowiązania wobec klientów	-	222 524	222 524
Zobowiązania z tytułu emisji papierów wartościowych	-	5 204	5 204
Zobowiązania podporządkowane	-	1 720	1 720
Pozostałe zobowiązania (pozostałe zobowiązania finansowe)	-	3 812	3 812
RAZEM zobowiązania finansowe	2 741	237 565	240 306

ZOBOWIĄZANIA FINANSOWE 31.03.2018 roku KLASYFIKACJA WEDŁUG MSSF 9	Wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	Wyceniane według zamortyzowanego kosztu	Razem wartość bilansowa
Zobowiązania wobec Banku Centralnego	-	5	5
Zobowiązania wobec banków	-	1 626	1 626
Instrumenty pochodne zabezpieczające	238	-	238
Pozostałe instrumenty pochodne	1 995	-	1 995
Zobowiązania wobec klientów	-	220 844	220 844
Zobowiązania z tytułu emisji papierów wartościowych	-	5 251	5 251
Zobowiązania podporządkowane	-	2 707	2 707
Pozostałe zobowiązania (pozostałe zobowiązania finansowe)	-	3 297	3 297
RAZEM zobowiązania finansowe	2 233	233 730	235 963

Poniższa tabela przedstawia uzgodnienie pomiędzy pozycjami sprawozdania z sytuacji finansowej oraz kategoriami instrumentów finansowych według MSR 39 na 31.12.2017

AKTYWA FINANSOWE 31.12.2017 roku KLASYFIKACJA WEDŁUG MSR 39	przeznaczone do obrotu	wyznaczone do wyceny do wartości godziewej przez rachunek zysków i strat	utrzymywane do terminu zapadalności	pożyczki i należności	dostępne do sprzedaży	Razem wartość bilansowa
Kasa, środki w Banku Centralnym	-	-	-	17 765	-	17 765
Należności od banków	-	-	-	8 769	-	8 769
- wyceniane według zamortyzowanego kosztu	-	-	-	8 769	-	8 769
Instrumenty pochodne zabezpieczające	-	1 104	-	-	-	1 104
Pozostałe instrumenty pochodne	1 701	-	-	-	-	1 701
Papiery wartościowe	472	6 409	1 622	-	42 009	50 512
- przeznaczone do obrotu	472	-	-	-	-	472
- instrumenty finansowe przy początkowym ujęciu wyznaczone jako wyceniane do wartości godziewej przez rachunek zysków i strat	-	6 409	-	-	-	6 409
- inwestycyjne papiery wartościowe dostępne do sprzedaży	-	-	-	-	42 009	42 009
- inwestycyjne papiery wartościowe utrzymywane do terminu zapadalności	-	-	1 622	-	-	1 622
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	-	-	-	186 892	-	186 892
- wyceniane według zamortyzowanego kosztu	-	-	-	186 892	-	186 892
Inne aktywa (inne aktywa finansowe)	-	-	-	1 748	-	1 748
RAZEM aktywa finansowe	2 173	13 922	1 622	213 426	42 009	268 491

ZOBOWIĄZANIA FINANSOWE 31.12.2017 roku KLASYFIKACJA WEDŁUG MSR 39	Wyceniane do wartości godziewej przez rachunek zysków i strat	Wyceniane według zamortyzowanego kosztu	Razem wartość bilansowa
Zobowiązania wobec Banku Centralnego	-	6	6
Zobowiązania wobec banków	-	4 299	4 299
Instrumenty pochodne zabezpieczające	204	-	204
Pozostałe instrumenty pochodne	2 537	-	2 537
Zobowiązania wobec klientów	-	222 524	222 524
Zobowiązania z tytułu emisji papierów wartościowych	-	5 204	5 204
Zobowiązania podporządkowane	-	1 720	1 720
Pozostałe zobowiązania (pozostałe zobowiązania finansowe)	-	3 812	3 812
RAZEM zobowiązania finansowe	2 741	237 565	240 306

1.3 KLASYFIKACJA AKTYWÓW I ZOBOWIĄZAŃ FINANSOWYCH ZGODNIE Z MSSF NA MOMENT POCZĄTKOWEGO ZASTOSOWANIA MSSF 9

Zmiana klasyfikacji wyceny dla aktywów finansowych jak wskazano powyżej dotyczy:

- bonów pieniężnych Narodowego Banku Polskiego, których portfel zgodnie z MSR 39 wyceniany był do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat. Zgodnie z MSSF 9 portfel bonów pieniężnych z uwagi na zastosowanie modelu „utrzymywane dla przepływów pieniężnych i na sprzedaż” wyceniany jest do wartości godziwej przez inne dochody całkowite;
- portfela kredytów, które będą w przyszłości podlegały potencjalnej sprzedaży do Banku Hipotecznego (pooling), wycenianych dotychczas zgodnie z MSR 39 metodą zamortyzowanego kosztu. Zgodnie z MSSF 9 portfel tych kredytów z uwagi na zastosowanie modelu „utrzymywane dla przepływów pieniężnych i na sprzedaż” wyceniany jest do wartości godziwej przez inne dochody całkowite.
- z uwagi na występowanie komponentu dźwigni finansowej (formuła oprocentowania oparta o mnożnik powyżej 1) w formule oprocentowania dla wybranych portfeli kredytów test SPPI nie został spełniony: kredyty inwestycyjne ARiMR, kredyty obrotowe, kredyty studenckie, preferencyjny kredyt mieszkaniowy kłęski żywiolowe - dopłaty BGK, kredyty na cele mieszkaniowe – kredyty Alicja, wybrane kredyty udzielone JST. Brak spełnienia testu SPPI pomimo modelu biznesowego „utrzymanie dla przepływów pieniężnych” powoduje konieczność zmiany kategorii wyceny dla tych portfeli kredytów z zamortyzowanego kosztu do kategorii wyceny do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat;
- dla wybranych transz nabytych przez Bank obligacji korporacyjnych (jeden podmiot) pomimo zastosowania modelu biznesowego „utrzymywanie dla przepływów pieniężnych” z uwagi na brak spełnienia testu SPPI zastosowanie będzie miała wycena do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat.

W przypadku inwestycji kapitałowych Bank nie skorzystał z opcji wyceny do wartości godziwej przez inne dochody całkowite.

Wdrożenie MSSF 9 począwszy od 1 stycznia 2018 roku nie wpłynęło na klasyfikację i wycenę zobowiązań finansowych Banku.

Dodatkowo Bank zastosował prospektywnie sposób ujmowania modyfikacji przepływów pieniężnych aktywów finansowych w Banku, które będą odnoszone do wyniku finansowego jednorazowo w momencie przeprowadzenia modyfikacji, a zmiana wyceny bilansowej będzie kalkulowana przy zastosowaniu pierwotnej efektywnej stopy procentowej. Do 31 grudnia 2017 roku wpływ modyfikacji był rozkładany w czasie metodą efektywnej stopy procentowej przez pozostały okres funkcjonowania produktu.

Poniższa tabela przedstawia kategorie wyceny instrumentów finansowych zgodnie z MSR 39 oraz nowe kategorie wyceny zgodnie z MSSF 9 dla aktywów i zobowiązań finansowych Banku z uwzględnieniem zmiany wyceny i odpisów z tytułu utraty wartości utworzonych zgodnie z MSSF 9 na 1 stycznia 2018 roku.

01.01.2018 roku	Klasyfikacja zgodnie z MSR 39	Wartość bilansowa zgodnie z MSR 39	Nowa klasyfikacja zgodnie z MSSF 9	Nowa wartość bilansowa zgodnie z MSSF 9
Aktywa Finansowe				
Kasa, środki w Banku Centralnym	pożyczki i należności	17 765	wyceniane według zamortyzowanego kosztu	17 765
Należności od banków	pożyczki i należności	8 769	wyceniane według zamortyzowanego kosztu	8 766
Należności od banków	pożyczki i należności	-	nieprzeznaczone do obrotu obowiązkowo wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	1
Instrumenty pochodne zabezpieczające	wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	1 104	wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat (wycena obowiązkowa)	1 104
Pozostałe instrumenty pochodne	wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	1 701	przeznaczone do obrotu	1 701
Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu	przeznaczone do obrotu	472	przeznaczone do obrotu	472
Instrumenty finansowe przy początkowym ujęciu wyznaczone jako wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat - instrumenty dłużne			wyceniane do wartości godziwej przez inne dochody całkowite	4 199
Instrumenty finansowe przy początkowym ujęciu wyznaczone jako wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat - instrumenty dłużne	wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	6 409	nieprzeznaczone do obrotu obowiązkowo wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	2 210
Inwestycyjne papiery wartościowe dostępne do sprzedaży - instrumenty dłużne	wyceniane do wartości godziwej przez inne dochody całkowite		wyceniane do wartości godziwej przez inne dochody całkowite	41 403
Inwestycyjne papiery wartościowe dostępne do sprzedaży - instrumenty dłużne	wyceniane do wartości godziwej przez inne dochody całkowite	41 560	nieprzeznaczone do obrotu obowiązkowo wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	137
Inwestycyjne papiery wartościowe dostępne do sprzedaży - instrumenty kapitałowe	wyceniane do wartości godziwej przez inne dochody całkowite ¹	449	nieprzeznaczone do obrotu obowiązkowo wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	539
Inwestycyjne papiery wartościowe utrzymywane do terminu zapadalności - instrumenty dłużne	wyceniane według zamortyzowanego kosztu	1 622	wyceniane według zamortyzowanego kosztu	1 622
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	pożyczki i należności		wyceniane według zamortyzowanego kosztu	172 358
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	pożyczki i należności	182 514	nieprzeznaczone do obrotu obowiązkowo wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	1 070
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	pożyczki i należności		wyceniane do wartości godziwej przez inne dochody całkowite	8 235
Kredyty i pożyczki udzielone klientom - instrumenty dłużne	pożyczki i należności	4 378		
Instrumenty dłużne			wyceniane według zamortyzowanego kosztu	4 368
Inne aktywa (inne aktywa finansowe)	pożyczki i należności	1 748	wyceniane według zamortyzowanego kosztu	1 748
RAZEM aktywa finansowe		268 491		267 698

¹ Zgodnie z MSR 39 jako instrumenty kapitałowe nieposiadające kwotowań cen rynkowych z aktywnego rynku, instrumenty te podlegały po początkowym ujęciu wycenie według kosztu.

01.01.2018 r.	Klasyfikacja zgodnie z MSR 39	Wartość bilansowa zgodnie z MSR 39	Nowa klasyfikacja zgodnie z MSSF 9	Nowa wartość bilansowa zgodnie z MSSF 9
Zobowiązania finansowe				
Zobowiązania wobec Banku Centralnego	wyceniane według zamortyzowanego kosztu	6	wyceniane według zamortyzowanego kosztu	6
Zobowiązania wobec banków	wyceniane według zamortyzowanego kosztu	4 299	wyceniane według zamortyzowanego kosztu	4 299
Pochodne instrumenty finansowe	wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	2 741	wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	2 741
Zobowiązania wobec klientów	wyceniane według zamortyzowanego kosztu	222 524	wyceniane według zamortyzowanego kosztu	222 524
Zobowiązania z tytułu emisji papierów wartościowych	wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat (desygnowane)		wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat (desygnowane)	
Zobowiązania z tytułu emisji papierów wartościowych	wyceniane według zamortyzowanego kosztu	5 204	wyceniane według zamortyzowanego kosztu	5 204
Zobowiązania podporządkowane	wyceniane według zamortyzowanego kosztu	1 720	wyceniane według zamortyzowanego kosztu	1 720
Pozostałe zobowiązania (pozostałe zobowiązania finansowe)	wyceniane według zamortyzowanego kosztu	3 812	wyceniane według zamortyzowanego kosztu	3 812
RAZEM zobowiązania finansowe		240 306		240 306

1.4 UJAWNIAENIA DOTYCZĄCE REZERW NA ZOBOWIĄZANIA POZABILANSOWE ZGODNIE Z MSR 39 I MSR 37 DO BILANSU OTWARCIA ODPISÓW KALKULOWANYCH ZGODNIE Z MSSF 9

Poniższa tabela przedstawia uzgodnienie rezerw na zobowiązania pozabilansowe kalkulowane zgodnie z MSR 37 na 31 grudnia 2017 roku do bilansu otwarcia salda oczekiwanych strat kredytowych określonych zgodnie z zapisami MSSF 9 na 1 stycznia 2018 roku.

REZERWY NA ZOBOWIĄZANIA POZABILANSOWE	MSR 37 wartość bilansowa 31.12.2017	Reklasyfikacja	Ponowna wycena	MSSF 9 wartość bilansowa 01.01.2018
Rezerwy na zobowiązania pozabilansowe	86		86	155
Rezerwy na instrumenty, w przypadku których nie nastąpił znaczny wzrost ryzyka kredytowego od momentu ich początkowego ujęcia (faza 1)			46	102
Rezerwy na instrumenty, w przypadku których nastąpił znaczny wzrost ryzyka kredytowego od momentu ich początkowego ujęcia, lecz które nie są dotknięte utratą wartości ze względu na ryzyko kredytowe (faza 2)			5	18
Rezerwy na instrumenty dotknięte utratą wartości ze względu na ryzyko kredytowe (faza 3)			35	35

2. OBJAŚNIENIA RÓŻNIC MIĘDZY WCZEŚNIEJ PUBLIKOWANYMI SPRAWOZDANIAMI A NINIEJSZYM SPRAWOZDANIEM FINANSOWYM

Poza zmianami wynikającymi z wdrożenia MSSF 9 Bank dokonał następujących zmian w ujęciu i prezentacji.

ZOBOWIĄZANIA WOBEC KLIENTÓW	31.12.2017 dane przed przekształceniem	wydzielenie do odrębnej pozycji otrzymanych kredytów i pożyczek	31.12.2017 przekształcone
Wyceniane według zamortyzowanego kosztu:			
Zobowiązania wobec ludności	150 537	-	150 537
Środki na rachunkach bieżących i depozyty O/N	86 612	-	86 612
Depozyty terminowe	63 719	-	63 719
Pozostałe zobowiązania	206	-	206
Zobowiązania wobec podmiotów gospodarczych	60 578	(7 882)	52 696
Środki na rachunkach bieżących i depozyty O/N	39 719	-	39 719
Depozyty terminowe	11 992	-	11 992
Otrzymane kredyty i pożyczki	7 882	(7 882)	-
Transakcje z przyrzeczeniem odkupu	48	-	48
Pozostałe zobowiązania	937	-	937
Zobowiązania wobec jednostek budżetowych	11 409	-	11 409
Środki na rachunkach bieżących i depozyty O/N	9 555	-	9 555
Depozyty terminowe	1 820	-	1 820
Pozostałe zobowiązania	34	-	34
Otrzymane kredyty i pożyczki	-	7 882	7 882
Razem	222 524	-	222 524

NOTY DO JEDNOSTKOWEGO RACHUNKU ZYSKÓW I STRAT

3. PRZYCHODY I KOSZTY Z TYTUŁU ODSETEK

PRZYCHODY Z TYTUŁU ODSETEK OD:	01.01.2018-31.03.2018			
	Przychody z tytułu odsetek od instrumentów finansowych wycenianych według zamortyzowanego kosztu	Przychody z tytułu odsetek od instrumentów wycenianych w wartości godziwej przez pozostałe dochody całkowite	Przychody o charakterze zbliżonym do odsetek od instrumentów wycenianych do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	Razem
kredytów i innych należności udzielonych bankom	40	-	-	40
instrumentów pochodnych zabezpieczających dłużnych papierów wartościowych	-	-	122	122
kredytów i pożyczek udzielonych klientom	1 945	76	6	2 027
Razem	2 029	337	147	2 513
w tym: przychody z tytułu odsetek od instrumentów finansowych/kredytów i pożyczek udzielonych z rozpoznaną utratą wartości	62	3	1	66

PRZYCHODY Z TYTUŁU ODSETEK OD:	01.01-31.03.2017
kredytów i innych należności udzielonych bankom:	50
instrumentów pochodnych zabezpieczających dłużnych papierów wartościowych	81
kredytów i pożyczek udzielonych klientom	304
	1 979
Razem	2 414
w tym: przychody z tytułu odsetek od instrumentów finansowych/kredytów i pożyczek udzielonych z rozpoznaną utratą wartości	57

KOSZTY Z TYTUŁU ODSETEK OD:	01.01.2018-31.03.2018			
	Koszty z tytułu odsetek od instrumentów finansowych wycenianych według zamortyzowanego kosztu	Koszty z tytułu odsetek od instrumentów wycenianych w wartości godziwej przez pozostałe dochody całkowite	Koszty o charakterze zbliżonym do odsetek od instrumentów wycenianych do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	Razem
zobowiązań wobec banków (z wyłączeniem kredytów i pożyczek)	(8)	-	-	(8)
kredytów i pożyczek otrzymanych	(71)	-	-	(71)
zobowiązań wobec klientów (z wyłączeniem kredytów i pożyczek)	(364)	-	-	(364)
dłużnych papierów wartościowych	-	(10)	(5)	(15)
emisji papierów wartościowych	(12)	-	-	(12)
zobowiązań podporządkowanych	(17)	-	-	(17)
Razem	(472)	(10)	(5)	(487)

KOSZTY Z TYTUŁU ODSETEK OD:	01.01- 31.03.2017
zobowiązań wobec banków	(4)
kredytów i pożyczek otrzymanych	(84)
zobowiązań wobec klientów (z wyłączeniem kredytów i pożyczek)	(384)
dłużnych papierów wartościowych	(25)
emisji papierów wartościowych	(4)
zobowiązań podporządkowanych	(19)
Razem	(520)

4. PRZYCHODY I KOSZTY Z TYTUŁU PROWIZJI I OPŁAT

PRZYCHODY Z TYTUŁU PROWIZJI I OPŁAT OD:	01.01- 31.03.2018	01.01- 31.03.2017
kart płatniczych i kredytowych	272	246
obsługi rachunków bankowych	203	213
udzielonych kredytów i pożyczek	148	157
obsługi funduszy inwestycyjnych oraz OFE (w tym opłaty za zarządzanie)	52	85
operacji kasowych	22	22
obsługi masowych operacji zagranicznych	25	25
działalności maklerskiej	53	48
oferowania produktów ubezpieczeniowych	32	19
sprzedaży i dystrybucji znaków opłaty sądowej	-	1
produktów inwestycyjno-ubezpieczeniowych	4	4
zleceń klientowskich	11	11
usług powierniczych	2	1
innych	16	20
Razem	840	852

KOSZTY Z TYTUŁU PROWIZJI I OPŁAT OD:	01.01- 31.03.2018	01.01- 31.03.2017
działalności kartowej	(150)	(130)
provizji poniesionych na rzecz podmiotów zewnętrznych za sprzedaż produktów	(18)	(22)
kontroli inwestycji budowlanych i wyceny nieruchomości	(11)	(11)
usług rozliczeniowych	(10)	(10)
provizji za usługi operacyjne banków	(3)	(4)
wysyłki SMS	(6)	(5)
opłat poniesionych przez Dom Maklerski	(5)	(6)
innych	(27)	(22)
Razem	(230)	(210)

5. WYNIK NA INSTRUMENTACH FINANSOWYCH WYCENIANYCH DO WARTOŚCI GODZIWEJ PRZEZ RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT

WYNIK NA INSTRUMENTACH FINANSOWYCH WYCENIANYCH DO WARTOŚCI GODZIWEJ PRZEZ RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT	01.01-31.03.2018	01.01-31.03.2017
Instrumenty finansowe przeznaczone do obrotu	16	1
Instrumenty finansowe nie przeznaczone do obrotu obowiązkowo wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	4	
Razem	20	1

6. WYNIK Z TYTUŁU ZAPRZESTANIA UJMOWANIA INSTRUMENTÓW FINANSOWYCH NIEWYCENIANYCH DO WARTOŚCI GODZIWEJ PRZEZ RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT

WYNIK Z TYTUŁU ZAPRZESTANIA UJMOWANIA AKTYWÓW I ZOBOWIĄZAŃ FINANSOWYCH NIEWYCENIANYCH DO WARTOŚCI GODZIWEJ PRZEZ RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT	01.01-31.03.2018
Wycenianych do wartości godziwej przez inne dochody całkowite:	29
Wycenianych wg zamortyzowanego kosztu	8
Razem	37

7. WYNIK NA INWESTYCYJNYCH PAPIERACH WARTOŚCIOWYCH (DANE PORÓWNYWALNE ZGODNIE Z MSR 39)

WYNIK NA INWESTYCYJNYCH PAPIERACH WARTOŚCIOWYCH	01.01-31.03.2017
Kapitałowe papiery wartościowe	-
Dłużne papiery wartościowe	(2)
Razem	(2)

8. WYNIK Z POZYCJI WYMIANY

WYNIK Z POZYCJI WYMIANY	01.01-31.03.2018	01.01-31.03.2017
Wynik z pozycji wymiany, w tym:	98	100
nieefektywna część zabezpieczenia przepływów pieniężnych rozpoznana w pozycji wymiany	(1)	1
Razem	98	100

9. WYNIK Z TYTUŁU MODYFIKACJI

WYNIK Z TYTUŁU MODYFIKACJI	01.01-31.03.2018	01.01-31.03.2017
Instrumentów finansowych wycenianych do wartości godziwej przez inne dochody całkowite (instrumenty dłużne)	-	
Instrumentów finansowych wycenianych według zamortyzowanego kosztu	(2)	
Razem	(2)	

10. POZOSTAŁE PRZYCHODY I KOSZTY OPERACYJNE

POZOSTAŁE PRZYCHODY OPERACYJNE	01.01- 31.03.2018	01.01- 31.03.2017
Zyski ze sprzedaży, likwidacji środków trwałych, wartości niematerialnych oraz aktywów do zbycia	6	4
Przychody uboczne	6	6
Odzyskane należności przedawnione, umorzone, nieściągalne	3	1
Inne ¹	36	10
Razem	51	21

¹ W pozycji „Inne” została ujęta kwota 25 milionów PLN dotycząca zwrotu kary z UOKiK

POZOSTAŁE KOSZTY OPERACYJNE	01.01- 31.03.2018	01.01- 31.03.2017
Straty na sprzedaży, likwidacji środków trwałych, wartości niematerialnych oraz aktywów do zbycia	(3)	(10)
Koszty przekazanych darowizn	(19)	(9)
Koszty uboczne	(4)	(5)
Inne	(9)	(3)
Razem	(35)	(27)

11. WYNIK Z TYTUŁU ODPISÓW NA OCZEKIWANE STRATY KREDYTOWE, ODPISÓW AKTUALIZUJĄCYCH Z TYTUŁU UTRATY WARTOŚCI I REZERW

WYNIK Z TYTUŁU ODPISÓW NA OCZEKIWANE STRATY KREDYTOWE, ODPISÓW AKTUALIZUJĄCYCH Z TYTUŁU UTRATY WARTOŚCI I REZERW	01.01- 31.03.2018	01.01- 31.03.2017
Należności od banków	-	-
wycenianych do wartości godziwej przez inne dochody całkowite	-	-
wycenianych według zamortyzowanego kosztu	-	-
Kapitałowe papiery wartościowe	-	-
dostępnych do sprzedaży	-	-
wycenianych do wartości godziwej przez inne dochody całkowite	-	-
wycenianych według zamortyzowanego kosztu	-	-
Dłużnych papierów wartościowych	4	(7)
dostępnych do sprzedaży		(7)
wycenianych do wartości godziwej przez inne dochody całkowite	3	
wycenianych według zamortyzowanego kosztu	1	
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	(312)	(343)
wycenianych do wartości godziwej przez inne dochody całkowite	(4)	
wycenianych według zamortyzowanego kosztu	(308)	(343)
Aktywa trwale przeznaczone do sprzedaży	-	(2)
Rzeczowe aktywa trwałe	-	-
Wartości niematerialne	-	-
Inwestycje w jednostki stowarzyszone i wspólne przedsięwzięcia	-	(15)
Inne należności (w tym: inne aktywa finansowe)	(4)	(5)
Rezerwa na sprawy sporne oraz udzielone zobowiązania i gwarancje	3	-
Rezerwa na przyszłe zobowiązania (Inne rezerwy)	-	-
Razem	(309)	(372)

SKUMULOWANE ODPISY NA OCZEKIWANE STRATY KREDYTOWE, ODPISY AKTUALIZUJĄCE Z TYTUŁU UTRATY WARTOŚCI I REZERW (STAN)	31.03.2018	31.12.2017
Należności od banków	2	-
wycenianych do wartości godziwej przez inne dochody całkowite	-	-
wycenianych według zamortyzowanego kosztu	2	-
Kapitałowe papiery wartościowe	-	52
dostępnych do sprzedaży	-	52
wycenianych do wartości godziwej przez inne dochody całkowite	-	-
wycenianych według zamortyzowanego kosztu	-	-
Dłużnych papierów wartościowych	173	246
dostępnych do sprzedaży	-	246
wycenianych do wartości godziwej przez inne dochody całkowite	162	-
wycenianych według zamortyzowanego kosztu	11	-
Kredyty i pożyczki udzielone klientom (nota 21)	10 373	7 170
wycenianych do wartości godziwej przez inne dochody całkowite	11	-
wycenianych według zamortyzowanego kosztu	10 362	7 170
Aktywa trwale przeznaczone do sprzedaży	262	262
Rzeczowe aktywa trwale	29	29
Wartości niematerialne	15	15
Inwestycje w jednostki stowarzyszone i wspólne przedsięwzięcia	849	849
Inne należności (w tym: inne aktywa finansowe)	210	207
Rezerwa na sprawy sporne oraz udzielone zobowiązania i gwarancje	164	104
Rezerwa na przyszłe zobowiązania (Inne rezerwy)	10	11
Razem	12 087	8 945

12. OGÓLNE KOSZTY ADMINISTRACYJNE

OGÓLNE KOSZTY ADMINISTRACYJNE	01.01-31.03.2018	01.01-31.03.2017
Świadczenia pracownicze ¹	(665)	(652)
Koszty rzeczowe:	(318)	(289)
Amortyzacja	(175)	(182)
Składka i wpłaty na Bankowy Fundusz Gwarancyjny (BFG) w tym:	(228)	(256)
na fundusz przymusowej restrukturyzacji	(162)	(209)
na fundusz gwarancyjny banków	(66)	(47)
Podatki i opłaty	(12)	(12)
Razem	(1 398)	(1 391)

¹ W pozycji „Świadczenia pracownicze” ujęte są koszty dotyczące restrukturyzacji w kwocie 45 milionów PLN.

ŚWIADCZENIA PRACOWNICZE	01.01-31.03.2018	01.01-31.03.2017
Wynagrodzenia, w tym:	(553)	(539)
koszty składek pracowniczego programu emerytalnego	(5)	(13)
Ubezpieczenia, w tym:	(94)	(98)
składki na świadczenia emerytalne i rentowe	(85)	(86)
Inne świadczenia na rzecz pracowników	(18)	(15)
Razem	(665)	(652)

13. PODATEK DOCHODOWY

	01.01- 31.03.2018	01.01- 31.03.2017
Bieżące obciążenie podatkowe	(268)	(213)
Odroczony podatek dochodowy z tytułu różnic przejściowych	(11)	(16)
Obciążenie podatkowe wykazane w rachunku zysków i strat	(279)	(229)
Obciążenie podatkowe wykazane w innych dochodach całkowitych z tytułu różnic przejściowych	(46)	(49)
Razem	(325)	(278)

UZGODNIENIE EFEKTYWNEJ STOPY PROCENTOWEJ

	01.01- 31.03.2018	01.01- 31.03.2017
Wynik finansowy brutto przed opodatkowaniem	893	639
Podatek według ustawowej stawki podatkowej obowiązującej w Polsce, wynoszącej 19%	(170)	(121)
Wpływ trwałych różnic pomiędzy wynikiem finansowym brutto a dochodem do opodatkowania podatkiem dochodowym, w tym:	(113)	(110)
utworzenie odpisu aktualizującego wartość inwestycji w jednostki stowarzyszone i wspólne przedsięwzięcia niestanowiącego kosztów uzyskania przychodów	-	(3)
odpisy aktualizujące ekspozycje kredytowe niestanowiące kosztów uzyskania przychodów	(11)	(7)
opłaty BFG	(44)	(49)
podatek od instytucji finansowych	(41)	(44)
pozostałe różnice trwałe	(17)	(7)
Przychody z tytułu dywidend	2	-
Wpływ innych różnic pomiędzy wynikiem finansowym brutto a dochodem do opodatkowania podatkiem dochodowym, w tym ulga na nowe technologie i darowizny	2	2
Podatek dochodowy wykazany w rachunku zysków i strat	(279)	(229)
Efektywna stopa podatkowa	31,24%	35,84%
Różnica przejściowa wynikająca z podatku odroczonego wykazana w rachunku zysków i strat	(11)	(16)
Razem bieżące obciążenie podatkowe wykazywane w rachunku zysków i strat	(268)	(229)

REZERWA Z TYTUŁU PODATKU ODROZCZONEGO	31.12.2017	WPEŁYW KOREKTY NA BILANS OTWARCIA Z TYTUŁU WDROŻENIA MSSF 9	RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT	INNE DOCHODY CAŁKOWITE	WPEŁYW KOREKTY NA BILANS OTWARCIA Z TYTUŁU WDROŻENIA MSSF 9	31.03.2018
Odsetki naliczone od należności (kredytów)	217	471	19	-	-	707
Odsetki skapitalizowane od kredytów mieszkaniowych w sytuacji normalnej	106	-	(10)	-	-	96
Odsetki od papierów wartościowych	61	-	10	-	-	71
Wycena papierów wartościowych	7	33	24	39	(19)	84
Różnica pomiędzy wartością bilansową i podatkową rzeczowego majątku trwałego i wartości niematerialnych	326	-	72	-	-	398
Dodatnie różnice przejściowe dotyczące spółek Grupy Kapitałowej	-	-	-	-	-	-
Rezerwa brutto z tytułu podatku odroczonego	717	504	115	39	(19)	1 356
AKTYWO Z TYTUŁU PODATKU ODROZCZONEGO						
Odsetki naliczone od zobowiązań	109	-	(33)	-	-	76
Wycena pochodnych instrumentów finansowych	138	-	(14)	12	-	136
Wycena papierów wartościowych	-	-	-	-	-	-
Rezerwa na świadczenia pracownicze	87	-	(4)	-	-	83
Odpisy z tytułu utraty wartości ekspozycji kredytowych	655	629	150	-	-	1 434
Korekta wartości wyceny	-	-	12	(19)	19	12
Korekta wyceny metodą liniową i ESP	621	-	10	-	-	631
Rezerwa na koszty do poniesienia	29	-	(16)	-	-	13
Pozostała wartość ujemnych różnic przejściowych	35	-	(1)	-	-	34
Aktywo brutto z tytułu podatku odroczonego	1 674	629	104	(7)	19	2 419
Łączny efekt różnic przejściowych	957	125	(11)	(46)	38	1 063
Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego (prezentowana w sprawozdaniu z sytuacji finansowej)	-	-	-	-	-	-
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego (prezentowane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej)	957	125	(11)	(46)	38	1 063

14. ZYSK PRZYPADAJĄCY NA JEDNĄ AKCJĘ

ZYSK NA AKCJĘ	01.01- 31.03.2018	01.01- 31.03.2017
Zysk przypadający na akcjonariuszy zwykłych	614	410
Średnia ważona liczba akcji zwykłych w okresie (w mln)	1 250	1 250
Zysk przypadający na jedną akcję (w PLN na akcję)	0,49	0,33

NOTY DO JEDNOSTKOWEGO SPRAWOZDANIA Z SYTUACJI FINANSOWEJ

15. KASA, ŚRODKI W BANKU CENTRALNYM

KASA, ŚRODKI W BANKU CENTRALNYM	31.03.2018	31.12.2017
Rachunek bieżący w Banku Centralnym	11 345	11 171
Gotówka	4 126	4 629
Lokaty w Banku Centralnym	740	1 965
Razem	16 211	17 765

16. NALEŻNOŚCI OD BANKÓW

NALEŻNOŚCI OD BANKÓW	31.03.2018	31.12.2017
Nieprzeznaczone do obrotu obowiązkowo wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	1	-
Udzielone kredyty i pożyczki	1	-
Wyceniane według zamortyzowanego kosztu	5 604	8 769
Lokaty w bankach	2 237	3 724
Należność od PKO Banku Hipotecznego SA z tytułu sprzedaży przez Bank kredytów mieszkaniowych zabezpieczonych hipotecznie	1 564	2 498
Rachunki bieżące	999	1 041
Udzielone kredyty i pożyczki	804	1 506
Razem brutto	5 604	8 769
Odpisy na oczekiwane straty kredytowe/ Odpis z tytułu utraty wartości	(2)	-
Razem netto	5 602	8 769
Razem	5 603	8 769

17. POCHODNE INSTRUMENTY ZABEZPIEZAJĄCE

RODZAJE STRATEGII ZABEZPIEZAJĄCYCH STOSOWANYCH PRZEZ BANK

STRATEGIA 1	ZABEZPIECZENIE ZMIENNOŚCI PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH KREDYTÓW HIPOTECZNYCH W CHF ORAZ LOKAT NEGOCJOWANYCH W PLN, WYNIKAJĄCEJ Z RYZYKA ZMIAN STÓP PROCENTOWYCH ORAZ RYZYKA KURSOWEGO, Z WYKORZYSTANIEM TRANSAKЦИИ CIRS
OPIS RELACJI ZABEZPIEZAJĄCEJ	eliminacja ryzyka zmienności przepływów pieniężnych generowanych przez kredyty w CHF o zmiennym oprocentowaniu oraz lokat negocjowanych w PLN, z tytułu zmian referencyjnych stóp procentowych w CHF i PLN, oraz zmian kursu walutowego CHF/PLN z wykorzystaniem transakcji CIRS w okresie objętym zabezpieczeniem
ZABEZPIECZANE RYZYKO	ryzyko walutowe i ryzyko stopy procentowej
INSTRUMENT ZABEZPIEZAJĄCY	transakcje CIRS, w których Bank płaci kupon oparty o LIBOR 3M CHF, a otrzymuje kupon oparty o WIBOR 3M od kwoty nominalnej zdefiniowanej odpowiednio w CHF oraz PLN
POZYCJA ZABEZPIECZANA	portfel kredytów hipotecznych o zmiennym oprocentowaniu w CHF i portfel krótkoterminowych lokat negocjowanych, łącznie z ich odnawianiem w przyszłości (wysokie prawdopodobieństwo wystąpienia)
	Okres, w którym oczekuje się wystąpienia przepływów pieniężnych oraz kiedy należy oczekiwać wywarcia przez nie wpływu na wyniki: kwiecień 2018 roku - październik 2026 roku

POZYCJE ZABEZPIECZANE	INSTRUMENTY POCHODNE ZABEZPIECZAJĄCE	WARTOŚĆ NOMINALNA INSTRUMENTÓW POCHODNYCH ZABEZPIECZAJĄCYCH	WARTOŚĆ BILANSOWA (WARTOŚĆ GODZIWA) INSTRUMENTÓW ZABEZPIECZAJĄCYCH		NIEEFEKTYWNA CZĘŚĆ ZABEZPIECZENIA PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH ROZPOZNANA W RACHUNKU ZYSKÓW I STRAT
			Aktywa	Zobowiązania	
Kredyty w CHF oraz lokaty negocjowane w PLN	CIRS CHF/PLN	float CHF	1 770	179	180
		float PLN	6 356		

STRATEGIA 2 ZABEZPIECZENIE ZMIENNOŚCI PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH KREDYTÓW W PLN O ZMIENNYM OPROCENTOWANIU, WYNIKAJĄCEJ Z RYZYKA ZMIAN STÓP PROCENTOWYCH, Z WYKORZYSTANIEM TRANSAKCJI IRS

OPIS RELACJI ZABEZPIECZAJĄCEJ	eliminacja ryzyka zmienności przepływów pieniężnych generowanych przez portfel kredytów w PLN o zmiennym oprocentowaniu wynikającej z ryzyka zmian stóp procentowych z wykorzystaniem transakcji IRS w okresie objętym zabezpieczeniem
ZABEZPIECZANE RYZYKO	ryzyko stopy procentowej
INSTRUMENT ZABEZPIECZAJĄCY	transakcje IRS, w których Bank płaci kupon oparty o zmienną stopę WIBOR 3M, a otrzymuje kupon oparty o stałą stopę od kwoty nominalnej, na którą został zawarty
POZYCJA ZABEZPIECZANA	portfel kredytów w PLN indeksowanych do stopy zmiennej WIBOR 3M
	Okres, w którym oczekuje się wystąpienia przepływów pieniężnych oraz kiedy należy oczekiwać wywarcia przez nie wpływu na wyniki: kwiecień 2018 roku – grudzień 2021 roku

POZYCJA ZABEZPIECZANA	INSTRUMENTY POCHODNE ZABEZPIECZAJĄCE	WARTOŚĆ NOMINALNA INSTRUMENTÓW POCHODNYCH ZABEZPIECZAJĄCYCH	WARTOŚĆ BILANSOWA (WARTOŚĆ GODZIWA) INSTRUMENTÓW ZABEZPIECZAJĄCYCH		NIEEFEKTYWNA CZĘŚĆ ZABEZPIECZENIA PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH ROZPOZNANA W RACHUNKU ZYSKÓW I STRAT
			Aktywa	Zobowiązania	
Kredyty w PLN	IRS PLN	PLN	5 736	71	-

STRATEGIA 3 ZABEZPIECZENIE ZMIENNOŚCI PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH KREDYTÓW W CHF O ZMIENNYM OPROCENTOWANIU, WYNIKAJĄCEJ Z RYZYKA ZMIAN STÓP PROCENTOWYCH, Z WYKORZYSTANIEM TRANSAKCJI IRS

OPIS RELACJI ZABEZPIECZAJĄCEJ	eliminacja ryzyka zmienności przepływów pieniężnych generowanych przez portfel kredytów w CHF o zmiennym oprocentowaniu wynikającej z ryzyka zmian stóp procentowych z wykorzystaniem transakcji IRS w okresie objętym zabezpieczeniem
ZABEZPIECZANE RYZYKO	ryzyko stopy procentowej
INSTRUMENT ZABEZPIECZAJĄCY	transakcje IRS, w których Bank płaci kupon oparty o zmienną stopę LIBOR CHF 3M, a otrzymuje kupon oparty o stałą stopę od kwoty nominalnej, na którą został zawarty
POZYCJA ZABEZPIECZANA	portfel kredytów w CHF indeksowanych do stopy zmiennej LIBOR CHF 3M
	Okres, w którym oczekuje się wystąpienia przepływów pieniężnych oraz kiedy należy oczekiwać wywarcia przez nie wpływu na wyniki: kwiecień 2018 roku – listopad 2021 roku

POZYCJA ZABEZPIECZANA	INSTRUMENTY POCHODNE ZABEZPIECZAJĄCE	WARTOŚĆ NOMINALNA INSTRUMENTÓW POCHODNYCH ZABEZPIECZAJĄCYCH	WARTOŚĆ BILANSOWA (WARTOŚĆ GODZIWA) INSTRUMENTÓW ZABEZPIECZAJĄCYCH		NIEEFEKTYWNA CZĘŚĆ ZABEZPIECZENIA PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH ROZPOZNANA W RACHUNKU ZYSKÓW I STRAT
			Aktywa	Zobowiązania	
Kredyty w CHF	IRS CHF	CHF	400	-	6

STRATEGIA 4 ZABEZPIECZENIE ZMIENNOŚCI PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH KREDYTÓW W WALUTACH WYMIENIALNYCH O ZMIENNYM OPROCENTOWANIU, WYNIKAJĄCEJ Z RYZYKA ZMIAN STÓP PROCENTOWYCH I RYZYKA KURSOWEGO ORAZ ZABEZPIECZENIE ZMIENNOŚCI PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH ZOBOWIĄZANIA FINANSOWEGO O STAŁYM OPROCENTOWANIU W WALUCIE WYMIENIALNEJ, WYNIKAJĄCEJ Z RYZYKA KURSOWEGO, Z WYKORZYSTANIEM TRANSAKCI CIRS

OPIS RELACJI ZABEZPIECZAJĄCEJ	eliminacja ryzyka zmienności przepływów pieniężnych kredytów w walutach wymiennalnych o zmiennym oprocentowaniu, wynikającej z ryzyka zmian stóp procentowych i ryzyka kursowego oraz eliminacja ryzyka zmienności przepływów pieniężnych zobowiązania finansowego o stałym oprocentowaniu w walucie wymiennalnej, wynikającej z ryzyka kursowego z wykorzystaniem transakcji CIRS w okresie objętym zabezpieczeniem
ZABEZPIECZANE RYZYKO	ryzyko walutowe i ryzyko stopy procentowej
INSTRUMENT ZABEZPIECZAJĄCY	transakcje CIRS, w których Bank płaci kupon oparty o zmienną stopę LIBOR CHF 3M, a otrzymuje kupon oparty o stałą stopę USD lub EUR od kwoty nominalnej, na którą został zawarty
POZYCJA ZABEZPIECZANA	portfel kredytów hipotecznych o zmiennym oprocentowaniu w CHF i zobowiązanie finansowe o stałym oprocentowaniu w USD
	Okres, w którym oczekuje się wystąpienia przepływów pieniężnych oraz kiedy należy oczekiwać wywarcia przez nie wpływu na wyniki: kwiecień 2018 roku - wrzesień 2022 roku

POZYCJE ZABEZPIECZANE	INSTRUMENTY POCHODNE ZABEZPIECZAJĄCE	WARTOŚĆ NOMINALNA INSTRUMENTÓW POCHODNYCH ZABEZPIECZAJĄCYCH	WARTOŚĆ BILANSOWA (WARTOŚĆ GODZIWA) INSTRUMENTÓW ZABEZPIECZAJĄCYCH		NIEEFEKTYWNA CZĘŚĆ ZABEZPIECZENIA PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH ROZPOZNANA W RACHUNKU ZYSKÓW I STRAT
			Aktywa	Zobowiązania	
Kredyty w CHF oraz zobowiązanie finansowe w USD	CIRS CHF/USD	float CHF	818	3	25 (1)
		fixed USD	875		
Kredyty w CHF oraz zobowiązanie finansowe w EUR	CIRS CHF/EUR	float CHF	826	202	-
		fixed EUR	748		

STRATEGIA 5 ZABEZPIECZENIE ZMIENNOŚCI PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH KREDYTÓW HIPOTECZNYCH W WALUTACH WYMIENIALNYCH INNYCH NIŻ CHF ORAZ LOKAT NEGOCJOWANYCH W PLN, WYNIKAJĄCEJ Z RYZYKA ZMIAN STÓP PROCENTOWYCH ORAZ RYZYKA KURSOWEGO, Z WYKORZYSTANIEM TRANSAKCI CIRS

OPIS RELACJI ZABEZPIECZAJĄCEJ	eliminacja ryzyka zmienności przepływów pieniężnych generowanych przez kredyty denominowane w walutach wymiennalnych innych niż CHF o zmiennym oprocentowaniu oraz lokat negocjowanych w PLN, z tytułu zmian referencyjnych stóp procentowych oraz zmian kursu walutowego z wykorzystaniem transakcji CIRS w okresie objętym zabezpieczeniem
ZABEZPIECZANE RYZYKO	ryzyko walutowe i ryzyko stopy procentowej
INSTRUMENT ZABEZPIECZAJĄCY	transakcje CIRS, w których Bank płaci kupon oparty o EURIBOR 3M, a otrzymuje kupon oparty o WIBOR 3M od kwoty nominalnej, na którą został zawarty
POZYCJA ZABEZPIECZANA	portfel kredytów hipotecznych o zmiennym oprocentowaniu w EUR i portfel krótkoterminowych lokat negocjowanych, łącznie z ich odnawianiem w przyszłości (wysokie prawdopodobieństwo wystąpienia)
	Okres, w którym oczekuje się wystąpienia przepływów pieniężnych oraz kiedy należy oczekiwać wywarcia przez nie wpływu na wyniki: kwiecień 2018 roku - marzec 2021 roku

POZYCJE ZABEZPIECZANE	INSTRUMENTY POCHODNE ZABEZPIECZAJĄCE	WARTOŚĆ NOMINALNA INSTRUMENTÓW POCHODNYCH ZABEZPIECZAJĄCYCH	WARTOŚĆ BILANSOWA (WARTOŚĆ GODZIWA) INSTRUMENTÓW ZABEZPIECZAJĄCYCH		NIEEFEKTYWNA CZĘŚĆ ZABEZPIECZENIA PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH ROZPOZNANA W RACHUNKU ZYSKÓW I STRAT
			Aktywa	Zobowiązania	
Kredyty w EUR oraz lokaty negocjowane w PLN	CIRS EUR/PLN	float EUR	125	18	-
		float PLN	545	-	-

STRATEGIA 6 ZABEZPIECZENIE ZMIENNOŚCI PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH KREDYTÓW HIPOTECZNYCH W WALUCIE WYMIENIALNEJ ORAZ LOKAT NEGOCJOWANYCH W PLN, WYNIKAJĄCEJ Z RYZYKA ZMIAN STÓP PROCENTOWYCH ORAZ RYZYKA KURSOWEGO, Z WYKORZYSTANIEM DWÓCH INSTRUMENTÓW ZABEZPIECZAJĄCYCH: IRS ORAZ CIRS-EP

OPIS RELACJI ZABEZPIECZAJĄCEJ	eliminacja ryzyka zmienności przepływów pieniężnych generowanych przez kredyty hipoteczne denominowane w walucie wymiennej oraz lokat negocjowanych w PLN, z tytułu zmian referencyjnych stóp procentowych oraz zmian kursu walutowego, z wykorzystaniem dwóch instrumentów zabezpieczających: IRS oraz CIRS-EP, w okresie objętym zabezpieczeniem
ZABEZPIECZANE RYZYO	ryzyko walutowe i ryzyko stopy procentowej
INSTRUMENT ZABEZPIECZAJĄCY	transakcje CIRS-EP (Cross-Currency Interest Rate Swap – Extension Period) z przedłużoną zapadalnością, w których Bank płaci kupon oparty na stałej stopie w EUR, a otrzymuje kupon oparty na zmiennej stopie referencyjnej WIBOR 3M od kwoty nominalnej, na którą został zawarty oraz transakcje IRS, w których Bank płaci kupon oparty na zmiennej stopie EURIBOR 3M, a otrzymuje kupon oparty na stałej stopie EUR od kwoty nominalnej, na którą został zawarty. W przypadku ogłoszenia upadłości przez podmiot bazowy (podmiot, którego upadłość jest w ramach transakcji monitorowana), następuje automatyczne wydłużenie transakcji CIRS-EP na warunkach określonych w dniu zawarcia transakcji
POZYCJA ZABEZPIECZANA	portfel kredytów hipotecznych o zmiennym oprocentowaniu w EUR i portfel krótkoterminowych lokat negocjowanych, łącznie z ich odnawianiem w przyszłości (wysokie prawdopodobieństwo wystąpienia)
	Okres, w którym oczekuje się wystąpienia przepływów pieniężnych oraz kiedy należy oczekiwać wywarcia przez nie wpływu na wyniki: kwiecień 2018 roku – luty 2024 roku

POZYCJE ZABEZPIECZANE	INSTRUMENTY POCHODNE ZABEZPIECZAJĄCE	WARTOŚĆ NOMINALNA INSTRUMENTÓW POCHODNYCH ZABEZPIECZAJĄCYCH	WARTOŚĆ BILANSOWA (WARTOŚĆ GODZIWA) INSTRUMENTÓW ZABEZPIECZAJĄCYCH		NIEEFEKTYWNA CZĘŚĆ ZABEZPIECZENIA PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH ROZPOZNANA W RACHUNKU ZYSKÓW I STRAT
			Aktywa	Zobowiązania	
Kredyty w EUR oraz lokaty negocjowane w PLN	CIRS-EP EUR/PLN	fixed EUR	524	85	-
		float PLN	2 263	-	-
	IRS EUR	EUR	524	-	27

STRATEGIA 7	ZABEZPIECZENIE ZMIENNOŚCI PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH KREDYTÓW HIPOTECZNYCH W WALUCIE WYMIENIALNEJ ORAZ LOKAT NEGOCJOWANYCH W PLN, WYNIKAJĄCEJ Z RYZYKA ZMIAN STÓP PROCENTOWYCH ORAZ RYZYKA KURSOWEGO, Z WYKORZYSTANIEM DWÓCH INSTRUMENTÓW ZABEZPIEZAJĄCYCH: CIRS ORAZ CIRS-EP
OPIS RELACJI ZABEZPIEZAJĄCEJ	eliminacja ryzyka zmienności przepływów pieniężnych generowanych przez kredyty hipoteczne denominowane w walucie wymiennej oraz lokat negocjowanych w PLN, z tytułu zmian referencyjnych stóp procentowych oraz zmian kursu walutowego, z wykorzystaniem dwóch instrumentów zabezpieczających: CIRS oraz CIRS-EP, w okresie objętym zabezpieczeniem
ZABEZPIEZANE RYZYKO	ryzyko walutowe i ryzyko stopy procentowej
INSTRUMENT ZABEZPIEZAJĄCY	transakcje CIRS-EP (Cross-Currency Interest Rate Swap – Extension Period) z przedłużoną zapadalnością, w których Bank płaci kupon oparty na stałej stopie w EUR, a otrzymuje kupon oparty na zmiennej stopie referencyjnej WIBOR 3M od kwoty nominalnej, na którą został zawarty oraz transakcje CIRS, w których Bank płaci kupon oparty na zmiennej stopie LIBOR CHF 3M, a otrzymuje kupon oparty na stałej stopie EUR od kwoty nominalnej, na którą został zawarty. W przypadku ogłoszenia upadłości przez podmiot bazowy (podmiot, którego upadłość jest w ramach transakcji monitorowana), następuje automatyczne wydłużenie transakcji CIRS-EP na warunkach określonych w dniu zawarcia transakcji
POZYCJA ZABEZPIEZANA	portfel kredytów hipotecznych o zmiennym oprocentowaniu w CHF i portfel krótkoterminowych lokat negocjowanych, łącznie z ich odnawianiem w przyszłości (wysokie prawdopodobieństwo wystąpienia)
	Okres, w którym oczekuje się wystąpienia przepływów pieniężnych oraz kiedy należy oczekiwać wywarcia przez nie wpływu na wyniki: kwiecień 2018 roku – styczeń 2023 roku

POZYCJE ZABEZPIEZANE	INSTRUMENTY POCHODNE ZABEZPIEZAJĄCE	WARTOŚĆ NOMINALNA INSTRUMENTÓW POCHODNYCH ZABEZPIEZAJĄCYCH	WARTOŚĆ BILANSOWA (WARTOŚĆ GODZIWA) INSTRUMENTÓW ZABEZPIEZAJĄCYCH		NIEEFEKTYWNA CZĘŚĆ ZABEZPIECZENIA PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH ROZPOZNANA W RACHUNKU ZYSKÓW I STRAT
			Aktywa	Zobowiązania	
Kredyty w CHF oraz lokaty negocjowane w PLN	CIRS-EP EUR/PLN	fixed EUR	500	37	-
		float PLN	2 131		
	CIRS CHF/EUR	float CHF	535	195	-
		fixed EUR	500		

STRATEGIA 8	ZABEZPIECZENIE ZMIENNOŚCI PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH KREDYTÓW HIPOTECZNYCH W WALUCIE WYMIENIALNEJ ORAZ PRODUKTÓW BANKOWYCH REGULARNEGO OSZCZĘDZANIA W PLN, WYNIKAJĄCEJ Z RYZYKA ZMIAN STÓP PROCENTOWYCH ORAZ RYZYKA KURSOWEGO, Z WYKORZYSTANIEM TRANSAKCYJ CIRS
OPIS RELACJI ZABEZPIEZAJĄCEJ	eliminacja ryzyka zmienności przepływów pieniężnych generowanych przez kredyty w CHF o zmiennym oprocentowaniu oraz produktów bankowych regularnego oszczędzania w PLN o zmiennym oprocentowaniu, z tytułu zmian referencyjnych stóp procentowych w CHF i PLN, oraz zmian kursu walutowego CHF/PLN z wykorzystaniem transakcji CIRS w okresie objętym zabezpieczeniem
ZABEZPIEZANE RYZYKO	ryzyko walutowe i ryzyko stopy procentowej
INSTRUMENT ZABEZPIEZAJĄCY	transakcje CIRS, w których Bank płaci kupon oparty o LIBOR 3M CHF, a otrzymuje kupon oparty o WIBOR 3M od kwoty nominalnej zdefiniowanej odpowiednio w CHF oraz PLN
POZYCJA ZABEZPIEZANA	portfel kredytów hipotecznych o zmiennym oprocentowaniu w CHF i portfel produktów bankowych regularnego oszczędzania o zmiennym oprocentowaniu w PLN
	Okres, w którym oczekuje się wystąpienia przepływów pieniężnych oraz kiedy należy oczekiwać wywarcia przez nie wpływu na wyniki: kwiecień 2018 roku - lipiec 2023 roku

POZYCJE ZABEZPIECZANE	INSTRUMENTY POCHODNE ZABEZPIECZAJĄCE	WARTOŚĆ NOMINALNA INSTRUMENTÓW POCHODNYCH ZABEZPIECZAJĄCYCH	WARTOŚĆ BILANSOWA (WARTOŚĆ GODZIWA) INSTRUMENTÓW ZABEZPIECZAJĄCYCH		NIEEFEKTYWNA CZĘŚĆ ZABEZPIECZENIA PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH ROZPOZNANA W RACHUNKU ZYSKÓW I STRAT
			Aktywa	Zobowiązania	
Kredyty w CHF oraz produkty regularnego oszczędzania w PLN	CIRS CHF/PLN	float CHF	225	69	-
		float PLN	872	-	-

STRATEGIA 9

ZABEZPIECZENIE ZMIENNOŚCI PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH KREDYTÓW HIPOTECZNYCH W WALUCIE WYMIENIALNEJ ORAZ PRODUKTÓW BANKOWYCH REGULARNEGO OSZCZĘDZANIA W PLN, WYNIKAJĄCEJ Z RYZYKA ZMIAN STÓP PROCENTOWYCH ORAZ RYZYKA KURSOWEGO, Z WYKORZYSTANIEM DWÓCH INSTRUMENTÓW ZABEZPIECZAJĄCYCH: CIRS ORAZ CIRS-EP

OPIS RELACJI ZABEZPIECZAJĄCEJ	eliminacja ryzyka zmienności przepływów pieniężnych generowanych przez kredyty hipoteczne denominowane w walucie wymiennej oraz produktów bankowych regularnego oszczędzania w PLN o zmiennym oprocentowaniu, z tytułu zmian referencyjnych stóp procentowych oraz zmian kursu walutowego, z wykorzystaniem dwóch instrumentów zabezpieczających: CIRS oraz CIRS-EP, w okresie objętym zabezpieczeniem
ZABEZPIECZANE RYZYKO	ryzyko walutowe i ryzyko stopy procentowej
INSTRUMENT ZABEZPIECZAJĄCY	transakcje CIRS-EP (Cross-Currency Interest Rate Swap – Extension Period) z przedłużoną zapadalnością, w których Bank płaci kupon oparty na stałej stopie w EUR, a otrzymuje kupon oparty na zmiennej stopie referencyjnej WIBOR 3M od kwoty nominalnej, na którą został zawarty oraz transakcje CIRS, w których Bank płaci kupon oparty na zmiennej stopie LIBOR CHF 3M, a otrzymuje kupon oparty na stałej stopie EUR od kwoty nominalnej, na którą został zawarty. W przypadku ogłoszenia upadłości przez podmiot bazy (podmiot, którego upadłość jest w ramach transakcji monitorowana), następuje automatyczne wydłużenie transakcji CIRS-EP na warunkach określonych w dniu zawarcia transakcji
POZYCJA ZABEZPIECZANA	portfel kredytów hipotecznych o zmiennym oprocentowaniu w CHF i portfel produktów bankowych regularnego oszczędzania o zmiennym oprocentowaniu w PLN
	Okres, w którym oczekuje się wystąpienia przepływów pieniężnych oraz kiedy należy oczekiwać wywarcia przez nie wpływu na wyniki: kwiecień 2018 roku – sierpień 2024 roku

POZYCJE ZABEZPIECZANE	INSTRUMENTY POCHODNE ZABEZPIECZAJĄCE	WARTOŚĆ NOMINALNA INSTRUMENTÓW POCHODNYCH ZABEZPIECZAJĄCYCH	WARTOŚĆ BILANSOWA (WARTOŚĆ GODZIWA) INSTRUMENTÓW ZABEZPIECZAJĄCYCH		NIEEFEKTYWNA CZĘŚĆ ZABEZPIECZENIA PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH ROZPOZNANA W RACHUNKU ZYSKÓW I STRAT
			Aktywa	Zobowiązania	
Kredyty w CHF oraz produkty regularnego oszczędzania w PLN	CIRS-EP EUR/PLN	fixed EUR	554	28	-
		float PLN	2 363	-	-
	CIRS CHF/EUR	float CHF	640	31	-
		fixed EUR	554	-	-

STRATEGIA 10 ZABEZPIECZENIE ZMIENNOŚCI WARTOŚCI GODZIWEJ KREDYTU W WALUCIE WYMIENIALNEJ O STAŁYM OPROCENTOWANIU, WYNIKAJĄCEJ Z RYZYKA ZMIAN STÓP PROCENTOWYCH Z WYKORZYSTANIEM TRANSAKCJI IRS

OPIS RELACJI ZABEZPIEZAJĄCEJ	eliminacja ryzyka zmienności wartości godziwej kredytu w walucie wymiennej o stałym oprocentowaniu, wynikającej z ryzyka zmian stóp procentowych, w okresie objętym zabezpieczeniem.
ZABEZPIECZANE RYZYKO	ryzyko stopy procentowej
INSTRUMENT ZABEZPIEZAJĄCY	transakcje IRS (Interest Rate Swap) w walucie wymiennej, w których Bank płaci kupon oparty na stałej stopie (rynkowa stopa IRS) i otrzymuje kupon oparty na zmiennej stopie referencyjnej bez dodatkowej marży
POZYCJA ZABEZPIECZANA	komponent ryzyka stopy procentowej kredytu w walucie wymiennej o stałym oprocentowaniu odpowiadający rynkowej stopie IRS

POZYCJA ZABEZPIECZANA	INSTRUMENTY POCHODNE ZABEZPIEZAJĄCE	WARTOŚĆ NOMINALNA INSTRUMENTÓW POCHODNYCH ZABEZPIEZAJĄCYCH	WARTOŚĆ BILANSOWA (WARTOŚĆ GODZIWA) INSTRUMENTÓW ZABEZPIEZAJĄCYCH		KOREKTA WYCENY DO WARTOŚCI GODZIWEJ POZYCJI ZABEZPIECZANEJ
			Aktywa	Zobowiązania	
Kredyt w EUR	IRS EUR	EUR	46	-	-

W I kwartale 2018 roku Bank nie wprowadził nowych strategii zabezpieczających. W 2017 roku Bank wprowadził strategię 7, 8 i 9 stanowiące zabezpieczenie przepływów pieniężnych, a także strategię 10 stanowiącą zabezpieczenie wartości godziwej. Opis wprowadzonych strategii znajduje się powyżej.

WARTOŚĆ BILANSOWA INSTRUMENTÓW ZABEZPIEZAJĄCYCH	31.03.2018		31.12.2017	
	Aktywa	Zobowiązania	Aktywa	Zobowiązania
Zabezpieczenie przepływów pieniężnych				
Zabezpieczenie ryzyka stopy procentowej	918	238	-	-
IRS	71	32	90	35
Zabezpieczenie ryzyka walutowego i ryzyka stopy procentowej	847	206	1 014	169
CIRS	847	206	1 014	169
Zabezpieczenie wartości godziwej				
Zabezpieczenie ryzyka stopy procentowej	-	-	-	-
IRS	-	-	-	-
Razem	918	238	1 104	204

ZMIANA INNYCH DOCHODÓW CAŁKOWITYCH Z TYTUŁU ZABEZPIECZEŃ PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH ORAZ NIEEFEKTYWNA CZĘŚĆ ZABEZPIECZENIA PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH	01.01- 31.03.2018	01.01- 31.03.2017
Inne dochody całkowite na początek okresu brutto	(91)	(109)
Zyski/straty odniesione na inne dochody całkowite w okresie	(59)	765
Kwota przeniesiona z innych dochodów całkowitych do rachunku zysków i strat, w tym:	-	(742)
- przychody odsetkowe	(122)	(81)
- wynik z pozycji wymiany	122	(661)
Inne dochody całkowite na koniec okresu brutto	(150)	(86)
Efekt podatkowy	28	16
Inne dochody całkowite na koniec okresu netto	(122)	(70)
Wpływ w okresie na inne dochody całkowite brutto	(59)	23
Efekt podatkowy	12	(4)
Wpływ w okresie na inne dochody całkowite netto	(47)	19
Nieefektywna część zabezpieczenia przepływów pieniężnych rozpoznana w rachunku zysków i strat, w tym kwota odniesiona na:	(1)	2
Wynik z pozycji wymiany	(1)	1
Wynik na instrumentach finansowych wycenianych do wartości godziwej	-	1

18. POZOSTAŁE INSTRUMENTY POCHODNE

POZOSTAŁE INSTRUMENTY POCHODNE - RODZAJ KONTRAKTU	31.03.2018		31.12.2017	
	Aktywa	Zobowiązania	Aktywa	Zobowiązania
IRS	861	1 278	876	1 385
CIRS	72	60	77	61
FX Swap	134	81	161	380
Opcje	221	191	243	250
Commodity swap	101	100	129	128
FRA	3	2	1	1
Forward	145	274	206	324
Futures	7	8	7	8
Inne	-	1	1	-
Razem	1 544	1 995	1 701	2 537

19. PAPIERY WARTOŚCIOWE

PAPIERY WARTOŚCIOWE	31.03.2018	31.12.2017
przeznaczone do obrotu	1 628	472
instrumenty finansowe przy początkowym ujęciu wyznaczone jako wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat		6 409
inwestycyjne papiery wartościowe dostępne do sprzedaży		42 009
inwestycyjne papiery wartościowe utrzymywane do terminu zapadalności		1 622
nieprzeznaczone do obrotu obowiązkowo wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	2 499	
desygnowane do wyceny do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat (FVO)	-	
wyceniane do wartości godziwej przez inne dochody całkowite	43 307	
wyceniane według zamortyzowanego kosztu	6 928	
Razem	54 362	50 512

PAPIERY WARTOŚCIOWE 31.03.2018	przeznaczone do obrotu	nieprzeznaczone do obrotu obowiązkowo wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	desygnowane do wyceny do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat (FVO)	wyceniane do wartości godziwej przez inne dochody całkowite	wyceniane według zamortyzowanego kosztu	Razem
Dłużne papiery wartościowe	1 604	1 981	-	43 307	6 928	53 820
bony pieniężne NBP	-	-	-	1 549	-	1 549
obligacje skarbowe PLN	1 260	892	-	32 723	2 362	37 237
obligacje skarbowe walutowe	206	896	-	-	-	1 102
obligacje komunalne PLN	16	-	-	4 926	2 503	7 445
obligacje korporacyjne PLN	90	115	-	3 676	1 725	5 606
obligacje korporacyjne walutowe	1	78	-	433	338	850
hipoteczne listy zastawne	31	-	-	-	-	31
Kapitałowe papiery wartościowe	24	518	-	-	-	542
udziały i akcje w innych jednostkach - nie notowane na giełdach	-	238	-	-	-	238
udziały i akcje w innych jednostkach - notowane na giełdach	18	68	-	-	-	86
Tytuły uczestnictwa w inwestycji wspólnego inwestowania/Certyfikaty inwestycyjne, prawa do akcji, prawa poboru	6	212	-	-	-	218
Razem	1 628	2 499	-	43 307	6 928	54 362

W pozycji obligacje skarbowe PLN i walutowe ujmowane są obligacje Skarbu Państwa Rzeczypospolitej Polskiej.

PAPIERY WARTOŚCIOWE 31.12.2017	przeznaczone do obrotu	instrumenty finansowe przy początkowym ujęciu wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	inwestycyjne papiery wartościowe dostępne do sprzedaży	inwestycyjne papiery wartościowe utrzymywane do terminu zapadalności	Razem
Dłużne papiery wartościowe	446	6 409	41 560	1 622	50 037
bony pieniężne NBP	-	4 199	-	-	4 199
obligacje skarbowe PLN	151	1 134	32 095	1 622	35 002
obligacje skarbowe walutowe	138	893	-	-	1 031
obligacje komunalne PLN	23	106	4 928	-	5 057
obligacje komunalne walutowe	-	77	-	-	77
obligacje korporacyjne PLN	94	-	4 058	-	4 152
obligacje korporacyjne walutowe	1	-	479	-	480
hipoteczne listy zastawne	39	-	-	-	39
Kapitałowe papiery wartościowe	26	-	449	-	475
udziały i akcje w innych jednostkach – nie notowane na giełdach	-	-	96	-	148
udziały i akcje w innych jednostkach – notowane na giełdach	19	-	101	-	68
Tytuły uczestnictwa w inwestycji wspólnego inwestowania/Certyfikaty inwestycyjne, prawa do akcji, prawa poboru	7	-	252	-	259
Razem	472	6 409	42 009	1 622	50 512

W pozycji obligacje skarbowe PLN i walutowe ujmowane są obligacje Skarbu Państwa Rzeczypospolitej Polskiej.

Informacje w zakresie ekspozycji na ryzyko kredytowe dla papierów wartościowych wycenianych według zamortyzowanego kosztu lub do wartości godziwej przez inne dochody całkowite zostały opisane dla roku 2018 w nocy 21 „Oczekiwane straty kredytowe i modyfikacje” oraz dla roku 2017 w nocy 22 „Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości aktywów finansowych”

20. KREDYTY I POŻYCZKI UDZIELONE KLIENTOM

KREDYTY I POŻYCZKI UDZIELONE KLIENTOM	31.03.2018	01.01.2018	31.12.2017
	Wartość netto	Wartość netto	Wartość netto
Kredyty i pożyczki udzielone klientom (bez korekty z tytułu rachunkowości zabezpieczeń wartości godziwej)	183 471	181 664	186 893
Korekta z tytułu rachunkowości zabezpieczeń wartości godziwej	-	(1)	(1)
Razem kredyty i pożyczki udzielone klientom	183 471	181 663	186 892

KREDYTY I POŻYCZKI UDZIELONE KLIENTOM (bez korekty z tytułu rachunkowości zabezpieczeń wartości godziwej)	31.03.2018	01.01.2018	31.12.2017
wyceniane według zamortyzowanego kosztu, w tym:	173 892	172 359	186 893
dłużne papiery wartościowe			4 368
wyceniane do wartości godziwej przez inne dochody całkowite	8 547	8 235	
nieprzeznaczone do obrotu obowiązkowo wycenione do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	1 032	1 070	
Razem	183 471	181 664	186 893

Obligacje korporacyjne i komunalne, które zgodnie z MSR 39 spełniały definicję kredytów i pożyczek, były prezentowane w pozycji „Kredyty i pożyczki udzielone klientom”. Po wejściu w życie MSSF 9, z uwagi na fakt, że papiery te spełniają kryterium testu SPPI oraz są klasyfikowane do modelu biznesowego „utrzymywane dla przepływów pieniężnych”, są kwalifikowane do kategorii aktywów finansowych wycenianych według zamortyzowanego kosztu i prezentowane w pozycji dedykowanej papierom wartościowym wycenianym według zamortyzowanego kosztu.

KREDYTY I POŻYCZKI UDZIELONE KLIENTOM (bez korekty z tytułu rachunkowości zabezpieczeń wartości godziwej) 31.03.2018	Wartość raportowana						
	nie przeznaczone do obrotu obowiązkowo wycenione do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	wycenione do wartości godziwej przez inne dochody całkowite	wyceniane według zamortyzowanego kosztu				
			Wartość netto	Wartość brutto	Odpisy na oczekiwane straty kredytowe	Wartość netto	
	Wartość netto	Wartość brutto	Odpisy na oczekiwane straty kredytowe	Wartość netto	Wartość brutto	Odpisy na oczekiwane straty kredytowe	Wartość netto
Kredyty	1 032	8 558	(11)	8 547	184 228	(10 362)	173 866
mieszkaniowe	35	8 558	(11)	8 547	84 197	(2 999)	81 198
gospodarcze	172	-	-	-	74 338	(5 218)	69 120
konsumpcyjne	825	-	-	-	25 693	(2 145)	23 548
Transakcje z przyrzeczeniem sprzedaży	-	-	-	-	26	-	26
Razem	1 032	8 558	(11)	8 547	184 254	(10 362)	173 892

KREDYTY I POŻYCZKI UDZIELONE KLIENTOM (bez korekty z tytułu rachunkowości zabezpieczeń wartości godziwej) 31.12.2017	wyceniane według zamortyzowanego kosztu		
	Wartość brutto	Odpis z tytułu utraty wartości należności	Wartość netto
Kredyty	188 783	(7 160)	181 623
mieszkaniowe	92 134	(1 925)	90 209
gospodarcze	70 719	(3 580)	67 139
konsumpcyjne	25 930	(1 655)	24 275
Dłużne papiery wartościowe	4 378	(10)	4 368
obligacje korporacyjne	1 859	(4)	1 855
obligacje komunalne	2 519	(6)	2 513
Transakcje z przyrzeczeniem sprzedaży	902	-	902
Razem	194 063	(7 170)	186 893

KREDYTY I POŻYCZKI UDZIELONE KLIENTOM WEDŁUG SEGMENTU KLIENTA	31.03.2018	31.12.2017
bankowości hipotecznej	86 241	85 515
korporacyjne (w tym transakcje z przyrzeczeniem sprzedaży)	60 176	62 499
bankowości detalicznej i prywatnej	26 518	25 930
małych i średnich przedsiębiorstw	20 909	20 119
Odpisy z tytułu utraty wartości kredytów i pożyczek	(10 373)	(7 170)
Razem	183 471	186 893

Informacje w zakresie ekspozycji na ryzyko kredytowe dla kredytów i pożyczek udzielonych wycenianych według zamortyzowanego kosztu lub do wartości godziwej przez inne dochody całkowite zostały szerzej opisane dla roku 2018 w nocie 21 „Oczekiwane straty kredytowe i modyfikacje” oraz dla roku 2017 w nocie 22 „Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości aktywów finansowych”

21. OCZEKIWANE STRATY KREDYTOWE I MODYFIKACJE

AKTYWA FINANSOWE

WEDŁUG MODELU WYCENY	Wartość brutto-aktywa, w przypadku których nie nastąpił znaczny wzrost ryzyka kredytowego od momentu ich początkowego ujęcia (faza 1)	Odpisy na oczekiwane straty kredytowe (faza 1)	Wartość brutto-aktywa, w przypadku których nastąpił znaczny wzrost ryzyka kredytowego od momentu ich początkowego ujęcia, lecz które nie są dotknięte utratą wartości ze względu na ryzyko kredytowe (faza 2)	Odpisy na oczekiwane straty kredytowe (faza 2)	Wartość brutto-aktywów dotkniętych utratą wartości ze względu na ryzyko kredytowe (faza 3)	w tym: odsetki niepracujące		Odpisy na oczekiwane straty kredytowe (faza 3)	Razem wartość brutto	Razem odpisy na oczekiwane straty kredytowe
							w tym: wartość brutto aktywa z utratą wartości			
Wyceniane do wartości godziwej przez inne dochody całkowite										
należności od banków	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
papiery wartościowe	42 864	(15)	-	-	605	-	-	605	(147)	43 469
kredyty	8 450	(3)	107	(8)	1	-	-	1	-	8 558
inne aktywa finansowe	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Razem	51 314	(18)	107	(8)	606	-	-	606	(147)	52 027
w tym: aktywa finansowe z utratą wartości w momencie początkowego ujęcia - POCI	-	-	-	-	472	-	-	472	(14)	472
Wyceniane według zamortyzowanego kosztu										
należności od banków	5 604	(2)	-	-	-	-	-	-	-	5 604
papiery wartościowe	6 939	(11)	-	-	-	-	-	-	-	6 939
obligacje skarbowe	2 362	-	-	-	-	-	-	-	-	2 362
pozostałe	4 577	(11)	-	-	-	-	-	-	-	4 577
kredyty	159 119	(481)	11 270	(1 016)	13 865	2 343	10 741	(8 865)	184 254	(10 362)
mieszkaniaowe	76 319	(52)	4 366	(411)	3 512	737	2 705	(2 536)	84 197	(2 999)
gospodarcze	61 198	(304)	5 232	(361)	7 908	1 222	5 987	(4 553)	74 338	(5 218)
konsumpcyjne	21 576	(125)	1 672	(244)	2 445	384	2 049	(1 776)	25 693	(2 145)
transakcje z przyrzeczeniem sprzedaży	26	-	-	-	-	-	-	-	26	-
inne aktywa finansowe	2 382	(99)	-	-	-	-	-	-	2 382	(99)
Razem	174 044	(593)	11 270	(1 016)	13 865	2 343	10 741	(8 865)	199 179	(10 474)
w tym: aktywa finansowe z utratą wartości w momencie początkowego ujęcia - POCI	-	-	-	-	203	-	-	203	(94)	203

WEDŁUG RODZAJU AKTYWA FINANSOWEGO	Wartość brutto-aktywów, w przypadku których nie nastąpił znaczny wzrost ryzyka kredytowego od momentu ich początkowego ujęcia (faza 1)	Odpisy na oczekiwane straty kredytowe (faza 1)	Wartość brutto-aktywów, w przypadku których nastąpił znaczny wzrost ryzyka kredytowego od momentu ich początkowego ujęcia, lecz które nie są dotknięte utratą wartości ze względu na ryzyko kredytowe (faza 2)		Wartość brutto-aktywów dotkniętych utratą wartości ze względu na ryzyko kredytowe (faza 3)	w tym: odsetki niepracujące	w tym: wartość brutto aktywa z utratą wartości	Odpisy na oczekiwane straty kredytowe (faza 3)	Razem wartość brutto	Razem odpisy na oczekiwane straty kredytowe
			Odpisy na oczekiwane straty kredytowe (faza 2)	Odpisy na oczekiwane straty kredytowe (faza 2)						
należności od banków	5 604	(2)	-	-	-	-	-	-	5 604	(2)
papiery wartościowe	49 803	(26)	-	-	605	-	605	(147)	50 408	(173)
kredyty	167 543	(484)	11 377	(1 024)	13 866	2 343	10 742	(8 865)	192 786	(10 373)
mieszkaniowe	84 769	(55)	4 473	(419)	3 513	737	2 706	(2 536)	92 755	(3 010)
gospodarcze	61 198	(304)	5 232	(361)	7 908	1 222	5 987	(4 553)	74 338	(5 218)
konsumpcyjne	21 576	(125)	1 672	(244)	2 445	384	2 049	(1 776)	25 693	(2 145)
transakcje z przyrzeczeniem sprzedaży	26	-	-	-	-	-	-	-	26	-
inne aktywa finansowe	2 382	(99)	-	-	-	-	-	-	2 382	(99)
Razem	225 358	(611)	11 377	(1 024)	14 471	2 343	11 347	(9 012)	251 206	(10 647)
w tym: aktywa finansowe z utratą wartości w momencie początkowego ujęcia - POCI	-	-	-	-	675	-	675	(108)	675	(108)

WSKAŹNIK JAKOŚCI KREDYTOWEJ (bez korekty z tytułu rachunkowości zabezpieczeń wartości godziwej)

	31.03.2018	31.12.2017
Udział ekspozycji z rozpoznaną utratą wartości	5,5%	5,6%

Wskaźnik udziału ekspozycji z rozpoznaną utratą wartości został wyznaczony dla ekspozycji wycenianych wg zamortyzowanego kosztu oraz kredytów wycenianych do wartości godziwej przez pozostałe dochody całkowite pomniejszonych o odsetki niepracujące (w pełni pokryte odpisem).

ODPISY AKTUALIZUJĄCE Z TYTUŁU UTRATY WARTOŚCI AKTYWÓW FINANSOWYCH

ZMIANY DOTYCZĄCE ODPISÓW NA OCZEKIWANE STRATY KREDYTOWE DLA AKTYWÓW FINANSOWYCH WEDŁUG MODELU WYCENY	Wartość na 31 grudnia 2017 roku	Zmiany wynikające z wdrożenia MSSF 9	Wartość na 1 stycznia 2018 roku (zmieniony)	Zwiększenia w związku z utworzeniem i nabyciem	Zmniejszenia w związku z zaprzestaniem ujmowania	Zmiany wynikające ze zmiany ryzyka kredytowego (netto)	Zmiany wynikające z modyfikacji bez zaprzestania ujmowania (netto)	Zmiany wynikające z aktualizacji stosowanej metody dokonywania oszacowań (netto)	Zmniejszenie stanu odpisów z tytułu utraty wartości w związku ze spisaniem	Inne korekty	Wartość na koniec okresu
Inwestycyjne papiery wartościowe dostępne do sprzedaży	298	(298)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Wycenianych do wartości godziwej przez inne dochody całkowite											
papiery wartościowe	-	165	165	-	(1)	(2)	-	-	-	-	162
kredyty	-	8	8	-	-	4	-	-	-	(1)	11
mieszkaniowe	-	8	8	-	-	4	-	-	-	(1)	11
Razem	-	173	173	-	(1)	2	-	-	-	(1)	173
Wycenianych według zamortyzowanego kosztu											
należności od banków	-	2	2	1	-	(1)	-	-	-	-	2
papiery wartościowe	10	1	11	1	-	(2)	-	-	-	1	11
kredyty	7 160	2 883	10 043	92	(33)	236	13	-	(111)	122	10 362
mieszkaniowe	1 925	1 035	2 960	13	(15)	54	2	-	(54)	39	2 999
gospodarcze	3 580	1 473	5 053	56	(10)	99	10	-	(14)	24	5 218
konsumpcyjne	1 655	375	2 030	23	(8)	83	1	-	(43)	59	2 145
inne aktywa finansowe	99	-	99	-	-	-	-	-	-	-	99
Razem	7 269	2 886	10 155	94	(33)	233	13	-	(111)	123	10 474

ZMIANY DOTYCZĄCE ODPISÓW NA OCZEKIWANE STRATY KREDYTOWE DLA AKTYWÓW FINANSOWYCH WEDŁUG RODZAJU AKTYWA FINANSOWEGO	Wartość na 31 grudnia 2017 roku	Zmiany wynikające z wdrożenia MSSF 9 ¹	Wartość na 1 stycznia 2018 roku (zmieniony)	Zwiększenia w związku z utworzeniem i nabyciem	Zmniejszenia w związku z zaprzestaniem ujmowania	Zmiany wynikające ze zmiany ryzyka kredytowego (netto)	Zmiany wynikające z modyfikacji bez zaprzestania ujmowania (netto)	Zmiany wynikające z aktualizacji stosowanej metody dokonywania oszacowań (netto)	Zmniejszenie stanu odpisów z tytułu utraty wartości w związku ze spisaniem	Inne korekty	Wartość na koniec okresu
należności od banków	-	2	2	1	-	(1)	-	-	-	-	2
papiery wartościowe	308	(132)	176	1	(1)	(4)	-	-	-	1	173
kredyty	7 160	2 891	10 051	92	(33)	240	13	-	(111)	121	10 373
mieszkaniowe	1 925	1 043	2 968	13	(15)	58	2	-	(54)	38	3 010
gospodarcze	3 580	1 473	5 053	56	(10)	99	10	-	(14)	24	5 218
konsumpcyjne	1 655	375	2 030	23	(8)	83	1	-	(43)	59	2 145
inne aktywa finansowe	99	-	99	-	-	-	-	-	-	-	99
Razem	7 567	2 761	10 328	94	(34)	235	13	-	(111)	122	10 647

¹ z tytułu odpisów na oczekiwane straty kredytowe na należności od banków w kwocie 2 miliony PLN, z tytułu odpisów na oczekiwane straty kredytowe na kredyty w kwocie 411 milionów PLN, z tytułu uwzględnienia pełnych odsetek kontraktowych (niepracujących) ujętych w wartości bilansowej brutto w kwocie 2 480 milionów PLN oraz z tytułu rozwiązania odpisów na papiery wartościowe w kwocie 132 miliony.

AKTYWA FINANSOWE Z UTRATĄ WARTOŚCI W MOMENCIE POCZĄTKOWEGO UJĘCIA - POICI

ZAKUPIONE/UTWORZONE AKTYWA FINANSOWE DOTKNIĘTE UTRATĄ WARTOŚCI ZE WZGLĘDU NA RYZYKO KREDYTOWE (POCI) - 31.03.2018 ROKU	Wartość brutto	Odpisy	Wartość netto
Papiery wartościowe	472	(14)	458
wyceniane do wartości godziwej przez inne dochody całkowite	472	(14)	458
wyceniane według zamortyzowanego kosztu	-	-	-
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	203	(94)	109
wyceniane do wartości godziwej przez inne dochody całkowite	-	-	-
wyceniane według zamortyzowanego kosztu	203	(94)	109
Inne aktywa finansowe	-	-	-
Razem	675	(108)	567

ZMIANY DOTYCZĄCE ODPISÓW DLA ZAKUPIONYCH/UTWORZONYCH AKTYWÓW FINANSOWYCH DOTKNIĘTYCH UTRATĄ WARTOŚCI ZE WZGLĘDU NA RYZYKO KREDYTOWE (POCI) - 1 KWARTAŁ 2018 ROKU	Wartość na początek okresu	Zwiększenia w związku z utworzeniem i nabyciem	Zmniejszenia w związku z zaprzestaniem ujmowania	Zmiany wynikające ze zmiany ryzyka kredytowego (netto)	Zmiany wynikające z modyfikacji bez zaprzestania ujmowania (netto)	Zmiany wynikające z aktualizacji metody dokonywania oszacowań (netto)	Zmniejszenie stanu odpisów z tytułu utraty wartości w związku ze spisaniem	Zmiany z tytułu różnic kursowych z przeliczenia jednostek zagranicznych	Inne korekty	Wartość na koniec okresu
Papiery wartościowe	15	-	-	(1)	-	-	-	-	-	14
wyceniane do wartości godziwej przez inne dochody całkowite	15	-	-	(1)	-	-	-	-	-	14
wyceniane według zamortyzowanego kosztu	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	107	-	(1)	(8)	-	-	(9)	-	5	94
wyceniane do wartości godziwej przez inne dochody całkowite	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
wyceniane według zamortyzowanego kosztu	107	-	(1)	(8)	-	-	(9)	-	5	94
Inne aktywa finansowe	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Razem	122	-	(1)	(9)	-	-	(9)	-	5	108

22. ODPISY AKTUALIZUJĄCE Z TYTUŁU UTRATY WARTOŚCI AKTYWÓW FINANSOWYCH – ZGODNIE Z MSR 39

NALEŻNOŚCI OD BANKÓW

NALEŻNOŚCI OD BANKÓW - EKSPOZYCJE NA RYZYKO KREDYTOWE	Zaangażowanie 31.12.2017
Należności z rozpoznaną utratą wartości, w tym:	-
oceniane metodą zindywidualizowaną	-
Należności bez rozpoznanego utraty wartości, nieprzeterminowane	8 769
Razem brutto	8 769

PAPIERY WARTOŚCIOWE

INWESTYCYJNE DŁUŻNE PAPIERY WARTOŚCIOWE DOSTĘPNE DO SPRZEDAŻY - EKSPOZYCJA NA RYZYKO KREDYTOWE	Zaangażowanie 31.12.2017
z rozpoznaną utratą wartości, metoda zindywidualizowana	819
bez rozpoznanego utraty wartości, nieprzeterminowane	40 987
z ratingiem zewnętrznym	35 840
z ratingiem wewnętrznym	5 147
Razem brutto	41 806
Odpisy z tytułu utraty wartości	(246)
Razem netto	41 560

KREDYTY I POŻYCZKI UDZIELONE KLIENTOM

KREDYTY I POŻYCZKI UDZIELONE KLIENTOM WEDŁUG METOD KALKULACJI ODPISÓW	31.12.2017		
	Wartość brutto	Odpisy z tytułu utruty wartości	Wartość netto
metoda zindywidualizowana, w tym:	4 793	(1 665)	3 128
ze stwierdzoną utratą wartości	3 757	(1 660)	2 097
bez stwierdzonej utraty wartości	1 036	(5)	1 031
metoda portfelowa	7 118	(4 880)	2 238
metoda grupowa (IBNR)	182 152	(625)	181 527
Razem	194 063	(7 170)	186 893

KREDYTY I POŻYCZKI UDZIELONE KLIENTOM - EKSPOZYCJA NA RYZYKO KREDYTOWE	31.12.2017		
	Wartość brutto	Odpisy z tytułu utruty wartości	Wartość netto
z rozpoznaną utratą wartości, w tym:	10 875	(6 540)	4 335
oceniane metodą zindywidualizowaną	3 757	(1 660)	2 097
bez rozpoznanej utraty wartości, w tym:	183 188	(630)	182 558
z rozpoznaną przesłanką indywidualną	1 016	(5)	1 011
nieprzeterminowane	751	(4)	747
przeterminowane	265	(1)	264
bez rozpoznanej przesłanki indywidualnej/IBNR	182 172	(625)	181 547
nieprzeterminowane	179 574	(477)	179 097
przeterminowane	2 598	(148)	2 450
Razem	194 063	(7 170)	186 893

WSKAŹNIKI JAKOŚCI KREDYTOWEJ (W %)	31.12.2017
Udział kredytów z rozpoznaną utratą wartości	5,6%
Wskaźnik pokrycia kredytów z rozpoznaną utratą wartości ¹	65,9%
Udział kredytów opóźnionych w spłacie powyżej 90 dni w stosunku do wartości brutto	4,3%

¹ Wskaźnik pokrycia kredytów z rozpoznaną utratą wartości jest liczony jako iloraz całości odpisu (zarówno dla kredytów i pożyczek udzielonych klientom z rozpoznaną utratą wartości, jak i IBNR) oraz wartości ekspozycji brutto kredytów i pożyczek udzielonych klientom z rozpoznaną utratą wartości.

INNE AKTYWA FINANSOWE

INNE AKTYWA FINANSOWE	31.12.2017		
	nieprzeterminowane	przeterminowane	RAZEM
z rozpoznaną utratą wartości	-	98	98
bez rozpoznanej utraty wartości	1 739	10	1 749
Razem brutto	1 739	108	1 847
Odpisy z tytułu utraty wartości	-	(99)	(99)
Razem według wartości bilansowej (netto)	1 739	9	1 748

ODPISY AKTUALIZUJĄCE Z TYTUŁU UTRATY WARTOŚCI AKTYWÓW FINANSOWYCH

ODPISY Z TYTUŁU UTRATY WARTOŚCI PAPIERÓW WARTOŚCIOWYCH - UZGODNIENIE RUCHU W 1 KWARTALE 2017 ROKU	Wartość na początek okresu	Utworzenie w okresie	Rozwiązanie w okresie	Spisania aktywów i rozliczenia	Inne	Wartość na koniec okresu	Utworzenie netto - wpływ na rachunek zysków i strat
Dłużne papiery wartościowe		274	7	-	-	(5)	(7)
Kapitałowe papiery wartościowe		1	-	-	-	-	-
Razem		275	7	-	-	(5)	(7)

ODPISY Z TYTUŁU UTRATY WARTOŚCI KREDYTÓW I POŻYCZEK UDZIELONYCH KLIENTOM - UZGODNIENIE RUCHU W 1 KWARTALE 2017 ROKU	Wartość na początek okresu	Utworzenie w okresie	Rozwiązanie w okresie	Spisania aktywów i rozliczenia	Inne, w tym z tytułu nabycia jednostek zależnych	Wartość na koniec okresu	Odzyski z ekspozycji spisanych	Utworzenie netto wpływ na rachunek zysków i strat
kredyty mieszkaniowe	2 144	195	(122)	(51)	(41)	2 125	-	(73)
kredyty gospodarcze	3 667	451	(298)	(84)	(22)	3 714	-	(153)
kredyty gospodarcze niefinansowy	3 607	393	(239)	(84)	(19)	3 686	71	(154)
kredyty gospodarcze (finansowe)	41	51	(51)	-	(3)	4	-	1
kredyty gospodarcze - budżetowe	19	7	(8)	-	-	15	-	-
kredyty konsumpcyjne	1 432	301	(183)	(10)	(5)	1 535	-	(118)
dłużne papiery wartościowe (korporacyjne)	69	1	-	-	-	70	-	(1)
dłużne papiery wartościowe (komunalne)	8	-	(2)	-	-	6	-	2
Razem	7 320	948	(605)	(145)	(68)	7 450	-	(343)

23. AKTYWA TRWAŁE PRZEZNACZONE DO SPRZEDAŻY

AKTYWA TRWAŁE PRZEZNACZONE DO SPRZEDAŻY	31.03.2018	31.12.2017
Inwestycje w jednostki zależne	601	601
Finansowa Kompania „Prywatne Inwestycje” Sp. z o. o.	283	283
Qualia Development Sp. z o. o.	318	318
Grunty i budynki	18	20
Razem brutto	619	621
Odpisy z tytułu utraty wartości	(262)	(262)
Razem netto	357	359

24. WARTOŚCI NIEMATERIALNE I RZECZOWE AKTYWA TRWAŁE

WARTOŚCI NIEMATERIALNE

WARTOŚCI NIEMATERIALNE	31.03.2018	31.12.2017
Oprogramowanie	1 435	1 485
Wartość firmy	871	871
Relacje z klientami	22	24
Inne, w tym nakłady	214	242
Razem	2 542	2 622

WARTOŚĆ FIRMY

Wartość firmy netto	31.03.2018	31.12.2017
Spółki Nordea Polska	863	863
Centrum Finansowe Puławska Sp. z o.o.	8	8
Razem	871	871

RZECZOWE AKTYWA TRWAŁE

RZECZOWE AKTYWA TRWAŁE	31.03.2018	31.12.2017
Grunty i budynki	1 461	1 481
Maszyny i urządzenia	380	375
Środki trwałe w budowie	75	128
Inne	188	186
Razem	2 104	2 170

25. INNE AKTYWA

INNE AKTYWA	31.03.2018	31.12.2017
Rozrachunki z tytułu transakcji zrealizowanych przy użyciu kart	1 528	1 136
Rozliczenie instrumentów finansowych (w tym nierozliczone premie z tytułu opcji)	439	284
Należności z tytułu rozliczeń gotówkowych	144	158
Należności i rozliczenia z tytułu obrotu papierami wartościowymi	56	63
Rozliczenia z tytułu sprzedaży waluty	2	2
Aktywa do zbycia	53	57
Czynne rozliczenia międzyokresowe kosztów	91	62
Należności od odbiorców	101	94
Pozostałe	68	66
Razem	2 482	1 922
w tym: inne aktywa finansowe	2 283	1 748

26. ZOBOWIĄZANIA WOBEC BANKÓW

ZOBOWIĄZANIA WOBEC BANKÓW	31.03.2018	31.12.2017
Wyceniane według zamortyzowanego kosztu:	1 626	4 299
Otrzymane kredyty i pożyczki ¹	-	2 596
Depozyty banków	999	1 077
Transakcje z przyrzeczeniem odkupu	46	-
Rachunki bieżące	540	583
Inne depozyty z rynku pieniężnego	41	43
Razem	1 626	4 299

¹ Pozycja Otrzymane kredyty i pożyczki została zaprezentowana szczegółowo w nocie 28 „Otrzymane kredyty i pożyczki”

27. ZOBOWIĄZANIA WOBEC KLIENTÓW

ZOBOWIĄZANIA WOBEC KLIENTÓW	31.03.2018	31.12.2017
Wyceniane według zamortyzowanego kosztu:	220 844	222 524
Zobowiązania wobec ludności	151 765	150 537
Środki na rachunkach bieżących i depozyty O/N	89 844	86 612
Depozyty terminowe	61 339	63 719
Pozostałe zobowiązania	582	206
Zobowiązania wobec podmiotów gospodarczych	50 388	52 696
Środki na rachunkach bieżących i depozyty O/N	33 364	39 719
Depozyty terminowe	14 980	11 992
Pozostałe zobowiązania	756	937
Transakcje z przyrzeczeniem odkupu	1 288	48
Zobowiązania wobec jednostek budżetowych	10 937	11 409
Środki na rachunkach bieżących i depozyty O/N	9 314	9 555
Depozyty terminowe	1 581	1 820
Pozostałe zobowiązania	42	34
Otrzymane kredyty i pożyczki ¹	7 754	7 882
Razem	220 844	222 524

¹ Pozycja Otrzymane kredyty i pożyczki została zaprezentowana szczegółowo w nocie 28 „Otrzymane kredyty i pożyczki”

ZOBOWIĄZANIA WOBEC KLIENTÓW WEDŁUG SEGMENTU KLIENTA	31.03.2018	31.12.2017
bankowości detalicznej i prywatnej	143 736	141 870
korporacyjne	45 060	49 140
małych i średnich przedsiębiorstw	23 006	23 584
transakcje z przyrzeczeniem odkupu	1 288	48
Otrzymane kredyty i pożyczki ¹	7 754	7 882
Razem	220 844	222 524

28. OTRZYMANE KREDYTY I POŻYCZKI

OTRZYMANE KREDYTY I POŻYCZKI	31.03.2018	31.12.2017
Od banków	-	2 596
Nordea Bank AB	-	2 596
Od międzynarodowych instytucji finansowych	2 011	2 000
Europejski Bank Inwestycyjny	1 314	1 308
Bank Rozwoju Rady Europy	697	692
Od pozostałych	5 743	5 882
PKO Finance AB	5 743	5 882
Razem	7 754	10 478

29. ZOBOWIĄZANIA Z TYTUŁU EMISJI DŁUŻNYCH PAPIERÓW WARTOŚCIOWYCH

ZOBOWIĄZANIA Z TYTUŁU EMISJI PAPIERÓW WARTOŚCIOWYCH	31.03.2018	31.12.2017
obligacje bankowe w tym:	5 251	5 204
w PLN	649	645
w EUR - w przeliczeniu na PLN	3 168	3 132
w CHF - w przeliczeniu na PLN	1 434	1 427
Razem	5 251	5 204

INFORMACJA O EMISJI, WYKUPIE I SPŁACIE PAPIERÓW WARTOŚCIOWYCH

DODATKOWE INFORMACJE	31.03.2018	31.12.2017
emisja dłużnych papierów wartościowych w okresie (wartość nominalna)		
w PLN	-	1 320
w walucie oryginalnej (EUR)	-	750
w walucie oryginalnej (CHF)	-	400
wykup dłużnych papierów wartościowych w okresie (wartość nominalna)		
w PLN	-	1 485
w walucie oryginalnej (EUR)	-	200

W I kwartale 2018 roku Bank nie wyemitował i nie wykupił papierów wartościowych. W 2017 roku Bank wyemitował obligacje bankowe o wartości nominalnej 1 320 milionów PLN oraz euroobligacje o wartości nominalnej 750 milionów EUR oraz euroobligacje o wartości nominalnej 400 milionów CHF przy jednoczesnym wykupie obligacji bankowych w EUR w wysokości 200 milionów EUR oraz obligacji bankowych w PLN w wysokości 1 485 milionów PLN.

W zakresie emisji euroobligacji przez Bank miały miejsca dwie emisje:

- 18 lipca 2017 roku Bank wyemitował euroobligacje o wartości 750 milionów EUR, okresie zapadalności 4 lata i kuponie 0,75% (Mid Swap +65 p.b.). Obligacje notowane są na GPW w Luxemburgu i równolegle na GPW w Warszawie. Emisja ta była pierwszą w ramach nowego otwartego w maju 2017 roku programu EMTN na łączną kwotę 3 miliardów EUR. W ramach programu możliwa jest emisja niezabezpieczonych euroobligacji typu senior oraz obligacji podporządkowanych w EUR, USD, CHF oraz PLN.
- 19 października 2017 roku Bank uplasował w ramach programu EMTN euroobligacje o wartości 400 milionów CHF, okresie zapadalności 4 lata i kuponie 0,30% (Mid Swap +58 p.b.). Obligacje są notowane na giełdzie w Zurychu. Bank stara się o wprowadzenie obligacji do obrotu alternatywnego na GPW w Warszawie.

30. ZOBOWIĄZANIA PODPORZĄDKOWANE

	Wartość nominalna w walucie	Oprocentowanie	Waluta	Okres	Warunki szczególne	Stan zobowiązania w PLN	
						31.03.2018	31.12.2017
Obligacje podporządkowane	1 700	3,36	PLN	28.08.2017 - 28.08.2027	prawo do dokonania przedterminowego wykupu w terminie 5 lat od daty emisji	1 705	1 720
Obligacje podporządkowane	1 000	3,31	PLN	05.03.2018 - 05.03.2028	prawo do dokonania przedterminowego wykupu w terminie 5 lat od daty emisji	1 002	-
Razem						2 707	1 720

Obligacje podporządkowane zostały za zgodą Komisji Nadzoru Finansowego przeznaczone na podwyższenie funduszy uzupełniających Banku.

28 lutego 2018 roku Bank uplasował emisję obligacji podporządkowanych o łącznej wartości nominalnej obligacji 1 000 milion PLN. Emisja została przeprowadzona w formie 10NC5. Wartość nominalna jednej obligacji wynosi 500 000 PLN, a cena emisyjna obligacji równa jest wartości nominalnej obligacji. Obligacje są oprocentowane w półrocznych okresach odsetkowych, odsetki od obligacji będą naliczane od wartości nominalnej, według zmiennej stopy procentowej równej stawce WIBOR 6M, powiększonej o marżę równą 150 p.b. p.a. w całym okresie emisji. 8 marca 2018 roku Komisja Nadzoru Finansowego wyraziła zgodę na przeznaczenie środków uzyskanych z emisji obligacji podporządkowanych na podwyższenie kapitału Tier 2 Banku.

31. POZOSTAŁE ZOBOWIĄZANIA

POZOSTAŁE ZOBOWIĄZANIA	31.03.2018	31.12.2017
Koszty do zapłacenia	467	514
Przychody pobierane z góry	500	495
Zobowiązanie z tytułu podatku od niektórych instytucji finansowych	71	75
Rozliczenia międzybankowe	432	1 313
Zobowiązania w zakresie działalności inwestycyjnej i gospodarki własnej	150	295
Zobowiązania wobec dostawców	105	74
Zobowiązania i rozliczenia z tytułu obrotu papierami wartościowymi	445	502
Rozliczenia instrumentów finansowych (w tym nierozliczone premie z tytułu opcji)	263	281
Zobowiązania z tytułu składki na Bankowy Fundusz Gwarancyjny, w tym:	302	120
z tytułu składki naliczonej przez BFG/do wniesienia na rzecz BFG (fundusz przymusowej restrukturyzacji)	162	-
utrzymywane w formie zobowiązań do zapłaty, w tym:	140	120
na fundusz przymusowej restrukturyzacji	63	63
na fundusz gwarancyjny banków	77	57
Rozliczenia publiczno-prawne	130	148
Zobowiązania z tytułu działalności dewizowej	805	350
Zobowiązania z tytułu kart płatniczych	212	259
Pozostałe	183	166
Razem	4 068	4 592
w tym: inne zobowiązania finansowe	3 297	3 812

Na 31 marca 2018 roku oraz na 31 grudnia 2017 roku Bank nie posiadał zobowiązań, w przypadku których nie wywiązywałby się z płatności wynikających z zawartych umów.

W pozycji „Zobowiązania z tytułu składki na Bankowy Fundusz Gwarancyjny” zawarte zostały zobowiązania z tytułu naliczonej przez BFG składki Banku na fundusz przymusowej restrukturyzacji na 2018 rok (w kwocie 162 miliony PLN, z terminem płatności do 19 lipca 2018 roku) oraz zobowiązania do zapłaty z tytułu składek wnoszonych na rzecz BFG.

32. REZERWY

ZA OKRES 3 MIESIĘCY ZAKOŃCZONY 31 MARCA 2018 ROKU	Rezerwy na nierozstrzygnięte sprawy sporne i postępowania podatkowe	Rezerwy na emerytury i inne zobowiązania z tytułu zdefiniowanych świadczeń po okresie zatrudnienia ¹	Restrukturyzacja ¹	Rezerwy na inne udzielone zobowiązania i gwarancje	Inne rezerwy, w tym rezerwy na sprawy sporne pracownicze ¹	Razem	
31 grudnia 2017 roku, w tym:		18	59	21	86	26	210
Rezerwa krótkoterminowa	18	21	21	61	26		147
Rezerwa długoterminowa	-	38	-	25	-		63
Zmiany wynikające z wdrożenia MSSF 9, w tym:		-	-	-	69	-	69
Rezerwa krótkoterminowa	-	-	-	45	-		45
Rezerwa długoterminowa	-	-	-	24	-		24
1 stycznia 2018 roku (zmieniony), w tym:		18	59	21	155	26	279
Rezerwa krótkoterminowa	18	21	21	106	26		192
Rezerwa długoterminowa	-	38	-	49	-		87
Zwiększenia, w tym zwiększenia istniejących rezerw	3	-	45	62	-		110
Wykorzystane kwoty	(5)	(13)	(6)	-	-		(24)
Niewykorzystane kwoty rozwiązane w okresie	-	-	-	(68)	(14)		(82)
Inne zmiany i reklasyfikacje	-	-	-	(1)	-		(1)
31 marca 2018 roku, w tym:		16	46	60	148	12	282
Rezerwa krótkoterminowa	16	8	60	111	12		207
Rezerwa długoterminowa	-	38	-	37	-		75

¹ Na 31 grudnia 2017 roku z pozycji „Inne rezerwy, w tym rezerwy na sprawy sporne pracownicze” dokonano reklasyfikacji rezerw do pozycji „Rezerwy na emerytury i inne zobowiązania z tytułu zdefiniowanych świadczeń po okresie zatrudnienia” na kwotę 14 milionów PLN oraz „Restrukturyzacja” na kwotę 21 milionów PLN.

ZA OKRES 3 MIESIĘCY ZAKOŃCZONY 31 MARCA 2017 ROKU	Rezerwy na nierozstrzygnięte sprawy sporne i postępowania podatkowe	Rezerwy na emerytury i inne zobowiązania z tytułu zdefiniowanych świadczeń po okresie zatrudnienia	Restrukturyzacja	Rezerwy na inne udzielone zobowiązania i gwarancje	Inne rezerwy, w tym rezerwy na sprawy sporne pracownicze	Razem	
1 stycznia 2017 roku, w tym:		20	59	59	67	18	223
Rezerwa krótkoterminowa	20	21	59	51	18		169
Rezerwa długoterminowa	-	38	-	16	-		54
Zwiększenia, w tym zwiększenia istniejących rezerw	1	-	-	44	-		45
Wykorzystane kwoty	-	-	(13)	-	-		(13)
Niewykorzystane kwoty rozwiązane w okresie	(4)	-	-	(41)	(1)		(46)
Inne zmiany i reklasyfikacje	-	-	-	(1)	-		(1)
31 marca 2017 roku, w tym:		17	59	46	69	17	208
Rezerwa krótkoterminowa	17	21	46	53	17		154
Rezerwa długoterminowa	-	38	-	16	-		54

33. KAPITAŁY WŁASNE I AKCJONARIAT BANKU

KAPITAŁY WŁASNE	31.03.2018	31.12.2017
Kapitał zakładowy	1 250	1 250
Kapitał zapasowy	27 118	27 118
Fundusz ogólnego ryzyka bankowego	1 070	1 070
Pozostałe kapitały rezerwowe	3 593	3 593
Skumulowane inne dochody całkowite	217	182
Pozycje, które mogą być przeklasyfikowane do rachunku zysków i strat	226	191
zabezpieczenie przepływów pieniężnych	(122)	(75)
aktualizacja wartości aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży		266
wartość godziwa aktywów finansowych wycenianych do wartości godziwej przez inne dochody całkowite	348	
Pozycje, które nie mogą być przeklasyfikowane do rachunku zysków i strat	(9)	(9)
zyski i straty aktuarialne	(9)	(9)
wartość godziwa instrumentów kapitałowych wycenianych do wartości godziwej przez inne dochody całkowite	-	
wartość godziwa z tytułu własnego ryzyka kredytowego zobowiązań finansowych wycenianych do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	-	
Niepodzielony wynik finansowy	2 239	-
Wynik okresu bieżącego netto	614	2 774
Razem	36 101	35 987

34. INWESTYCJE W JEDNOSTKI ZALEŻNE, WSPÓLNE PRZEDSIĘWZIĘCIA I JEDNOSTKI STOWARZYSZONE

NA 31 MARCA 2018 ROKU	Wartość brutto	Utrata wartości	Wartość bilansowa
JEDNOSTKI ZALEŻNE			
PKO Bank Hipoteczny SA	1 200	-	1 200
KREDOBANK SA	1 070	(793)	277
PKO Życie Towarzystwo Ubezpieczeń SA	241	-	241
PKO Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych SA	187	-	187
PKO Leasing SA	178	-	178
PKO BP BANKOWY PTE SA	151	-	151
NEPTUN - fizan (certyfikaty inwestycyjne)	132	-	132
Merkury - fiz an (certyfikaty inwestycyjne)	120	-	120
PKO Towarzystwo Ubezpieczeń SA	110	-	110
PKO Finance AB	24	-	24
ZenCard Sp. z o.o.	22	-	22
PKO BP Finat Sp. z o.o.	21	-	21
WSPÓLNE PRZEDSIĘWZIĘCIA			
Centrum Elektronicznych Usług Płatniczych eService Sp. z o.o.	197	-	197
JEDNOSTKI STOWARZYSZONE			
Bank Pocztowy SA	184	(54)	130
„Poznański Fundusz Poręczeń Kredytowych” Sp. z o.o.	2	(2)	-
Razem	3 839	(849)	2 990

NA 31 GRUDNIA 2017 ROKU	Wartość brutto	Utrata wartości	Wartość bilansowa
JEDNOSTKI ZALEŻNE			
PKO Bank Hipoteczny SA	1 200	-	1 200
KREDOBANK SA	1 070	(793)	277
PKO Życie Towarzystwo Ubezpieczeń SA	241	-	241
PKO Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych SA	187	-	187
PKO Leasing SA	178	-	178
PKO BP BANKOWY PTE SA	151	-	151
NEPTUN - fizan ¹	132	-	132
Merkury - fiz an ¹	120	-	120
PKO Towarzystwo Ubezpieczeń SA	110	-	110
PKO Finance AB	24	-	24
PKO BP Finat Sp. z o.o.	21	-	21
ZenCard Sp. z o.o.	18	-	18
WSPÓLNE PRZEDSIĘWZIĘCIA			
Centrum Elektronicznych Usług Płatniczych eService Sp. z o.o.	197	-	197
JEDNOSTKI STOWARZYSZONE			
Bank Pocztowy SA	184	(54)	130
FERRUM SA	25	-	25
„Poznański Fundusz Poręczeń Kredytowych” Sp. z o.o.	2	(2)	-
Razem	3 860	(849)	3 011

¹ PKO Bank Polski SA posiada certyfikaty inwestycyjne Funduszu umożliwiające, zgodnie z MSSF, sprawowanie kontroli nad funduszem

ODPISY Z TYTUŁU UTRATY WARTOŚCI - UZGODNIENIE RUCHU	01.01-31.03.2018	01.01-31.03.2017
Wartość na początek okresu	849	824
Utworzenie w okresie	-	15
Wartość na koniec okresu	849	839
Utworzenie netto – wpływ na rachunek zysków i strat	-	(15)

POZOSTAŁE NOTY

35. ZOBOWIĄZANIA WARUNKOWE ORAZ POZABILANSOWE ZOBOWIĄZANIA UDZIELONE

Emitent papierów wartościowych z gwarancją objęcia emisji	Rodzaj gwarantowanych papierów wartościowych	Zobowiązania pozabilansowe gwarancyjne	Okres obowiązywania umowy
Stan na dzień 31 marca 2018 roku			
Spółka A	obligacje korporacyjne	1 452	31.12.2020
Spółka B	obligacje korporacyjne	995	31.07.2020
Spółka C	obligacje korporacyjne	56	31.12.2022
Razem		2 503	

Emitent papierów wartościowych z gwarancją objęcia emisji	Rodzaj gwarantowanych papierów wartościowych	Zobowiązania pozabilansowe gwarancyjne	Okres obowiązywania umowy
Stan na dzień 31 grudnia 2017 roku			
Spółka A	obligacje korporacyjne	1 453	31.12.2020
Spółka B	obligacje korporacyjne	769	31.07.2020
Spółka C	obligacje korporacyjne	58	31.12.2022
Razem		2 280	

Wszystkie umowy dotyczą Umów Organizacji, Prowadzenia i Obsługi Programu Emisji Obligacji. Wszystkie papiery wartościowe objęte przez Bank subemisją zaliczają się do papierów z nieograniczoną zbywalnością, nienotowanych na giełdach i nieznajdujących się w regulowanym obrocie poza giełdowym.

UDZIELONE ZOBOWIĄZANIA FINANSOWE I UDZIELONE ZOBOWIĄZANIA GWARANCYJNE

POZABILANSOWE ZOBOWIĄZANIA UDZIELONE NA 31.03.2018	Zobowiązania pozabilansowe wg MSSF 9	Rezerwy na zobowiązania pozabilansowe wg MSSF 9	Razem pozabilansowe zobowiązania udzielone
Udzielone zobowiązania finansowe:			
Linie i limity kredytowe	45 214	(109)	45 105
mieszkaniowe	4 920	(18)	4 902
gospodarcze	31 691	(64)	31 627
konsumpcyjne	8 603	(27)	8 576
Razem	45 214	(109)	45 105
w tym: udzielone zobowiązania nieodwołalne	28 678	(63)	28 615
Udzielone gwarancje i poręczenia:			
Udzielone gwarancje w obrocie krajowym i zagranicznym	7 831	(37)	7 794
dla podmiotów finansowych	2 960	(13)	2 947
dla podmiotów niefinansowych	4 831	(23)	4 808
dla podmiotów budżetowych	40	(1)	39
Udzielone gwarancje i poręczenia - obligacje korporacyjne krajowe	4 578	-	4 578
dla podmiotów finansowych	2 000	-	2 000
dla podmiotów niefinansowych	2 578	-	2 578
Udzielone akredytywy	1 418	(2)	1 416
dla podmiotów finansowych	21	-	21
dla podmiotów niefinansowych	1 397	(2)	1 395
dla podmiotów budżetowych	-	-	-
Udzielone gwarancje i poręczenia - gwarancja zapłaty dla podmiotów finansowych	210	-	210
Udzielone gwarancje i poręczenia - obligacje komunalne krajowe	452	-	452
Razem	14 489	(39)	14 450
w tym: udzielone gwarancje dobrego wykonania umowy	2 355	(14)	2 341

Informacje na temat rezerw utworzonych na pozabilansowe zobowiązania gwarancyjne i finansowe znajdują się w nocy 32 „Rezerwy”.

POZABILANSOWE ZOBOWIĄZANIA UDZIELONE NA 31.12.2017	Zobowiązania pozabilansowe wg MSR 37	Rezerwy na zobowiązania pozabilansowe wg MSR 37	Razem
Udzielone zobowiązania finansowe:			
Linie i limity kredytowe	46 179	(59)	46 120
mieszkaniowe	4 512	(6)	4 506
gospodarcze	33 364	(43)	33 321
konsumpcyjne	8 303	(10)	8 293
Razem	46 179	(59)	46 120
w tym: udzielone zobowiązania nieodwołalne	33 607	(51)	33 556
Udzielone gwarancje i poręczenia:			
Udzielone gwarancje w obrocie krajowym i zagranicznym	8 404	(25)	8 379
dla podmiotów finansowych	2 917	(3)	2 914
dla podmiotów niefinansowych	5 456	(21)	5 435
dla podmiotów budżetowych	31	(1)	30
Udzielone gwarancje i poręczenia - obligacje korporacyjne krajowe	4 335	-	4 335
dla podmiotów finansowych	1 985	-	1 985
dla podmiotów niefinansowych	2 350	-	2 350
Udzielone akredytywy	1 430	(2)	1 428
dla podmiotów finansowych	21	-	21
dla podmiotów niefinansowych	1 409	(2)	1 407
Udzielone gwarancje i poręczenia - gwarancja zapłaty dla podmiotów finansowych	205	-	205
Udzielone gwarancje i poręczenia - obligacje komunalne krajowe	316	-	316
Razem	14 690	(27)	14 663
w tym: udzielone gwarancje dobrego wykonania umowy	2 630	(9)	2 621

UPRAWNIENIE DO SPRZEDAŻY LUB OBCIĄŻENIA ZASTAWEM ZABEZPIECZENIA USTANOWIONEGO NA RZECZ BANKU

Na 31 marca 2018 roku oraz na 31 grudnia 2017 roku na rzecz Banku nie ustanowiono zabezpieczeń, które Bank był uprawniony sprzedać lub obciążyć innym zastawem, w przypadku realizacji wszelkich obowiązków przez właściciela zabezpieczenia.

36. POZABILANSOWE ZOBOWIĄZANIA OTRZYMANE

POZABILANSOWE ZOBOWIĄZANIA OTRZYMANE

POZABILANSOWE ZOBOWIĄZANIA OTRZYMANE WEDŁUG WARTOŚCI NOMINALNEJ	31.03.2018	31.12.2017
Finansowe	255	95
Gwarancyjne	14 204	14 066
Razem	14 459	14 161

W wyniku postanowień Umowy zobowiązujących Grupę Kapitałową Nordea Bank AB (publ) do partycypacji w ryzyku utraty wartości Portfela Hipotecznego, PKO Bank Polski SA oraz Nordea Bank AB (publ) 1 kwietnia 2014 roku zawarły umowę dotyczącą podziału ryzyka kredytowego („Umowa Podziału Ryzyka”), zgodnie z którą Nordea Bank AB (publ) ponosił do 31 marca 2018 roku 50% nadwyżki kosztu ryzyka Portfela Hipotecznego ponad roczny poziom kosztów ryzyka ustalony na poziomie 40 punktów bazowych za każdy rok powyższego, czteroletniego okresu obowiązywania Umowy Podziału Ryzyka.

Bank dokonał wyceny Umowy Podziału Ryzyka w oparciu o przeprowadzaną analizę prawdopodobieństwa przepływów środków pieniężnych wynikających z Umowy. Oszacowana wartość oczekiwana wynosi zero.

37. INFORMACJE UZUPEŁNIAJĄCE DO SPRAWOZDANIA Z PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH

ŚRODKI PIENIĘŻNE I ICH EKWIWALENTY	31.03.2018	31.12.2017	31.03.2017
Gotówka i rachunek bieżący w Banku Centralnym	15 471	15 800	14 025
Lokaty w Banku Centralnym	740	1 965	-
Bieżące należności od banków	3 235	4 765	5 294
Środki pieniężne o ograniczonej możliwości dysponowania	8	11	13
Razem	19 454	22 541	19 332

ŚRODKI PIENIĘŻNE O OGRANICZONEJ MOŻLIWOŚCI DYSPONOWANIA

Środki pieniężne w kwocie 8 milionów PLN (na 31 grudnia 2017 roku: 11 milionów PLN) stanowiące zabezpieczenia wykonywanych przez Dom Maklerski PKO BP SA operacji papierami wartościowymi są zdeponowane w KDPW_CCP w ramach Funduszu Gwarantowania Rozliczeń Transakcji Giełdowych. Każdy uczestnik bezpośredni, który posiada status uczestnika rozliczającego zobowiązany jest do dokonania wpłaty do funduszu rozliczeniowego gwarantującego rozliczanie transakcji giełdowych objętych tym funduszem. Wysokość wpłat uzależniona jest od wartości obrotu danego uczestnika i jest codziennie aktualizowana przez KDPW_CCP.

38. TRANSAKcje Z JEDNOSTKAMI POWIĄZANYMI KAPITAŁOWO

Transakcje jednostki dominującej z jednostkami stowarzyszonymi i wspólnymi przedsięwzięciami wycenionymi metodą praw własności. Wszystkie opisane poniżej transakcje ze wspólnymi przedsięwzięciami i jednostkami stowarzyszonymi zostały zawarte na warunkach nieodbiegających od warunków rynkowych. Terminy spłat transakcji mieszczą się w przedziale od jednego miesiąca do piętnastu lat.

NA 31 MARCA 2018 ROKU/ PODMIOT	Należności	w tym kredyty	Zobowiązania	Udzielone zobowiązania pozabilansowe
KREDOBANK SA i jego spółka zależna	123	1	2	102
Merkury - fiz an i jego spółki zależne	-	-	11	-
NEPTUN - fizan i jego spółki zależne	198	198	46	-
PKO Bank Hipoteczny SA	2 504	754	11	3 649
PKO BP BANKOWY PTE SA	-	-	11	-
PKO BP Finat Sp. z o.o. i jej spółki zależne	-	-	48	1
PKO Finance AB	-	-	5 743	-
PKO Leasing SA i jego spółki zależne	13 371	13 365	90	3 638
PKO Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych SA	11	-	108	-
PKO Towarzystwo Ubezpieczeń SA	-	-	43	-
PKO Życie Towarzystwo Ubezpieczeń SA	1	-	449	1
Qualia Development Sp. z o.o. i jej spółki zależne	-	-	248	-
ZenCard Sp. z o.o.	-	-	2	-
Razem jednostki zależne	16 208	14 318	6 812	7 391

NA 31 GRUDNIA 2017 ROKU/ PODMIOT	Należności	w tym kredyty	Zobowiązania	Udzielone zobowiązania pozabilansowe
KREDOBANK SA i jego spółka zależna	93	-	9	105
Merkury - fiz an i jego spółki zależne	-	-	10	-
NEPTUN - fizan i jego spółki zależne	203	203	57	-
PKO Bank Hipoteczny SA	4 258	1 477	5	2 912
PKO BP BANKOWY PTE SA	-	-	12	-
PKO BP Finat Sp. z o.o.	1	-	42	1
PKO Finance AB	-	-	5 882	-
PKO Leasing SA i jego spółki zależne	12 550	12 546	66	5 332
PKO Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych SA	26	-	67	-
PKO Towarzystwo Ubezpieczeń SA	-	-	8	-
PKO Życie Towarzystwo Ubezpieczeń SA	-	-	441	1
Qualia Development Sp. z o.o. i jej spółki zależne	-	-	238	-
Razem jednostki zależne	17 131	14 226	6 837	8 351

NA 31 MARCA 2018 ROKU/ PODMIOT	Należności	w tym kredyty	Zobowiązania	Udzielone zobowiązania pozabilansowe
Centrum Elektronicznych Usług Płatniczych eService Sp. z o.o.	82	5	53	12
„Centrum Obsługi Biznesu” Sp. z o.o.	25	25	9	-
Bank Pocztowy SA	-	-	-	1
„Poznański Fundusz Poręczeń Kredytowych” Sp. z o.o.	-	-	9	-
Razem wspólne przedsięwzięcia i jednostki stowarzyszone	107	30	71	13

NA 31 GRUDNIA 2017 ROKU/ PODMIOT	Należności	w tym kredyty	Zobowiązania	Udzielone zobowiązania pozabilansowe
Centrum Elektronicznych Usług Płatniczych eService Sp. z o.o.	49	6	37	25
„Centrum Obsługi Biznesu” Sp. z o.o.	19	19	9	-
Bank Pocztowy SA	-	-	-	1
„Poznański Fundusz Poręczeń Kredytowych” Sp. z o.o.	-	-	16	-
Razem wspólne przedsięwzięcia i jednostki stowarzyszone	68	25	62	26

ZA OKRES ZAKOŃCZONY 31 MARCA 2018 ROKU/ PODMIOT	Przychody ogółem	w tym z tytułu odsetek i prowizji	Koszty ogółem	w tym z tytułu odsetek i prowizji
NEPTUN - fizan i jego spółki zależne	1	-	1	-
PKO Bank Hipoteczny SA	59	-	55	-
PKO BP Finat Sp. z o.o. i jego spółki zależne	1	-	1	-
PKO Finance AB	-	-	68	68
PKO Leasing SA i jego spółki zależne	70	-	68	4
PKO Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych SA	30	-	30	-
PKO Życie Towarzystwo Ubezpieczeń SA	-	-	2	2
Razem jednostki zależne	161	154	75	70

ZA OKRES ZAKOŃCZONY 31 MARCA 2017 ROKU/ PODMIOT	Przychody ogółem	w tym z tytułu odsetek i prowizji	Koszty ogółem	w tym z tytułu odsetek i prowizji
KREDOBANK SA i jego spółka zależna	1	1	-	-
NEPTUN - fizan i jego spółki zależne	1	1	-	-
PKO Bank Hipoteczny SA	26	23	-	-
PKO BP Finat Sp. z o.o.	-	-	4	-
PKO Finance AB	-	-	57	57
PKO Leasing SA i jego spółki zależne	62	60	5	-
PKO Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych SA	61	60	-	-
PKO Życie Towarzystwo Ubezpieczeń SA	-	-	2	2
Qualia Development Sp. z o.o. i jej spółki zależne	1	1	1	1
Razem jednostki zależne	152	146	69	60

ZA OKRES ZAKOŃCZONY 31 MARCA 2018 ROKU/ PODMIOT	Przychody ogółem	w tym z tytułu odsetek i prowizji	Koszty ogółem	w tym z tytułu odsetek i prowizji
Centrum Elektronicznych Usług Płatniczych eService Sp. z o.o.	85	64	19	19
Wspólne przedsięwzięcia pośrednio				
„Centrum Obsługi Biznesu” Sp z o.o.	1	1	-	-
Jednostki stowarzyszone bezpośrednio				
Centrum Operacyjne Sp. z o.o.	-	-	-	-
Razem wspólne przedsięwzięcia i jednostki stowarzyszone	86	65	19	19

ZA OKRES ZAKOŃCZONY 31 MARCA 2017 ROKU/ PODMIOT	Przychody ogółem	w tym z tytułu odsetek i prowizji	Koszty ogółem	w tym z tytułu odsetek i prowizji
Centrum Elektronicznych Usług Płatniczych eService Sp. z o.o.	54	54	18	18
Razem wspólne przedsięwzięcia i jednostki stowarzyszone	54	54	18	18

CELE I ZASADY ZARZĄDZANIA RYZYKIEM

39. ZARZĄDZANIE RYZYKIEM W PKO BANKU POLSKIM SA

Zarządzanie ryzykiem jest jednym z najważniejszych procesów wewnętrznych w PKO Banku Polskim SA. Zarządzanie ryzykiem ma na celu zapewnienie rentowności działalności biznesowej, przy zapewnieniu odpowiedniego poziomu miar adekwatności kapitałowej oraz kontroli poziomu ryzyka i jego utrzymaniu w ramach przyjętej przez Bank tolerancji na ryzyko i systemu limitów, w zmieniającym się otoczeniu makroekonomicznym i prawnym. System zarządzania ryzykiem wspiera realizację Strategii Banku przy zachowaniu zgodności ze strategią zarządzania ryzykiem. Uwzględnia on realizację pożądaną przez Bank celów kapitałowych, poziom tolerancji na ryzyko oraz proces planowania kapitałowego, w tym politykę dotyczącą źródeł pozyskiwania kapitału.

W jednostkowym sprawozdaniu finansowym PKO Banku Polskiego SA za rok 2017 oraz w raporcie Adekwatność kapitałowa oraz inne informacje podlegające ogłaszaniu Grupy Kapitałowej Powszechnej Kasy Oszczędności Banku Polskiego Spółki Akcyjnej według stanu na dzień 31 grudnia 2017 roku opisane zostały szczegółowo następujące elementy tj.: definicja ryzyka, cel zarządzania określonym ryzykiem, identyfikacja ryzyka, pomiar lub ocena, kontrola, prognozowanie i monitorowanie, raportowanie i działania zarządcze dla zidentyfikowanych przez Bank istotnych rodzajów ryzyka.

40. ZARZĄDZANIE RYZYKIEM KREDYTOWYM

BILANSOWE INSTRUMENTY FINANSOWE - MAKSYMALNE NARAŻENIE NA RYZYKO KREDYTOWE DLA KTÓRYCH NIE MAJĄ ZASTOSOWANIA WYMOGI ZWIĄZANE Z UTRATĄ WARTOŚCI	31.03.2018
Należności od banków nie przeznaczone do obrotu obowiązkowo wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat:	1
Instrumenty pochodne zabezpieczające	918
Pozostałe instrumenty pochodne	1 544
Papiery wartościowe:	4 127
przeznaczone do obrotu	1 628
nie przeznaczone do obrotu obowiązkowo wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	2 499
Kredyty i pożyczki udzielone klientom nie przeznaczone do obrotu obowiązkowo wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat:	1 032
mieszkaniowe	35
gospodarcze	172
konsumpcyjne	825
Razem	7 622

BILANSOWE INSTRUMENTY FINANSOWE - MAKSYMALNE NARAŻENIE NA RYZYKO KREDYTOWE DLA KTÓRYCH NIE MAJĄ ZASTOSOWANIA WYMOGI ZWIĄZANE Z UTRATĄ WARTOŚCI	31.12.2017
Instrumenty pochodne zabezpieczające	1 104
Pozostałe instrumenty pochodne	1 701
Papiery wartościowe:	6 881
przeznaczone do obrotu	472
instrumenty finansowe przy początkowym ujęciu wyznaczone jako wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	6 409
Inne aktywa - inne aktywa finansowe	1 748
Razem	11 434

PRZETERMINOWANIE EKSPozYCJI – AKTYWA FINANSOWE PODLEGAJĄCE UTRACIE WARTOŚCI, KTÓRE SĄ PRZETERMINOWANE LUB KTÓRE UTRACIŁY WARTOŚĆ

PRZETERMINOWANIE EKSPozYCJI 31.03.2018	Aktywa, w przypadku których nie nastąpił znaczny wzrost ryzyka kredytowego od momentu ich początkowego ujęcia (faza 1)				Aktywa, w przypadku których nastąpił znaczny wzrost ryzyka kredytowego od momentu ich początkowego ujęcia, lecz które nie są dotknięte utratą wartości ze względu na ryzyko kredytowe (faza 2)				Aktywa dotknięte utratą wartości ze względu na ryzyko kredytowe (faza 3)				RAZEM PRZETERMINOWANI E EKSPozYCJI
	do 30 dni	powyżej 30 dni do 90 dni	powyżej 90 dni	RAZEM	do 30 dni	powyżej 30 dni do 90 dni	powyżej 90 dni	RAZEM	do 30 dni	powyżej 30 dni do 90 dni	powyżej 90 dni	RAZEM	
Kredyty i pożyczki udzielone klientom:	1 047	-	-	1 047	844	353	-	1 197	229	187	2 377	2 793	5 037
kredyty	1 047	-	-	1 047	844	353	-	1 197	229	187	2 377	2 793	5 037
mieszkaniowe	469	-	-	469	516	197	-	713	90	87	462	639	1 821
gospodarcze	348	-	-	348	182	57	-	239	100	58	1 523	1 681	2 268
konsumpcyjne	230	-	-	230	146	99	-	245	39	42	392	473	948
Razem netto	1 047	-	-	1 047	844	353	-	1 197	229	187	2 377	2 793	5 037

PRZETERMINOWANIE EKSPOZYCJI 31.12.2017	do 30 dni	powyżej 30 dni do 90 dni	powyżej 90 dni	RAZEM
Kredyty i pożyczki udzielone klientom:	2 295	570	2 523	5 388
kredyty	2 295	570	2 523	5 388
mieszkaniowe	1 221	319	567	2 107
gospodarcze	605	121	1 484	2 210
konsumpcyjne	469	130	472	1 071
Razem netto	2 295	570	2 523	5 388

41. ZARZĄDZANIE RYZYKIEM STOPY PROCENTOWEJ

MIARY WRAŻLIWOŚCI

VaR Banku oraz analizę stress-testową narażenia Banku na ryzyko stopy procentowej przedstawia poniższa tabela:

NAZWA MIARY WRAŻLIWOŚCI	31.03.2018	31.12.2017
VaR 10 - dniowy przy poziomie ufności 99% (mln PLN)	267	301
Równoległe przesunięcie krzywych stóp procentowych o 200 p.b. (mln PLN) (test warunków skrajnych) ¹	1 633	2 097

¹ W tabeli zaprezentowano wartość najbardziej niekorzystnego testu warunków skrajnych spośród scenariuszy: przesunięcia krzywych stóp procentowych w poszczególnych walutach o 200 p.b. w górę oraz o 200 p.b. w dół.

42. ZARZĄDZANIE RYZYKIEM WALUTOWYM

VaR Banku oraz analizę stress-testową narażenia Banku na ryzyko stopy walutowej dla wszystkich walut przedstawia poniższa tabela:

NAZWA MIARY WRAŻLIWOŚCI	31.03.2018	31.12.2017
VaR 10 - dniowy przy poziomie ufności 99% (mln PLN)	2	3
Zmiana kursów WAL/PLN o 20% (mln PLN) (test warunków skrajnych)	61	184

43. ZARZĄDZANIE RYZYKIEM PŁYNNOŚCI

LUKA PŁYNNOŚCI

Poniżej prezentowane luki płynności zawierają między innymi urealnienia pozycji bilansowych Banku dotyczące osadu depozytów podmiotów niefinansowych i ich wymagalności, osadu kredytów w rachunku bieżącym podmiotów niefinansowych i ich zapadalności oraz płynnych papierów wartościowych i ich terminu zapadalności.

	a'vista	0 - 1 miesiąc	1 - 3 miesiący	3 - 6 miesiący	6 - 12 miesiący	12 - 24 miesiący	24 - 60 miesiący	pow. 60 miesiący
31.03.2018								
urealniona luka okresowa	14 865	16 790	(2 204)	2 845	12 811	12 513	33 889	(91 509)
urealniona skumulowana luka okresowa	14 865	31 655	29 451	32 296	45 107	57 620	91 509	-
31.12.2017								
urealniona luka okresowa	15 256	22 934	(1 927)	1 912	12 096	10 242	34 258	(94 771)
urealniona skumulowana luka okresowa	15 256	38 190	36 263	38 175	50 271	60 513	94 771	-

NADWYŻKA PŁYNNOŚCI

Poniższa tabela przedstawia nadwyżkę płynności Banku na 31 marca 2018 roku oraz na 31 grudnia 2017 roku:

NAZWA MIARY WRAŻLIWOŚCI	31.03.2018	31.12.2017
Nadwyżka płynności w horyzoncie do 30 dni ¹ (mld PLN)	8	14

¹ Nadwyżka płynności - określa zdolność do pokrycia przez Bank potrzeb płynnościowych w zadanym okresie przetrwania w sytuacji realizacji zdefiniowanych scenariuszy warunków skrajnych.

NADZORCZE MIARY PŁYNNOŚCI

NADZORCZE MIARY PŁYNNOŚCI	31.03.2018	31.12.2017
M3 - współczynnik pokrycia aktywów nie płynnych funduszami własnymi	15,29	13,92
M4 - współczynnik pokrycia aktywów nie płynnych i aktywów o ograniczonej płynności funduszami własnymi i środkami obcymi stabilnymi	1,19	1,19
NSFR - wskaźnik pokrycia stabilnego finansowania	108,2%	114,6%
LCR - wskaźnik pokrycia płynności	115,6%	160,7%

W okresie zakończonym dnia 31 marca 2018 roku oraz dnia 31 grudnia 2017 roku wartości wskaźników miar nadzorczych utrzymywały się powyżej limitów nadzorczych.

44. ADEKWATNOŚĆ KAPITAŁOWA

	31.03.2018	31.12.2017
Fundusze własne razem	35 629	34 297
Kapitał Tier I	32 929	32 597
Kapitał Tier I przed korektami regulacyjnymi i pomniejszeniami, w tym:	34 971	34 854
Kapitał zakładowy	1 250	1 250
Pozostałe kapitały rezerwowe	30 712	30 712
Fundusz ogólnego ryzyka na niezidentyfikowane ryzyko działalności bankowej	1 070	1 070
Zyski zatrzymane	1 939	1 822
(-) Wartość firmy	(871)	(871)
(-) Inne wartości niematerialne	(1 437)	(1 509)
Skumulowane inne całkowite dochody	217	182
Korekty w kapitale podstawowym Tier I z tytułu filtrów ostrożnościowych	49	12
Inne korekty w okresie przejściowym w kapitale podstawowym Tier I	-	(71)
Kapitał Tier II	2 700	1 700
Instrumenty kapitałowe i pożyczki podporządkowane kwalifikujące się jako kapitał Tier II	2 700	1 700
Wymogi w zakresie funduszy własnych	14 234	14 008
Ryzyko kredytowe	13 256	13 017
Ryzyko operacyjne	477	455
Ryzyko rynkowe	454	495
Ryzyko korekty wyceny kredytowej	47	41
Łączny współczynnik kapitałowy	20,03%	19,59%
Współczynnik kapitału Tier 1	18,51%	18,62%

ZDARZENIA NASTĘPUJĄCE PO DNIU KOŃCZĄCYM OKRES SPRAWOZDAWCZY

45. ZDARZENIA KTÓRE WYSTĄPIŁY PO DNIU, NA KTÓRY SPORZĄDZONO SPRAWOZDANIE FINANSOWE

1. 6 kwietnia 2018 roku został udostępniony do publicznej wiadomości, na stronach internetowych łączonych spółek, plan połączenia PKO BP Finat Sp. z o.o. (Spółka Przejmująca) oraz Net Fund Administration Sp. z o.o. (Spółka Przejmowana). Połączenie będzie dokonane zgodnie z art. 492 § 1 pkt 1 Kodeksu spółek handlowych (łączenie przez przejęcie) poprzez przeniesienie całego majątku Spółki Przejmowanej na Spółkę Przejmującą, bez podwyższania kapitału zakładowego Spółki Przejmującej.
2. 17 kwietnia 2018 roku został udostępniony do publicznej wiadomości, na stronach internetowych łączonych spółek, plan połączenia PKO Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych SA (Spółka Przejmująca) oraz GAMMA Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych SA (Spółka Przejmowana). Połączenie nastąpi na podstawie art. 492 § 1 pkt 1 Kodeksu spółek handlowych (łączenie przez przejęcie) poprzez przeniesienie całego majątku Spółki Przejmowanej na Spółkę Przejmującą. W wyniku połączenia Spółka Przejmowana zostanie rozwiązana bez przeprowadzenia likwidacji. Plan połączenia m.in. wskazuje stosunek wymiany akcji Spółki Przejmowanej oraz zasady dotyczące przyznania akcji w Spółce Przejmującej.
3. Na 18 maja 2018 roku zostało zwołane przez Zarząd Powszechnej Kasy Oszczędności Banku Polskiego Spółki Akcyjnej Zwyczajne Walne Zgromadzenie. Przedmiotem obrad Zgromadzenia są w szczególności:
 - 1) Rozpatrzenie oraz zatwierdzenie sprawozdania finansowego PKO Banku Polskiego S.A, oraz skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy Kapitałowej PKO Banku Polskiego SA za 2017 rok.
 - 2) Rozpatrzenie oraz zatwierdzenie sprawozdania Zarządu z działalności Grupy Kapitałowej PKO Banku Polskiego, sporządzonego łącznie ze sprawozdaniem Zarządu z działalności PKO Banku Polskiego SA, oraz sprawozdania Zarządu na temat informacji niefinansowych Grupy Kapitałowej PKO Banku Polskiego S.A. obejmującego sprawozdanie Zarządu na temat informacji niefinansowych PKO Banku Polskiego S.A. za 2017 rok.
 - 3) Rozpatrzenie oraz zatwierdzenie sprawozdania Rady Nadzorczej Powszechnej Kasy Oszczędności Banku Polskiego Spółki Akcyjnej za 2017 rok.
 - 4) Podział zysku PKO Banku Polskiego SA osiągniętego za 2017 rok oraz ustalenie wysokości dywidendy przypadającej na jedną akcję, dnia dywidendy oraz terminu wypłaty dywidendy.
 - 5) Udzielenie absolutorium członkom Zarządu oraz Rady Nadzorczej za 2017 rok.
 - 6) Zmiany statutu Powszechnej Kasy Oszczędności Banku Polskiego Spółki Akcyjnej.
 - 7) Przedstawienie raportu Rady Nadzorczej z oceny funkcjonowania polityki wynagradzania w PKO Banku Polskim SA oraz opinii Rady Nadzorczej o stosowaniu przez PKO Bank Polski SA „Zasad ładu korporacyjnego dla instytucji nadzorowanych”.
 - 8) Zmiany w składzie Rady Nadzorczej.

Szczegółowe informacje na temat Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia zwołanego na 18 maja 2018 roku, w tym dotyczące uchwał, są opublikowane na stronie internetowej Banku <https://www.pkobp.pl/> w sekcji Relacje Inwestorskie w zakładce Raporty Bieżące.

4. 19 kwietnia 2018 roku Bank wypowiedział umowę gwarancji zapewniającą nieruchomością ochronę kredytową w odniesieniu do portfela wyselekcjonowanych korporacyjnych wierzytelności kredytowych Banku. Wypowiedzenie przez Bank gwarancji nastąpiło bez podania przyczyn, w sposób przewidziany w treści umowy gwarancji oraz zgodnie z jej warunkami. Zgodnie z treścią umowy gwarancji, wskutek dokonanych wypowiedzeń gwarancja wygasła z dniem 24 kwietnia 2018 roku.
5. W kwietniu 2018 roku PKO Bank Hipoteczny SA nabył, w ramach podpisanej w dniu 17 listopada 2015 roku z PKO Bankiem Polskim SA Umowy Ramowej Sprzedaży Wierzytelności, portfele wierzytelności z tytułu kredytów mieszkaniowych zabezpieczonych hipotecznie w kwocie nominalnej 1 375 milionów PLN.
6. 27 kwietnia 2018 roku PKO Bank Hipoteczny SA wyemitował listy zastawne o wartości 700 milionów PLN i terminie zapadalności ustalonym na kwiecień 2024 roku.

7. 27 kwietnia 2018 roku PKO Bank Polski SA zakończył negocjacje z Bankiem Gospodarstwa Krajowego SA dotyczące sprzedaży udziałów w The 2020 European Fund for Energy, Climate Change and Infrastructure (Fundusz Marguerite I) i podpisał umowę sprzedaży.

PODPISY WSZYSTKICH CZŁONKÓW ZARZĄDU BANKU

08.05.2018	ZBIGNIEW JAGIEŁŁO	PREZES ZARZĄDU (PODPIS)
08.05.2018	RAFAŁ ANT CZAK	WICEPREZES ZARZĄDU (PODPIS)
08.05.2018	RAFAŁ KOZŁOWSKI	WICEPREZES ZARZĄDU (PODPIS)
08.05.2018	MAKS KRACZKOWSKI	WICEPREZES ZARZĄDU (PODPIS)
08.05.2018	MIECZYŚLAW KRÓL	WICEPREZES ZARZĄDU (PODPIS)
08.05.2018	ADAM MARCINI AK	WICEPREZES ZARZĄDU (PODPIS)
08.05.2018	PIOTR MAZUR	WICEPREZES ZARZĄDU (PODPIS)
08.05.2018	JAKUB PAPIERSKI	WICEPREZES ZARZĄDU (PODPIS)
08.05.2018	JAN EMERYK ROŚCISZEWSKI	WICEPREZES ZARZĄDU (PODPIS)

PODPIS OSOBY, KTÓREJ POWIERZONO
PROWADZENIE KSIĄG RACHUNKOWYCH

DANUTA SZYMAŃSKA
DYREKTOR DEPARTAMENTU RACHUNKOWOŚCI I PODATKÓW

.....
(PODPIS)